

דין וחשבון
על החברות
הממשלתיות
לשנת 2023

זוח מס. 63

אוקטובר 2024

רשות החברות
הממשלתיות

132	6. התעשיות הביטחוניות העיקריות	4	כללי
132	6.1. התעשייה האווירית	10	עיקרי הדוח
137	6.2. רפאל	20	ניוסי חוב
144	7. חברות שירותים אחרים	24	סקירה כלכלית
144	החברה למתנ"סים	33	דוחות כספיים מאוחדים של החברות הממשלתיות
149	הפרטת חברות ממשלתיות	36	ביאורים לדוחות הכספיים
149	1. כללי	46	מידע על החברות הממשלתיות העיקריות
	2. תמצית ביצוע הפרטת חברות ממשלתיות ותהליכי הפרטה נוספים בשנים 2021-2023	49	1. תשתיות חשמל, גז, דלק ומים
157	ה. שינויים מבניים בחברות	55	1.2. נתיבי הנז הטבעי לישראל בע"מ
157	1. כללי	61	1.3. תש"א
157	2. תיאור השינויים המבניים בחברות	68	1.4. מקורות
162	נספחים	76	2. תשתיות, כבישים ורכבות
163	נספח א: תוצאות החברות הממשלתיות	76	2.1. נתיבי ישראל
	נספח ב: יצוא, תקבולים מדיבידנד	82	2.2. רכבת ישראל
169	ותקבולים מהפרטה	90	2.3. נת"ע
	נספח ג: סקירה של עסקאות ההפרטה	98	2.4. נתיבי איילון
172	בשנים 2005-2023	104	3.1. חנ"י
	נספח ד: היערכות החברות הממשלתיות ליישום כללי החשבונאות הבינלאומיים	108	3.2. נמל אשדוד
176	נספח ה: היערכות ודיווחי החברות הממשלתיות בנוגע לבקרה הפנימית על הדיווח הכספי	114	4. דואר
178	נספח ו' - מפתח החברות הממשלתיות המופיעות בדו"ח לשנת 2023	120	5. שיכון, פיתוח ומקרקעין
181		120	5.1. עמידר החברה הלאומית לשיכון בישראל בע"מ
		125	5.2. החברה לשירותי איכות הסביבה בע"מ

שלום רב,

החברות הממשלתיות מהוות נדבך משמעותי במשק הישראלי ומשפיעות על כלל תחומי החיים והעשייה בסביבה העסקית והחברתית בישראל. חברות אלו משמשות כרוע הביצוע של הממשלה במגוון תחומי העיסוק המשמעותיים ביותר למדינה ולכלכלה, ופועלות בתחומי הבטחון, התשתיות, האנרגיה, תחבורה, דיור, חינוך ותחומים רבים נוספים.

החברות הממשלתיות משמרות את יכולתה של מדינת ישראל להתמודד עם אתגרי העתיד ולהבטיח פתרונות טכנולוגיים מתקדמים למערכת הבטחון, תשתיות לאומיות נאותות לתושבי המדינה, פתרונות דיור לאוכלוסיות מגוונות וקידום ההשקעה בחינוך, מיזמים עתירי הון ובתחומים אחרים שבהם נדרשת מעורבות ציבורית כתוצאה מכשלי שוק של השוק הפרטי.

רשות החברות הממשלתיות (להלן: "הרשות") מובילה מזה מספר שנים את הרפורמה בניהול החברות הממשלתיות אשר מטרתה העיקרית היא שיפור ביצועי החברות, והפיכתן לחברות רווחיות ויעילות, לצד שיפור השירות לאזרח ולמשרדי הממשלה השונים.

בדוח זה אנו עדים לשיפור מתמשך בתפקוד החברות הממשלתיות, אשר ניכר גם בתוצאות פעילותן לשנת 2023, שהסתיימה ברווח נקי של 6,246 מיליון ש"ח, ובשיפור במגוון פרמטרים עסקיים ותפעוליים.

כיום, מרבית החברות הממשלתיות הינן ריווחיות ומשפרות בהתמדה את ביצועיהן. מאמצי הרשות והחברות הממשלתיות מזבירים בעד עצמם, וניכרים בגידול ברווחיות החברות המשמשת לחיזוק איתנותן הפיננסית ובהמשך ליצירת הכנסות לתקציב המדינה, וגידול בהיקפי הייצוא וההשקעה בתשתיות.

לדוח זה מצורפת תחזית החברות הממשלתיות לשנים 2024 - 2026 שנבנתה על ידי הרשות כחלק מהראייה הכוללת ומהתכנון ארוך הטווח ובהתאם לתחזיות אשר התקבלו מהחברות הממשלתיות.

בשנת 2024 תמשיך הרשות לעסוק בשיפור המיקוד העסקי וקידום החדשנות בחברות, קידום הנפקות מיעוט בבורסה, סיוע בהנפקות אג"ח סחירות וחיזוק הבקורות על תפקוד כלל החברות בבדיקה רוחבית לפי נושאים נבחרים בהתאם לתכנית עבודה סדורה.

ברצוני להודות לעובדי רשות החברות הממשלתיות ולכלל גורמי הממשלה, לחברות הממשלתיות, לנושאי המשרה בהן ולעובדיהן על פועלם להשגת היעדים של החברות הממשלתיות ועל תרומתם להפקת דוחות החברות ודוח הרשות.

בכבוד רב

יעקב קוינט

דוח מס. 63 | דין וחשבון על החברות הממשלתיות לשנת 2023

פרק א'

כללי

רשות החברות
הממשלתיות

1. הגדרות

"חוק החברות הממשלתיות" - חוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975.

"חוק חופש המידע" - חוק חופש המידע, תשנ"ח-1998

"חברה ממשלתית" - חברה שיותר ממחצית כוח ההצבעה באספותיה הכלליות או הזכות למנות יותר ממחצית מספר הדירקטורים שלה הם בידי המדינה או בידי ממשלתית יחד עם חברה ממשלתית או חברת בת ממשלתית.

"חברת בת ממשלתית" - חברה שיותר ממחצית כוח ההצבעה באספותיה הכלליות או הזכות למנות יותר ממחצית מספר הדירקטורים שלה הם בידי חברה ממשלתית, בידי חברת בת ממשלתית או בידי חברה ממשלתית יחד עם חברת בת ממשלתית.

"חברה מעורבת" - חברה אשר מחצית או פחות מכוח ההצבעה באספותיה הכלליות או הזכות למנות מחצית או פחות ממספר הדירקטורים שלה הם בידי המדינה. חברה כזו אינה ממשלתית ושליטתה של המדינה בה מצומצמת יחסית.

"תאגיד מדווח" - כמשמעו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

"חברה ציבורית" - כמשמעה בחוק החברות, התשנ"ט-1999.

"החברות העיקריות" -

- חברת החשמל לישראל בע"מ (להלן: "חברת החשמל" או "חח"י")
- נתיבי הנז הטבעי לישראל בע"מ (להלן: "נתג"ז")
- תשתיות אנרגיה בע"מ (להלן: "תש"א")
- מקורות חברת המים בע"מ (להלן: "מקורות")
- נתיבי ישראל - החברה הלאומית לתשתיות תחבורה בע"מ (להלן: "נתיבי ישראל")
- רכבת ישראל בע"מ (להלן: "רכבת ישראל")
- נת"ע - נתיבי תחבורה עירוניים להסעת המונים בע"מ (להלן: "נת"ע")
- חברת נתיבי איילון בע"מ (להלן: "נתיבי איילון")
- חברת נמלי ישראל - פיתוח ונכסים בע"מ (להלן: "חנ"י")
- חברת נמל אשדוד בע"מ (להלן: "חברת נמל אשדוד")
- חברת דואר ישראל בע"מ (להלן: "דואר ישראל")
- עמידר - החברה הלאומית לשיכון בישראל בע"מ (להלן: "עמידר")
- החברה לשירותי איכות הסביבה בע"מ (להלן: "החברה לשירותי איכות הסביבה")
- התעשייה האווירית לישראל בע"מ (להלן: "התעשייה האווירית" או "תע"א")
- רפאל - מערכות לחימה מתקדמות בע"מ (להלן: "רפאל")
- החברה למתנ"סים - מרכזים קהילתיים בישראל בע"מ (חל"צ) (להלן: "החברה למתנ"סים")

2. רשות החברות הממשלתיות:

2.1 רקע

רשות החברות הממשלתיות ("הרשות") הוקמה ופועלת מכח חוק החברות הממשלתיות. הרשות הינה יחידת סמך וגורם המטה הממשלתי לעניין החברות הממשלתיות בנושאי פיקוח, הפרטה וביצוע שינויים מבניים. בהתאם להחלטת ממשלה 460 מיום 19 באפריל 2023, הועברה הרשות ממשרד האוצר לאחריותו של המשרד לשיתוף פעולה אזורי.

נכון ליום 31.12.2023 אחראית הרשות על 69 חברות ממשלתיות וכן על חברות בנות ממשלתיות, עמותות, וחברות בבעלות מעורבת לממשלה ולגופים אחרים. ברשימת חברות אלה נמנות, בין היתר, חברות מהגדולות והמורכבות במשק, כגון: חברת החשמל, התעשייה האווירית, רפאל, דואר ישראל, מקורות, נתג"ז, חברת נמל אשדוד, חנ"י, רכבת ישראל, תש"א, נתיבי ישראל, קרנות השתלמות, חברות משכנות ועוד.

החברות הממשלתיות אחראיות בסה"כ על:

השקעות בתשתיות
כ-26.7 מיליארד ש"ח

מועסקים
כ-57,000 עובדים

הכנסות
כ-91.5 מיליארד ש"ח

ייצוא
כ-21.1 מיליארד ש"ח

רווח תפעולי
כ-5.1 מיליארד ש"ח

נכסים
כ-271.4 מיליארד ש"ח

2.2 תפקיד הרשות:

טיפול בחברות

לטפל לפי הנחיות הממשלה בעניינים המשותפים לכלל החברות הממשלתיות או לסוגי חברות, לטפל ולסייע בהקמה ובביצוע של פירוק, מיזוג, פשרה, סידור, חידוש, ארגון ומכירת מניות של חברות ממשלתיות.

לייעץ לממשלה

באמצעות השר לשיתוף פעולה אזורי ולייעץ לשרים בעניינים הנוגעים לחברות הממשלתיות, לייעץ לוועדת השרים בעניינים הנוגעים להפרטה ותטפל בביצוע החלטות הפרטה.

וועדות ציבוריות

מעניקה סיוע וליווי מקצועי ומנהלי לוועדות הציבוריות הפועלות לצד הרשות כמו הוועדה למינוי רו"ח, מינוי יועצים משפטיים, וועדת הסיווג, וליווי מקצועי ומנהלי של עבודת הוועדה לבדיקת מינויים.

ניהול עסקי

להעניק ולסייע לחברות ממשלתיות בניהול עסקיהן, לעקוב ברציפות אחרי הפעילות של כל אחת מן החברות הממשלתיות, הגשמת מטרותיה, מהלך עסקיה, מצבה הכספי ומדיניות השכר שלה, ותודיע על ממצאיה לשרים.

3. אודות הדוח

המקור החוקי

סעיף 56(ב) לחוק החברות הממשלתיות קובע כי: "הרשות תמסור אחת לשנה הרשות תמסור אחת לשנה לשר לשיתוף פעולה אזורי דוח על החברות הממשלתיות ותפרט בו לגבי כל חברה את זכויות המדינה בה, את מטרותיה העיקריות, את נושאי התפקידים בה ואת עיקרי דוחותיה הנספיים האחרונים..." בהתאם להוראות סעיף זה נערך ומוגש דוח זה לשר לשיתוף פעולה אזורי אחת לשנה.

דוח זה נערך בהתאם להוראות חוק חופש המידע, למימוש זכות הציבור לקבל מידע על נכסי המדינה ופעולותיה, ובהתאם לכך מפורסם באתר האינטרנט של הרשות.

מטרות הדוח

דוח זה ערוך במתכונת של דוח מצרפי ומטרתו לרכז נתונים נספיים ואיכותיים על החברות הממשלתיות לשנים 2021-2023 לצורך הגברת השקיפות לציבור והפיקוח על החברות, שיפור איכות המידע הקיים בנוגע לחברות הממשלתיות, כתשתית לשיפור יעילות ואפקטיביות החברות והמשק הישראלי.

בנוסף, נועד הדוח לספק מידע לשרי הממשלה וחברי הכנסת בישראל בעת קיום הדיונים וטרם קבלת החלטות הנוגעות לחברות הממשלתיות, לרבות בנוגע לקידום תהליכי הפרטות ושינויים מבניים בחברות.

מבנה הדוח

המידע המוצג בדוח זה כולל מידע נרחב לגבי החברות הממשלתיות והמעורבות.

הפרקים המרכזיים בדוח זה הינם:

עיקרי הדוח - פרק הכולל תמצית מנהלים, מידע על גיוסי חוב בחברות ממשלתיות, סקירה כלכלית ודוחות נספיים מאוחדים של החברות ממשלתיות.

מידע על חברות ממשלתיות עיקריות - פרק הכולל מידע על פעילות החברות בתקופת הדוח וכולל סקירת תוצאות, מגמות ותהליכים בחברות אלו. הפרק כולל מידע ביחס ל-16 חברות שהוגדרו כעיקריות.

הפרטת חברות ממשלתיות - פרק הכולל מידע על חברות שהופרטו בתקופת הדוח ועל חברות שהרשות מקדמת את הפרטתן.

שינויים מבניים - פרק הכולל מידע על חברות שעברו שינויים מבניים בתקופת הדוח ו/או על תהליכים שנעשו בתקופת הדוח לצורך ביצוע שינויים מבניים בחברות.

נספחים - פרק הנספחים כולל מידע לגבי תוצאות החברות הממשלתיות המהותיות ותמצית הנתונים המאזניים, יצוא, תקבולים מדיבינדד ותקבולים מהפרטה, היערכות החברות הממשלתיות ליישום כללי חשבונאות בינלאומיים (IFRS), היערכות ודיווחי החברות הממשלתיות בנוגע לבקרה הפנימית על הדיווח הכספי (SOX) ועוד.

החברות הכלולות בדוח:

מניין החברות הממשלתיות הינו 69 חברות בסה"כ. מלבד החברות הממשלתיות אחראית הרשות על 40 חברות נוספות, מתוכן 21 חברות בת ממשלתיות, 15 חברות מעורבות ו-4 עמותות.

פרק ב'

עיקרי הדוח

רשות החברות
הממשלית

2023

1. תמצית מנהלים

1.1 כללי:

נכון ליום 31 בדצמבר 2023, אחראית הרשות על 69 חברות ממשלתיות (לא כולל חברות בנות ממשלתיות, חברות מעורבות ועמותות), ביניהן חברות מהגדולות והמורכבות במשק.

בשנים האחרונות מובילה הרשות רפורמה בחברות הממשלתיות שמטרתה שיפור הניהול העסקי, מיקוד במוקדי הפסד, התייעלות עסקית, מזדי ביצוע ובכלל זה, שיפור יעילות החברות ומעבר לרווחיות נאותה, הגברת השקיפות בקבלת ההחלטות בחברות וחיוזק המקצועיות והממשל התאגידי, תוך שמירה על מנהל תקין בפעילות החברות.

להלן סקירה תמציתית על תוצאות החברות הממשלתיות בתקופת הדוח, לרבות ניתוח המגמות והשינויים העיקריים בתוצאותיהן ביחס לתקופות מקבילות אשתקד;

1.2 תיאור החברות הממשלתיות העיקריות:

16 מתוך 69 החברות הממשלתיות, הינן חברות מובילות ומשמעותיות. לחברות אלו השפעה גבוהה על השווקים בהם הן פועלות ועל המשק בישראל. הכנסות החברות הללו מהוות כ-97% מסך ההכנסות של כלל החברות הממשלתיות, והן בעלות כ-96% מסך הנכסים של כלל החברות הממשלתיות.

תרשים של החברות הממשלתיות העיקריות

1.3 ריכוז תוצאות החברות הממשלתיות מתוך הדוחות הכספיים המאוחדים לשנים 2021 - 2023:

דוחות רווח או הפסד לשנים שנסתיימו ביום 31 בדצמבר (במיליוני ש"ח):

שיעור הרווח	2021	שיעור הרווח	2022	שיעור הרווח	2023	
	76,271		81,583		91,455	הכנסות
	64,600		72,160		77,793	עלות ההכנסות
15.30%	11,671	11.60%	9,423	14.90%	13,662	רווח גולמי
	1,521		1,587		1,921	הוצאות מו"פ
	1,691		1,754		1,923	הוצאות מכירה ושיווק
	3,759		4,196		4,703	הוצאות הנהלה וכלליות
6.20%	4,700	2.30%	1,886	5.60%	5,115	רווח תפעולי
	2,252		3,093		1,791	הוצאות (הכנסות) מימון נטו
	(1,555)		(4,181)		(3,638)	הוצאות (הכנסות) אחרות נטו
	4,003		2,974		6,962	רווח לפני מיסים על ההכנסה
	299		653		840	הוצאות (הכנסות) מיסים
	(62)		(78)		(124)	הוצאות (הכנסות) מיוחדות
4.90%	3,766	2.90%	2,399	6.80%	6,246	רווח (הפסד) נקי
	2.20%		0.80%		2.10%	ROA - תשואה על הנכסים
	6.20%		3.70%		9.20%	ROE - תשואה להון

ניתוח תוצאות פעילות החברות הממשלתיות לשנת 2023 לעומת שנת 2022:

1. סך ההכנסות של החברות הממשלתיות הסתכם בתקופת הדוח בסך כ- 91.5 מיליארד ש"ח ביחס לכ-81.5 מיליארד ש"ח בשנת 2022. העלייה בסך כ- 10 מיליארד ש"ח נובעת ברובה מהגידול בהכנסות של החברות הממשלתיות העיקריות: התעשייה האווירית לישראל בע"מ (כ-3 מיליארד ש"ח), רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ (כ-2.5 מיליארד ש"ח), חברת החשמל (כ-1.6 מיליארד ש"ח) כתוצאה מהעלייה בתעריף החשמל, נגה ניהול מערכת החשמל (כ-971 מיליוני ש"ח) כתוצאה מעליית תעריף החשמל והגידול בביקושים, רכבת ישראל (כ-766 מיליוני ש"ח) עקב החתימה על הסכם הפיתוח וההפעלה החדש, נתיבי ישראל (כ-333 מיליוני ש"ח) ונתיבי איילון (כ-316 מיליוני ש"ח) כתוצאה מתכנית העבודה של החברות וכן, מחברת מקורות (כ-265 מיליוני ש"ח) בעיקר מגידול בהכנסות מאספקת מים לצרכנים.

בנטרול קיטון בהכנסות של חברת נת"ע בכ-366 מיליוני ש"ח עקב סיום עבודות ההקמה של הקו האדום וכן, קיטון בהיקף ההכנסות של חברת נמל אשדוד בכ-21 מיליוני ש"ח בעיקר עקב השפעות התחרות.

2. עלות ההכנסות של החברות הממשלתיות הסתכמה בתקופת הדוח בסך של כ-77.8 מיליארד ש"ח ביחס לכ-72.2 מיליארד ש"ח בשנת 2022.

הגידול בעלות ההכנסות נובע מהגידול בעלות המכירות של התעשייה האווירית (כ-2.2 מיליארד ש"ח), רפאל (כ-2 מיליארד ש"ח), נגה ניהול מערכת החשמל (כ-965 מיליוני ש"ח), מקורות חברת המים (כ-607 מיליוני ש"ח) הגידול בהוצאות קניות המים, רכבת ישראל (כ-469 מיליוני ש"ח) בעיקר מהשפעת ההסכם הקיבוצי החדש והסכם המסגרת שנחתם במהלך התקופה וכן בעקבות השבת ערך נכסים שבוצעה במהלך הרבעון השני לשנת 2023), נתיבי ישראל (כ-306 מיליוני ש"ח), נתיבי איילון (298 מיליוני ש"ח), חנ"י (כ-174 מיליוני ש"ח) הנובע מההסכם להסדרת חוב התמלוגים מול חברת נמל חיפה שנחתם בשנת 2022). הגידול בעלות ההכנסות מקוּוּז בחלקו על ידי הקיטון בעלות ההכנסות של חברת החשמל בסך כ-1.45 מיליארד ש"ח עקב קיטון בעלויות הדלקים ומחירי הפחם, ומקיטון בעלות ההכנסות של דואר ישראל בסך כ-201 מיליוני ש"ח מהיריזה בהוצאות השכר הנובעת מתכנית ההבראה שיושמה בחברה.

3. הרווח התפעולי של החברות הממשלתיות הסתכם בסך של כ-5.1 מיליארד ש"ח ביחס לכ-1.9 מיליארד ש"ח בשנת 2022. עיקר הגידול בסך כ-3.2 מיליארד ש"ח מיוחס לגידול ברווח הגולמי כמתואר לעיל.

הרווח התפעולי מקוּוּז בחלקו ע"י העלייה בהוצאות מחקר ופיתוח בחברות הביטחוניות (כ-293 מיליוני ש"ח) בתעשייה האווירית (כ-40 מיליוני ש"ח ברפאל). בנוסף, חל גידול בסעיף הנהלה וכלליות בעיקר מגידול בהפרשה לחובות מסופקים של חברת החשמל.

4. הוצאות (הכנסות) מימון, נטו של החברות הממשלתיות הסתכמו בתקופת הדיווח בכ- 1.8 מיליארד ש"ח, לעומת כ-3 מיליארד ש"ח בשנת 2022. הקיטון בהוצאות המימון נובע מריביות ותשואות חיוביות של כספים המנוהלים בשוק ההון במהלך שנת 2023 אשר השפיעו על שוויין ההון של השקעות בניירות ערך, וזאת בניגוד לביצועי השווקים בשנת 2022.

5. ההכנסות האחרות, נטו של החברות הממשלתיות הסתכמו בשנת 2023 בכ- 3.6 מיליארד ש"ח לעומת כ-4 מיליארד ש"ח בשנת 2022. להלן פירוט האירועים החד פעמיים שנכללו בסעיף בשנת 2023:

- רכבת ישראל - נרשמו הכנסות אחרות בסך של כ-763 מיליוני ש"ח בגין השבת ערך נכסי חברה לעומת הפרשה ירידת ערך נכסים בסך של 101 מיליוני ש"ח שנרשמה בשנת 2022.
- דואר - החברה רשמה הכנסות בסך כ- 150 מיליוני ש"ח כרווח הון ממכירת נכסים למדינה במסגרת הסכמי ההבראה.
- נמל אשדוד - נרשמה הוצאה בסך של 53 מיליוני ש"ח במהלך שנת 2023 המיוחסת לתכנית הפרישה בחברה.

6. הרווח נקי של החברות הממשלתיות הסתכם בסך של 6.2 מיליארד ש"ח לעומת 2.4 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה ברווח הנקי נובעת בעיקר מעלייה ברווחיות הגולמית של החברות הממשלתיות ומאירועים חד פעמיים.

1.4 תמצית סעיפים מאזניים עיקריים במיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר:

2021	2022	2023	
58,902	68,810	76,222	רכוש שוטף
167,544	175,396	181,822	רכוש לא שוטף
235,302	256,431	271,460	סה"כ נכסים ונכסי פיקוח
53,235	66,047	74,561	התחייבויות שוטפות
112,135	117,305	118,410	התחייבויות לא שוטפות
165,370	183,352	192,971	סך התחייבויות
64,600	67,879	74,209	סך הון עצמי
			יחסי נזילות
5,667	2,763	1,661	הון חוזר
1.106	1.042	1.022	יחס שוטף
			יחסי איתנות פיננסית
0.27	0.26	0.27	יחס הון למאזן
0.15	0.15	0.14	יחס התחייבות פיננסית, נטו למאזן
0.97	0.84	0.84	מנוף פיננסי

ניתוח התוצאות

סך הנכסים -

- היקף הנכסים ליום 31 בדצמבר 2023 הסתכם לסך של כ-271 מיליארד ש"ח לעומת כ-256 מיליארד ש"ח בשנת 2022.
- הגידול בנכסים השוטפים בסך כ-7.4 מיליארד ש"ח, נובע ברובו מגידול בלקוחות בסך של כ-3.4 מיליארד ש"ח ומגידול ביתרת החייבים ויתרות חובה אחרים בסך כ-2.5 מיליארד ש"ח וזאת כתוצאה מגידול בפעילות החברות הממשלתיות בעיקר התעשיות הביטחוניות וחברת החשמל כתוצאה מעלייה בתעריף החשמל.
- הגידול בנכסים הבלתי שוטפים בסך כ-6.4 מיליארד ש"ח נובע בעיקרו מגידול של כ-5 מיליארד ש"ח ברכוש הקבוע כתוצאה מהשקעות בתשתיות, לרבות תשתיות מים וחשמל, קווי רכבת ומתחמים, תשתיות נמליות וכן רכישת רכוש קבוע בחברות הביטחוניות. בנוסף, עלייה של כ-1.8 מיליארד ש"ח בעודף נכסי תכנית להטבה מוגדרת הנובעת מגידול בסך כ-2.3 מיליארד ש"ח בנכסי התוכנית של חברת החשמל לישראל בע"מ כתוצאה מעלייה בריביות המשמשות להיוון המחויבות וקיטון המחויבות בשל עדכון השחיקה השנתית בשכר משנת 2028 ואילך. גידול זה מקוזז בחלקו מגריעת חברת נמל חיפה מהדוח המאוחד עקב הפרטתה, שיצרה קיטון של כ-565 מיליון ש"ח בסעיף נכסי הטבה

סך ההתחייבויות -

- ההתחייבויות בתקופת הדו"ח הסתכמו לסך של כ- 193 מיליארד ש"ח לעומת כ- 183 מיליארד ש"ח בשנת 2022. הגידול בסך כ- 9.6 מיליארד ש"ח נובע בעיקר מגידול של כ- 6.2 מיליארד ש"ח ביתרות ספקים וזכאים אחרים כתוצאה מעלייה במחיר הפחם וגידול בספקי דלקים של חברת החשמל וכן, כתוצאה מגידול בפעילות השוטפת של החברות הביטחוניות כמתואר לעיל.
- בנוסף, במסגרת ההתחייבויות האחרות לזמן ארוך נרשם גידול בהכנסות הנדחות בגין מענקים ממשלתיים בחברת רכבת ישראל בע"מ בסך כ- 2.7 מיליארד ש"ח בעקבות החתימה על הסכם הפיתוח וההפעלה החדש והגדלת דמי הסובסידיה מהמדינה.

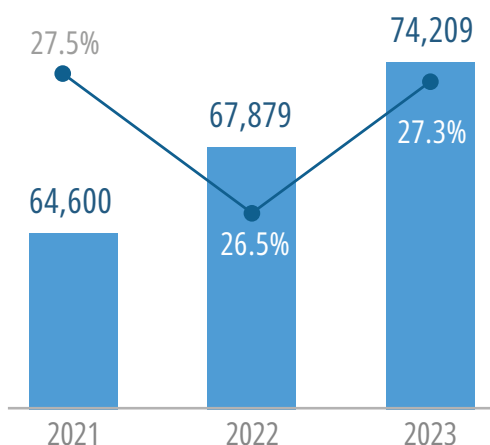
ההון העצמי -

- הגידול בהון העצמי בסך של כ- 6.3 מיליארד ש"ח נובע מרישום הרווח הכולל בסך כ- 7.6 מיליארד ש"ח בשנת 2023, וכן מגידול בקרן הון בגין מדידות מחדש של רווחים אקטואריים בסך כ- 1 מיליארד ש"ח בחברת החשמל. הגידול בהון העצמי מקוּוּז בחלקו כתוצאה מגריעת חברת נמל חיפה מהדוח המאוחד עקב הפרטתה ביום 10.1.2023 (ראה להלן).

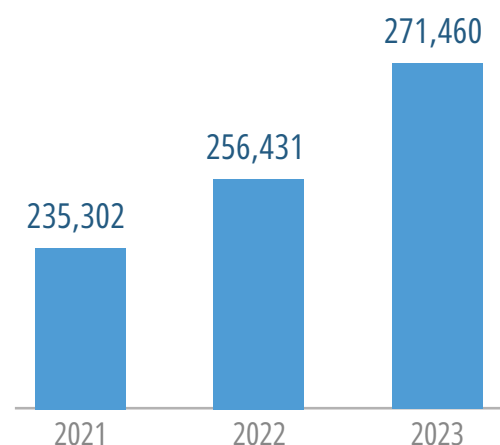
הפרטת חברת נמל חיפה בע"מ

- ביום 10.1.2023 הושלם הליך הפרטת חברת נמל חיפה בע"מ לקבוצה המורכבת מחברת גדות מסופים לכימיקלים (1985) בע"מ וחברת Adani Ports and Special Economic Zone Ltd ההודית ובכך התקבלה התמורה מהליך המכירה בסך של כ- 3.974 מיליארד ש"ח, כאשר מתוכה כמיליארד ש"ח מיועדים להישאר בחברה לצורך שיפור תשתית וצרכים עסקיים (לפרטים נוספים ראה פרק ד' בדבר הפרטת חברות ממשלתיות).

הון עצמי (במיליוני ש"ח)

נכסים (במיליוני ש"ח)

1.5. תכנון מול ביצוע לשנים 2021-2023 (במיליוני ש"ח):

אחוז ביצוע	תכנון 2023	בפועל 2023	
122%	75,145	91,455	הכנסות
123%	63,477	77,793	עלות ההכנסות
117%	11,668	13,662	רווח גולמי
101%	1,900	1,921	הוצאות מו"פ
114%	1,684	1,923	הוצאות מכירה ושיווק
117%	4,036	4,703	הוצאות הנהלה וכלליות
126%	4,048	5,115	רווח תפעולי
102%	1,762	1,791	הוצאות (הכנסות) מימון נטו
1,535%	(237)	(3,638)	הוצאות (הכנסות) אחרות נטו
276%	2,522	6,962	רווח לפני מיסים על ההכנסה
147%	573	840	הוצאות (הכנסות) מיסים
10%	(1,197)	(124)	הוצאות (הכנסות) מיוחדות
199%	3,146	6,246	רווח נקי

אחוז ביצוע	2021 תכנון	2021 בפועל	אחוז ביצוע	2022 תכנון	2022 בפועל	
102%	74,400	76,271	111%	73,704	81,583	הכנסות
101%	64,192	64,600	113%	63,595	72,160	עלות ההכנסות
114%	10,208	11,671	93%	10,109	9,423	רווח גולמי
103%	1,474	1,521	111%	1,434	1,587	הוצאות מו"פ
111%	1,517	1,691	116%	1,506	1,754	הוצאות מכירה ושיווק
96%	3,901	3,759	107%	3,908	4,196	הוצאות הנהלה וכלליות
142%	3,315	4,700	58%	3,262	1,886	רווח תפעולי
138%	1,633	2,252	190%	1,626	3,093	הוצאות (הכנסות) מימון נטו
(320%)	486	(1,555)	(877%)	477	(4,181)	הוצאות (הכנסות) אחרות נטו
335%	1,196	4,003	257%	1,158	2,974	רווח לפני מיסים על ההכנסה
138%	217	299	311%	210	653	הוצאות (הכנסות) מיסים
4%	(1,622)	(62)	5%	(1,622)	(78)	הוצאות (הכנסות) מיוחדות
145%	2,601	3,766	93%	2,570	2,399	רווח נקי

1.6 דוחות רווח או הפסד חזויים לשנים 2024-2026 (במיליוני ש"ח):

להלן דוחות רווח או הפסד חזויים לשנים 2024-2026.

הצפי הינו בהתאם להערכת רשות החברות ובהתבסס על תקציבי החברות הממשלתיות.

2026	2025	2024	
80,284	80,171	76,741	הכנסות
64,899	64,228	64,786	עלות ההכנסות
15,385	15,943	11,955	רווח גולמי
2,184	2,066	1,990	הוצאות מו"פ
1,738	1,716	1,704	הוצאות מכירה ושיווק
3,911	3,871	4,124	הוצאות הנהלה וכלליות
7,552	8,290	4,137	רווח תפעולי
1,472	1,607	1,775	הוצאות (הכנסות) מימון נטו
140	(29)	(236)	הוצאות (הכנסות) אחרות נטו
5,940	6,712	2,598	רווח לפני מיסים על ההכנסה
1,427	1,581	592	הוצאות (הכנסות) מיסים
4,513	5,131	2,007	רווח לאחר מס חזוי
786	1,605	(1,198)	הוצאות (הכנסות) מיוחדות
3,728	3,526	3,205	רווח נקי

2. גיוסי חוב

להלן פירוט על איגרות החוב של החברות הממשלתיות¹ שהונפקו בישראל ונסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב על פי ערכן הנקוב². נכון ליום 31.12.2023, היקף איגרות החוב של החברות הממשלתיות, הנסחרות בשוק ההון בישראל, עמד על כ- 40 מיליארד ש"ח. בשנים האחרונות פעלה הרשות לעידוד הנפקה של אג"ח סחיר בבורסה ורישום למסחר של אג"ח לא סחיר הן כדי להגביר את השקיפות והממשל התאגידי בחברות הממשלתיות והן כדי להפחית את עלויות המימון. מאמצים אלה ממשיכים להניב פרי, עם גידול בחלקו של החוב הסחיר בישראל בחברות הממשלתיות (78%). לשם השוואה, בשוק הקונצרני היקף החוב המונפק הרשום למסחר לציבור עומד על כ- 93% מסך החוב הקונצרני.

¹ נתוני איגרות החוב המוצגים בטבלה 1 ובתרשים 1 מתייחסים רק לאיגרות החוב הנסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב ואינן כוללות את איגרות החוב של חברת החשמל שהונפקו בחו"ל במסגרת תכנית ה-GMTN אף אם נרשמו לאחר ההנפקה ברצף המוסדי.

² ערך נקוב (ע.ג.) ללא הצמדה למדד, פרמיה, ניכיון וריבית צבורה.

טבלה 1 מתארת תמונת מצב של היקף איגרות החוב בחברות הממשלתיות נכון ל-31.12.2023.

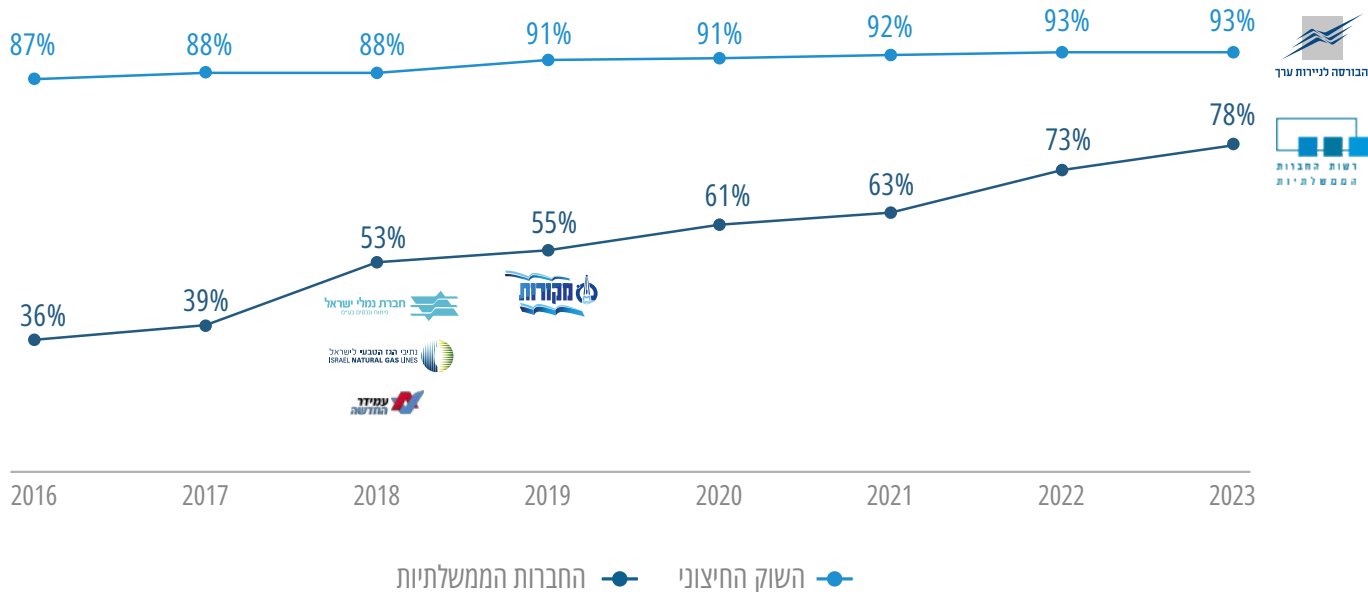
טבלה 1: סיכום נתוני אג"ח בחברות הממשלתיות

שם החברה	דירוג מעלות	דירוג מדרוג	ע.נ במיליונים	ציבורי / מוסדי
חברת החשמל	AAA	Aa1	21,145	ציבורי
	AAA	Aa1	766	מוסדי
סה"כ			21,911	
מקורות	AAA		4,153	ציבורי
	AAA		5,132	מוסדי
סה"כ			9,286	
חברת נמלי ישראל	AAA	Aaa	3,807	ציבורי
נתיבי הגז הטבעי	+AA	Aa1	1,483	ציבורי
	+AA	Aa1	1,060	מוסדי
סה"כ			2,543	
רפאל		Aaa	1,420	מוסדי
התעשייה האווירית	+AA		154	ציבורי
עמידר	AAA	Aaa	450	ציבורי
תשתיות נפט ואנרגיה		Aaa	331	מוסדי
רכבת ישראל	+AA	Aa1	80	ציבורי
סה"כ אג"ח ציבורי			31,272	78.22%
סה"כ אג"ח מוסדי			766	21.78%
סה"כ אג"ח חברות ממשלתיות			39,982	

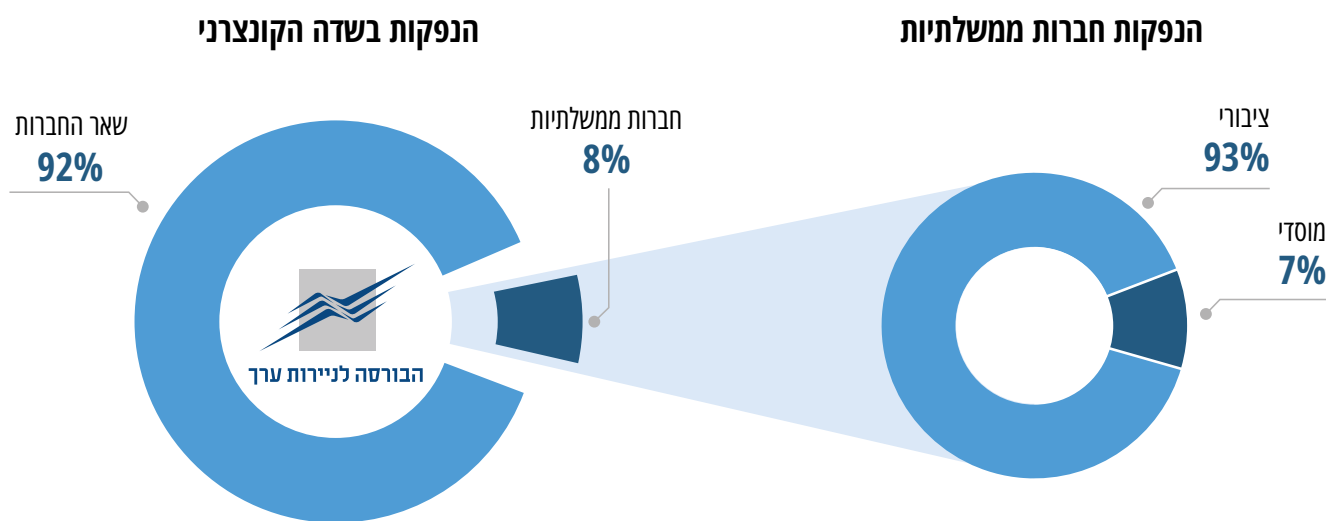
תרשים 1 מתאר את מגמת העלייה בשיעור החוב הציבורי בחברות הממשלתיות לעומת שיעור החוב הציבורי בכלל שוק איגרות החוב הקונצרני.

תרשים 1: שיעור החוב הציבורי מתוך סך איגרות החוב

סך הנפקות איגרות החוב של החברות הממשלתיות בשנת 2023 הסתכמו בכ-6.8 מיליארד ש"ח והיוו כ-8% מסך כל ההנפקות בשוק הקונצרני של אותה השנה. כפי שמפורט בתרשים 2, כ-93% מאיגרות החוב שגייסו החברות הממשלתיות בישראל, הונפקו בשוק הסחיר, וכ-7% מכלל אגרות החוב שגויסו הונפקו לשוק המוסדי בלבד. נתון זה תרם למגמת העלייה הרב שנתית בשיעור החוב הסחיר לציבור מתוך סך איגרות החוב בחברות הממשלתיות.

תרשים 2: הנפקות איגרות חוב בשנת 2023³

3 הנתונים נלקחו מאתר הבורסה

בשנת 2023 גייסו החברות הממשלתיות חוב בעיקר על-ידי הרחבת סדרות קיימות: מקורות גייסה כ- 600 מיליון ש"ח בהרחבה של סדרה 11, חברת החשמל גייסה בסה"כ כ- 5.7 מיליארד ש"ח (החברה ביצעה בשנה החולפת שני סבבים של הרחבת סדרות סחירות).

טבלה 2: גיוסי חוב בחברות הממשלתיות במהלך 2023⁴

שם החברה	סדרה	תאריך הנפקה	סה"כ הנפקה במיליוני ש"ח מח"מ במועד הנפקה	מח"מ במועד הנפקה	תשואה בהנפקה	מרווח ממשלתי	הצמדה	ציבורי / מוסדי
חברת חשמל	34	יוני-23	1,114	8.8	2.57%	1.43%	מדד	סחיר
חברת חשמל	35	יוני-23	1,364	11.5	2.76%	1.58%	מדד	סחיר
מקורות	11	ספט-23	600	12.3	2.60%	1.29%	מדד	סחיר
רפאל	נע"מ	אוק-23	500	1	5.10%	0.35%	משתנה	מוסדי
חברת חשמל	35	אוק-23	1,758	10.9	4.11%	1.90%	מדד	סחיר
חברת חשמל	34	אוק-23	1,442	8.3	3.95%	1.86%	מדד	סחיר
חברת חשמל	32	אוק-23	0	3.7	0.00%	0.00%	מדד	סחיר
			6,778					
			סה"כ הנפקות ב-2023					

4 הנתונים נכונים למועד ההנפקה

3. סקירה כלכלית

ככלל, שנת 2023 הייתה שנה לא קלה למשק הישראלי. זו הייתה שנה שבה העולם התמקד בעיקר במאבק באינפלציה הגואה באמצעות העלאות ריבית תכופות ואגרסיביות, ובכלל זה אף המשק הישראלי. אולם לכך נוספו שני אירועים מרכזיים שלכדו את תשומת הלב המקומית וגרמו לטלטלה גדולה, כל אחד בזכות עצמו.

האירוע הראשון הוא החקיקה המשפטית שהממשלה החלה לקדם במרץ כבר בתחילת השנה. החקיקה גררה חוסר יציבות פוליטית עם הפגנות ענק ומחלוקת עזה בקרב הציבור בנוגע לתכני החקיקה, והדבר התבטא אף באינדיקטורים כלכליים שונים, ובפרט במדדי שוק ההון ובשער החליפין שהתאפיינו בתנודתיות רבה לאורך השנה.

לאירוע זה הצטרפה ברבעון האחרון של השנה המלחמה שפרצה בחודש אוקטובר. מובן שאירוע זה הקרין אף הוא באופן ישיר על מצבה הכלכלי של מדינת ישראל. גם בתגובה לאירוע זה הגיבו שע"ח ומדדי שוק ההון בחדות (אולם מאז המדדים התייצבו), כשבנוסף לכך המשק המקומי חווה פגיעה משמעותית בעקבות גיוס המילואים הנרחב ופינוי התושבים מהדרום והצפון. לאלה נוספו הגידול בהוצאות הממשלה לצורכי ביטחון ותמיכה בנפגעים, במפונים ובמילואימניקים, דבר שהיווה משקל כבד על הכלכלה הישראלית השנה. בסופו של דבר, הצמיחה השנתית בישראל הסתכמה ב-2%.

שנת 2023 בכלכלה העולמית

לאחר צמיחה עולמית של 3.5% בשנת 2022, הצפי בתחילת שנת 2023 היה שהעלאות הריבית יובילו בסבירות גבוהה להתמתנות קצבי הצמיחה ואף מיתון בכלכלות העולם. אולם לבסוף, הצמיחה העולמית השנתית הסתכמה ב-3.2% - אמנם האטה, אך פחות חדה מהמצופה.

העלאות הריבית שהתחילו כבר בשנת 2022, נבלמו לקראת סוף שנת 2023 ברבות ממדינות העולם. האינפלציה החלה לרדת בשנה האחרונה כמעט בכל מדינות העולם, אך עם זאת, בעיות היצע שונות, המצב הגיאופוליטי העולמי המתוח, ובפרט מלחמת רוסיה אוקראינה המשיכו לגרום לתנודתיות במחירי האנרגיה, בעיקר באירופה. לקראת סיום השנה נוספה גם המתוחות בים האדום כתוצאה מהאיום החותי על נתיבי השיט, אך זו גרמה בעיקר להעלאה חד-פעמית של מחירי הסחורות ועיכוב בזמני השילוח, כאשר כרגע לא נראה שהדבר עשוי להתגלגל בנוסף ללחצים אינפלציוניים כמו בתקופה הקורונה.

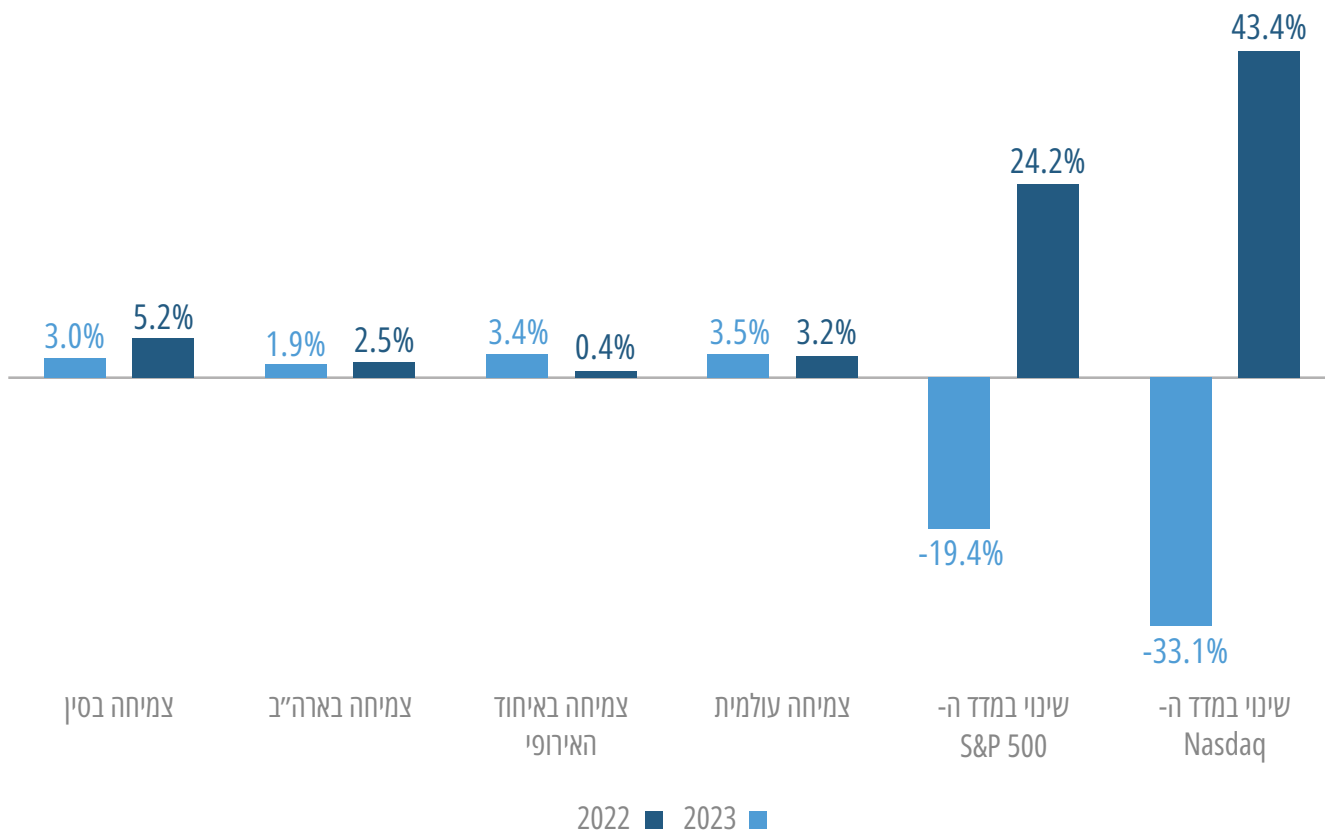
כלכלת ארה"ב צמחה בשנת 2023 בקצב של 2.5%, עלייה מ-1.9% בשנת 2022. מדובר בקצב צמיחה מפתיע לחיוב לאור רמות הריבית הגבוהות וקצב העלאות הריבית, בפרט בהשוואה לעשור האחרון. הפד המשיך במדיניות העלאות הריבית עד לחודש יולי, אז הריבית הגיעה ל-5.5%, ומאז ועד סוף השנה היא נותרה יציבה ברמה זו. חרף הריבית הגבוהה, מדדי המניות האמריקאים חוו שנה מוצלחת מאוד עם תשואה של 43.4% בנאסד"ק, ו-24.2% במדד ה-S&P500, וזאת לאחר תשואות שליליות בשנה שעברה של מדדים אלו עם 33.1% ו-19.4% בהתאמה. שוק העבודה נותר הדוק יחסית מבחינה היסטורית, אך לאחר שבתחילה השנה הביקוש לעובדים עלה משמעותית על ההיצע לקראת סוף השנה המצב התייצב יחסית. בנוסף, שיעור האבטלה עלה במעט והתייצב על 3.7% בסוף השנה.

כלכלת האיחוד האירופי צמחה ב-0.4%, ירידה משמעותית לאחר צמיחה של 3.4% בשנת 2022. הזעזוע במחירי האנרגיה שהחל בשנה שעברה עקב בעיות היצע כתוצאה ממלחמת רוסיה-אוקראינה, המשיך להשפיע ולתת אותותיו על השוק האירופי גם השנה. עם זאת, ההשפעה השלילית התמתנה ביחס לשנה שעברה, וזאת לאור העובדה שהביקוש לאנרגיה פחת משמעותית, נרשמה הגדלה ניכרת של יכולת הקיבול של יבוא גז נוזלי וכמו כן הואצה הפריסה של מקורות לייצור אנרגיה מתחדשת. שוק העבודה האירופי נותר יציב במשך השנה, כשכמעט לאורך כל השנה שיעור האבטלה עמד על 6.5%, ועם נתון זה גם הסתיימה השנה. האינפלציה בגוש האירו עמדה בחודש דצמבר על 2.9%, ירידה ניכרת בהשוואה לדצמבר הקודם אז עמדה על 9.2%. הצלחת הדברת האינפלציה התרחשה על אף הקושי בהנהגת מדיניות מוניטרית אחידה, ולכן מדודה יותר, לכלל הגוש האירופי בהובלת ה-ECB, עקב השאיפה לאזן בין הצורך להילחם באינפלציה מחד, לבין הימנעות ממשבר חוב במדינות גוש האירו מאידך. בסופו של דבר הריבית הגיעה לשיא בספטמבר עם 4.5% ומאז נותרה ברמה זו.

הצמיחה **בסין** חזרה לעלות עם 5.2%, וזאת בהשוואה ל-3% בשנת 2022. הסרת הגבלות הקורונה באופן מוחלט בתחילת

השנה סייעה לכלכלה הסינית לחזור ולצמוח בקצב מהיר, אולם ההוצאה הצרכנית נשארה מרוסנת יחסית, ובנוסף מעל הכל ריחפה עננת שוק הנדל"ן הסיני שבעת ערי הרפאים בו מאיימת להתפוצץ בכל רגע, ומוסיפה להכביד על הביקוש המקומי.

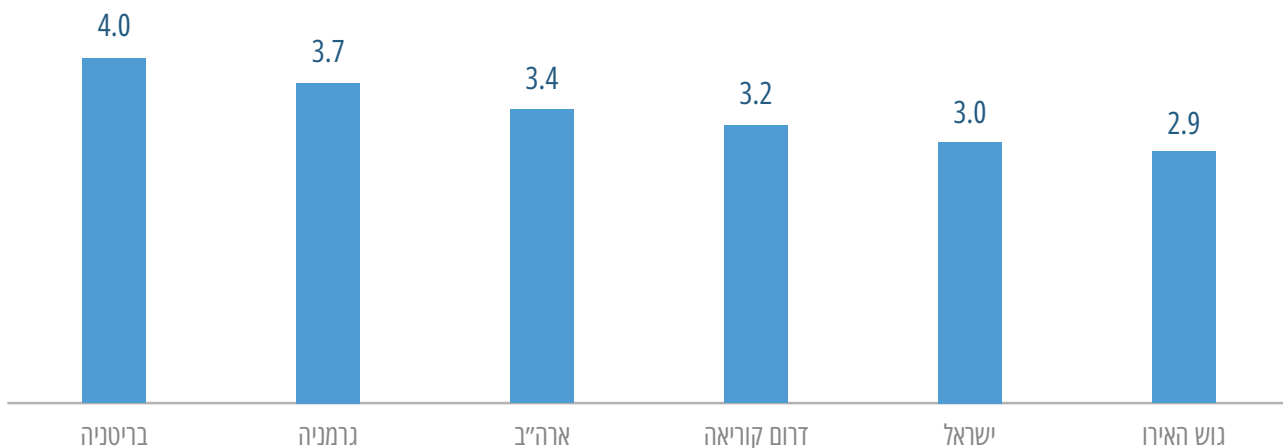
תרשים 1: מדדים נבחרים בכלכלה העולמית לשנת 2023 בהשוואה לשנת 2022

מקור: קרן המטבע הבינלאומית, Google Finance

תרשים 2: אינפלציה במדינות נבחרות מהעולם

(דצמבר 2023, שינוי במדד המחירים לעומת התקופה המקבילה אשתקד)

מקור: trading economics

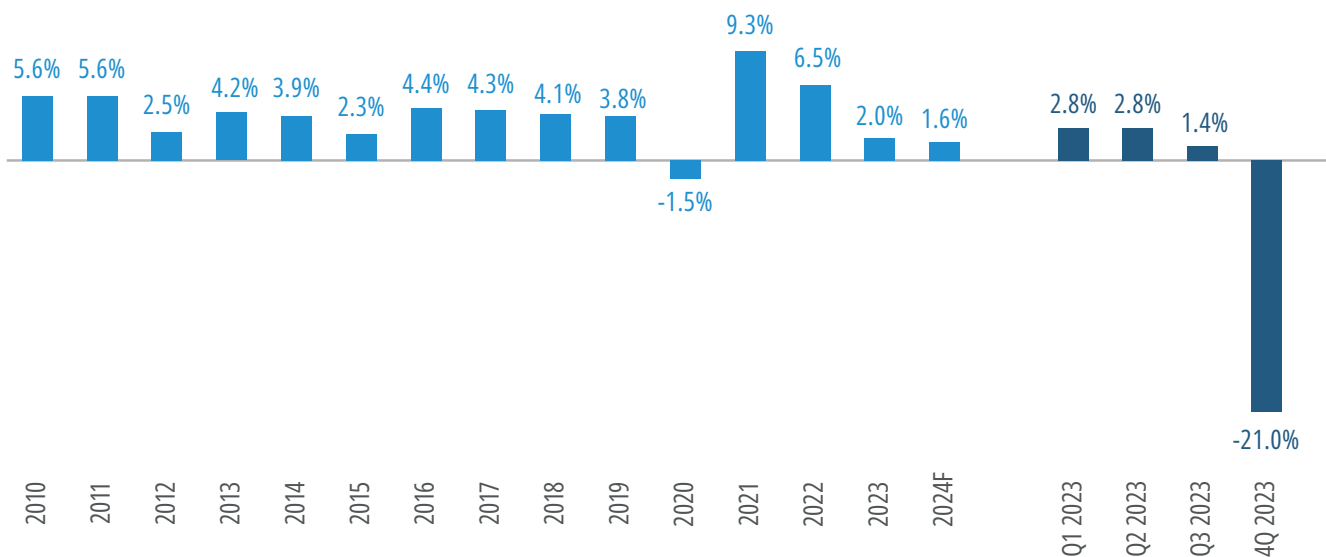
סיכום שנת 2023 בכלכלה הישראלית

צמיחה

לאחר ששנת 2022 התאפיינה בהמשך התאוששות המשק לאחר משבר הקורונה עם צמיחה בשיעור גבוה של 6.5%, שנת 2023 התאפיינה בשיעור צמיחה שנתי מתון של 2.0%. בחלוקה רבעונית, הצמיחה עמדה על 2.8% (שינוי רבעוני במונחים שנתיים) בכל אחד מהרבעונים הראשון והשני, וברבעון השלישי נראתה האטה ל-1.4% צמיחה. אולם הרבעון הרביעי בו החלה הלחימה הסתיים עם צמיחה שלילית של 21.0%. הצמיחה לנפש בשנת 2023 עמדה על -0.2%.

בניכוי האפקט השלילי של המלחמה, ניתן לומר כי העלאות הריבית שהתרחשו במהלך השנה, ונועדו להחזיר את האינפלציה לטווח היעד, הביאו ל"נחיתה רכה" של הכלכלה – האטה בקצב הצמיחה מבלי להכניס את המשק למיתון.

תרשים 3: קצב הצמיחה בשנים 2010 עד 2023

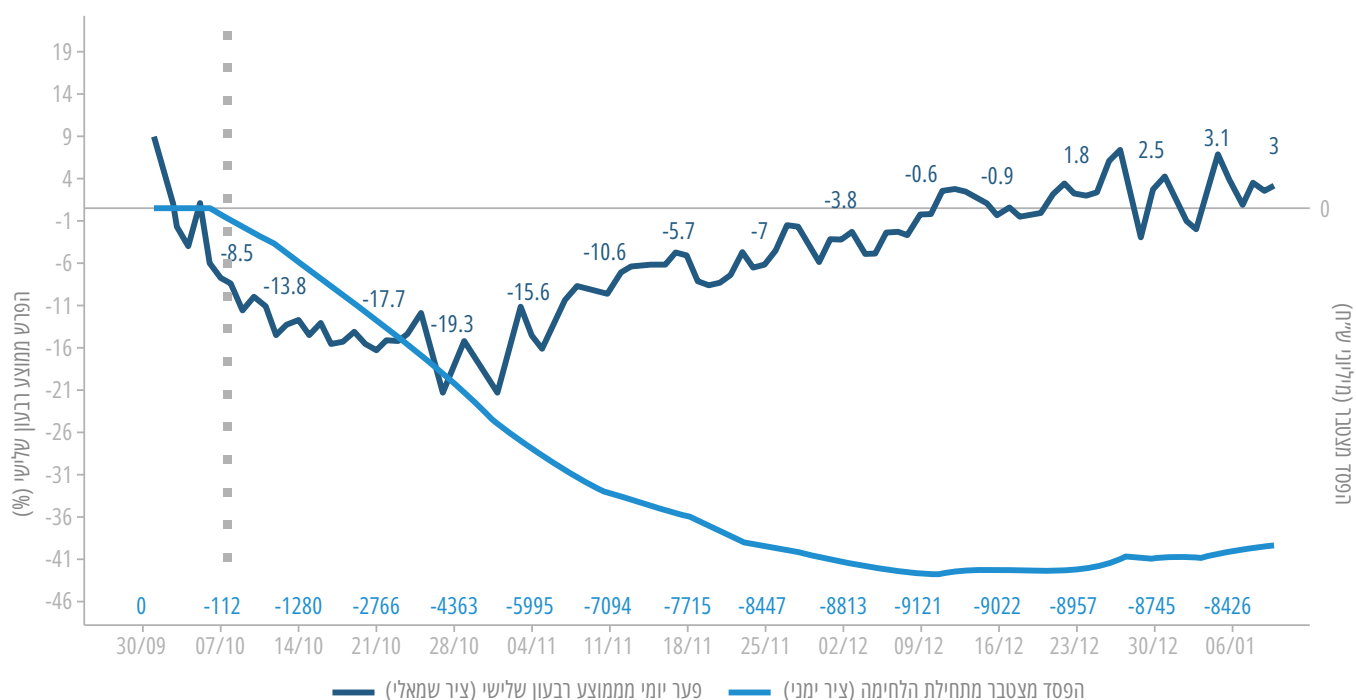
מקור: למ"ס

צריכה פרטית

הצריכה הפרטית חוותה צמיחה שלילית של 0.7% - בשנת 2023, מה שמהווה האטה משמעותית בקצב הצמיחה ביחס לשנת 2022, אז הצמיחה בסעיף זה הסתכמה ב-7.4%. עם פרוץ המלחמה נצפתה ירידה חדה ברכישות בכרטיסי אשראי, שהגיעה בשיאה לכ-20% - בהשוואה לממוצע הרבעון השלישי, דבר המעיד על פגיעה בצריכה הפרטית. כחודש לאחר פרוץ המלחמה החלה מגמה של התאוששות בהיקף הרכישות בכרטיסי אשראי, כאשר לקראת סוף השנה נצפתה חזרה לממוצע הרבעון השלישי של 2023. בסך הכל, מתחילת המלחמה עד סוף דצמבר נרשמה ירידה מצטברת של כ-9 מיליארד ש"ח בסך הרכישות בכרטיסי אשראי. יצוין כי לפחות חלק מהרכישות הוסטו לצריכה ציבורית, כדוגמת תשלום לבתי מלון.

תרשים 4: רכישות בכרטיסי אשראי – שיעור שינוי לעומת ממוצע רבעון שלישי

(כתונים יומיים, ממוצע נע שבעה ימים, מנוכה עונתיות)

מקור: נתוני בנק ישראל ועיבודי הכלכלן הראשי

צריכה ציבורית

מנגד, סעיף הצריכה הציבורית ביצע זינוק עם גידול של 7.9%, זאת בהשוואה לגידול של 0.1% בלבד בשנת 2022. הגידול בסעיף זה נבע בעיקרו מעלויות המלחמה הרבות, ובכללן הוצאות הביטחון שגדלו דרמטית וחבילות הסיוע למילואימניקים ולתושבי הדרום והצפון, וכן לטובת שיקום היישובים. הגידול בצריכה הציבורית קיזז את הפגיעה בצריכה הפרטית, וריכך את ההאטה בקצב הצמיחה הכללי של התוצר במשק.

השקעות

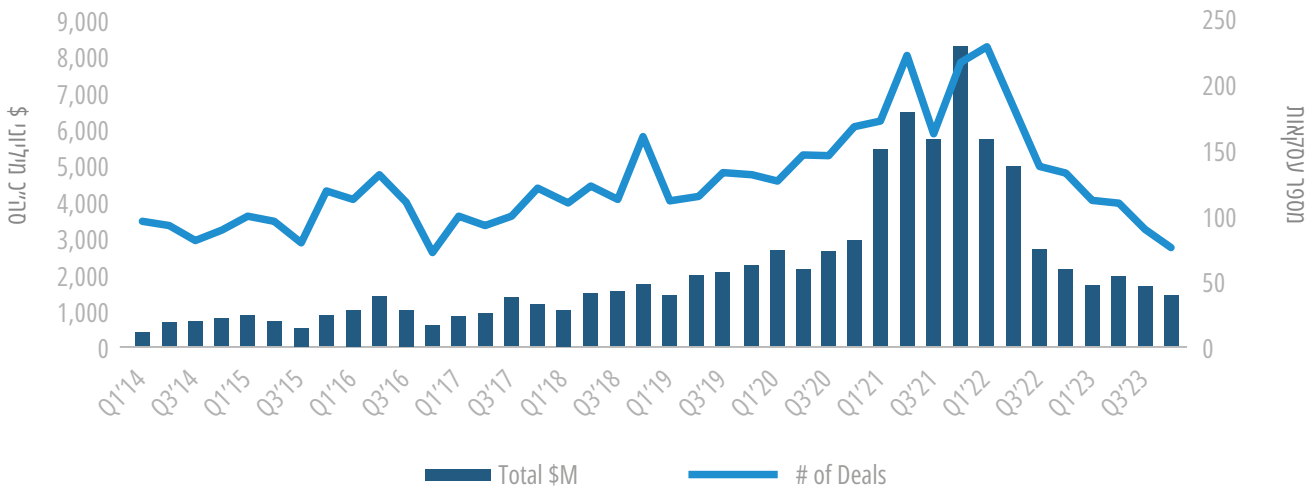
בהשוואה לשנת 2022, בה ההשקעות בנכסים קבועים עלו בקצב גבוה של 10.4%, בשנת 2023 הקצב הואט באופן משמעותי עם צמיחה שלילית של -1.8%. בענף הבנייה, ובפרט בנייה למגורים, אשר הושפע מסביבת הריבית, קצב הצמיחה הואט, אך במרבית השנה נשאר חיובי. עם זאת, חלה ירידה דרמטית בענף ברבעון הרביעי, עם פרוץ הלחימה, עם -88.6% (שינוי רבעוני בשיעור שנתי), וזאת על רקע הירידה החדה בכמות הפועלים הפלסטינים וסגירתם של אתרי בנייה רבים.

בתחום ההשקעות בהייטק, ניתן לראות התמתנות לרמות של טרום משבר הקורונה. ההשקעות בענף הגיעו לשיאן ברבעון הרביעי של '21, ומאז נמצאות במגמת התמתנות, הן מבחינת סכום ההשקעות הכולל והן מבחינת מספר העסקאות. בתחילה הירידה נבעה בעיקרה מהעלאות הריבית בישראל ובעולם, אולם בעוד בשאר העולם התחום החל להראות סימני התאוששות בשנת '23, בישראל מגמת הירידה נמשכה, וזאת לאור חוסר היציבות הפוליטי במהלך השנה, ובסוף השנה גם המלחמה שהתווספה.

תרשים 5: השקעות בהייטק הישראלי לאורך השנים

השקעות בהייטק הישראלי
מיליוני \$, מספר עסקאות, רבעון 1 2014 – רבעון 4 2023

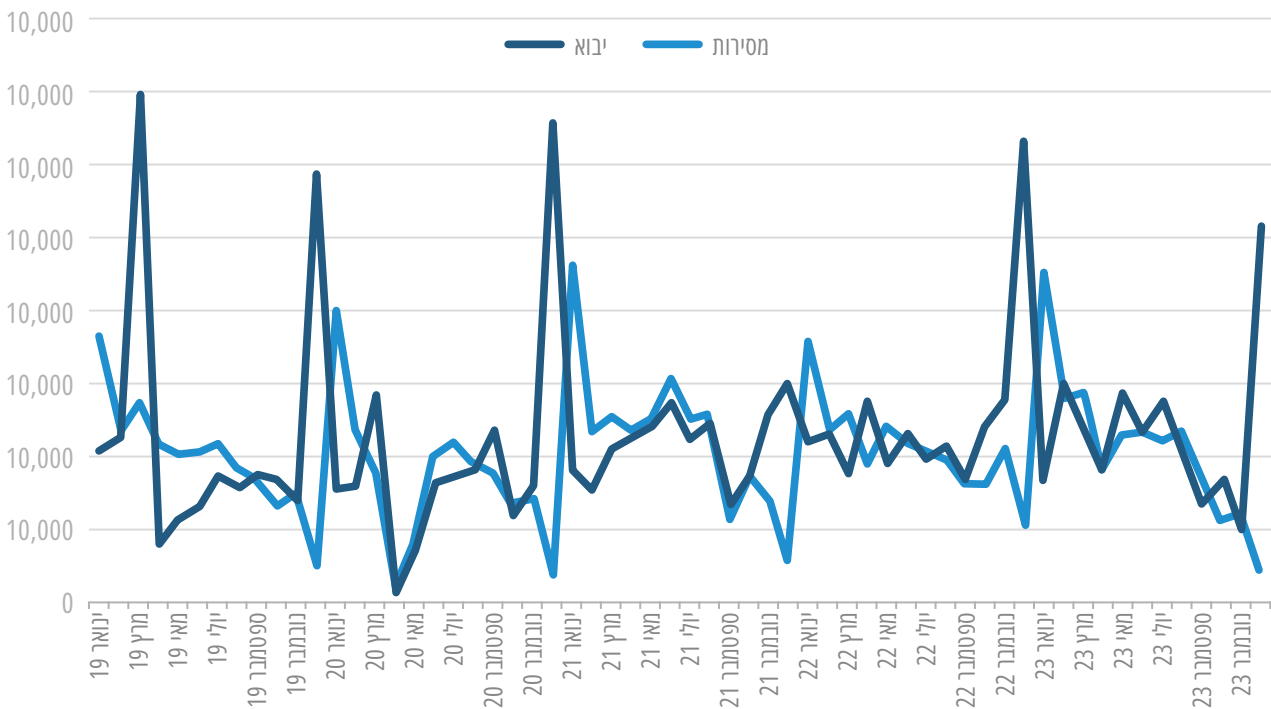

מקור: עיבודי הכלכלן הראשי לנתוני IVC. נתונים מנורמלים על פי מתודולוגיה של IVC

יבוא

בענף כלי הרכב ניתן לראות מגמת ירידה עקבית ביבוא ומסירת רכבים עוד בטרם המלחמה, החל מתחילת שנת 2023. את הסיבות לכך ניתן לייחס להעלאות הריבית שהביאו להתייקרות ההלוואות למימון רכישת כלי הרכב, והיחלשות השקל במשך השנה. זאת, בנוסף להיחלשות המגמות החיוביות בענף מתקופת הקורונה. עם זאת, ניתן להבחין בינוק ביבוא רכבים בחודש דצמבר, המשקף ככל הנראה רצון להקדים יבוא רכבים חשמליים טרם העלאת מס הקניה בינואר 2024. דינמיקה דומה נצפתה גם בשנים קודמות.

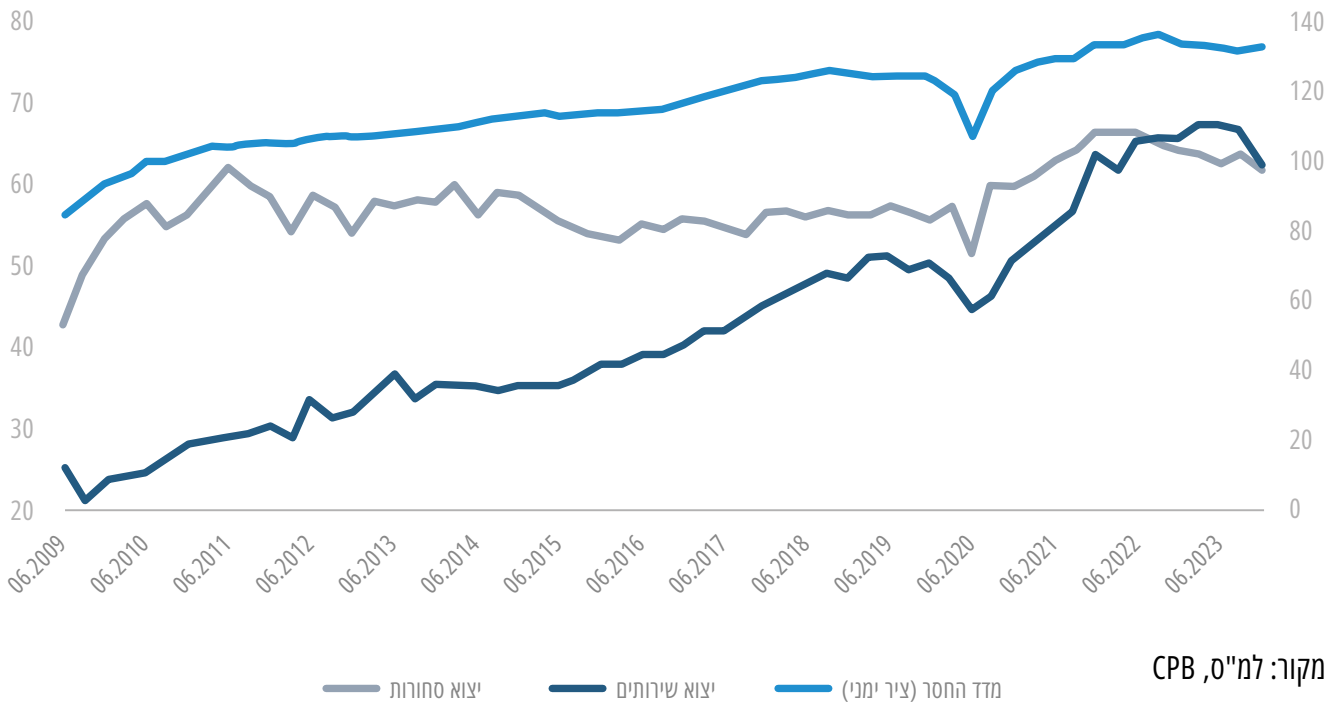
תרשים 6: יבוא ומסירות כלי רכב

מקור: רשות המסים, איגוד יבואני הרכב, עיבודי אגף הכלכלן הראשי

סעיף היצוא חווה השנה התכווצות של 0.8%, וזאת לעומת עלייה של 8.6% בשנת 2022. בפרט, בעוד בשלושת הרבעונים הראשונים של השנה נרשמה צמיחה קלה ביצוא, ברבעון הרביעי נרשמה צמיחה שלילית של 22.5% (שינוי רבעוני בשיעור שנתי). סעיף השירותים חווה ירידה החל מהרבעון השני של השנה, ירידה שהגיעה לשיאה ברבעון הרביעי עם 22.5%. בתוך זה, ברכיב השירותים האחרים (שבתוכו ענף ההיי-טק) נצפתה מגמה דומה שהגיעה גם היא לשיא שלילי ברבעון הרביעי עם ירידה של 13.8%.

תרשים 7: יצוא סחורות ושירותים (מיליארדי ש"ח)

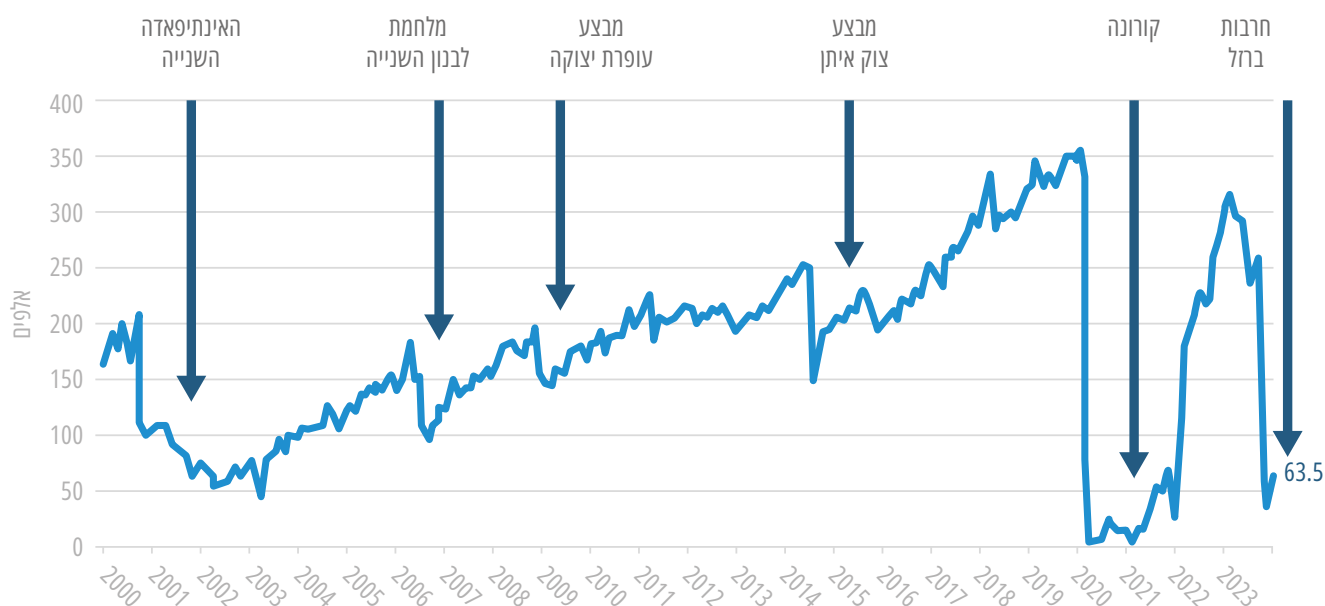
ערב המלחמה⁵ יצוא שירותי התיירות היווה כ-7% מסך יצוא השירותים, וכ-3% מכלל היצוא, וטרם התאושש לחלוטין ממשבר הקורונה. מתחילת השנה ועד ספטמבר, כמות התיירים הנכנסים מחו"ל הגיעה ל-85% בלבד מכמותם בתקופה המקבילה ב-2019. בין הסיבות לכך ניתן למנות את המחירים הגבוהים בישראל שעלו עוד יותר בשנה האחרונה בחסות האינפלציה, האירועים הביטחוניים בתחילת אפריל, חוסר הוודאות הפוליטי והתמשכות מלחמת רוסיה-אוקראינה שגרמה לירידה דרמטית בתיירות ממדינות אלה (עד למלחמה הייתה רוסיה המדינה שהכניסה הכי הרבה תיירים לישראל מלבד ארה"ב).

בחודש אוקטובר, חודש פרוץ המלחמה, כמות התיירים הנכנסים ירדה לרמה שנצפתה בתקופה של משבר הקורונה. אולם, נכון לסוף השנה מלונות רבים בארץ היו בתפוסה כמעט מלאה בעקבות שיכון מפונים מאזורי הלחימה, וזאת בעונה שאינה מתאפיינת בדרך כלל בתפוסה גבוהה במלונות.

⁵ נתוני רבעון שלישי 2023

תרשים 8: כניסת תיירים לישראל (אלפים)

מקור: למ"ס

יבוא

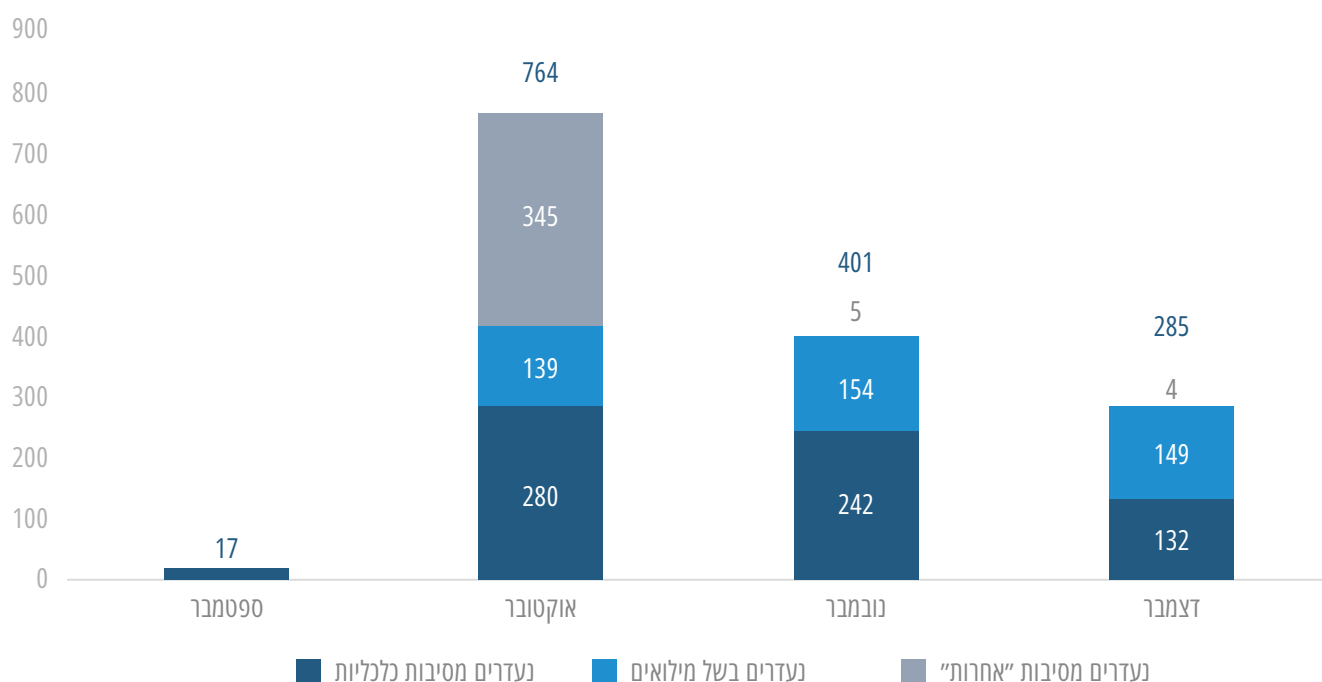
סעיף יבוא הסחורות והשירותים המשיך את המגמה השלילית שהחלה ברבעון האחרון של שנת 2022. כך, בעוד שבתחילת 2022 חלה צמיחה חזקה בסעיף זה (אף שזאת הלכה והתמתנה במשך השנה) שהמשיכה את המגמה מ-2021, ב-2023 חלה ירידה עקבית, אף שזו הלכה והתמתנה עם הזמן. עם זאת, ברבעון הרביעי כבר חלה ירידה חדה עם זעינה של 42.4% (שינוי רבעוני בשיעור שנתי). בסופו של דבר הסתכמה הירידה ביבוא ב-6.6% - בשנת 2023.

שוק העבודה

בשנת 2022, לאחר היציאה ממשבר הקורונה, נרשמה יציבות בשוק העבודה הן בשיעור התעסוקה והן בשיעור ההשתתפות, ויציבות זו נשמרה לאורך רוב שנת 2023, וזאת חרף העלאות הריבית. שיעור התעסוקה נותר יציב ואף עלה קלות במרבית חודשי השנה, כשבסוף הרבעון השלישי, ערב פרוץ המלחמה, עמד על 61.3% (לשם השוואה, שיעור התעסוקה הממוצע בשנים 2015-2019, טרום משבר הקורונה עמד על 61.1%).

המלחמה אמנם לא הובילה לשינוי ניכר בשיעורי ההשתתפות והתעסוקה, אך כן הובילה לגידול ניכר במספר הנעדרים ממקום עבודתם מסיבות כלכליות, עקב שירות מילואים או בגלל סיבות אחרות אשר אינן נמנות בין התשובות הסטנדרטיות בשאלון סקר כוח אדם של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. בחודש נובמבר החלה להירשם ירידה במספר הנעדרים מסיבות אלה, אך שיעור הנעדרים נותר גבוה בהשוואה היסטורית.

תרשים 9: מספר הנעדרים לפי סיבות הקשורות למלחמה*, אלפים, ספטמבר-דצמבר 2023

מקור: עיבודי אגף הכלכלן הראשי לנתוני סקר כוח אדם החודשיים של הלמ"ס. *נעדרים מסיבות כלכליות, מילואים ומסיבות אחרות (להגדרת הלמ"ס). החל מאוקטובר 2023 נרשמה עלייה חדה בנעדרים מסיבות אלה.

אינפלציה, מדיניות מוניטרית ושוק ההון

שנת 2023 נפתחה עם הגעה לשיא האינפלציה כבר בראשיתה (עם 5.4% בחודש ינואר, שיעור שנתי), ומאז היא נמצאה במגמת ירידה עקבית, עד הגעה בדיוק לגבול העליון של טווח יעד האינפלציה, 3.0%, בחודש דצמבר. זאת לאחר שבשנה הקודמת שיעור האינפלציה היה במגמת עלייה לאורך כל השנה. בסה"כ, שיעור האינפלציה הממוצע בישראל לשנת 2023 עמד על 4.2% וזאת לעומת שיעור אינפלציה ממוצע של 6.9% במדינות ה-OECD.

כבר בשנת 2022 בנק ישראל החל במדיניות מוניטרית מרסנת על מנת להילחם באינפלציה הגואה עד שהושלם מהלך של עשר העלאות ריבית והריבית הגיעה לרמה של 4.75% באמצע שנת 2023. בסופו של דבר, ניתן לראות שמהלך זה צלח והאינפלציה הולכת וחוזרת אל יעדה, כשבתחילת 2024 בנק ישראל אף הודיע על הורדת ריבית ראשונה.

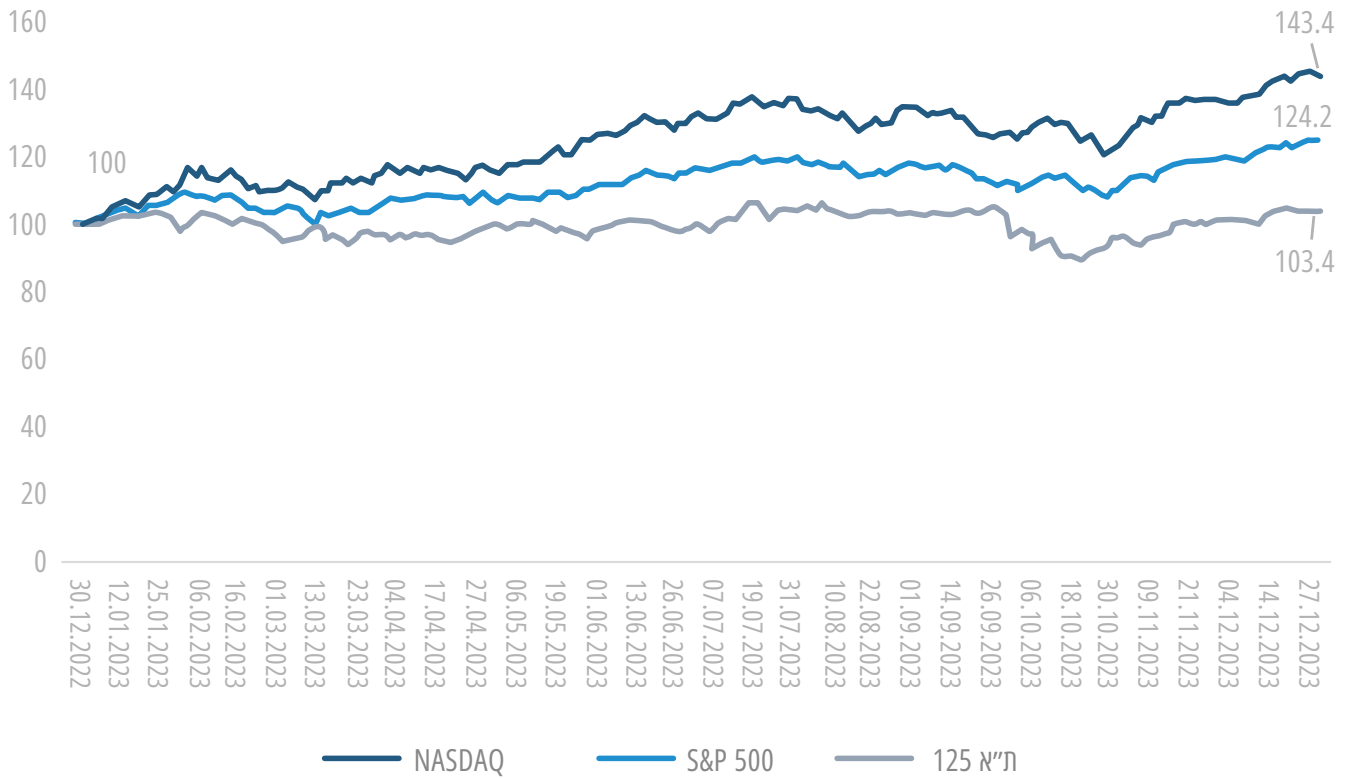
בנוסף, ניתן היה להבחין בשנת 2023 בניתוק בין התשואות במדדים המובילים בשוק ההון בארץ לעומת העולם. כמו כן, גם השקל נחלש באופן דרמטי בשנה האחרונה, עד שבשיא הגיע שער החליפין בתחילת המלחמה ליחס של מעל 4 שקלים לדולר.

את הסיבות לכך ניתן לייחס למגוון גורמים: המחלוקת המשפטית העמוקה שהובילה לפרמיית סיכון גבוהה יותר להשקעות בישראל, עליות הריבית בכל העולם ובפרט בארה"ב שגרמו לנדידה אל המטבעות הגדולים יותר ובפרט לדולר הבטוח, וכן לקראת סוף השנה המלחמה שהוסיפה עוד יותר לתמחור הסיכון של ההשקעה במשק הישראלי. מיד לאחר פרוץ המלחמה בנק ישראל הודיע על תוכנית למכירת 30 מיליארד דולר, וזאת באופן חריג על מנת למנוע פיחות חד של השקל, ולראשונה מאז שנות ה-90 והמעבר לשער חליפין נייז. בסופו של דבר בסוף השנה שער החליפין התייצב על איזורי 3.7 שקל לדולר, נמוך עוד יותר מהשער טרום המלחמה (שעמד על 3.86).

עם פרוץ המלחמה, שוק ההון הגיב בחדות כאשר מדד תל אביב 125 איבד מערכו כ-7% בימים הראשונים של המלחמה. בשיא הירידה, המדד השיל מערכו כ-13% בהשוואה לרמתו ערב המלחמה. מאז החל המדד להתאושש, כאשר את השנה סיים ברמה הגבוהה בכ-1% מהרמה בה היה ערב המלחמה.

תרשים 10: תשוואות המדדים המובילים בשנת 2023 (מנורמל תחילת 2023=100)

מקור: עיבודי אגף הכלכלן הראשי לנתוני הבורסה לני"ע ו-YAHOO finance

4. דוחות כספיים מאוחדים של החברות הממשלתיות

להלן דוחות כספיים מאוחדים של החברות הממשלתיות לימים 31 בדצמבר 2023-2021 (במיליוני ש"ח):

4.1 דוחות על המצב הכספי ליום 31 בדצמבר (במיליוני ש"ח):

2021	2022*	2023	ביאורים	
רכוש שוטף				
10,781	13,922	14,372	2	מזומנים ושווי מזומנים
13,141	14,341	14,643	3	השקעות לזמן קצר
22,403	25,335	28,736	4	לקוחות
6,225	8,172	8,924		מלאי
6,352	7,040	9,547		רכוש שוטף אחר
58,902	68,810	76,222		סה"כ רכוש שוטף
רכוש שוטף				
11,656	11,498	10,024	5	חייבים והשקעות לזמן ארוך
9,966	12,774	14,602	6	נכסי תוכנית להטבה מוגדרת (יעודה)
133,004	137,927	143,000	7	רכוש קבוע
789	812	798		נדלן להשקעה
11,569	11,934	13,143		רכוש אחר
560	451	255		מסים נדחים
167,544	175,396	181,822		סה"כ רכוש לא שוטף
226,446	244,206	258,044		סה"כ נכסים
8,856	12,225	13,416	8	נכסי פיקוח
235,302	256,431	271,460		סה"כ נכסים ונכסי פיקוח

2021	2022*	2023	ביאורים	
התחייבויות שוטפות				
4,621	1,910	2,255	9	אשראי מתאגידים בנקאיים
11,458	14,073	15,137	10	ספקים ונותני שירותים
4,316	4,647	5,080		עובדים ומוסדות בגין שכר
28,932	38,668	43,757	11	זכאים שונים
3,908	6,749	8,332		חלויות שוטפות
53,235	66,047	74,561		סה"כ התחייבויות שוטפות
התחייבויות לא שוטפות				
11,656	11,498	10,024	5	הלוואות לזמן ארוך מבנקים ואחרים
9,966	12,774	14,602	6	אגרות חוב
133,004	137,927	143,000	7	התחייבויות בשל סיום יחסי עובד מעביד
789	812	798		התחייבויות אחרות לזמן ארוך
11,569	11,934	13,143		סה"כ התחייבויות לא שוטפות
64,600	67,879	74,209		סה"כ הון עצמי
229,970	251,231	267,180		סה"כ הון והתחייבויות
5,332	5,200	4,280	8	התחייבויות פיקוח
235,302	256,431	271,460		סה"כ הון והתחייבויות והתחייבויות פיקוח

*הוצג מחדש

4.2 דוחות רווח או הפסד לשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר (במיליוני ש"ח):

2021	2022*	2023	ביאורים	
76,271	81,583	91,455	14	הכנסות
64,600	72,160	77,793	15	עלות ההכנסות
11,671	9,423	13,662		רווח גולמי
1,521	1,587	1,921		הוצאות מו"פ
1,691	1,754	1,923		הוצאות מכירה ושיווק
3,759	4,196	4,703		הוצאות הנהלה וכלליות
4,700	1,886	5,115		רווח תפעולי
2,252	3,093	1,791	16	הוצאות (הכנסות) מימון נטו
(1,555)	(4,181)	(3,638)		הוצאות (הכנסות) אחרות נטו
4,003	2,974	6,962		רווח לפני מיסים על ההכנסה
299	653	840		הוצאות (הכנסות) מיסים
(62)	(78)	(124)		הוצאות (הכנסות) מיוחדות
3,766	2,399	6,246		רווח (הפסד) נקי
817	1,824	1,390		רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה
4,583	4,223	7,636		רווח (הפסד) כולל לשנה

*הוצג מחדש

5. ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 1: עקרונות הדיווח הכספי בחברות הממשלתיות ועקרונות עריכת דוח זה

1.1 עקרונות לעריכת הדוח השנתי

א. בכל מקום בו צוין בדוח "הרשות" / "רשות החברות", הכוונה לרשות החברות הממשלתיות.
ב. בכל מקום בו צוין בדוח "חברות ממשלתיות" הכוונה לחברות ממשלתיות ולחברות בנות ממשלתיות (ללא החברות המעורבות), אלא אם כן צוין אחרת.
ג. חברות מעורבות ששיעור החזקת המדינה בהן קטן מ-5% ואחזקת המדינה בהן אינה אחזקה מהותית, בהתאם להגדרת "בעל עניין" על פי חוק החברות, התשנ"ט-1999, אינן נכללות בדוח זה.

ד. הנתונים המאוחדים המוצגים בדוח חושבו על ידי צירוף הדוחות הכספיים של החברות כפי שנערכו על ידן. איחוד הדוחות נעשה כסיכום נתוני כל החברות הממשלתיות, כאשר יתרות ועסקאות בין החברות בוטלו וללא התאמות למערכת כללים אחידה. נתוני העסקאות בין החברות התקבלו מהחברות והביטול נעשה אוטומטית באופן חד צידי, ללא שהמערכת ביצעה בדיקת התאמה בין דיווחי החברות. כתוצאה מכך, יתכן ובעסקאות שנעשו בין החברות אין התאמה בין ההכנסות וההוצאות שבוטלו. השקעות בישויות כלולות (חברות מעורבות), מוצגות על פי חלק המדינה בהן וברווח של כל אחת מהישויות. כאשר למדינה שליטה בחברה ממשלתית, אך לחברה יש בעלי מניות נוספים, חלק המיעוט של בעלי המניות הנוספים הוצג במסגרת ההון העצמי בהתאם לכללי דיווח כספי בינלאומיים (IFRS). רווח והפסד ממימוש השקעות בחברות ממשלתיות או מעורבות לא נרשם בשל חוסר מהותיות.

ה. ככל שנתוני שנת 2021 מוינו או תואמו מחדש בדוחות הכספיים המבוקרים של החברות, הם לא קיבלו ביטוי בדוח.
ו. חברות המדווחות במטבע חוץ (דולר) – תוצאות החברות תורגמו בהתאם לשער החליפין הממוצע לאותה שנה ומאזן החברות תורגם לפי שער חליפין לסוף השנה.

ז. חברות ממשלתיות בפירוק - החברות אלה נכללות במניין החברות הממשלתיות. עם זאת, הדוחות הכספיים שלהן, ככל שנתקבלו, לא נכללו בנתוני הדוח הכספי בדוח זה. היתרות המאזניות של חברות אלה ותוצאות פעילותן אינן מהותיות.

ח. המידע הכספי הנכלל בדוח זה מתבסס בחלקו על טיוטת הדוחות הכספיים של החברות במקרים בהם עד למועד הגשת דוח זה טרם אושרו ונחתמו הדוחות הכספיים של חברות אלו. נציין, כי נתוני הדוחות הכספיים המאושרים עלולים להיות שונים מנתוני הטיטוט. בנוסף, במקרים בהם לא נתקבל דוח מהחברה נלקחו לצורך האיחוד הנתונים המאזניים מהדוח האחרון שהועבר. לעניין פירוט החברות שהגישו דוחות כספיים מבוקרים או טיוטות לשנים 2022 ו-2023 ראה נספח ו' - מפתח החברות הממשלתיות המופיעות בדוח לשנת 2023.

ט. נתוני הדוחות הכספיים של החברות הינם בסכומים מדווחים בהתאם לתקן חשבונאות מספר 12 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, אלא אם כן צוין אחרת. נתוני הדוחות הכספיים של החברות ערוכים לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל או לפי תקני דיווח בינלאומיים (IFRS) - בהתאם לחובת הדיווח החלה עליהם. סך הרכוש הקבוע בחברות המיישמות את הוראות התקינה הבינלאומית IFRS מהווה כ-98% מסך הרכוש הקבוע של החברות הממשלתיות הכלולות בפורטפוליו של הרשות, כך שבהיבט הזה ניתן לומר שבסיס הדיווח הינו אחיד וככל והיו נדרשות התאמות הן זניחות ובסכומים לא מהותיים כלל.

י. ככלל, בכל מקום בדוח זה, בו הוזכרו חוזרים, הנחיות וכו', ניתן לאתר את החומר באתר האינטרנט של הרשות בכתובת WWW.GCA.GOV.IL.

1.2 הוראות הרשות לעניין דיווח כספי בחברות ממשלתיות

בשנת 2004 נקבע על ידי ממשלת ישראל כי התקינה הייחודית לחברות הממשלתיות הינה בנוסף לתקינה של הסקטור הפרטי, או כהרחבה ו/או כחיזוק של נושאים ספציפיים לחברות ממשלתיות כמפורט בחוזרי הרשות וכי הרשות תמשיך להסתייע בצוותים המקצועיים שהוקמו על ידה לצורך כך.

1.2.1 בסיס הדיווח בחברות הממשלתיות

בסיס הדיווח בעריכת הדוחות הכספיים של החברות הממשלתיות נחלק לשתי קטגוריות משנה עיקריות:

א. חברות העורכות דוחות בשקלים מדווחים הכוללים סכומים מתואמים לשינויים בכוח הקנייה של השקל עד למועד המעבר (31 בדצמבר 2003) בתוספת סכומים בערכים נומינליים שנוספו לאחר מועד המעבר ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.

ב. חברות העורכות דוחות במטבע חוץ: בקטגוריית משנה זו נמנות כיום בין היתר התע"א, אלתא ואשרא. להלן אופי התרגום לשקלים שבוצע בדוחות הכספיים של החברות שדיווחו במטבע חוץ (בהתאם לתקן IAS 21):

- נכסים והתחייבויות הכלולים במאזן לימים 31 בדצמבר 2021-2023, תורגמו לפי שער הסגירה ליום המאזן של מטבע הדיווח ביחס לשקל.
- הכנסות והוצאות הכלולות בדוח רווח והפסד לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021-2023 תורגמו לפי שער חליפין ממוצע בתקופת ביצוע העסקאות.
- הון המניות, קרנות הון ויתרת העודפים, תורגמו לפי שער הסגירה ליום המאזן של מטבע הדיווח ביחס לשקל.

כל הפרשי התרגום שנוצרו, מוכרים ישירות בהון העצמי בסעיף נפרד "הפרשים מתרגום הדוחות הכספיים ממטבע הדיווח לשקלים". הפרשי תרגום אלו מהווים חלק מפריטי ההון העצמי של החברה ולא יוכרו בעתיד בדוח רווח והפסד.

ג. לשינויים בשער החליפין של הדולר לעומת השקל ישנה השפעה מהותית על התוצאות התפעוליות בחברות שמטבע הפעילות שלהן הינו הדולר, לעומת חברות שדוחותיהן הכספיים ערוכים בש"ח.

1.2.2 הוראות דיווח בחברות ממשלתיות

החברות נדרשות לדווח בהתאם לחוזר חברות ממשלתיות – דוחות כספיים 1-5-2020, שמטרתו לעגן בצורה ברורה ומסודרת את חובות הדיווח והגילוי החלות על מנת להבטיח מערך של דוחות שיכלול את כל הדיווחים הנדרשים מהחברות הממשלתיות ועמידה בלוחות הזמנים בהגשת הדוחות לרשות החברות.

1.2.3 לצפייה בדוחות המלאים של החברות ניתן לעיין באתר הרשות בכתובת

http://www.gov.il/he/Departments/DynamicCollectors/gca_reports?skip=0

ביאור 2 – מזומנים ושווי מזומנים ליום 31 בדצמבר (במיליוני ש"ח)

2021	2022	2023	
6,630	7,882	6,208	פקדונות
1,684	2,779	3,752	עו"ש בש"ח
2,454	3,248	4,403	עו"ש במט"ח
13	13	9	אחר
10,781	13,922	14,372	סה"כ

ביאור 3 – השקעות לזמן קצר ליום 31 בדצמבר (במיליוני ש"ח)

2021	2022	2023	
6,870	8,536	10,169	פקדונות
4,675	4,182	2,874	אג"ח
1,463	1,559	1,502	ניירות ערך סחירים
133	64	98	ניירות ערך לא סחירים
13,141	14,341	14,643	סה"כ

ביאור 4 – לקוחות ליום 31 בדצמבר (במיליוני ש"ח)

2021	2022	2023	
3,222	3,745	5,575	לקוחות משרדי ממשלה
8,689	10,676	10,945	לקוחות אחרים
4,514	4,149	5,159	הכנסות לקבל-משרדי ממשלה
6,947	7,933	8,423	הכנסות לקבל-אחרים
697	833	876	אחרים
(1,666)	(2,001)	(2,242)	הפרשה לחובות מסופקים
22,403	25,335	28,736	סה"כ

ביאור 5 – חייבים והשקעות לזמן ארוך ליום 31 בדצמבר (במיליוני ש"ח)

2021	2022	2023	
3,171	3,340	2,851	פקדונות והשקעות לזמן ארוך
1,678	1,530	1,733	מלאי
2,723	2,752	2,906	השקעה בכלולות
1,185	767	697	משרדי ממשלה
456	987	377	הוצאות מראש
342	319	195	הלוואות לזמן ארוך
2,101	1,803	1,265	אחר
11,656	11,498	10,024	סה"כ

ביאור 6 – עודף נכסי תכנית להטבה מוגדרת ליום 31 בדצמבר (במיליוני ש"ח)

2021	2022	2023	
8,280	11,000	13,304	חברת חשמל בע"מ*
684	741	747	חנ"י (חברת נמלי ישראל)
343	333	385	חברת נמל אשדוד בע"מ
659	700	166	יתר החברות
9,966	12,774	14,602	סה"כ

(*) יתרה זו מורכבת מנכסי החברות הממשלתיות המיועדים בגין סיום יחסי עובד מעביד. בחברת החשמל לישראל היתרה מורכבת מעודף הנכסים על התחייבויות החברה בגין סיום יחסי עובד מעביד. לפירוט ראה ביאור 12 בדו"ח חברת החשמל לישראל.

ביאור 7 – רכוש קבוע ליום 31 בדצמבר (במיליוני ש"ח)

עלות	מקרקעין	נכסי תשתית	ציוד ומכונות	מבני משרדים	ריהוט וציוד	מחשבים	כלי רכב	סה"כ
יתרת פתיחה	8,893	225,332	25,167	10,932	7,587	1,580	3,005	282,496
תוספות	827	6,596	1,836	782	667	183	367	11,258
גריעות	(67)	(9,170)	(2,377)	(237)	(103)	(37)	(159)	(12,150)
מענקים	-	-	-	-	-	-	-	-
יתרה ליום 31.12.2023	9,653	222,758	24,626	11,477	8,151	1,726	3,214	281,605

פחת נצבר	מקרקעין	נכסי תשתית	ציוד ומכונות	מבני משרדים	ריהוט וציוד	מחשבים	כלי רכב	סה"כ
יתרת פתיחה	2,800	132,192	13,367	4,715	5,086	1,192	1,812	161,164
תוספות	266	5,826	1,219	409	334	149	352	8,555
גריעות	(21)	(7,430)	(1,375)	(196)	(98)	(26)	(120)	(9,266)
יתרה ליום 31.12.2023	3,045	130,588	13,211	4,928	5,322	1,315	2,044	160,453

הפרשה לירידת ערך	מקרקעין	נכסי תשתית	ציוד ומכונות	מבני משרדים	ריהוט וציוד	מחשבים	כלי רכב	סה"כ
יתרת פתיחה	109	531	247	171	108	1	-	1,167
תוספות	-	-	4	-	-	-	-	4
הפחתות	(40)	(531)	(83)	(171)	(2)	-	-	(827)
יתרה ליום 31.12.2023	69	-	168	-	106	1	-	344

יתרת עלות מופחתת ליום 31.12.2023	מקרקעין	נכסי תשתית	ציוד ומכונות	מבני משרדים	ריהוט וציוד	מחשבים	כלי רכב	סה"כ
	6,539	92,170	11,247	6,549	2,723	410	1,170	120,808

סה"כ	כלי רכב	מחשבים	ריהוט וציוד	מבני משרדים	ציוד ומכונות	נכסי תשתית	מקרקעין	רכוש בהקמה
17,762	-	4	156	1,369	1,943	13,743	547	יתרת פתיחה
7,474	-	10	54	650	1,866	4,880	14	תוספות
(3,019)	-	(10)	(70)	(617)	(1,296)	(1,026)	-	רכוש שהופעל במשך השנה
(25)	-	-	-	-	-	(25)	-	מענקים
22,193	-	4	141	1,402	2,513	17,572	561	יתרה ליום 31.12.2023

סה"כ	כלי רכב	מחשבים	ריהוט וציוד	מבני משרדים	ציוד ומכונות	נכסי תשתית	מקרקעין	
143,000	1,169	414	2,864	7,951	13,760	109,742	7,100	יתרת רכוש קבוע נטו ליום 31.12.2021
137,927	1,196	392	2,549	7,413	13,496	106,350	6,531	יתרת רכוש קבוע נטו ליום 31.12.2022
133,004	1,092	376	2,121	7,112	13,408	102,617	6,278	יתרת רכוש קבוע נטו ליום 31.12.2023

ביאור 8 – נכסי פיקוח ליום 31 בדצמבר (במיליוני ש"ח)

נכסי או התחייבויות פיקוח הינם נכסים או התחייבויות אשר צפויים להיפרע בעתיד באמצעות מכירות של חשמל או מים. הפירעון נעשה באמצעות התאמת תעריף החשמל או המים העתידי על ידי הרגולטור המוסמך לכך. התחייבות פיקוח מייצגת מצב שבו לפי ראיית הרגולטור החברה חייבת כסף לצרכנים, כך שתעריף המוצר וכתוצאה מכך גם הכנסות החברה, יושפעו באופן שלילי עד לפירעונה. סך התנועות בנכסי או התחייבויות פיקוח של חברה מוצג בדוח רווח והפסד. בשל ייחודן של יתרות ותנועות אלו, התקינה החשבונאית קובעת כי הן תוצגנה בנפרד מיתר סעיפי המאזן והדוח על הרווח וההפסד במטרה לאפשר לקורא הדוחות לראות את אותם דוחות גם ללא השפעת יתרות אלה.

2021	2022	2023	נכסי פיקוח
8,581	11,384	12,055	חברת חשמל בע"מ
275	660	877	מקורות חברת המים בע"מ
-	181	484	נגה ניהול מערכת החשמל בע"מ
8,856	12,225	13,416	סה"כ

2021	2022	2023	התחייבויות פיקוח
4,270	4,131	3,211	חברת חשמל בע"מ
646	791	832	מקורות חברת המים
415	277	237	חברת ניהול המערכת בע"מ
-	-	1	החברה לשירותי איכות הסביבה בע"מ
5,331	5,199	4,281	סה"כ

ביאור 9 – אשראי לזמן קצר ליום 31 בדצמבר (במיליוני ש"ח)

2021	2022	2023	
4,619	1,908	2,253	הלוואות לזמן קצר
2	2	2	משיכת יתר
4,621	1,910	2,255	סה"כ

ביאור 10 – ספקים ונותני שירותים ליום 31 בדצמבר (במיליוני ש"ח)

2021	2022	2023	
50	68	42	ספקים משרדי ממשלה
9,252	10,822	12,252	ספקים אחרים
2,156	3,183	2,843	אחר
11,458	14,073	15,137	סה"כ

ביאור 11 – זכאים שונים ליום 31 בדצמבר (במיליוני ש"ח)

2021	2022	2023	
12,747	18,454	22,387	מקדמות מעבודות ולקוחות
5,048	5,432	6,128	פיקדונות זואר ישראל
4,187	4,593	3,969	הוצאות לשלם
1,606	1,933	2,730	משרדי ממשלה
378	322	829	מסים שוטפים
833	1,059	1,011	הכנסות מראש
4,133	6,875	6,703	אחר
28,932	38,668	43,757	סה"כ

ביאור 12 – אג"ח ליום 31 בדצמבר (במיליוני ש"ח)

2021	2022	2023	
26,694	34,623	37,271	חח"י
9,981	11,343	11,507	מקורות
3,141	3,146	3,027	נתג"ז
4,668	4,874	4,407	חנ"י
1,976	1,757	1,528	רפאל
311	155	156	תע"א
647	548	448	עמידר
107	101	92	רכבת ישראל
358	377	368	תש"א
(3,716)	(5,938)	(7,223)	ניכוי חלויות שוטפות פרמיה ונכיון
44,167	50,986	51,581	סה"כ

פירעון לפי שנים (במיליוני ש"ח)

סה"כ	2029 ואילן	2028	2027	2026	2025	2024	
37,271	19,461	5,116	3,173	2,297	1,844	5,380	חח"י
11,507	9,719	355	356	358	359	360	מקורות
3,027	1,625	303	285	275	321	218	נתג"ז
4,407	1,837	498	508	591	559	414	חנ"י
1,528	597	103	103	240	242	243	רפאל
156	-	-	-	-	-	156	תע"א
448	-	48	100	100	100	100	עמידר
92	37	11	11	11	11	11	רכבת ישראל
368	260	22	22	22	22	22	תש"א
58,804	33,536	6,456	4,558	3,894	3,458	6,904	סה"כ

ביאור 13 – התחייבויות אחרות לזמן ארוך ליום 31 בדצמבר (במיליוני ש"ח)

2021	2022	2023	
31,750	34,251	37,010	הכנסה נדחית
8,314	9,287	9,577	מסים נדחים
1,989	2,406	2,304	הכנסות מראש
1,823	1,973	2,028	מדינת ישראל
6,751	4,619	4,411	אחר
50,627	52,536	55,330	סה"כ

ביאור 14 – הכנסות (במיליוני ש"ח)

2021	2022	2023	
40,411	42,907	47,717	הכנסות ממכירות
22,664	24,050	26,561	הכנסות מביצוע עבודות
9,424	10,966	12,899	הכנסות ממתן שירותים
701	909	794	הכנסות אחרות
3,071	2,751	3,484	תמיכות/סובסידיה
76,271	81,583	91,455	סה"כ

2021	2022	2023	
25,630	26,417	29,991	הכנסות ממשרדי ממשלה
50,641	55,166	61,464	הכנסות מאחרים
76,271	81,583	91,455	סה"כ הכנסות

ביאור 15 – עלות ההכנסות (במיליוני ש"ח)

2021	2022	2023	
12,329	20,350	22,875	רכישת חומרי גלם
14,222	14,350	15,721	משכורות ונלוות
13,030	14,892	16,538	קבלני משנה
8,082	8,727	9,236	פחת
6,670	3,606	4,061	אנרגיה
10,267	10,235	9,362	אחר
64,600	72,160	77,793	סה"כ

ביאור 16 – הוצאות (הכנסות) מימון נטו (במיליוני ש"ח)

2021	2022	2023	
(1,961)	(2,863)	(2,622)	הכנסות מימון
4,213	5,956	4,413	הוצאות מימון
2,252	3,093	1,791	סה"כ

פרק ג

מידע על החברות הממשלתיות העיקריות

רשות החברות
הממשלתיות

מידע על החברות הממשלתיות העיקריות

תשתיות חשמל,
גז, זלק ומים

1

מידע על החברות הממשלתיות העיקריות

חברת החשמל

1.1

חברת החשמל

להלן נתונים מרכזיים לגבי החברות הממשלתיות העיקריות:

1. תשתיות חשמל, גז, דלק ומים

1.1. חברת החשמל

כללי

החברה פועלת כמערכת אחת משולבת ומתואמת העוסקת באספקת חשמל לצרכנים, החל משלב ייצורו של החשמל, הולכתו, חלוקתו, אספקתו של החשמל וכן בסחר בו - הכל בהתאם לרישיונות אשר הוענקו לה לכל סוג פעילות. החברה עוסקת גם בהקמת תשתיות הנדרשות לפעילויות האמורות.

החברה הינה בבעלות מדינת ישראל המחזיקה בכ- 99.85% ממניותיה ולפיכך היא ופעילותה כפופים בין היתר להוראות חוק החברות הממשלתיות. החל מיום 5 במרס 1996 פועלת החברה בהתאם לחוק משק החשמל, התשנ"ו-1996 והתקנות מכוחו (להלן: "חוק משק החשמל"). חוק משק החשמל החליף את פקודת זיכיונות החשמל ולפיו הוקמה רשות החשמל אשר תפקידה בין השאר קביעת תעריפי החשמל ודרכי עדכונם וכן מתן רישיונות ופיקוח על מילוי הוראות שנקבעו ברישיונות (אשר במקרים מסוימים מצריכים את אישור שר האנרגיה).

נתונים כספיים*

2022	2023	אחוז בעלות המדינה: כ- 99.85%
תמצית נתוני רווח והפסד		
23,105	24,686	הכנסות
677	3,706	רווח גולמי
343	2,032	רווח (הפסד) תפעולי
6,367	6,761	Ebitda
1,774	2,235	רווח נקי
תמצית נתונים מאזניים		
12,279	13,045	נכסים שוטפים
59,611	60,328	רכוש קבוע
98,964	103,316	סך נכסים
12,050	13,162	התחייבויות שוטפות
36,673	37,805	אג"ח והלוואות לזמן ארוך
32,171	35,470	הון עצמי
תזרים מזומנים		
2,210	4,263	תזרים מזומנים מפעילות שוטפת
(3,804)	(5,823)	תזרים מזומנים מפעילות השקעה
2,751	560	תזרים מזומנים מפעילות מימון

2022	2023	אחוז בעלות המדינה: כ- 99.85%
יחסים מרכזיים		
1.02	0.99	יחס הון חוזר
0.80	0.72	יחס הון מהיר
0.34	0.22	יחס נזילות מיידית
1.5%	8.2%	שיעור רווח תפעולי
7.7%	9.1%	שיעור רווח נקי
6.1%	6.9%	שיעור תשואה להון
3.0%	3.7%	שיעור תשואה של נכסים
34,726	37,771	חוב פיננסי נטו
5.45	5.59	יחס חוב פיננסי נטו ל- EBITDA

*הנתונים הינם בהתאם למבנה הדוח הכספי של החברה.

ניתוחים והסברים לתוצאות פעילות החברה לשנת 2023 לעומת שנת 2022

גידול בהכנסות ממכירת חשמל בסך של כ-1,447 מיליוני ש"ח, המהווה גידול של כ-6%, נובע בעיקרו מעליה בתעריף החשמל המקוזזת בחלקה בשל הירידה בכמות הקוט"שים שנמכרו ללקוחות החברה. בנוסף גידול של כ-134 מיליוני ש"ח בהכנסות שונות הנובע מגידול בביצוע עבודות וסקרי היתכנות.

עלות הפעלת מערכת החשמל בתקופת הדוח הסתכמה לסך של כ-20,980 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-22,428 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון של כ-1,448 מיליוני ש"ח (כ-6%), נובע בעיקרו מקיטון בעלויות הדלקים בסך של כ-2,072 מיליוני ש"ח בשל ירידה בייצור החשמל וירידת מחירי הפחם ומנגד גידול ברכישות חשמל מחברת "נגה" ומיצרני אנרגיות מתחדשות וזאת בעקבות ירידה בכמות החשמל שיוצרה ע"י החברה לאחר מכירת תחנת הכח "חגית" בחודש יוני 2022. כמו כן, קיטון בעלויות הפחת בסך של כ-453 מיליוני ש"ח הנובע בעיקר מסיום חכירת אוניית LNG, סיווג תחנת הכוח אשכול למוחזקת למכירה, הארכת אורך חיי המחז"מים מהרבעון הרביעי של שנת 2022 ועדכון הפרשה לפינוי מקשרים ברידינג.

קיטון בהכנסות אחרות בסך של כ-1,216 מיליוני ש"ח ביחס לתקופה המקבילה אשתקד נובע בעיקרו ממכירת אתר חגית בשנת 2022. כאשר באותה תקופה החברה רשמה התחייבות פיקוח להשבת התמורה העודפת לצרכנים כך שהרווח שנבע לחברה ממכירת האתר הסתכם לסך של כ-164 מיליוני ש"ח.

גידול בהוצאות הנהלה וכלליות בסך של כ-230 מיליוני ש"ח נובע בעיקרו מגידול בהפרשה לחובות מסופקים בשל הגידול בחוב הלקוחות הנובע מפסיקת בית המשפט העליון בנושא אמות מידה לניתוק אספקת חשמל (בג"צ רוזנצוויג) ובשל מלחמת "חרבות ברזל".

קיטון בהוצאות המימון בסך של כ-215 מיליוני ש"ח נובע בעיקרו מהגורמים הבאים:

- השפעות שע"ח, לאחר הגנות גידול בהוצאה בסך של כ-99 מיליוני ש"ח.
- שערך עסקאות הגנה לשווי הוגן (בגין השינויים בעקומי הריביות להיוון): גידול בהוצאה בסך של כ-46 מיליוני ש"ח.

• השפעות מזד המחירים לצרכן, לאחר הגנות: קיטון בהוצאה בסך של כ- 363 מיליון ש"ח.

הקיטון ברווח כולל אחר בגין מדידות מחדש של תוכנית הטבה מוגדרת בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, בסך של כ- 663 מיליון ש"ח לאחר השפעת המס נובע בעיקרו מרווחים אקטואריים גבוהים יותר אשתקד בעיקר בשל הפער בעליית וקטור הריביות להיוון המחויבות בין השנים בקיזוז הרווח האקטוארי מהשינוי בהנחת הגידול בשכר ובקיזוז הפסדים אקטואריים נמוכים יותר בנכסי התכנית ובכספים בנאמנות.

קיטון בתנועה ביתרות חשבונות פיקוח נדחים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, בסך של כ- 1,046 מיליון ש"ח, נובע בעיקר מהחזר התמורה העוזפת בגין מכירת האתרים רמת חובב וחנית.

אירועים מהותיים בתקופות הדיווח

1. מלחמת חרבות ברזל

למלחמת חרבות ברזל השפעה מהותית ורחבה על החברה ובתחומים רבים:

• החברה נדרשה להצטייד במלאי חירום לרבות דלקים משקיים כאשר עד לתאריך אישור הדוחות הכספיים נגרמו לחברה עלויות היערכות למצב חירום ורכש דלקים בהיקף של מאות מיליון ש"ח. ביום 2 בנובמבר 2023 נתקבל בחברה מכתב מאת רשות הכוח במסגרתו הנחתה רשות הכוח את החברה לרכוש כמות נוספת של דלק משקי בעלות של מאות מיליון ש"ח.

• לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, זירוג האשראי של מדינת ישראל ירד ואופק הדירוג של החברה עוזכן לשלילי.

• הרעה בגבייה מלקוחות - בהתאם להנחיות שהופצו לציבור ע"י רשות החשמל והנחיות הנהלת החברה, החברה השהתה את הליכי הגבייה כלפי כלל הלקוחות החייבים בכל הארץ בהתאם לא מתבצעות מולם הליכי גבייה כבשגרה וכמו כן השהתה החברה את הליך הפקת החשבוניות לתושבי 83 היישובים אשר פונו מביתם בשל המלחמה. לתאריך אישור הדוחות הכספיים חל גידול בחובות הלקוחות בסך של מאות מיליון ש"ח כתוצאה מהאמור לעיל, אשר, להערכת החברה, רובם צפויים להיגבות בתקופות העוקבות. בשל כך הגדילה החברה את ההפרשה לחובות מסופקים בסך של כ- 60 מיליון שקלים.

• עיכובים בפרויקטים משמעותיים - זאת, בין היתר, עקב מחסור ממשי בכוח אדם זמין ומקצועי אצל קבלנים, היעדר מומחים זרים, מניעת עבודה באתרים וכן עקב אי קבלת האישורים הנדרשים מנגה לביצוע הפסקות חשמל בקווי הולכה הנדרשים לצורך ביצוע עבודות. הנ"ל הוביל לדחיית מועדי ההפעלה של יחידות המחז"מים 70-80 (כמפורט להלן) וכן עיכוב בביצוע פרויקט ההסבה לגז ובפרט של יחידה 1 אשר לא תופעל במועד הצפוי. כמו כן צפויות דחיות במועדי החישמול של פרויקטים במערכת ההולכה, עיכובים נוספים צפויים במספר פרויקטי הקמה והרחבה של תחנות משנה וכן בשיפוצים בתחנות כוח.

2. המחז"מים באורות רבין

נוכח פרוץ מלחמת "חרבות ברזל" ובעקבות המצב הביטחוני הודיעה חברת GE, בדבר פינוי חלק מעובדיה וקבלני המשנה שלה מהארץ. לעזיבתם של אלה קיימת השפעה מהותית על קידום הפרויקט. בנוסף התגלתה תקלה במשני הזרם שסופקו על ידי ספק הציוד העיקרי (חברת GE) בעיצומו של תהליך ההכנסה לניצול של יחידה 70, לאחר הגעה לעומס הנקוב של היחידה. החברה פעלה מול חברת GE למציאת פתרון לטווח הזמן המייד, כדי לאפשר המשך תהליך הכנסה לניצול, ובמקביל סיכמה עם GE על פתרון קבע, שכולל החלפה של משני הזרם בשתי יחידות הייצור. החלפת משני הזרם התקולים בציוד חדש מחייבת המתנה לאספקה וצריכה להיעשות תחת הפסקה (בתיאום מנהל המערכת "נגה"). בנסיבות אלה, וגם על רקע אי זמינותם של מומחי GE באתר, צפויה דחייה במועד ההפעלה המסחרית של יחידה 70 לחודש יולי 2024. מועד זה עשוי להשתנות, במקרה של התממשותם של סיכונים אפשריים. באשר ליחידה 80, הרי שאי הגעת המומחים הזרים על רקע המצב המלחמתי ממשיכה לעכב את קידום הפרויקט. על פי הערכה נוכחית מועד ההפעלה המסחרית המסתמן הינו לא לפני מרץ 2025, ככל שהמומחים הזרים יחזרו במועד (1 במאי 2024).

3. דינג

לאחר תאריך הדיווח הכספי, ביום 30 לינואר 2024, שר האנרגיה והתשתיות, אימץ את החלטת הצוות המקצועי והחליט על הפסקת ייצור החשמל בתחנת הכוח דינג כמו כן צוין בהודעה כי במסגרת המהלך להפסקת ייצור החשמל ברדינג חלק משטח התחנה יפונה וישמש למטרות אזרחיות ולהרחבת שטחי החוף. החלק הנותר ישמש את משק החשמל לצרכים ירוקים וחדשניים: אגירה וכבל הולכת חשמל תת ימי. בכוונת החברה לנהל משא ומתן עם גורמי המדינה המוסמכים על מנת להבטיח החזר עלויות, הכנת האתר למכירה וגריטת היחידות וכן תשלום הוגן לשווי קרקע בהתאם לייעודי הקרקע העתידיים. למועד אישור הזוחות הכספיים כלל היחידות באתר דינג מושבתות.

4. אשכול

ביום 9 בנובמבר 2023 אישר דירקטוריון החברה את החלטתה של ועדת המכרזים על זכיית Eshkol Power Energies Ltd בהליך התחרותי למכירת האתר. ההצעה הזוכה מסתכמת לסך של 9,001 מיליוני ש"ח. ביום 11 בדצמבר 2023 נחתם הסכם המכר בין החברה לחברת Eshkol Power Energies Ltd והחל שלב הסגירה הפיננסית והכנות להעברת החזקה (בשיתוף צוותים תפעולים ורגולטורים משותפים של החברה ושל החברה הרוכשת). תאריך העברת החזקה נקבע ל 3 ביוני 2024 בכפוף לקיום התנאים בהסכם המכר.

לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, ביום 29 בינואר 2024 פורסמה החלטת רשות החשמל בנושא ייעוד התקבולים העודפים ממכירת תחנת כח "אשכול" לכיסוי הוצאות המלחמה. על פי ההחלטה, ככל שממכירת האתר יתקבלו תקבולים ששווים מעל השווי התעריפי של התחנה בתוספת עלויות הקרקע ועלויות המכירה, הרשות תייעד אותם לכיסוי הוצאות שהוצאו ושומשו במלואן במהלך המלחמה, בדגש על עלויות דלקים. ככל שיוותרו עודפים לאחר ניצולם כמצוין לעיל, הם ינוצלו לתשלומים חד פעמיים לצורך כיסוי הוצאות עבר חברת החשמל (כגון: גריטת מונים חכמים ופינוי אסבסט) וחברת נגה. ככל שלא יותרו תקבולים עודפים מהמכירה או שלא יספיקו לכיסוי הוצאות עלויות הסולר, הוצאות אלה יוכרו במסגרת התעריף בתקופה של עד שלוש שנים, לכל היותר.

5. החלטות רשות החשמל משמעותיות

אישור רישיון חלוקה לחברה לתקופה של 20 שנה; הצעת החלטה לשימוע להענקת רישיון הולכה לחברה לתקופה של 20 שנה אשר ייכנס לתוקף לאחר אישור שר האנרגיה; עידכון שנתי לתעריף החשמל לשנת 2024; החלטה בנושא הרחבת תכנית הפריסה להתקנת מונים חכמים; החלטה בדבר המלצת רשות החשמל לשר האנרגיה והתשתיות ולשר האוצר בנושא תכנית הפיתוח למערכת ההולכה וההשנאה לשנים 2023 – 2030; החלטה אשר מפרטת את העקרונות וההיקפים שבהם החברה תורשה להקים מתקני אגירה עד שנת 2030 בתחומי תחנות משנה בלבד ובכפוף לקבלת רישיון אגירה; הקלות ועדכונים להקלות לצרכני החשמל בעקבות מלחמת חרבות ברזל.

6. קריסת עגורן במזח פחם בתח"כ רוטנברג

ביום 13 במרס 2023, בעקבות מזג אויר קיצוני, קרס עגורן במזח הפחם בתחנת הכוח "רוטנברג" לים ונגרם נזק למזח הפחם. באירוע זה נספו עובד חברה (לאחר שאותר בים תחת ההריסות בחלוף 41 יום ממועד האירוע), פנסיונר של החברה ועובד נוסף נפצע. קריסת העגורן גרמה בין היתר, לשבירת חלק מהגשר שנפל לים. כן הושבתה יכולת פריקת הפחם במזח. החל מיום 10 באפריל 2023 החברה משנעת פחם באמצעות משאיות מאתר אורות רבין וכן פורקת פחם בנמל אשדוד ומשנעת אותו במשאיות, זאת בהתאם לצרכים התפעוליים של אתר רוטנברג. החברה משתה את העגורן שקרס מן המים ובנתה גשר זמני לצורך חזרה לפריקת פחם במזח. לצורך הכשרת הפריקה במזח נדרש לסיים את תהליך הרכבת המסוע הימי וטיפול בעגורן הקיים. שני הפרויקטים הנ"ל צפויים להסתיים בתחילת יולי 2024.

7. גיוסים בתקופת הדוח

במהלך שנת 2023 החברה גייסה סך של כ- 5.6 מיליארד ש"ח בעיקר באמצעות הנפקת אגרות חוב ו-1 מיליארד ש"ח באמצעות קבלת הלוואות. לפרטים מלאים ראה ביאור 20 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023.

תכנית העבודה השנתית והרב שנתית של החברה

תכנית העבודה השנתית והרב שנתית של החברה לשנים 2024-2030, אשר אושרה בדירקטוריון החברה בחודש נובמבר 2023, הינה תכנית נרחבת ומאתגרת מאוד אשר נותנת מענה לכלל השינויים והתמורות במשק החשמל במדינה.

תוכנית העבודה נותנת ביטוי מלא ליעדי דירקטוריון החברה וליעדי רשות החברות הממשלתיות, לתכניות הפיתוח של משק החשמל הן במערכת ההולכה וההשנאה (התכנית המאושרת ע"י השר) והן במערכת החלוקה (תכנית פר"ח אשר טרם אושרה), ובכלל זה מענה ליעד של 30% אנרגיות מתחדשות בשנת 2030 וכן לנושאי הרשת החכמה השונים, בכללם האצת פרויקט פריסת המנייה החכמה, אגירת אנרגיה, רכבים חשמליים ועוד.

התוכנית כוללת היקפי פיתוח נרחבים מאוד המסתכמים לכ- 7 מיליארדי ש"ח בממוצע לשנה (כ- 8 מיליארדי ש"ח בשנים 2024-2025 ולאחר מכן ירידה לאור סיום פרויקטי הקמת יחידות המחז"מ באורות רבין והסבת ששת היחידות הפחמיות באורות רבין וברוטנברג לעבודה בגז), כאשר המיקוד הינו במקטעי הרשת (כ- 5.6 מיליארדי ש"ח בממוצע לשנה).

תקציר יעדי החברה לשנת 2023

1. יעדים תפעוליים – עמידה ביעדי השינוי המבני (מכירת אשכול, הקמת המחז"מים וכו'), שיפור תהליכי עבודה, קידום פרויקטים ותוכניות פיתוח, היערכות החברה לתחרות במגזר האספקה, פיתוח מנהלים וההון האנושי, קידום רכישת שירותים במיקור חוץ, קידום החדשנות בחברה.
2. יעדי קיימות ואיכות הסביבה – השלמת פרויקט הסבה לגז, פיתוח תחום האנרגיה המתחדשת והאגירה, קידום פרויקטים אסטרטגיים, היערכות לאירועי קיצון, מתן דגש לנושא בטיחות והטמעה של נושא הבטיחות הפרואקטיבית בחברה.
3. יעדים ציבוריים – שיפור השירות ללקוח, שיפור האווירה הציבורית כלפי החברה ושיקום תדמיתה, עידוד נושא הבריאות בקרב העובדים.
4. יעדים פיננסיים לתקופת התכנון הפיננסי לשנים 2024-2030:
 - א. יחס חוב פיננסי ריאלי נטו ל- EBITDA: יחס של עד 5.2 בכל אחת מהשנים 2024-2027, ויחס של 5.0 בכל אחת מהשנים 2028-2030.
 - ב. יחס סך החוב לסך הנכסים (מינוף) לא יותר מ- 65% בכל אחת מהשנים 2024-2030.
 - ג. דירוג בינלאומי של 'BBB' לפחות.
 - ד. כרית הביטחון תהיה בערך כספי שלא יפחת מ- 3 מיליארד ש"ח ותורכב מ: יתרת מזומנים והשקעות לטווח קצר שלא יפחתו מ- 1 מיליארד ש"ח וקווי אשראי מובטחים ולא מנוצלים בעלי תוקף ארוך משנה המשלימים את יתרת המזומנים לסכום של 3 מיליארד ש"ח בכל עת.
 - ה. היקף חוב פיננסי ריאלי נטו לא יעלה על 40 מיליארד ש"ח בכל אחת מהשנים 2024-2030, בכפוף לעמידה ביחסים הפיננסיים לעיל, בנוגע ליחסי החוב.
 - א. יחס FFO לחוב פיננסי מתואם בטווח שבין 18%-11% בטווח הקצר ובטווח שבין 23%-15% בטווח ארוך.
 - ב. יחס FFO+ הוצאות ריבית חלקי הוצאות ריבית הגדול מ-3.
 - ג. יחס תשואה להון מועסק (ROCE) הגדול מ- 3.9%.

מידע על החברות הממשלתיות העיקריות

נתיבי הגז הטבעי לישראל
ISRAEL NATURAL GAS LINES

1.2

נתיבי הגז הטבעי לישראל

1.2. נתיבי הגז הטבעי לישראל בע"מ

כללי

חברת נתיבי הגז הטבעי לישראל בע"מ (להלן - החברה) נוסדה בחודש יולי 2003 והחלה בפעילותה במהלך שנת 2004. החברה הינה בבעלות מלאה של מדינת ישראל והיא הוקמה על פי החלטת ממשלה לפיה יוענק לחברה רישיון להקמה ולהפעלה של מערכת הולכת גז טבעי לפי חוק משק הגז הטבעי התשס"ב-2002. בחודש אוגוסט 2004, קיבלה החברה מהמדינה רישיון להקמה ולהפעלה של מערכת הולכה (להלן - הרישיון), אשר הוארך בחודש נובמבר 2005 עד ליום 31 ביולי 2034.

ביום 28 בדצמבר 2023 פורסם התיקון לחוק משק הגז הטבעי (תיקון מס' 13), התשפ"ד-2023 ("התיקון") ברשומות. במסגרת התיקון, תוקן החוק בשני סעיפים, כדלקמן:

1. תוקן ס' 15 לחוק באופן המסמיך את שר האנרגיה להאריך רישיונות הולכה לתקופה אחת נוספת של 15 שנים.
2. תוקן ס' 11א לחוק כך ששר האנרגיה, בהתחשב בשיקולים ובכפוף למגבלות המפורטים בתיקון, מוסמך לתת רישיון חלוקה לגבי רשת חלוקה מסוימת (לרבות להקמה או הפעלה של רשת חלוקה), לחברה בעלת רישיון הולכה - ישירות לחברה עצמה או לחברה בבעלותה המלאה.

נכון למועד פרסום דוח זה, טרם הוארך רישיון החברה וטרם ניתן לחברה רישיון חלוקה.

החברה עוסקת בתכנון, מימון, הקמה, הפעלה ותחזוקה של מערכת הולכת הגז הטבעי בלחץ גבוה בישראל. מערכת ההולכה כאמור כוללת קווי צינורות להולכה של גז טבעי, ביבשה ובים, מתקנים הקשורים אליהם, תחנות קבלה ותחנות להפחתת לחץ הגז מלחץ גבוה ללחץ נמוך ותחנות הגפה לאורך התוואים של חלקי המערכת ("מערכת ההולכה"). הליך התכנון, ההקמה וההפעלה של מערכת ההולכה מבוצע בהתאם להוראות הרישיון אשר במסגרתו נקבעו (ונקבעים מעת לעת) מקטעי מערכת ההולכה הנדרשים להקמה ולהפעלה. במהלך תקופת הדיווח, עסקה החברה בהולכת גז טבעי לתחנות כוח של חח"י, ליצרני חשמל פרטיים, לתחנות כוח פרטיות ומתקנים של מפעלים בישראל, יצוא גז טבעי לירדן ומצרים וכן הולכה לחברות שיווק גז טבעי. בנוסף, עסקה החברה במהלך תקופת הדיווח בהקמה, לרבות הכפלה, של מקטעים אורכיים ובהקמה של מתקני PRMS.

ביום 3 במאי 2023 פורסמה החלטה מספר חכ/22 של ועדת שרים לענייני חברה וכלכלה (קבינט חברתי-כלכלי) מיום 23 באפריל 2023 אשר צורפה לפרוטוקול החלטות הממשלה וקבלה תוקף של החלטת ממשלה ביום 3 במאי 2023 ומספרה הוא 482 (בסעיף זה "ההחלטה"), לעניין שינוי מטרות החברה כך שהחברה תהא רשאית לעסוק, בנוסף לעיסוקיה כפי שהוגדרו בהחלטת הממשלה להקמת החברה, גם בהקמה והפעלה של צנרת גז מימן, לרבות מתקנים נלווים לכך וכן בהקמה והפעלה של צנרת פינוי פחמן דו-חמצני הקשור או הנוצר מייצור מימן, בכפוף להיתר, ככל שיינתן, ולמפורט בו והכל בהתאם להוראות סעיף 14(ב) לחוק משק הגז הטבעי התשס"ב-2002.

ביום 13 בספטמבר 2023 אושרה ההחלטה באסיפה הכללית של החברה ומסמכי ההתאגדות של החברה תוקנו בהתאם להחלטה זו.

נתונים כספיים*

להלן נתונים מתוך הדוחות הכספיים של החברה לשנים 2022 ו-2023 (במיליוני ש"ח):

2022	2023	אחוז בעלות המדינה 100%
תמצית נתוני רווח והפסד		
		הכנסות
1,128	1,140	
663	606	רווח גולמי
633	553	רווח תפעולי
1,018	982	Ebidta
254	286	רווח נקי
276	300	רווח כולל
תמצית נתונים מאזניים		
		נכסים שוטפים
1,339	1,265	
19	20	רכוש קבוע, נטו
5,413	5,708	רישיון והקמת מתקני PRMS, נטו
7,088	7,331	סך נכסים
761	836	התחייבויות שוטפות
3,032	2,840	אג"ח והלוואות לזמן ארוך
1,626	1,969	הון עצמי
תזרים מזומנים		
		תזרים מזומנים מפעילות שוטפת
1,091	927	
(785)	(359)	תזרים מזומנים מפעילות השקעה
(326)	(417)	תזרים מזומנים מפעילות מימון
יחסים מרכזיים		
1.76	1.51	יחס הון חוזר
1.76	1.51	יחס הון מהיר
1.63	1.39	יחס נזילות מיידית
56.1%	48.5%	שיעור רווח תפעולי
22.6%	25.1%	שיעור רווח נקי
15.6%	14.5%	שיעור תשואה להון
3.6%	3.9%	שיעור תשואה של נכסים
1,844	1,726	חוב פיננסי נטו
1.81	1.76	יחס חוב פיננסי נטו ל- EBITDA

*הנתונים הינם בהתאם למבנה הדוח הכספי של החברה.

ניתוחים והסברים לתוצאות פעילות החברה לשנת 2023 לעומת שנת 2022

1. הקיטון בהכנסות מקיבולת והזרמה ביחס לתקופה המקבילה אשתקד, נובע בעיקר מהורדת תעריף בסך של כ-143 מיליוני ש"ח והפסקת חיוב בגין מתקן רידינג בסך של כ-23 מיליוני ש"ח, מנגד מקוון הקיטון בגידול בסך של כ-84 מיליוני ש"ח בכמויות ההזרמה עבור ייצוא למצרים, גידול בסך של כ-32 מיליוני ש"ח בגין עליית המדד מול התקופה המקבילה אשתקד וגידול בסך של כ-51 מיליוני ש"ח הנובע מאתרים חדשים בתקופה (אורות רבין, רוטנברג, שורק 2 וצומת אנרגיה).
2. הגידול בהכנסות מדמי חיבור נובע מהפשרה לראשונה של הכנסות מדמי חיבור לאתרים אורות רבין, רוטנברג וצומת אנרגיה בתקופת הדוח ומגידול מהפשרת הכנסות בגין עלויות מימון שנצברו לפי IFRS 15.
3. הקיטון ברווח התפעולי נובע מהשפעת הורדת תעריף ההולכה על ההכנסות, גידול בהוצאות הפחת, גידול בהוצאות תחזוקת המערכת וגידול בהוצאות האחרות בגין שימור זמינות קבלן זר, מקוון בגידול בכמויות הייצוא למצרים ומהולכה לתחנות חדשות.
4. הגידול ברווח הכולל נובע בעיקר מקיטון בהוצאות המימון המקוון בגידול בהוצאות הפחת והתחזוקה, וגידול בהוצאות האחרות ביחס לתקופה המקבילה אשתקד.
5. הגידול ברישיון והקמת מתקני ה-PRMS במהלך תקופת הדיווח נובע מהשקעה במקטעי הולכה ובמתקני ה-PRMS במהלך תקופת הדיווח בסך של כ-715 מיליוני ש"ח (בעיקר בגין פרויקט מאגרים קטנים, הקו הימי אשדוד-אשקלון, הקו הימי חדרה והכפלת מקטע ערוער רותם) המקוון בגידול הוצאות הפחת במהלך תקופת הדיווח בסך של כ-420 מיליוני ש"ח.
6. סך החוב הפיננסי של החברה (כולל הלוואת חח"י והתחייבות בגין כחירה) ליום 31 בדצמבר 2023 הינו כ-3,168 מיליוני ש"ח לעומת כ-3,344 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022. הקיטון נובע מפירעונות בתקופה ומנגד מקוון בעליה במדד המחירים לצרכן בתקופה בשיעור של 3.3% ומעליה בשער הדולר בתקופת הדיווח בשיעור של 3.1%.
7. החוב הפיננסי נטו, כולל את יתרת החוב הפיננסי (ראה סעיף 5 לעיל), בניכוי היתרה הכוללת של הנכסים הפיננסיים (מזומנים ושווי מזומנים, פיקדונות, מזומנים מיועדים וניירות ערך סחירים מיועדים ושאינם מיועדים).

מגזרי פעילות של החברה

- א. הולכת גז טבעי דרך קווי צינורות, כאשר פעילות זו כוללת תכנון, מימון, רכש והקמה, הפעלה ותחזוקה של מערכת הולכת הגז הטבעי בישראל, לרבות הפעולות הנלוות לשם כך.
- ב. הקמה והפעלה של צנרת גז מימן, לרבות מתקנים נלווים לכך וכן בהקמה והפעלה של צנרת פינני פחמן דו-חמצני הקשור או הנוצר מייצור מימן, בכפוף להיתר, ולמפורט בו והכל בהתאם להוראות סעיף 14(ב) לחוק משק הגז הטבעי התשס"ב-2002.

יש לציין שתחום הפעילות של גז המימן עדיין בהקמה, ועל כן אינו מהווה תחום פעילות נפרד נכון למועד הדוח.

אירועים מהותיים בתקופת הדיווח ואחריה

ביום 7 באוקטובר 2023, החלה מתקפת פתע של ארגון הטרור חמאס על מדינת ישראל שהובילה לפתיחת מלחמת "חרבות ברזל" אשר עדיין נמשכת נכון למועד פרסום הדוח. במקביל, התפתחה גם הסלמה ביטחונית בגבולה הצפוני של מדינת ישראל אל מול ארגון הטרור חיזבאללה.

השפעה על עבודות הקמה בקו ימי אשדוד אשקלון: כתוצאה מהמלחמה, נעצרו עבודות ההקמה של הקו הימי אשדוד-אשקלון ("הפרויקט") המבוצעות על ידי החברה האיטלקית Micoperi S.r.l ("הקבלן הזר"). עם פרוץ המלחמה החברה ביצעה פעולות מול הקבלן הזר על מנת לשמר את זמינותו לטובת המשך ביצוע עבודות ההקמה ("סטנד ביי").

עם זאת, בחודש פברואר 2024 עזב הקבלן הזר לפרויקט אחר ביבשת אפריקה. במכתב שבו הודיע על העזיבה מצוין הקבלן הזר, כי בכוונתו לחזור במהלך החודשים אוגוסט-ספטמבר 2024 על מנת להשלים את התחייבויותיו בפרויקט.

במכתבו מונה הקבלן הזר מספר סיבות אשר הביאו אותו לקבל את ההחלטה כאמור וביניהן הערכתו כי לא יוכל לשוב ולבצע את העבודות במסגרת הפרויקט בעתיד הקרוב, בין היתר בשל האיסור מטעם רשויות ממשלתיות באיטליה על כלי שיט הנושאים דגל איטלקי, לבצע עבודות באזור הפרויקט בתקופת המלחמה והתחייבויות קודמות שלו ללקוחות אחרים. עלויות תשלום הסטנד ביי לקבלן הזר, מפרוץ המלחמה ועד לעזיבתו של הקבלן הזר בחודש פברואר (נטו לאחר השתתפות היצואן), הסתכמו לסך של כ- 18 מ"ח ונרשמו בסעיף ההוצאות האחרות. בנוסף לאור זחיית עבודות ההקמה החברה נדרשת לשלם עלויות שכירות לאחסון הצנרת בגובה של כ-0.8 מ"ח לחודש עד לחזרת העבודות על הפרויקט.

החברה הודיעה לשברון על עצירת עבודות ההקמה ועזיבת הקבלן הזר וכן על אי הוודאות לגבי לוח הזמנים של הפרויקט במסגרת סעיף כוח עליון להסכם ההולכה.

החברה בוחנת את השלכות עזיבת הקבלן הזר כמתואר לעיל ואת פעולותיה האפשריות אל מול הקבלן הזר, בין היתר לאור דיונים קודמים שנערכו עימו בנושא תקופת הזמינות, וכן את המשמעויות וההשלכות הנובעות מהודעתו ביחס למועד סיום הפרויקט והתחייבויות החברה כלפי צדדים שלישיים.

החברה מעריכה כי לאחר שתהיה חזרה מלאה של הקבלן הזר לעבודה בקו הימי אשדוד-אשקלון, העבודות תימשכנה עוד מספר חודשים נוספים, אשר משכן תלוי בין היתר בגורמים חיצוניים כגון מזג האוויר, זמינות קבלני משנה של הקבלן הזר, אישורים ביטחוניים וכדומה.

השפעה על עבודות הקמה בקו הימי חדרה: כתוצאה מהמלחמה מחודש אוקטובר 2023 ועד חודש פברואר 2024 נעצרו עבודות ההקמה בפרויקט זה. כדי לשמר את זמינות הקבלן הזר גם בפרויקט זה, החברה רשמה הפרשה בגין הוצאות זמינות בסך של כ-3 מיליוני ש"ח בסעיף ההוצאות האחרות. בנוסף, ובכדי שיחודשו העבודות בפרויקט זה, חתמה החברה ביום 27 בינואר 2024 על שני מסמכי שיפוי עבור קבלנים זרים אשר מבצעים את עבודת הקו הימי חדרה בסכום מצטבר של עד 20 מיליוני דולר. ההתחייבות לשיפוי הינה בגין פגיעה פיזית בעובדי הקבלנים הזרים כתוצאה מאירוע של מלחמה וטרור. לאור העצירה הזמנית בעבודות הקמת פרויקט זה ולאור עזיבת הקבלן הזר שהיה אמור להתחיל עבודתו בפרויקט זה לאחר סיום עבודתו בפרויקט הקו הימי אשדוד-אשקלון במהלך שנת 2024, ישנה אי ודאות באשר ללוחות הזמנים של פרויקט זה ולגבי עמידה במועד שנקבע ברישיון החברה להשלמת העבודות בפרויקט זה. החברה לא צופה השלכות מהותיות לעיכוב האמור.

השפעה על הכנסות מייצוא: בשל הנחיית משרד האנרגיה, החל מיום 9 באוקטובר 2023 ועד ליום 13 בנובמבר 2023 נעצרה פעילות הפקת הגז הטבעי ממאגר הגז הטבעי "תמר". במקביל לסגירת המאגר כאמור, נסגר באופן זמני גם צינור ה-EMG אשר חזר לפעול ביום 14 בנובמבר 2023. לאור העצירה הזמנית בפעילות המאגר ולאור הסגירה הזמנית של צינור ה-EMG כאמור, היקף יצוא הגז הטבעי פחת בתקופת העצירה הזמנית כאמור, באופן אשר הוביל לירידה בשיעור זניח ביחס להכנסות החברה.

יבוא חומרי גלם: להערכת החברה ככל והמצב הנוכחי יימשך, עלולה להיות לו השפעה על מועדי האספקה של חומרי הגלם ועלייה בעלויות ההובלה, בין היתר, בשל הסיכון הגובר של תובלה ימית לישראל ובשל פיחות אפשרי בשקל לעומת מטבע חוץ. נכון למועד הדוח, החברה ספגה עיכובים קלים ביבוא עקב קשיי התובלה הימית אך עיכובים אלו הינם בעלי השפעה זניחה על החברה.

כוח אדם: נכון למועד אישור הדוחות הכספיים לא נפגעה מצבת העובדים בחברה. החברה ממשיכה לשמור על רציפות תפעולית ותפקודית, למעט עיכובים מסוימים בביצוע עבודות תחזוקה שוטפות בחלק ממתקני החברה.

השפעה על המצב המימוני והפיננסי: בהתאם ליתרות הכספיות הנוזליות של החברה ומבנה התעריף, החברה צופה כי יכולת הפירעון שלה לא תפגע בעקבות ההשלכות הנוכחיות של המלחמה. כמו כן, החברה צופה כי השלכות המלחמה הנוכחיות לא צפויות להשפיע על יכולתה של החברה לעמוד ביחסי הכיסוי כפי שנקבעו בשטרי הנאמנות.

על מנת להתמודד עם השלכות הקיימות והעתידיות של המלחמה על פעילותה, ככל שיהיו, לרבות ההשלכות האפשריות על המשך הרציפות התפעולית של החברה, החברה משקיעה עלויות במיגון נוסף של מתקני החברה וכן רכשה PRMS נייד

נוסף לחירום. יצוין, כי עלויות אלו אינן מהותיות לחברה.

מלבד האמור לעיל, להערכת החברה נכון למועד הדוח, למצב המלחמה הנוכחי אין השלכות מהותיות נוספות על פעילותה של החברה ולא צפויות להיות לה השפעות מהותיות נוספות על תוצאותיה הכספיות. יש לציין כי במידה שהמלחמה תימשך זמן רב ו/או תסלים לחזיתות נוספות, ו/או ככל שבעקבות המלחמה תיגרם פגיעה העלולה לשבש את פעילות מאגרי הגז הטבעי או מתקנייה המהותיים של החברה, ו/או ככל שיוטלו מגבלות ביטחוניות על פעילות ההפקה הסדירה של מאגרי הגז, ו/או ככל שתהיינה התפתחויות גיאופוליטיות אשר ישפיעו על ייצוא הגז הטבעי, ו/או אי השתתפות של קבלנים וספקים זרים במכרזי החברה, תיתכן פגיעה מהותית בתוצאות הכספיות של החברה. לאור העובדה שמדובר באירוע דינמי המאופיין באי ודאות רבה, מידת ההשפעה של המלחמה על פעילותה העתידית של החברה אינה ידועה.

יעדי החברה וצפי להתפתחות

להערכת החברה, על מנת להמשיך במימוש הפוטנציאל הגלום במערכת ההולכה הארצית להולכת גז טבעי, תוך חתירה לניצול המשאבים הקיימים גם לטובת המעבר לשימוש באנרגיות מתחדשות וצמצום פליטות, עליה לפעול בשנים הקרובות לצורך השגת היעדים המרכזיים הבאים:

- רציפות תפקודית – שמירת הרציפות והאמינות התפעולית עבור משק החשמל והתעשייה, הנסמכים על מערכת ההולכה ותפעול בטיחותי של מערכת ההולכה בסטנדרטים גבוהים בכלל ההיבטים באמצעות שימור כוח אדם מקצועי; ההולכה ותפעול בטיחותי של מערכת ההולכה בסטנדרטים גבוהים בכלל ההיבטים באמצעות שימור כוח אדם מקצועי;
- הרחבת חיבור לקוחות לגז הטבעי – הרחבת חיבור לקוחות לגז הטבעי, כמהפכה כלכלית סביבתית וחברתית, תוך הבטחת קיבולת צופה פני עתיד לשוק המקומי והשלמת חיבור תחנות הכוח הפחמיות המוסבות לגז טבעי, בהתאם ליעדי ממשלת ישראל;
- שמירת האיתנות הפיננסית – הבטחת איתנותה הפיננסית של החברה, שירות החוב, המשך הורדת המינוף, תמיכה רגולטורית, הבטחת יכולת ההשקעה במערכת ההולכה והבטחת שמירה על תעריף הולכה התומך בפעילות החברה;
- ייצוא והבטחת תמלוגים למדינה – המשך הרחבת ופיתוח נתיבי הייצוא דרך מערכת ההולכה, כבסיס לפיתוח מאגרי גז ימיים נוספים שיחוברו למערכת ויתרמו לשדרוג אמינות משק הגז המקומי, הבטחת תמלוגים למדינה מהולכת גז טבעי לייצוא, והיערכות למדיניות משרד האנרגיה בנושא ייצוא גז טבעי;
- השתלבות במהפכת משק המימן – קידום השתלבות החברה במשק המימן המתפתח. השלמת מסמך העקרונות לתכנית האב למימן, כחלק ממדיניות משרד האנרגיה לשנת 2050 להפחתת פליטות פחמן ולהגברת השימוש במקורות אנרגיה מתחדשת, להפקת חשמל לתעשייה ולתחבורה.

מידע על החברות הממשלתיות העיקריות

תשתיות
אנרגיה

1.3

תשתיות אנרגיה

1.3 תש"א

כללי

תשתיות ארגייה בע"מ (להלן: תש"א) היא חברת התשתית הלאומית של משק הזלק בישראל. החברה נוסדה בשנת 1959 והינה בבעלות מלאה של המדינה. לחברה חברת בת - קו מוצרי זלק בע"מ (להלן - קמ"ז), בבעלותה המלאה (שתי החברות ביחד ייקראו להלן - החברות או הקבוצה).

תחומי הפעילות של הקבוצה הינם אחסון וניפוק תזקיקים, אחסון נפט גולמי, שירותי נמל והזרמות. במסגרת זו עוסקת הקבוצה בעיקר בתחומי העיסוק שלהלן:

1. תכנון, הקמה, הפעלה ותחזוקה של מאגרים לאחסון נפט גולמי ותזקיקים, כולל אחסון מוגן והפעלה של מיתקן לניפוק תזקיקים.

2. תכנון, הקמה, הפעלה ותחזוקה של מערכות להולכת נפט גולמי ותזקיקים (קווים, משאבות ומערכות שאיבה).

3. הפעלת נמל זלק לתזקיקים ומקשר ימי לפריקת נפט גולמי.

נתונים כספיים*

להלן נתונים מתוך הדוחות הכספיים של החברה לשנים 2022 ו-2023 (במיליוני ש"ח):

2022	2023	אחוז בעלות המדינה 100%
תמצית נתוני רווח והפסד		
392	409	הכנסות
137	139	רווח גולמי
97	100	רווח תפעולי
162	161.3	Ebidta
64	49	רווח נקי
תמצית נתונים מאזניים		
483	452	נכסים שוטפים
1,761	2,066	רכוש קבוע ונדל"ן להשקעה
2,279	2,554	סך נכסים
416	695	התחייבויות שוטפות
439	416	אג"ח והלוואות לזמן ארוך
1,278	1,293	הון עצמי
תזרים מזומנים		
172	222	תזרים מזומנים מפעילות שוטפת
17	(169)	תזרים מזומנים מפעילות השקעה
(15)	(38)	תזרים מזומנים מפעילות מימון

יחסים מרכזיים		
1.16	0.65	יחס הון חוזר
24.9%	24.5%	שיעור רווח תפעולי
16.4%	12%	שיעור רווח נקי
5.02%	3.8%	שיעור תשואה להון
2.8%	1.9%	שיעור תשואה של נכסים
96.0	82.4	חוב פיננסי נטו
0.6	0.5	יחס חוב פיננסי נטו ל- EBITDA

*הנתונים הינם בהתאם למבנה הדוח הכספי של החברה.

ניתוחים והסברים לתוצאות פעילות החברה לשנת 2023 לעומת שנת 2022

1. הכנסות החברה לשנת 2023 הסתכמו לסך של כ- 409 מיליוני ש"ח בהשוואה לסך של כ- 392 מיליוני ש"ח בשנת 2022, גידול של 4.6%. הגידול בהכנסות נובע בעיקר מגידול במכירת עודפי נפט מושב, גידול בכמויות אחסון התזקייה והניפוק, גידול בהזרמות כתוצאה מגידול בתעריף וגידול בניפוקים לקווים ייעודיים. עלייה זו קוזזה בשל הירידה בפעילות הנמלית. הכנסות החברה מ-8 הלקוחות הגדולים מהוות כ-93% מהכנסות החברה משירותי התשתית.
2. הרווח הגולמי לשנת 2023 הסתכם לסך של כ- 139 מיליוני ש"ח בהשוואה לסך של כ- 137 מיליוני ש"ח בשנת 2022, עליה של כ- 1.2%. שיעור הרווח הגולמי ביחס להכנסות הסתכם ב-34% בשנת 2023, לעומת 35% בשנת 2022. השחיקה בשיעור הרווח הגולמי נובעת מגידול בהוצאות הפעלה בשיעור של 6%. העלייה נובעת מגידול במרבית הוצאות ההפעלה לרבות: השכר והנלוות, הוצאות אחזקה, הוצאות חשמל, הוצאות ביטוח והוצאות ארנונה ודמי חכירה.
3. הרווח התפעולי לשנת 2023 הסתכם לסך של כ- 100 מיליוני ש"ח בהשוואה לסך של 97 מיליוני ש"ח בשנת 2022, עליה של כ- 3.1%. השיפור ברווח התפעולי נובע מגידול בהכנסות האחרות אשר כללו שיפוי בגין אובדן רווחים עבור מיכל שנפגע במבצע "שומר חומות".
4. הרווח הנקי לשנת 2023 הסתכם לסך של כ- 49 מיליוני ש"ח בהשוואה לסך של כ- 64 מיליוני ש"ח בשנת 2022, ירידה של כ-23.4%. הקיטון ברווח הנקי נובע בעיקר מהוצאות ריבית והפרשי הצמדה בסך של כ- 43 מיליוני ש"ח בגין הפרשה לתביעת היטלי סלילה שרשמה החברה.
5. ביום 31 בדצמבר 2023 לחברה גרעון בהון החוזר בסך של כ- 243 מיליון ש"ח. דירקטוריון החברה קבע כי אין בגרעון בהון החוזר כאמור בכדי להצביע על בעיית נזילות בחברה, וזאת לאחר ששמע את הערכות ההנהלה בדבר: (1) תזרים המזומנים החיובי והמתמשך מפעילות שוטפת של החברה; (2) דירוג האשראי הגבוה של החברה התומך בכוונת החברה להנפיק אגרות חוב בשוק ההון במהלך שנת 2024; (3) יכולתה של החברה לגייס מקורות מימון נוספים.
6. בדוח רואה חשבון המבקר לשנת 2023 ישנה הפניית תשומת לב להשפעת תום הזיכיון על החברה, לתובענות ייצוגיות, דרישות ארנונה והיטלים, ערעור מס הכנסה ותביעות מהותיות אחרות שהוגשו כנגד החברה.

יעדים פיננסיים

בחודש אוקטובר 2020 עדכנה רשות החברות את החברה במדדים הפיננסיים, אותם אישר דירקטוריון החברה בחודש צמבר 2021, כדלקמן:

2022	2023	יעדים	מדד
154%	155%	11%-18% בטווח הקצר 15%-23% בטווח בינוני	יחס FFO לחוב מותאם
5.4%	5.7%	בשנים 2022-2026 יחס שלא יפחת מ-3% ומשנת 2027 ואילך – יחס שלא יפחת מ-5%	תשואה על הון מועסק - ROCE
56.1%	50.6%	35%-45% – 2025 ואילך, 2023-48%, 2024-46%	יחס מינוף

אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואחריה

1.1. השלכות מלחמת "חרבות ברזל"

במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2023, בעקבות היערכות המשק למצב חירום מתמשך, הצטייד משק החשמל במלאי תזקיקים אשר הוביל לעלייה בהכנסות החברה מאיחסון ומהזרמה. בנוסף, חל גידול בהכנסות החברה מפריקות נפט גולמי ותזקיקים עקב סגירה זמנית של נמל בדרום המדינה. מאידך, הכנסות החברה מהזרמות וניפוקים ירדו בעקבות קיטון בצריכת התזקיקים במשק בכ- 10% בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד, כאשר צריכת הדסל לתעופה אזרחית פחתה אף באופן משמעותי יותר (ירידה של כ- 50%) בעקבות צמצום דרסטי בלוח הטיסות של מרבית חברות התעופה הזרות. סך הכנסות החברה ברבעון הרביעי של שנת 2023 עלו בכ- 6% בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד.

בתום שנת 2023 הסתיים חוזה חכירה של שני מיכלים לאחסון נפט גולמי באשקלון מול חברת סחר בינלאומית. בשל הקושי בהגעת אוניות לאשקלון וקושי ברכישת ביטוח למלאי, החברה לא הצליחה להחכיר את המיכלים עד למועד אישור הדוחות הכספיים (השפעה כ- 1.5 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2024). בנוסף, ברבעון הראשון של שנת 2024 נמשכה מגמת הירידה בהזרמות הדסל לתעופה אזרחית (ירידה של כ- 40% בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד) בעקבות המשך צמצום לוח הטיסות של מרבית חברות התעופה הזרות (השפעה כ- 4 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2024).

ביום 8 בינואר 2024 נחתם הסכם עם חברת החשמל לפיו החברה רכשה מלאי סולר לאחסון לתקופה של 4-5 חודשים. בתום תקופת האחסון תמכור החברה את מלאי הסולר לגורם ממנו הסולר נרכש. בהתאם לתנאי ההסכם במידה ויווצרו הפרשים בין סכום רכישת המלאי לסכום מכירתו תבוצע התחשבנות מול חברת החשמל על סכום הפרשים והצדדים ישלמו זה לזה את הפרשי המחיר כאמור בהתאמה. בעקבות הסכם זה נבעה לחברה הכנסה חד פעמית מהזרמה בסך של כ- 2 מיליון ש"ח.

בחודש אוקטובר 2023 בעקבות ירי טילים מרצועת עזה במהלך המלחמה, נפגעו מספר מיכלים ותשתיות נוספות. החברה דיווחה על האירוע, בין היתר לחברת הביטוח ולרשות המיסים באמצעות מס רכוש. אומדן ההפסדים וההוצאות שנגרמו לחברה מוערך בכ- 4.3 מיליון ש"ח. החברה הכירה בנכס שיפוי בגובה מלוא ההוצאות הנ"ל, וזאת בהתאם לחוות דעת שקיבלה מיועצי הביטוח שלה. לאחר תאריך המאזן התקבלה מקדמה על חשבון התביעה בסך של כ- 1.2 מיליון ש"ח.

מתחילת המלחמה גוייסו כ- 60% מאוכלוסיית המאבטחים בחברה וכ- 20% מעובדי המטה דבר שאילץ את החברה לנייד עובדים בתוך החברה, לגייס פנסיונרים ולהיעזר בכוחות הביטחון לאבטחת המתקנים. נכון למועד אישור הדוחות הכספיים נמות המגויסים ירדה לכ- 27% מאוכלוסיית המאבטחים בחברה ולכ- 7% מעובדי המטה.

1.2. מנכ"ל החברה

ביום 18 באוקטובר 2022 הודיע מנכ"ל החברה, מר ערן חיימוביץ', על החלטתו לסיים את כהונתו בחברה. סיום כהונתו של מנכ"ל החברה נכנס לתוקף ביום 18 בינואר 2023.

החל מיום 18 בינואר 2023 ועד יום 6 באוגוסט 2023 כיהן מר אלי צוקר, במקביל לכהונתו כמנכ"ל כספיים, גם כמנכ"ל בפועל של החברה.

ביום 30 במאי 2023 בחר דירקטוריון החברה במר עוזי לויין לתפקיד מנכ"ל החברה, ביום 19 ביולי 2023 אושר המינוי ע"י הועדה לבדיקת מינויים בחברות ממשלתיות, וביום 7 באוגוסט 2023 המינוי נכנס לתוקף לאחר שאושר על-ידי השר לשיתוף פעולה אזרחי ושר האנרגיה.

1.3. הכרות דיבידנד

ביום 4 ביולי 2022 הכריז דירקטוריון החברה על חלוקת דיבידנד למדינה בסך של 200 מיליון ש"ח, וביום 28 באוגוסט 2023 הכריז דירקטוריון החברה על חלוקת דיבידנד בסך של 33.8 מיליון ש"ח בגין רווחי שנת 2022. טרם נקבע מועד לתשלום הדיבידנדים.

בהתאם להחלטת הממשלה מס' 1267, בחודש מרץ 2024 פנתה רשות החברות לחברה בבקשה, כי דירקטוריון החברה יבחן מחדש האם החלטתו על חלוקת הדיבידנד שהתקבלה בעבר וטרם שולמה עומדת במבחני החלוקה. לאור אי וודאויות מהותיות הנוגעות לתזרימי המזומנים ולמימון תוכניות הפיתוח של החברה ביקשה הרשות כי דיון זה ייערך במהלך שנת 2024.

1.4. טרמינל קריית חיים שימוע בעניין רישיון עסק ודרישה להסדרת מבנים

בחודש דצמבר 2020 נערך לחברה שימוע בעיריית חיפה בדבר צמצום התקופה לה ניתן רישיון העסק למתקן הטרמינל, מתקופה של 10 שנים לתקופה של 6 חודשים, וזאת בהמשך לביור שנערך על ידי המשרד להגנת הסביבה. בחודש ינואר 2021 קיבלה החברה מסמך דרישות מהעירייה, והעבירה לעירייה את המבוקש. בחודש אפריל 2021 הגיע לחברה מכתב נוסף מעיריית חיפה, במסגרתו צויין כי תשובת החברה עדיין נבדקת וכן הועלו טענות חדשות לגבי חלק ממבני החברה שהוקמו לכאורה ללא היתר, החברה השיבה לעירייה. בחודש מרץ 2022 קיבלה החברה מהעירייה מכתב אזהרה לפני נקיטת הליכים בגין עבירות לכאורה על חוק התכנון והבניה. בחודש מאי 2023 התקיימה חקירה במשרדי העירייה. בחודש דצמבר 2023 הגישה הועדה המקומית לתכנון ובניה בקשה לצו הפסקת שימוש במבנים אשר טרם הוסדר לגביהם היתר הבניה כאמור לעיל. החברה נערכת להגשת תגובה לבקשה לצו הפסקת שימוש. דיון בבקשה נקבע ליום 9 במאי 2024. יובהר, כי החברה ממשיכה בפעולות אינטנסיביות להסדרה וכי רישיון העסק של החברה בתוקף. להערכת יועציה המשפטיים של החברה, הסיכוי לביטול רישיון העסק נמוך וקיים סיכוי טוב להדיפת הבקשה לצו הפסקת שימוש או הגעה להסדר ראוי שלא יפגע במעמדה של החברה וזכויותיה.

1.5. התראה לפני נקיטת הליכים בחוות מיכלים 20 איקרוס ונמל הדלק בחיפה

בחודש מרץ 2023 קיבלה החברה מכתבי התראה מעיריית חיפה בהם נטען כי החברה הפרה את הוראות חוק התכנון והבניה בחוות המיכלים 20 איקרוס ונמל הדלק. זימון לחקירה נקבע לחודש ינואר 2024. במועד האמור לא התקיימה חקירה אך התקיים סיור במתקן בנוכחות נציגת העירייה, נציגת החברה ומנהל המתקן. לדעת יועציה המשפטיים של החברה, בשלב זה לא ניתן להעריך את ההשלכות של מכתבי ההתראה הנ"ל.

1.6. היטל סלילה קרקעות הצפון

בחודש יוני 2021 התקבלה דרישה מעיריית חיפה לתשלום היטל סלילה בסך של כ- 170 מיליון ש"ח. בחודש ינואר 2022 הוגשה עתירה מנהלתית כנגד דרישה זו. בחודש פברואר 2024 התקבל פסק דין בו דחה בית המשפט המחוזי את העתירה של החברה. החברה הפרישה בשנת הדוח סך של כ- 213 מיליון ש"ח בגין הדרישה הנ"ל (כולל ריבית והפרשי הצמדה בסך של כ- 43 מיליון ש"ח עד תאריך המאזן). קרן ההיטל בסך של כ- 170 מיליון ש"ח הוונה לרכוש קבוע כחלק מעלות קרקעות הצפון. בכוננת החברה לערער על פסק הדין.

1.7. ארנונה קרקעות הצפון

בחודש אוגוסט 2021 התקבלה דרישה מעיריית חיפה, לתשלום ארנונה בגין קרקעות הצפון לשנים 2015-2021, בסך של כ- 6.7 מיליון ש"ח. החברה הגישה עתירה מינהלית על החיוב הרטרואקטיבי. בחודש אוגוסט 2022 ניתן פסק דין שקיבל את עתירת החברה במלואה. עיריית חיפה הגישה ערעור לבית המשפט העליון. בחודש ינואר 2024 התקבל פסק דין,

המקבל חלקית את הערעור של העירייה. החברה כללה בדוחותיה הנספחים הפרשה בסך של כ- 3.2 מיליון ש"ח בהתאם לקביעת פסק הדין.

1.8. תביעת דלק פי-גלילות

בחודש מאי 2015 הוגשה על ידי שותפות דלק - פי גלילות וחברת דלק תביעה, כנגד קמ"ד ומדינת ישראל, לתשלום סך של 50.2 מיליון ש"ח עבור הפרש תשלום על שימוש במיכלי מעבר לתקופה מחודש אוגוסט 2007 ועד לחודש אפריל 2014. החל מחודש מאי 2014, קמ"ד משלמת על מלוא נפח המיכלים העומד לרשותה. בחודש מרץ 2024 התקבל פסק דין בו דחה בית המשפט המחוזי את התביעה כנגד קמ"ד.

1.9. תובענה ייצוגית "שפיצר"

בחודש נובמבר 2020 הוגשה כנגד החברה בקשה לאישור תובענה ייצוגית בסך של 60 מיליון ש"ח בגין זיהום הסביבה שבא לידי ביטוי בהפצת ריחות רעים וחומרים מסרטנים. בחודש דצמבר 2023 הגיעו הצדדים למתווה עקרוני של הסדר פשרה, לפיו תשלם החברה סך של כ- 1.2 מיליון ש"ח לסילוק תובענה זו. החברה כללה בדוחותיה הנספחים הפרשה נאותה בהתאם להסכם הפשרה המתגבש.

1.10. היטל השבחה מתקן בילו

בחודש נובמבר 2022 התקבלה דרישה מהמועצה האזורית גזר, לתשלום היטל השבחה בגין אישור תוכנית לתשתיות לאומיות במתקן בילו (תת"ל 83). גובה היטל השבחה במצב הקיים (ניצול חלקי) הוערך על ידי שמאי מקרקעין מטעם המועצה בכ- 10.2 מיליון ש"ח (כולל תוספת בגין שימוש חורג). באם תנצל החברה את מלוא זכויות הבניה במקרקעין, יגדל היטל השבחה בכ- 4.8 מיליון ש"ח ויעמוד על סך כולל של כ- 15 מיליון ש"ח. החברה הגישה ערר על דרישה זו. בחודש ספטמבר 2023 ניתנה החלטה על ידי ועדת הערר לתכנון ובניה שקיבלה את הערר של החברה במלואו וזחתה את דרישת הועדה המקומית. המועצה הגישה ערעור על החלטה זו. לדעת היועצים המשפטיים של החברה לא ניתן להעריך את סיכויי הערעור להתקבל. בדוחות הנספחים לא נכללה הפרשה בגין הדרישה הנ"ל.

1.11. רציפות תפקודית

ביום 5 ביוני 2016 התקבלה החלטת ממשלה בדבר פרויקט חיבור תחנות הכוח הפרטיות בדרום מדינת ישראל לתשתיות הדלק של החברה, וזאת במטרה לאפשר הפעלתן בעת חירום באמצעות סולר. בהחלטת הממשלה נקבע כי משרד האנרגיה יפעל מול החברה וקמ"ד להשלמת התכנון להנחת קווי הדלק בתוואים שתמ"א 2/37 חלה עליהם. הפרויקט מחולק לתשעה מקטעים (לאחר הרחבת הפרוייקט במקטע נוסף בהתאם להחלטת משרד האנרגיה מחודש אוקטובר 2023). ועם השלמת כל מקטע תחל הקבוצה לקבל תקבולים בנינו בהתאם לתעריף הלוקח בחשבון את העלויות הצפויות להקמה והחזר תשואה להון. העלות המוערכת של הפרוייקט הינה כ- 512 מיליון ש"ח. המלצות ועדת המחירים פורסמו בחודש מרץ 2020 והן נוגעות בעיקר לסכום התקבול השנתי לו תהא זכאית החברה במשך תקופה של 20 שנה ממועד סיום הקמת כל מקטע. צו המחירים המבוסס על המלצות הועדה כאמור, נחתם על ידי שר האוצר ושר האנרגיה בחודש אוקטובר 2020.

התקבולים להם תהיה זכאית החברה במסגרת פרויקט זה, יתקבלו מכח הסכם שנחתם בחודש יולי 2020 בין החברה לבין חברת החשמל, בכובעה כמנהלת מערכת החשמל (באותה תקופה), לפיו תשלם חברת החשמל לחברה מדי תקופה את הסכומים להם היא זכאית, בהתאם לתעריפים שייקבעו בצו המחירים. לתאריך המאזן השלימה החברה הקמה של 3 מקטעים, כמו כן הושקע בפרוייקט סך של כ- 226.3 מיליון ש"ח.

1.12. הקמת שישה מיכלים במתקן האשל

בהמשך להחלטת הממשלה מחודש יוני 2016 בדבר רציפות תפקודית, החלה החברה בפרוייקט להקמת שישה מיכלים במתקן האשל. המיכלים, אשר יחוברו למערכת ההזרמה הארצית, צפויים גם לתת מענה לצורך בהגדלה משמעותית של כמויות הסולר המאוחסן לשעת חירום במתקנים אשר יהיו מחוברים למערכת קווי הצנרת. העלות הכוללת של הקמת ששת המיכלים מוערכת בסך של כ- 300 מיליון ש"ח. עד לתאריך המאזן הושקע בפרוייקט סך של כ- 27.3 מיליון ש"ח.

בחודש אוקטובר 2021 נחתם הסכם עם חברת החשמל לפיו חברת החשמל תחכור שלושה מיכלים מתוך השישה בנפח כולל של 150 אלף קוב למשך 20 שנה מיום מסירת המיכל. דמי החכירה להם תהיה זכאית החברה עבור החכרת המיכלים יהיו בהתאם לתעריף שייקבע בצו המחירים.

יעדי החברה וצפי להתפתחות

במסגרת התוכנית האסטרטגית שגיבשה החברה במהלך שנת 2019, הוגדר כי החברה תרחיב את פעילותה לאחסון והולכת אנרגיה (לא בהכרח בתחום הדלקים). הקבוצה תהיה זרוע הביצוע של מדינת ישראל לקיום ביטחון ורציפות אנרגטית בשגרה ובחרום תוך שמירה ואחריות לסביבה.

לאור המגמות והשינויים במשק האנרגיה וכחלק מתהליך סדור לשיפור מתמיד, החליטה החברה לבצע תהליך של תיקוף וריענון אסטרטגיה. בהתאם לאמור, בשנת 2022 גיבשה הנהלת החברה עדכון לאסטרטגיה העסקית של החברה, אשר הוצגה בפני הדירקטוריון וכוללת את העיקרים המפורטים להלן:

1. שיפור וחיזוק מנועי צמיחה קיימים:

- 1.1 פרויקט הרציפות התפקודית – ראה 4.11, סיום עבודות מתוכנן לשנת 2026.
- 1.2 פרויקט הקמת 6 מכלים באשל – ראה 4.12, סיום עבודות מתוכנן לשנת 2026.
- 1.3 חכירה והפעלת מקשרים ימיים באשדוד – שיפוצם ותפעולם ובעתיד אף חיבורם לתשתית ההולכה הארצית. יובהר כי לצורך אישורה של החברה כמפעילת נמל המקשרים הימיים באשדוד, על חנ"י לבקש את אישורה של ועדת הפטור בחשכ"ל. למיטב ידיעת החברה, למועד הדו"ח טרם התקבל אישור כאמור.
- 1.4 הקמת נמל המפרץ בחיפה – הקמה ותפעול של נמל התזקינים החדש במפרץ חיפה. יובהר כי לצורך אישורה של החברה כמפעילת נמל התזקינים, על חנ"י לבקש את אישורה של ועדת הפטור בחשכ"ל. למיטב ידיעת החברה, למועד הדו"ח טרם התקבל אישור כאמור.
- 1.5 הקמת חוות אחסון תזקינים חדשה לטובת תמיכה בהחלטת ממשלה 1231 למפרץ חיפה. לאחר איתור המקום במסגרת תמ"א 75 יחל תכנון מפורט.

2. איתור ופיתוח מנועי צמיחה חדשים:

- 2.1 החברה הקימה גוף חדשנות כפי שהוגדר בתוכנית האסטרטגית.
- 2.2 הקמת מתקני אנרגיה חשמליים – לאחר פרסום אסדרה של רשות החשמל, החברה יצאה בקול קורא לחברות המסוגלות לתכנן ולהקים פרויקט מסוג זה.
- 2.3 בחינת כניסה לתחום הגפ"מ.
- 2.4 הקמת מתקן אחסון מימן ניסיוני מסוגו לייצור מימן ירוק ואחסונו. החברה זכתה בקול קורא של משרד האנרגיה להקמת מתקן ניסיוני זה.

מידע על החברות הממשלתיות העיקריות

1.4

מקורות

1.4. מקורות

כללי

מקורות נוסדה בשנת 1937, במטרה לפתח את מקורות המים בארץ ישראל ולספקם לתושביה. החברה הינה חברה ממשלתית בשליטה מלאה של ממשלת ישראל.

מקורות עוסקת בעיקר בתחום פעילות של אספקת מים. במסגרת זו עוסקת החברה בהפקת מים, קליטת מים מספקים פרטיים, קידוחים, איגומם, טיפול באיכותם, הולכתם ואספקתם ברחבי המדינה, והכל תוך שמירתם ואבטחתם של מקורות המים. בנוסף, החברה עוסקת באחזקת מתקני המים השונים המשמשים לאספקת מים ובהקמתם, במסגרת מערכת אספקת המים הארצית. בנוסף, לקבוצה פעילויות נוספות הכוללות מתן שירותי ייעוץ, הקמה, תפעול וייזום של פרויקטים בתחום המים.

במסגרת תחום פעילותה העיקרי, מקורות הינה מפיקה וספקית המים הגדולה והעיקרית במדינת ישראל. החברה מספקת כ-64% מסך אספקת המים בישראל (לרבות אספקת מים לממלכת ירדן ולרשות הפלסטינית) וכ-77% מהצריכה הביתית, על פי נתוני מקורות ונתוני רשות המים כפי שמופיעים בסקר צריכת המים הכללית בשנת 2022. כמויות המים הנותרות מסופקות על ידי אגודות מים, תאגידי מים וביוב, רשויות מקומיות, מושבים, קיבוצים וחקלאים וגורמים פרטיים המפיקים מים לצריכה פרטית.

לחברת מקורות שתי חברות בנות:

- מקורות פיתוח וייזום בע"מ - מרכזת את הפעילות העסקית בארץ ובחו"ל, מוחזקת בשיעור של 99.7%
- שח"מ מקורות ביצוע בע"מ - שח"מ מקורות ביצוע בע"מ - בבעלות מלאה של החברה ואחראית בעיקר על ביצוע הקמת מתקני מים.

נתונים כספיים*

להלן נתונים מתוך הדוחות הכספיים של החברה לשנים 2022 ו-2023 (במיליוני ש"ח):

2022	2023	אחוז בעלות המדינה: כ-99.99%
תמצית נתוני רווח והפסד		
4,980	5,245	הכנסות
677	335	רווח גולמי
529	161	רווח תפעולי
1,060	1,161	EBITDA
448	190	רווח נקי
תמצית נתונים מאזניים		
3,423	2,433	נכסים שוטפים
16,510	17,447	רכוש קבוע
20,873	21,085	סך נכסים
3,294	2,962	התחייבויות שוטפות
10,556	10,776	אג"ח והלוואות לזמן ארוך
4,933	5,141	הון עצמי

2022	2023	אחוז בעלות המדינה: כ-99.99%
תזרים מזומנים		
1,190**	733	תזרים מזומנים מפעילות שוטפת
(701)**	(1,373)	תזרים מזומנים לפעילות השקעה
436**	(564)	תזרים מזומנים (לפעילות) מפעילות מימון
יחסים מרכזיים		
103.9%	82%	יחס הון חוזר
98%	75%	יחס הון מהיר
67%	35%	יחס נזילות מיידית
10.6%	3.1%	שיעור רווח תפעולי
9.0%	3.6%	שיעור רווח נקי
10.2%	3.9%	שיעור תשואה להון
2.62%	0.77%	שיעור תשואה של נכסים
9,150	10,474	חוב פיננסי נטו
8.6	9	יחס חוב פיננסי נטו ל-EBITDA

*הנתונים הינם בהתאם למבנה הדוח הכספי של החברה.
**סווג מחדש

ניתוחים והסברים לתוצאות פעילות החברה לשנת 2023 לעומת שנת 2022

1. הכנסות החברה לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 הסתכמו לסך של כ-5,245 מיליוני ש"ח (נכון לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 סך של כ-4,980 מיליוני ש"ח). העלייה בהכנסות ממכירת מים נובעת בעיקר כתוצאה מגידול בכמויות המים ומגידול בתעריפי המים הממוצעים.
2. אופן ההצגה החשבונאית של הרווח הגולמי הוא כדלקמן: אופן ההכרה בעלויות הרגולטוריות לחברת מקורות מחייב יצירת נכסים/התחייבויות רגולטוריים נדחים (או גם "נכסי/התחייבויות פיקוח"), אשר מהווים השלמה/עודף של ההכנסות בפועל אל מול העלויות המוכרות לחברה. התקינה החשבונאית מחייבת להציג רכיב זה בשורה נפרדת, לאחר הרווח לאחר מס. עם זאת, בעת בחינת הרווח הגולמי נכון לכלול רכיב זה בשורת ההכנסות. בהתחשב בהתאמות הנ"ל, הרווח הגולמי בתקופת הדוח מסתכם לסך של כ-741 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-579 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח הגולמי נובע בעיקר מתשואה ומריבית על ההון עקב גידול ברכוש קבוע ומהצמדות.
3. הרווח הנקי לשנת 2023 הסתכם לסך של כ-190 מיליוני ש"ח (לשנת 2022 סך של כ-448 מיליוני ש"ח). הירידה ברווח הנקי נבעה בעיקר מרווח בשנה קודמת בגין מתקן ההתפלה באשדוד, מייעוד רווחים למשק המים בשנת הדוח ומחלוקת בונוס ומענק חד פעמי בגין הסכם שכר, בשנת הדוח כמפורט להלן.

1. הערכת שווי – פעילות אספקת מים

לאור קיומם של סימנים לירידת ערך של נכסי החברה ליום 31 בדצמבר 2023 ביצעה החברה באמצעות מעריך שווי חיצוני בלתי תלוי, בחינה לירידת ערך נכסים על פי IAS 36, הבחינה בוצעה לגבי כלל נכסי החברה המהווים יחידה מניבת מזומנים אחת זאת כיוון שהרכוש הקבוע של מקורות אינו מפיק לבדו תזרימי מזומנים שאינם בלתי-תלויים בעיקרם בנכסים אחרים.

בחינת ירידת הערך התבצעה בהתאם לתחזיות של תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים לנבוע לחברה נכון ליום 31 בדצמבר 2023, לתקופה של שנה אחת, כאשר בסופה, צפויה להיכנס לתוקף הנחת כיסוי מלא שמשמעותה היא כי במועד העדכון הקרוב של מודל ההכרה בעלויות, הרגולטור יקבע לחברה הסדר תעריפים חדש שיכסה במלואו את עלויות התפעול של מקורות, יכסה את עלויות המימון של רכיב החוב של נכסי מקורות וישאיר בידיה רווחים דומים או מיטיבים לרווחים כיום מהפעילות הנוספת, שאינה אספקת מים ועיקרה פעילות גורמי חוץ של העתקת תשתיות מים הקשורה באופן הדוק לפעילות אספקת המים, סך שווי השימוש של פעילות מקורות הסתכם בכ-18,317 אלפי ש"ח והערך בספרים הסתכם בכ-18,164 אלפי ש"ח ועל כן לא הוכרה ירידת ערך.

2. מלחמת חרבות ברזל

ביום 7 באוקטובר 2023 החל ארגון הטרור חמאס במתקפת טרור על מדינת ישראל בעקבותיה ממשלת ישראל הכריזה על מלחמת "חרבות ברזל" אשר עדיין נמשכת (להלן: "המלחמה").

למלחמה השלכות רחביות על הכלכלה בישראל. הנהלת החברה מבצעת הערכות מצב באופן שוטף ופועלת על מנת לאפשר רציפות תפקודית והמשכיות עסקית. נכון למועד זה, לא חלו שיבושים באספקת המים הרציפה בשל המלחמה. עם זאת, על רקע המלחמה והשלכותיה, החברה לא עמדה באופן מלא ביעדי תכנית הפיתוח שלה לשנת 2023 והביצוע עמד על כ-1.3 מיליארד ש"ח מתוך תכנית של כ-1.5 מיליארד ש"ח שאושרה על ידי רשות המים בראשית שנת 2023. בנוסף, הותאמה גם תכנית הפיתוח לשנת 2024, להיקף ביצוע צפוי של כ-1.27 מיליארד ש"ח, כאשר התכנית המקורית שאושרה לשנת 2024 הייתה על סך של 1.5 מיליארד ש"ח. התאמת התכנית כאמור על רקע המלחמה והשלכותיה, עשויה להביא להשפעה תזרימית שאינה מהותית בגין דחייה בהכרה בהשקעה המוכרת לחברה לפי כללי רשות המים. החברה בוחנת באופן רציף את ההשפעות האפשריות של המלחמה על החברה ועל המשך אספקת המים לציבור ונערכת בהתאם. עבודת החברה בתקופה זו מתמקדת בשמירה על רציפות תפקודית והמשכיות עסקית; שמירה על בריאותם ושלמותם של העובדים; שמירה על החוסן באמצעות ביטחון תעסוקתי וטיפול בפרט והמשך ביצוע תוכנית הפיתוח.

להתמשכות המלחמה עשויה להיות השפעה על החברה והעלאת הסיכונים של החברה והיא עלולה, בין היתר, להביא לפגיעה ו/או עיכוב ו/או שינוי במימוש תכניות הפיתוח התלת שנתית של החברה לשנים 2023-2025, לפגיעה בתזרים המזומנים של החברה וכן לאי עמידה ביחסים הפיננסיים של החברה. נכון למועד זה, אין ביכולתה של החברה להעריך את ההשפעות העתידיות, ככל שתהיינה, של המלחמה ומצב המשק, על פעילותה של החברה ושל החברות הבנות שלה, בין היתר לאור אי הוודאות ביחס להיקף המלחמה, התמשכותה, השפעתה והיקפה.

3. ייעוד רווחים

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 5 בינואר 2023, לאור בקשתה של רשות החברות הממשלתיות במכתבה מיום 7 בנובמבר 2022 להעלות את ההחלטה בדבר חלוקת דיבידנד בישיבת הדירקטוריון, החליט דירקטוריון החברה לאשר, בכפוף לאישורים הנדרשים, חלוקת דיבידנד בסך כולל של כ-50 מיליון ש"ח.

ביום 11 בינואר 2023 שר האוצר פרסם באמצעי התקשורת כי חלוקת הדיבידנד על ידי החברה תבוטל.

ביום 5 בפברואר 2023, הוחלט בישיבות ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה כי סכום הדיבידנד אשר לו זכאית מדינת ישראל בהתאם לחלוקת הדיבידנד כאמור, ייועד להפחתת תעריף המים, בהתאם להחלטת מועצת הרשות הממשלתית למים ולביוב (להלן: "ייעוד הרווחים"). חלוקת וייעוד הרווחים כאמור, כפופים לאישור האסיפה הכללית של החברה ולאישור רשות החברות הממשלתיות.

ביום 14 בפברואר 2023 רשות החברות הממשלתיות אישרה את החלטת הדירקטוריון מיום 5 בינואר 2023, כי החברה תחלק דיבידנד בסך כולל של כ- 50 מיליון ש"ח, וכי סכום הדיבידנד ייועד להפחתת תעריף המים, בהתאם להחלטת מועצת הרשות הממשלתית למים וביוב. מכתב זה מהווה אישור רשות החברות לעניין חלוקת הדיבידנד.

בעקבות קושי בהיבטי תקציב המדינה לבצע הפחתת תעריף באמצעות חלוקת דיבידנד, במהלך חודש מרץ 2023 התבקשה החברה על ידי גורמי המדינה, לבחון אפשרות לייעד רווחים לטובת הפחתת תעריף המים, ללא ביצוע חלוקה.

ביום 30 במרץ 2023, בעקבות הקושי בהיבטי תקציב המדינה לבצע הפחתת תעריף באמצעות חלוקת דיבידנד, אישר דירקטוריון החברה, בהמשך להוראה שהתקבלה מאת מנהל הרשות הממשלתית למים וביוב כאמור לעיל, כי חלף חלוקת הדיבידנד, החברה תייעד סך של כ- 50 מיליון ש"ח להפחתת תעריף המים, באופן שלא יהווה חלוקה כהגדרתה בחוק החברות. הייעוד הנ"ל יירשם כהוצאה בדוח על הרווח או הפסד בסעיף שינויים ביתרות חשבונות נדחים רגולטורים. כמו כן, החברה קיבלה אישורו של צוות האיתנות הפיננסית, לפיו ניתן באופן חריג לבצע התאמה חד פעמית באופן חישוב היחסים הפיננסיים של החברה, כך שלא תילקח בחשבון הפגיעה בהכנסות החברה כתוצאה מהפחתת התעריף בסכום של כ- 50 מיליון ש"ח כאמור ובהתאם יותאם חישוב היחסים הפיננסיים כתוצאה מהפחתת התעריף כאמור.

4. הנפקת אג"ח

ביום 11 ביולי 2023 קבעה Standard & Poors Maalot (להלן: "מעלות") דירוג iAAA לאגרות החוב של החברה. ביום 31 באוקטובר 2023, אשררה מעלות את דירוג החברה iAAA/Stable.

ביום 3 בינואר 2024, אשררה מעלות דירוג להנפקת אגרות חוב בהיקף של עד 1.3 מיליארד ש"ח iAAA/Stable באמצעות הרחבת סדרה 11.

ביום 7 בספטמבר 2023 ביצעה החברה הרחבה לאגרות חוב (סדרה 11) בסך של כ- 600 מיליון ש"ח ערך נקוב בתמורה נטו של כ- 615 מיליון ש"ח.

וכן ביום 7 בינואר 2024 ביצעה החברה הרחבה לאגרות חוב (סדרה 11) בסך של כ- 1,256 מיליון ש"ח ערך נקוב בתמורה נטו של כ- 1,260 מיליון ש"ח.

5. הסכם מסגרת עם הסתדרות העובדים החדשה

בחודש יולי 2023 נחתם הסכם מסגרת בין מדינת ישראל לבין הסתדרות העובדים החדשה, לפיו, בין היתר, ישולמו תוספות שכר הכוללות מענק חד פעמי בסך 6,000 ש"ח לעובד, בהתאם לזכאות, ותוספת לשכר יסוד בסך 500 ש"ח בשתי פעימות (400 ש"ח + 100 ש"ח). החברה שילמה לעובדיה את המענק בסך 6,000 ש"ח ואת הפעימה הראשונה בסך 400 ש"ח.

הנהלת החברה נמצאת בתהליך אישור הצטרפות להסכם המסגרת מול הממונה על השכר.

6. הקמת מפעלי מים

החברה השקיעה בשנת 2023 סך של כ-1,328 מיליון ש"ח בהקמה וחיזוק של מפעלי מים בישראל. ההשקעות העיקריות הינן:

- פרויקט להזרמת עודפי מים לכינרת.
- מפעל תכנית אב גליל מערבי לקליטת מים מותפלים ממתקן ההתפלה גליל מערבי.
- תכנית תגבור אספקת מים ליו"ש מהמערכת הארצית.
- פיתוח מפעל המים האזורי בערבה הדרומית והתיכונה וחיבורם למערכת הארצית.
- תוכנית אב לנגב.
- חיבור צפון ים המלח לבקעת הירדן.
- קליטת מתקן התפלה שורק.

מגזרי פעילות של החברה

להלן מפורטים מגזרי הפעילות של החברה:

מגזר א' - אספקת מים - מפיק את הכנסותיו בעיקר מהפקה או רכישה, הולכה ואספקת מים והקמה וחידוש של מפעלי מים. תוצאות מגזר זה מייצגות את הרווח הגולמי ומוצגות לרבות השינוי בנכסים הנדחים הרגולטוריים ולמעט השינוי בנכסים אלו בגין הפרשי הצמדה.

מגזר ב' - חברת הייזום - מפיק את הכנסותיו מהקמה והפעלה של מתקני התפלת מים, מתקני טיהור שפכים (מט"שים), הקמה ותפעול של מערכות מים וביוב עירוניות וכן פעילויות ייזום בתחום המים בחו"ל. תוצאות מגזר זה מייצגות את הרווח לפני מס.

מגזר ג' - שירותים נוספים בתחום המים - מפיק את הכנסותיו מביצוע עבודות (אחזקת רשתות, העתקת תשתיות, הפעלת מתקני ביובים וכד') בעבור אחרים. תוצאות מגזר זה מייצגות את הרווח הגולמי מפעילויות שמבצעת החברה בצירוף רווח לפני מס מפעילויות שמבצעת חברת הבת שח"מ.

יעדים מרכזיים לשנים הקרובות

1. מימוש תכנית הפיתוח וההשקעות התלת-שנתית למשק המים המאושרת על ידי מועצת רשות המים וכן מימוש תכנית הפיתוח הנדרשת להתמודדות עם צרכי אספקת המים לרבות תכנון תכנית פיתוח רב שנתית לשנים הבאות.
2. חיזוק מעמד מקורות באספקה והולכה של מים איכותיים.
3. התייעלות וחיזוק האיתנות הפיננסית.
4. הרחבת הפעילות בטיפול והשבת קולחים, בכפוף להחלטות הממשלה.
5. פיתוח ושיפור היכולות הארגוניות, ובכלל זה השלמת יישום והטמעת שינוי מבני מקיף, חתימת הסכם קיבוצי חדש ושיפור תהליכי העבודה.
6. מינוף טכנולוגיה וידע ישראליים בתחום המים בארץ ובחו"ל תוך הגדלה משמעותית של היקפי הפעילות בתחום.
7. השלמת יישום תכנית אסטרטגית תלת שנתית בתחום אבטחת מידע וסייבר.
8. הקמת מערך אנרגיה המרכז טיפול בכלל הפעילויות הנדרשות להתייעלות, אנרגיות ירוקות ועמידה ברגולציה המשתנה בתחום.
9. הכנת תכנית אסטרטגית להפחתת פליטות וביחידת סחר בפחמן.
10. הקמת מערכת מבצעית ארצית לניהול, תכנון ובקרה על מערכות המים במקורות.
11. הקמת מערכת סקאזה חדשה בהתאם לתכנית מימוש רב שנתית.
12. התאמת מודל הפעילות של החברות הבנות לרבות השלמת ויישום החלטה על עתיד חברת הייזום.

מידע על החברות הממשלתיות העיקריות

תשתיות,
נבישים ורכבות

2

מידע על החברות הממשלתיות העיקריות

2.1

נתיבי ישראל

2. תשתיות, כבישים ורכבות:

2.1. נתיבי ישראל

כללי

חברת נתיבי ישראל הינה חברה ממשלתית המשמשת כרוע הביצועית של משרד התחבורה לתכנון, פיתוח ואחזקת רשת הכבישים הבין עירוניים בישראל, פיתוח מסילות רכבת בכל חלקי הארץ, פתרונות תחבורה ציבורית חכמה והקמת שדה תעופה משלים לנתב"ג.

חזון החברה הוא להיות חברת תשתית מובילה פורצת דרך לתחבורה חכמה, המהווה מנוע צמיחה כלכלי וחברתי להגדלת הפרויקט ואיכות החיים ומאפשרת ניידות גאוגרפית-תעסוקתית זמינה ובטוחה לכלל הציבור, בפריפריה ובמרכז.

בשנה האחרונה התקבלו שתי החלטות ממשלה משמעותיות עבור החברה. ההחלטה הראשונה הרחיבה את מטרות החברה באופן משמעותי כל שיכללו גם את ניהול פרויקט עמדות הטעינה החשמליות ואת ניהול פרויקט המנחתים וההליפורטים, בנוסף הורחבה סמכות החברה לפעול בתווך העירוני מ-6 ל-31 רשויות, ולפיכך פעילות זאת צפויה להיות נדבך מרכזי בפעילות החברה בשנים הקרובות. ההחלטה השנייה אישרה לקדם תכנית ענק לחיבור ישראל ברשת מסילות רכבת, כאשר רוב הפרויקטים שנכללים בהחלטה זו הם באחריות החברה ובמרכזה מסילת כרמיאל-קריית שמונה והמסילה לאילת. בנוסף, בשל הוכחת היכולות הגבוהות של החברה בביצוע פרויקטי תשתית תוך עמידה בל"ז ותקציב, החליטה המדינה להעביר לחברה את הנתח הראשון של הפרויקט הלאומי להקמת המטרו, והחברה תעשה כל שביכולתה לבצע את המשימה על הצד הטוב ביותר.

החברה פועלת מכוח תוכניות עבודה המאושרות לה על ידי המדינה, וקובעת לעצמה מטרות שיתמכו במימוש תוכניות אלו. המטרות של החברה לשנת 2024 מפורטות בסעיף 1.4 לדוח תיאור עסקי התאגיד.

החברה פועלת בשישה תחומי פעילות עיקריים: פתוח תשתיות כבישים, פיתוח תשתיות רכבת ומסילות, פרויקטים בשיתוף המגזר הפרטי (PPP), פרויקטי מאי"ץ, תפעול ואחזקה וכן בקרת תנועה.

בחודש דצמבר 2023 הוחלט על ידי משרדי התחבורה והאוצר על סיכום לחלוקת ביצוע קידומי זמינות של פרויקט המטרו בין החברה לבין חברת נת"ע. תחום פעילות זה יהווה תחום פעילות חדש בחברה והחברה נערכת בהתאם.

נתונים כספיים*

להלן נתונים מתוך הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה לשנים 2022-2023 (במיליוני ש"ח):

2022	2023	אחוז בעלות המדינה 100%
תמצית נתוני רווח והפסד		
5,582	5,915	הכנסות
304	330	רווח גולמי
16	20	רווח תפעולי
50	62	EBITDA
5.3	32.5	רווח נקי

2022	2023	אחוז בעלות המדינה 100%
תמצית נתונים מאזניים		
974	1,466	נכסים שוטפים
61	58	רכוש קבוע ונדל"ן להשקעה
1,359	1,837	סך נכסים
753	1,224	התחייבויות שוטפות
332	365	הון עצמי
תזרים מזומנים		
159	57	תזרים מזומנים מפעילות שוטפת
(52)	6.4	תזרים מזומנים מפעילות השקעה
(8)	(18)	תזרים מזומנים מפעילות מימון
יחסים מרכזיים		
1.29	1.2	יחס הון חוזר
1.29	1.2	יחס הון מהיר
0.43	0.28	יחס נזילות מיידי
0.29%	0.34%	שיעור רווח תפעולי
0.09%	0.55%	שיעור רווח נקי
1.6%	8.90%	שיעור תשואה להון
1.18%	1.09%	שיעור תשואה של נכסים

*הנתונים הינם בהתאם למבנה הדוח הנספי של החברה.

ניתוחים והסברים לתוצאות פעילות החברה לשנת 2023 לעומת שנת 2022

1. תוכנית העבודה המקורית של החברה לשנת 2023 הסתכמה לכ-6 מיליארד ש"ח. ביצוע מזומן של החברה לשנת 2023 הסתכם לסך של כ-6.3 מיליארד ש"ח, כ-5% מעבר לתוכנית העבודה המקורית. סכום זה לא כולל ביצוע הקדמות תשלום של מלחמת "חרבות ברזל" בהיקף של כ-570 מיליון ש"ח.
2. מחזור הפעילות לשנת 2023 הסתכם לסך של כ-5,915 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של כ-5,582 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של כ-6%, כנגזרת מתוכנית העבודה של החברה.
3. הרווח התפעולי לשנת 2023 הסתכם לסך של 20 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של כ-16 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.
4. ההון העצמי ליום 31 בדצמבר 2023 עמד על סך של 365 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של כ-332 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. השינוי בהון העצמי נובע מהרווח שנבע לחברה בשנת 2023 שהסתכם לסך של כ-32.5 מיליון ש"ח. הגידול ברווח הנקי נבע בעיקרו מרישום של רווח מני"ע ומהכנסות ריבית בסכום כולל של כ-12.3 מיליון ש"ח בתקופה נוכחית בהשוואה להפסד בסך של כ-10.3 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד (סה"כ השפעה של כ-22.6 מיליון ש"ח בין שתי תקופות הדיווח).

5. סך ההשקעות ברכוש קבוע בשנת 2023 הסתכמו לסך של כ-26 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של כ-24 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואחריה

שנת 2023 התאפיינה במספר אתגרי ניהול, בהם, ניהול מו"מ אינטנסיבי על תוכנית עבודה רב שנתית, התמודדות במצב של חוסר וודאות בעקבות פרוץ מלחמת "חרבות ברזל", ופניות של קבלנים בנושא עליית מחירים ופגיעה בשרשרת האספקה. למרות כל זאת החברה עמדה באופן מרשים בתוכניות העבודה בציון של 97 ובביצוע תקציב של 105%.

בחודש אפריל 2023 נחתם סיכום תקציבי בין משרד התחבורה למשרד האוצר, אשר אושר בחודש מאי 2023 סופית בכנסת כחלק מתקציב המדינה לשנים 2023-2024. במסגרת סיכום תקציבי זה, סוכמה תוכנית החומש החדשה של החברה לשנים 2023-2027, המבוססת על התוכנית האסטרטגית לדרכים 2030, וכוללת פרויקטי פיתוח חדשים בהיקפים של עשרות מיליארדי ש"ח לקידום זמינות ולביצוע, תוספת משמעותית לתקציב האחזקה והסלים וכן העברת אחריות הביצוע של מסילת פלשת-שורק לאחריות החברה. בנוסף, בסוף חודש יולי 2023 הוכרזה תוכנית לחיבור ישראל ברשת מסילות רכבת, במסגרתה צפויה החברה לקדם פרויקטים מסילתיים נוספים במסגרת תוכנית החומש ובראשן מסילת כרמיאל-קריית שמונה והמסילה לאילת.

בחודש דצמבר 2023 הוחלט על ידי משרדי התחבורה והאוצר על סיכום לחלוקת ביצוע קידומי זמינות של פרויקט המטרו בין החברה לבין חברת נת"ע, אשר מהווה תחום פעילות חדש בחברה. במסגרת סיכום זה הוחלט כי החברה תבצע את קידומי הזמינות לשלוחות הדרומיות של קו המטרו M1 (בקטע שבין ראשון לציון לבין נס ציונה ורחובות והשלוחה של באר יעקב רמלה ולוד).

בחודש ינואר 2024 נחתם סיכום תקציבי נוסף לשנת התקציב 2024 וזאת לצורך עמידה במגבלת התקציב של משרד התחבורה והבטיחות בדרכים לשנת 2024. סיכום זה משקף את שינוי סדרי העדיפויות הצפוי בתקציב המדינה כתוצאה ממלחמת חרבות ברזל, אך הוא איננו צפוי להשפיע מהותית על פעילות החברה בשנים הקרובות.

בחודש ינואר 2024 אישר דירקטוריון החברה את תוכנית העבודה לשנת 2024 בהיקף של כ-6.5 מיליארד ש"ח בתוספת של כ-500 מיליון ש"ח בתוכנית מרחיבה.

בשנת 2023 החברה הגיעה להישגים, שהעיקריים שבהם:

1. עמידה ביעדי תזרים, לו"ז ותקציב שאושרו על ידי משרד התחבורה ומשרד האוצר בציון 97 ובהיקף מזומן כולל של כ-6.3 מיליארד ש"ח.

2. אישור תוכנית חומש לחברה לשנים 2023-2027 בהיקף של כ-68-73 מיליארד ש"ח.

3. קבלת תקציבים בהיקף כולל של כ-9.5 מיליארד ש"ח.

4. קבלת נתח ראשון מפרויקט המטרו.

5. גיבוש תוכנית אסטרטגית לדרכים 2030.

6. פרסום 18 מכרי ביצוע משמעותיים, פתיחה לתנועה של 10 פרויקטים גדולים וייזום של 127 פרויקטים חדשים.

7. מסילה מזרחית – תחילת עבודות מבנה עליון – איתות ומערכות תקשורת.

8. החלטות ממשלה חדשות –

- חיבור ישראל ברשת מסילות רכבת
- הוספת מטרות לחברה
- הקמת שדות תעופה משלימים לנמל תעופה בן גוריון

9. מוקדי סיכון ופרויקטים בטיחותיים: תחילת ביצוע של 30 פרויקטים וסיום ביצוע של 37 פרויקטים.
10. תמיכה בספקים בתקופה כלכלית מאתגרת.

יעדי החברה וצפי להתפתחות

החברה הינה גוף תשתיות אסטרטגי הצופה פני עתיד. הסתכלות החברה היא על עתיד התחבורה והתפתחות התשתיות בראייה חדשנית, מתקדמת וברת קיימא על מנת לשפר באופן משמעותי מחד את חוויית השימוש בתשתיות, בהיבטי האיכות והבטיחות של משתמשי הדרך ומאיזן לשפר את ההשפעה החיובית של החברה על תחום איכות הסביבה.

במהלך השנים האחרונות החברה בחנה את כלל הצרכים התנועתיים והבטיחותיים ברשת הדרכים, בדגש על היבטי תחבורה ציבורית ודיור, וגיבשה על בסיסם רשימות פרויקטים מומלצים לתוכנית הרב שנתית החדשה. המלצות החברה הוטמעו בתוכנית האסטרטגית לדרכים 2030 שהוביל משרד התחבורה בשיתוף משרד האוצר. תוכנית זו כוללת 164 פרויקטים בהיקף תקציבי של כ-77 מיליארד ש"ח כאשר כ-90% מהיקף זה הם פרויקטים שנמצאים ברשת הכבישים אשר באחריות החברה. תוכנית זו היוותה את הבסיס לתוכנית החומש הרביעית והחדשה של החברה שאושרה במסגרת סיכום תקציבי לשנים 2023-2024 ונכון למועד אישור הדוחות הכספיים מוערכת בכ-70 מיליארד ש"ח. תוכנית זו כוללת אף פרויקטים סטטוטוריים עליהם המליצה החברה שיהוו חלק מתוכנית אסטרטגית 2050.

בבניית תוכנית החומש הקודמת של החברה, נערכה בחינה וחשיבה תכנונית ארוכת טווח עם ראייה אסטרטגית של עשור קדימה. זאת, לאחר בחינת כלל הצרכים התנועתיים והבטיחותיים של משתמשי הדרך. כפועל יוצא, התוכנית החדשה מאופיינת בבשלות גבוהה של פרויקטים, שמרבית המכרזים בגינם יפורסמו כבר במחצית הראשונה של החומש (עד 2025).

התוכנית לחיבור ישראל ברשת רכבות – פרויקט חזון של משרד התחבורה לחבר את ישראל ברשת של מסילות רכבת מהירות מקרית שמונה ועד אילת אשר תאפשר הסעת המונים במטרה לאכלס ולפתח את מדינת ישראל לשפר את איכות החיים, הנגישות וההזדמנויות של תושבי מדינת ישראל. רוב המסילות שאושרו במסגרת החלטת הממשלה נמצאות באחריות החברה והחברה צפויה להרחיב משמעותית את פעילותה בשנים הקרובות בתחום המסילות בדגש על מסילת כרמיאל קרית שמונה, המסילה לאילת, מסילת מנשה ומסילות 5 ו-6 באילון.

מטרו – פרויקט התשתית הגדול ביותר במדינה המוערך בלמעלה מ-150 מיליארד ש"ח. הפרויקט כולל שלושה קווי רכבת בכל מרכז הארץ מתל אביב במערב ועד לגבעת שמואל וכן מרעננה בצפון ועד לחולון בדרום באורך של כ-145 ק"מ. בשל הוכחת היכולות הגבוהה של החברה בביצוע פרויקטי תשתית תוך עמידה בלוחות זמנים ותקציבי, החליטה המדינה להעביר לחברה את הנתח הראשון של המטרו והחברה תעשה כל שביכולתה לבצע את המשימה על הצד הטוב ביותר מתוך מטרה לקבל חלקים נוספים. לאחרונה נחתם סיכום תקציבי עם משרד התחבורה והאוצר שמעביר לאחריות החברה נתח ראשון של המטרו.

שדה תעופה – בסיכום התקציבי 2024 לאחר דיונים רבים, המדינה קיבלה החלטה סופית לפיה יוקמו שני שדות תעופה - אחד ברמת דוד ואחד בנבטים. פרויקט זה צפוי להיות פרויקט משמעותי בפעילות החברה במסגרת תוכנית החומש ובנוסף צפוי להיות פרויקט ה-BOT הראשון שיהיה באחריות החברה.

מאי"ץ – בשנת 2022 התקבלה החלטת ממשלה המסמיכה את החברה לפעול בשש רשויות בתווך העירוני, דבר שהרחיב את פעילותה באופן משמעותי. עד היום קיבלה החברה למעלה מ-1 מיליארד ש"ח לטובת תכנון, קידום זמינות וביצוע של עשרות רבות של פרויקטי תחבורה ציבורית דוגמת נת"צים, מסופי תחבורה ציבורית ושילי אופניים, שתכליתם הפחתת הגודש למען משתמשי הדרך. במסגרת זו החברה חתמה על הסכמים ייחודיים מול רשויות מקומיות וצפויה לחתום על הסכמים נוספים בשנה הקרובה. לאחרונה עברה החלטת ממשלה נוספת אשר הרחיבה את סמכות החברה לפעול בתווך העירוני ל-31 רשויות ובשל כך תחום זה צפוי להיות נדבך מרכזי בפעילות החברה בשנים הקרובות.

החלטות ממשלה – בחודש יולי התקבלה החלטת ממשלה במסגרתה נוספו לחברה שתי מטרות נוספות – קידום,

תכנון, הקמה, תחזוקה וניהול של תחנות טעינה חשמליות וכן תכנון, פיתוח, קידום וניהול הביצוע של הקמה ותחזוקה של מנחתים והליפורטים – החלטת הממשלה האחרונה שאושרה מרחיבה עוד את סמכות החברה לטפל בתחנות טעינה חשמליות ובפרויקט ההליפורט ופרויקטים אלו יקודמו במסגרת פעילות ה-PPP של החברה.

מערכות מידע - החברה משקיעה מידי שנה משאבים ותקציבים רבים מאוד בפיתוח מערכות מידע מתוך הכרה בהשקעה זו כמנוף צמיחה לכלל פעילויותיה, ומנהלת עשרות פרויקטים בתחום זה הן לצרכיה העסקיים והן לצרכים הלאומיים של מדינת ישראל. בין היתר, החברה היא הראשונה מבין כל חברות התשתית שעברה באופן מלא לתכנון בשיטת BIM בכל פרויקטי הפיתוח של החברה. כמו כן, החברה מטמיעה מערכת חדשנית לניהול שליטה ובקרה אינטגרטיביים במרכז הלאומי לניהול התנועה. בנוסף, מפתחת החברה עבור המדינה את מערכת תיאום תשתיות לאומיות ומערכת שטר מטען דיגיטלי ולאור ההצלחה הרבה בתחומים אלו החברה צפויה לקבל לאחריה פיתוח של מערכות לאומיות נוספות.

בנוסף, במהלך תוכנית החומש החברה תשקיע מיליארדי שקלים בפרויקטים בהעלאת רמת בטיחות תשתיות החבורה למען משתמשי הדרך וכן תשקיע תקציבים רבים בתחום הגנת הסייבר, אבטחת המידע ומוכנות לחירום, על מנת להבטיח את רציפות פעילותה של החברה.

בדומה לשנים האחרונות, בהן החברה יזמה פעולות על מנת להכניס את תחומי הפעילות החדשים שתוארו לעיל, היא תמשיך לפעול על מנת להוסיף תחומי פעילות חדשים בעתיד, כך שהיא צופה כי תרחיב את פעילותה.

תוכנית העבודה של החברה לשנת 2024 מהווה ביטוי מקצועי למחויבות העמוקה של החברה ועובדיה כלפי כלל משתמשי הדרך, והתוכנית הרב שנתית החדשה של החברה צפויה להביא לידי ביטוי ראייה חדשנית ומקדמת של עתיד התחבורה. תוכנית זו צפויה לשפר באופן משמעותי את חוויית השימוש בתשתיות, בדגש על תחבורה ציבורית ותוך שמירה על איכות הסביבה.

מידע על החברות הממשלתיות העיקריות

2.2

רכבת ישראל

החברה הינה בבעלות מלאה של מדינת ישראל, ולפיכך הינה חברה ממשלתית וחל עליה חוק החברות הממשלתיות וההוראות שניתנו על פיו, לרבות כללים והוראות לעריכת הדוחות הכספיים ודוחות דירקטוריון בהתאם לחוזרי והנחיות רשות החברות הממשלתיות.

חברת רכבת ישראל בע"מ (להלן - "החברה") עוסקת בהסעת נוסעים ובהובלת מטענים ברכבת, השכרה של מתחמי מסחר ומקימה את התשתיות הנדרשות לפעילותה. החברה נתמכת באופן שוטף ומתמשך בממשלת ישראל לצורך מימון פעילותה השוטפת ופעילות הפיתוח שלה. ביום 17 ביוני, 2014 נחתם הסכם מסגרת לפיתוח והפעלת רכבת ישראל (להלן - "הסכם הפיתוח וההפעלה הקודם") בתוקף מיום 1 בינואר, 2013 ועד ליום 21 במאי, 2023.

החל משנת 2021 ועד ליום 31 בדצמבר, 2022, אישר דירקטוריון החברה מספר תוספות להסכם הפיתוח וההפעלה הקודם, שנחתמו בין נציגי הממשלה לבין החברה, שמהותן בהארכת תוקפו של הסכם הפיתוח וההפעלה הקודם והתוספות לו כך שהסכם זה הוארך עד מועד כניסת ההסכם החדש לתוקף.

במהלך שנת 2023 אישר דירקטוריון החברה מספר תוספות נוספות להסכם הפיתוח וההפעלה הקודם (תוספות שש עשרה ועד עשרים), שנחתמו בין נציגי הממשלה לבין החברה, שמהותן הארכת תוקפו של ההסכם הנ"ל והתוספות לו.

הסכם הפיתוח וההפעלה החדש נחתם ביום 31 במאי, 2023 וביום 5 ביוני, 2023 התקבלה בחברה חתימת נציגי הממשלה על הסכם המסגרת לפיתוח וההפעלה של החברה (להלן - "הסכם הפיתוח וההפעלה החדש") המחליף את ההסכם הקודם מיום 17 ביוני, 2014, שתוקפו הוארך מעת לעת עד ליום 21 במאי, 2023. תחולתו של ההסכם החדש מיום 1 בינואר, 2022 ועד ליום 31 בדצמבר, 2026. יודגש כי תחולתו של הסכם הפיתוח וההפעלה החדש היא רטרואקטיבית מיום 1 בינואר, 2022, כך שנשמרה רציפות הסכמית בין החברה לבין הממשלה.

הסכם הפיתוח וההפעלה החדש, כמו הסכם ההפעלה הקודם, מסדיר את היחסים בין ממשלת ישראל לבין החברה, בכל הנוגע להתחייבויות החברה ביחס לרמת השירות לנוסע בתחום התחבורה הציבורית בכלל, התחבורה הרכבתית בפרט וביחס לביצוע תכניות פיתוח נקבעו הוראות בדבר מתן סובסידיה לחברה על ידי הממשלה כנגד עמידתה בהתחייבויותיה. בנוסף קובע הסכם הפיתוח וההפעלה החדש כי ישולם תשלום נוסף בגין פעילויות נוספות בהתאם להוראות נציגי הממשלה מעבר לפעילויות שקבועות בהסכם ההפעלה החדש.

הסכם הפיתוח וההפעלה החדש צפוי לשפר את מצבה הכספי של החברה ולהגדיל את תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת וזאת לאור התאמת מנגנוני הסובסידיה השוטפת למבנה העלויות של החברה.

יצוין, כי שינויים בהסכם הפיתוח וההפעלה החדש או ביטולו ו/או ביטול תכנית הפיתוח או שינויים בה, עלולים להיגרם, בין היתר, כתוצאה משינויים בסדרי העדיפויות הלאומיים וקיצוצים בתקציב המדינה ועלולים לפגוע בהיקף הסובסידיה והמימון אותם מקבלת החברה מהממשלה. יודגש, כי לחברה תלות קריטית בהסכם הפיתוח וההפעלה החדש ובהעברת הכספים מהמדינה לפי הסכם זה. בהתאם לכך, ביטול הסכם הפיתוח וההפעלה החדש ו/או שינויו באופן שאינו עולה בקנה אחד עם טובת החברה, ו/או אי העברת תשלומים מהמדינה מכוחו מכל סיבה שהיא (לרבות כתוצאה מהפרת ההסכם על ידי החברה ו/או כתוצאה מעיכוב ו/או קיזוז תשלומים המגיעים לחברה על פיו, על ידי המדינה), עלולים לפגוע בחברה ובתזרים השוטף שלה, וכתוצאה מכך במקורות המימון לפעילותה השוטפת וביכולתה ליישם את תכנית הפיתוח ולהתאים את ההיצע (כלומר, את משאבי התשתית והציוד הנייד) לביקושים הגדלים. בנוסף, אי העברת תשלומים מהמדינה לחברה בגין אגרות החוב, לרבות במקרה של הפרת ההסכם על ידי החברה, עלול לפגוע, ברמת וזדאות גבוהה, ביכולת עמידתה של החברה בהתחייבויותיה כלפי מחזיקי אגרות החוב. יחד עם זאת, נכון למועד פרסום הדוח החברה לא צופה כי יחול שינוי בהסכם זה.

הקמת חברות בנות

ביום 2 באפריל, 2013 אישרה הממשלה (הקבינט החברתי-כלכלי) הקמת שתי חברות בנות לחברה: חברת בת למטענים וחברת בת לנזל"ן.

ההחלטה לאשר לחברה, לפי סעיף 11(א)(9) לחוק החברות הממשלתיות, תשל"ה - 1975 (להלן - "החוק") ובהתאם להחלטת דירקטוריון החברה מיום 21 במרס, 2013, להקים שתי חברות בנות ממשלתיות, אשר יהיו במועד הקמתן בבעלות מלאה של החברה (להלן - "חברות הבנות"), להלן מטרות חברות הבת:

מטרות חברת רכבת מטענים בע"מ (להלן - "חברת הבת מטענים"):

להוביל מטענים באמצעות קרונות רכבת, שבבעלות חברת המטענים או בבעלות תאגידיים אחרים ולבצע לצורך כך השקעות ופיתוח תשתיות, לרבות תחבורתיות, ייעודיות להובלת מטענים.

חברת המטענים תהיה רשאית לבצע כל פעולה הדרושה לה לביצוע המטרות דלעיל, לרבות שירותים משלימים להובלת מטענים עד ליעדם הסופי (door to door).

מטרות חברת פיתוח מתחמי רכבת ישראל בע"מ:

לפעול לפיתוח עסקי- מסחרי של המקרקעין ומתחמי תחנות הרכבת.

חברת הפיתוח תהיה רשאית לבצע כל פעולה הדרושה לה לביצוע המטרות דלעיל.

פעילות הפיתוח תהיה כפופה לצרכי החברה וחברות הבנות שלה ולא יגרמו לפגיעה במטרות החברה והחברות הבנות שלה ובפעילותן בטווח הארוך.

נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים, חברות הבנות מוחזקות במלואן על ידי החברה, כאשר חברת רכבת מטענים בע"מ החלה פעילותה ביום 1 באוקטובר, 2016, ואילו החל מיום 1 בינואר, 2017, הוסבו כל הסכמי הלקוחות של הרכבת בנושא הובלת המטענים לחברת הבת למטענים אשר הפכה ללקוח היחיד של הרכבת בתחום הובלת מטענים.

לעניין מס הכנסה החברה טיפלה בהעברת הפעילות בהתאם לסעיף 104 לפקודת מס הכנסה.

לעניין החלטת הדירקטוריון בדבר המלצתו לרשות החברות לפעול מול ממשלת ישראל לסיום פעילות חברת הבת רכבת מטענים בע"מ, ראה באור 1(ב) לדוחות הכספיים המאוחדים.

ביום 1 בספטמבר, 2016 נחתם הסכם בין החברה לבין חברת המטענים (להלן - "הסכם חברת המטענים"), שתכליתו להסדיר את העברת פעילות הובלת המטענים בחברה לחברת המטענים, למעט פעילות התפעול. עם העברת הפעילות, תהפוך חברת המטענים ללקוח הבלעדי של החברה בתחום הובלת המטענים באמצעות החברה. בהתאם לתנאי הסכם חברת המטענים, ההסכם יעמוד בתוקף כל עוד הסכם ההפעלה והפיתוח בתוקף.

ביום 23 בינואר, 2024 עדכנה החברה כי, מנכ"ל חברת הבת למטענים הודיע כי יסיים את כהונתו בחברה ביום 22 לאפריל, 2024.

ביום 31 ביולי, 2016 נחתם הסכם בין החברה לבין חברת פיתוח מתחמי רכבת ישראל בע"מ (להלן - 'חברת הבת'), שתכליתו הסדרת מערכת היחסים ומודל ההתחשבנות ביניהן לתקופה של 5 שנים מיום 1 בינואר, 2016 ועד ליום 31 בדצמבר, 2020. הסכם זה הוארך מידי שנה ועד ליום 31 בדצמבר, 2023, בהתאם להחלטת דירקטוריון החברה. ביום 17 בינואר, 2024 הוארך ההסכם בשנה נוספת עד ליום 31 בדצמבר, 2024 בהתאם להחלטת דירקטוריון החברה.

חברת פיתוח מתחמי רכבת ישראל בע"מ החלה לפעול ביום 1 בינואר, 2017.

ביום 28 בפברואר, 2021, סיים מנכ"ל חברת פיתוח מתחמי רכבת ישראל בע"מ, חברת בת בבעלות ושליטה מלאה של החברה, את כהונתו כמנכ"ל חברת הבת.

נתונים כספיים*

להלן נתונים מתוך הדוחות הכספיים של החברה לשנים 2022 ו-2023 (במיליוני ש"ח):

2022	2023	אחוז בעלות המדינה 100%
תמצית נתוני רווח והפסד		
		הכנסות
2,841	3,607	
		רווח גולמי
169	466	
		רווח (הפסד) תפעולי*
(124)	981	
		*EBITDA
14	312	
		רווח (הפסד) נקי
(133)	968	
תמצית נתונים מאזניים		
		נכסים שוטפים
1,150	1,555	
		רכוש קבוע ונדל"ן להשקעה
34,081	37,536	
		סך נכסים
36,051	39,832	
		התחייבויות שוטפות
1,210	1,250	
		אג"ח והלוואות לזמן ארוך
91	81	
		הון עצמי
719	1,692	
תזרים מזומנים		
		תזרים מזומנים מפעילות שוטפת
105	139	
		תזרים מזומנים מ(ל)פעילות השקעה
137	(69)	
		תזרים מזומנים לפעילות מימון
(44)	(51)	
יחסים מרכזיים		
		יחס הון חוזר
95.1%	124.4%	
		יחס הון מהיר
93.7%	122.9%	
		יחס נזילות מיידי
12%	16.4%	
		שיעור רווח תפעולי
(4.4%)	27.2%	
		שיעור רווח נקי
(4.7%)	26.8%	
		שיעור תשואה להון
(17.3%)	80.30%	
		שיעור תשואה של נכסים
0.1%	0.8%	
		חוב פיננסי נטו*
534	810	
		יחס חוב פיננסי נטו ל- EBITDA
40	4	

*הנתונים הינם בהתאם למבנה הדוח הכספי של החברה.

ניתוחים והסברים לתוצאות פעילות החברה לשנת 2023 לעומת שנת 2022

הכנסות - עיקר השינוי בסעיף ההכנסות נובע בעיקרו מגידול בדמי ההפעלה השוטפים וזאת בשל חתימה על הסכם הפיתוח וההפעלה החדש וההכרה בהכנסה בשל כך בשנת 2023 וכן בגין הפרשים בגין שנת 2022. כמו כן חל גידול בהכנסות מגורמי חוץ הנובע מהתקדמות פרויקטים וכן מגידול הנובע מהכנסות דמי שכירות. מנגד חל קיטון בהכנסות מנוסעים בשל מעבר לאמצעי סליקה מתקדמים ולגבייה ישירה של משרד התחבורה אל מול הסובסידיה השוטפת וכן קיטון מהכנסות ממטענים וזאת בשל ירידה בהובלת מכולות הנובעת מפתיחת נמלים חדשים ללא גישה מסילתית וירידה ביבוא הסחורות.

רווח גולמי - השינוי ברווח הגולמי נובע בעיקרו מהגידול בסעיף ההכנסות אך יחד עם זאת חל גידול בסעיפי עלות המכר שעיקריו: גידול בהוצאות שכר הנובע בעיקר מהשפעת ההסכם הקיבוצי החדש שנחתם מול ועד העובדים, הסכם מסגרת שנחתם במהלך התקופה, עליית שכר המינימום וכן מגידול במצבת כח האדם במהלך התקופה, גידול בהוצאות חומרים ותחזוקה וזאת בעיקר בשל הפחתת ערך מלאי חלקי חילוף וכן גידול בעלויות צריכה שוטפת וצריכת חומרים, גידול בהוצאות הפחת וזאת בגין פחת מואץ לאור ההחלטה על הוצאה משימוש של מערך ה-IC3 במהלך הרבעון הרביעי לשנת 2023 וכן בשל הפחתת הפרשה לירידת ערך נכסים בעקבות עבודת השבת ערך נכסים שבוצעה במהלך הרבעון השני לשנה הנוכחית, גידול בהוצאות שמירה וזאת בשל עדכון תעריפים עם כניסתו לתוקף של צו ההרחבה בענף השמירה וכן גידול בעמדות השמירה וגידול במצבת עובדי השמירה, גידול בהוצאות הנובע מהתקדמות פרויקט החשמול, לרבות הוצאות חשמל בגין פתיחת והרחבת קווים חשמליים חדשים, הקמת תחנות חשמל משניות, הוצאות תחזוקה עבור תחנות ההשנאה הניידות וכן בשל עלייה בתעריפי החשמל החל מהרבעון הראשון לשנת 2023. כמו כן חלו גידולים נוספים בהוצאות מסי העירייה, מחשוב, ביטוח, שירותים לוגיסטיים והוצאות תקשורת.

רווח תפעולי - הגידול ברווח התפעולי מול שנה מקבילה אשתקד נובע בעיקר מהשבת ערך נכסים בסך של כ-763 מיליוני ש"ח במהלך הרבעון השני לשנת 2023, לעומת ירידת ערך נכסים בסך של כ-101 מיליוני ש"ח שנרשמה בשנת 2022. מנגד חל גידול בהוצאות הנהלה וכלליות בעיקר בסעיף הוצאות השכר וזאת בשל חתימה על הסכם הקיבוצי החדש (כפי שהוזכר בסעיף לעיל) וכן מגידול בעלויות פרסום ושיווק וקמפיינים לציבור הרחב.

הפסד נקי - עיקר הגידול ברווח הנקי של החברה נובע כמו שצוין מגידול בהכנסות החברה וכן גידול בעלויות המכר, הנהלה וכלליות ושיווק ובנוסף נציין כי בסעיפי המימון חל גידול בהכנסות המימון נטו לעומת תקופה מקבילה אשתקד וזאת בשל גידול הכנסות הריבית ורווחי שערון ניירות הערך המקווזות בהשפעת השינוי בשער החליפין על פעילות ספקי הפיתוח וכן מקיטון ברווח כולל אחר וזאת בשל השינוי בריבית ההיוון שבבסיס ההתחייבות האקטוארית במהלך השנה לעומת השינוי בריבית ההיוון מול תקופה מקבילה אשתקד.

אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואחריה

1. ביום 31 במאי, 2023 נחתם הסכם הפיתוח וההפעלה החדש וביום 5 ביוני, 2023 התקבלה בחברה חתימת נציגי הממשלה על הסכם המסגרת לפיתוח וההפעלה של החברה (להלן - "הסכם הפיתוח וההפעלה החדש") המחליף את ההסכם הקודם מיום 17 ביוני, 2014, שתוקפו הוארך מעת לעת עד ליום 21 במאי, 2023. תחולתו של ההסכם החדש מיום 1 בינואר, 2022 ועד ליום 31 בדצמבר, 2026. יודגש כי תחולתו של הסכם הפיתוח וההפעלה החדש היא רטרואקטיבית מיום 1 בינואר, 2022, כך שנשמרה רציפות הסכמית בין החברה לבין הממשלה.

לפרטים בדבר עיקרי ההסכם ראה באור 21(ג)(1)(1.3) לדוחות הכספיים המאוחדים.

הסכם הפיתוח וההפעלה החדש, כמו הסכם ההפעלה הקודם, מסדיר את היחסים בין ממשלת ישראל לבין החברה, בכל הנוגע להתחייבויות החברה ביחס לרמת השירות לנוסע בתחום התחבורה הציבורית בכלל, התחבורה הרכבתית בפרט וביחס לביצוע תכניות פיתוח נקבעו הוראות בדבר מתן סובסידיה לחברה על ידי הממשלה כנגד עמידתה בהתחייבויותיה. בנוסף קובע הסכם הפיתוח וההפעלה החדש כי ישולם תשלום נוסף בגין פעילויות נוספות בהתאם להוראות נציגי הממשלה מעבר לפעילויות שקבועות בהסכם ההפעלה החדש.

הסכם הפיתוח וההפעלה החדש צפוי לשפר את מצבה הכספי של החברה ולהגדיל את תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת וזאת לאור התאמת מנגנוני הסובסידיה השוטפת למבנה העלויות של החברה.

יצוין, כי שינויים בהסכם הפיתוח וההפעלה החדש או ביטולו ו/או ביטול תכנית הפיתוח או שינויים בה, עלולים להיגרם, בין היתר, כתוצאה משינויים בסדרי העדיפויות הלאומיים וקיצוצים בתקציב המדינה ועלולים לפגוע בהיקף הסובסידיה והמימון אותם מקבלת החברה מהממשלה. יודגש, כי לחברה תלות קריטית בהסכם הפיתוח וההפעלה החדש ובהעברת הכספים מהמדינה לפי הסכם זה. בהתאם לכך, ביטול הסכם הפיתוח וההפעלה החדש ו/או שינוי באופן שאינו עולה בקנה אחד עם טובת החברה, ו/או אי העברת תשלומים מהמדינה מכוחו מכל סיבה שהיא (לרבות כתוצאה מהפרת ההסכם על ידי החברה ו/או כתוצאה מעיכוב ו/או קיזוז תשלומים המגיעים לחברה על פיו, על ידי המדינה), עלולים לפגוע בחברה ובתזרים השוטף שלה, וכתוצאה מכך במקורות המימון לפעילותה השוטפת וביכולתה ליישם את תכנית הפיתוח ולהתאים את ההיצע (כלומר, את משאבי התשתית והציוד הנייד) לביקושים הגדלים. בנוסף, אי העברת תשלומים מהמדינה לחברה בגין אגרות החוב, לרבות במקרה של הפרת ההסכם על ידי החברה, עלול לפגוע, ברמת וודאות גבוהה, ביכולת עמידתה של החברה בהתייבויותיה כלפי מחזיקי אגרות החוב. יחד עם זאת, נכון למועד פרסום הדוח החברה לא צופה כי יחול שינוי בהסכם זה.

2. ביום 7 באוקטובר, 2023 החל ארגון הטרור חמאס במתקפת פתע על מדינת ישראל. בעקבות המתקפה כאמור הכריזה ממשלת ישראל על מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "הלחימה"/"מלחמה"), אשר נכון למועד פרסום הדוח עודנה נמשכת.

בראשית תקופת הלחימה, ההשפעה על החברה הייתה, בין היתר, כדלהלן: קיטון במצבת כח האדם של החברה וכן קיטון בכמות העובדים בקרב ספקי ויועצי החברה (בעקבות היקפי הגיוס של אזרחים למילואים ועקב הפינוי של יישובי קו העימות בצפון ובדרום), סגירת קווים ותחנות רכבת בהנחיית גורמי הביטחון באזורי העימות שהובילו להקטנת השירות הן תחת מגזר הנוסעים והן תחת מגזר המטענים; בנוסף, בראשית תקופת הלחימה חלה ירידה טבעית בביקושים לשירותי החברה, פער אשר הלך והצטמצם עם התמשכות הלחימה והרחבת השירותים אשר ניתנו על ידי החברה; כמו כן, קיטון במצבת כח האדם של ספקי ויועצי החברה כמפורט לעיל (לרבות עקב מגבלות על כניסת פועלים זרים לישראל), הוביל לעיכוב בעמידה בלוחות הזמנים בחלק מפרויקטי הפיתוח של החברה (משך העיכוב הינו שונה ביחס לפרויקטים השונים) באופן שעשוי היה להביא להשפעה תזרימית על החברה. יצוין, כי הקיטון במצבת כח האדם של החברה בשלביה הראשונים של המלחמה הביא לצמצום הפעילות בתחנות הרכבת ובקווים המופעלים ואולם הפעילות השוטפת של החברה חזרה בהדרגה לשגרה חרף מחסור בכוח אדם, ונכון למועד פרסום הדוח, נפתחו כלל תחנות הרכבת ברחבי הארץ. בנוסף על כך, בראשית תקופת הלחימה, בשל מתן הקלות לשוכרי שטחים במתחמים המסחריים, אי פתיחת שטחי מסחר בתחנות הרכבת שהיו סגורות בתקופת הלחימה וחזרו לפעילות בהדרגה, וכן בשל צמצום בכמות נוסעי הרכבת, נוצר קיטון בהכנסות החברה ממסחר.

נכון למועד פרסום הדוח, בשל פעילות ממוקדת מצד החברה לניהול שגרת המלחמה, בין היתר, באמצעות מיקוד יומיומי לשיפור רמת השירות והתפעול, עלתה כמות הנוסעים ברכבות בהדרגה, תוך הקפדה על רמת דיוק גבוהה של הרכבות, וזאת על אף המחסור בכוח אדם.

בנוסף, להתמשכות המלחמה עשויה להיות השפעה על החברה והיא עלולה, בין היתר, להוביל להתממשות סיכונים ביטחוניים ביחס לחיי אדם וכן ביחס לרכוש ו/או תשתיות החברה; הקטנה נוספת בתפעול ובשירות שמספקת החברה ללקוחות מגזר הנוסעים וללקוחות מגזר המטענים; סגירת קווים ותחנות רכבת בהנחיית גורמי הביטחון באזורי עימות; התאמת פעילות החברה לאילוצים ביטחוניים; אי עמידה בלוחות אבני דרך מהותיות בפרויקטים; מחסור בכח האדם של החברה ו/או ספקי החברה ויועצי החברה; פגיעה באיתנות הפיננסית של ספקים ו/או יועצים; עיכובים נוספים בלוחות הזמנים בהשלמת פרויקטי הפיתוח של החברה וכן השפעה מסוימת על תקציב הפרויקטים כאמור; פגיעה בתקציב פרויקטים אסטרטגיים בשל עליות מזדים, השבתות עבודה, ריתוק ציוד החברה, עיכוב בהנעת חומרי גלם וציוד, עליית מחירי חומרי גלם, פגיעה באיכות חומרי גלם וכו'; גידול בניסיונות של תקיפות סייבר ובחומרתם; התממשות אירועי מעילות והונאות; פגיעה בתזרים המזומנים של החברה בשל התעצמות הלחימה וזליגתה לעורף וכן להתממשות סיכונים הנובעים מהתממשות אירוע חירום המפורטים בסעיף 26 לפרק א' בדוח התקופתי לשנה. עוד יצוין, כי המלחמה והצורך בשיקום העורף והביטחון, עשויים להביא לשינוי בסדר העדיפויות הלאומי ביחס להשקעות בחברות התשתית התחבורתיות, דבר אשר עשוי להיות בעל השפעה על פעילות החברה והתפתחותה, על תזרים המזומנים שלה ועל התחרות על המשאב

האנושי בדגש מהנדסים אזרחיים, מנהלי פרויקטים ועוד.

יובהר, כי נכון למועד פרסום הדוח, קיימת אי וודאות ביחס להמשך ואופי הלחימה ומספר החזיתות מולם קיים איום מלחמתי. יחד עם זאת, ההערכות נכון למועד זה, הינן שהלחימה תמשך בחודשים הקרובים, לפיכך, נכון למועד זה, אין ביכולתה של החברה להעריך את ההשפעות העתידיות, ככל שתהיינה, של המלחמה ומצב המשק כאמור על פעילותה של החברה ושל חברות הבנות שלה, בין היתר, לאור אי הוודאות ביחס להיקף המלחמה, התמשכותה, השפעתה והיקפה.

הערכות החברה בדבר המשך פעילות החברה בתקופת המלחמה, משך תקופת המלחמה והשפעות המלחמה על פעילות החברה ועל תוצאותיה הכספיות, מבוססות על תוכניות העבודה והפיתוח של החברה, תקציב החברה, תחזיות והערכות של החברה ומידע המצוי בידיה נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים. הערכות אלו עשויות שלא להתממש בפועל, כולן או חלקן, או להתממש באופן שונה מהותית מכפי שנצפה. הגורמים העיקריים שעשויים להשפיע על כך, הינם המשכיות המלחמה, סיכונים ביטחוניים, שינויים בתכניות העבודה והפיתוח של החברה, שינויים ברגולציה בעקבות המלחמה, פגיעה במתקני החברה ו/או במתקני חברות הבנות שלה ובמערכות מהותיות שלהן, עיכובים בפרוייקטי פיתוח, היעדר מקורות מימון עתידיים, חלוקת תקציב שונה, עליות מזדים והשפעות של הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל, מחסור בכח אדם ותחרות על כח אדם, עם הצורך בשיקום תשתיות שאינן רכבות וכן התממשות אחד או יותר מגורמי הסיכון של החברה.

3. ביום 1 בפברואר, 2023 אישר דירקטוריון החברה את עקרונות ההסכמים הקיבוציים המתגבשים בין החברה לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה - האגף לאיגוד מקצועי, איגוד עובדי התחבורה וועד עובדי החברה (להלן ביחד - 'נציגות העובדים').

במסגרת זו, אישר הדירקטוריון חתימת הסכם קיבוצי המסדיר, בין היתר, את הנושאים הבאים:

א. חשמול ומנהור.

ב. ההסכמים טכנולוגיסטיים.

ג. מעבר מוקדים.

ד. גמישות ניהולית.

ה. חדשנות טכנולוגית.

ו. ביטול הליכים (ראה דיווחיים מיידיים מיום 25 לפברואר, 2018, 5 ביולי, 2018, 17 באוקטובר 2018, 24 לינואר 2019, 7 במרץ, 2019 ומיום 7 באוקטובר, 2021, מספר אסמכתא 2018-01-015228, 2018-01-060036, 2018-01-097322, 2018-01-009615, 2019-01-020095, 2019-01-153669 ו-2021-01-153669, בהתאמה. מידע זה מהווה הכללה על דרך הפניה).

תקופת ההתקשרות בהסכם הקיבוצי הנ"ל הינה 4.7 שנים.

כמו כן, אישר הדירקטוריון חתימה על הסכם קיבוצי נוסף בו תוסדר סוגיית ההיסעים (ההסכם הקיבוצי הנ"ל והסכם המסדיר את סוגיית ההיסעים, יוגדרו להלן ביחד - 'ההסכמים הקיבוציים').

ביום 2 בפברואר, 2023 נחתמו ההסכמים הקיבוציים, התקבלו האישורים הנדרשים והחברה פועלת ליישומם. ההסכמים הקיבוציים פורסמו ברשומות בימים 26 ביוני, 2023 (הסכם קיבוצי מיוחד מספר 150/2023) וביום 15 באוגוסט, 2023 (הסכם קיבוצי מיוחד מספר 200/2023).

4. לפרטים בדבר הסכם מקרקעין לפיתוח שטחי המסחר והמגורים בתחנת הרכבת מודיעין, ראה באור 21 (ג)(2)(2.3) לזוחות הכספיים המאוחדים.

5. לפרטים בדבר כהונתם של דירקטורים חיצוניים בחברה ראה באור 21(ג)(33) לזוחות הכספיים המאוחדים.

6. לפרטים בדבר הסכם עם חברת Alstom Transport SA, ראה באור 21(ג)(14) לזוחות הכספיים המאוחדים.

7. לפרטים בדבר הסכם עם חברת Bombardier Transportation GMBH, ראה באור 21(ג)(15) לדוחות הכספיים המאוחדים.
8. לפרטים בדבר הסכם עם חברת Sociedad Espanola de Montajes Industriales S.A. ראה באור 21(ג)(17) לדוחות הכספיים המאוחדים.
9. לפרטים בדבר הסכם עם 3 חברות מקבוצת Siemens Israel Ltd 3) Siemens osterreich 2) Siemens ag 1) ראה באור 21(ג)(18) לדוחות הכספיים המאוחדים.
10. לפרטים בדבר זכייתה של חברת שיכון ובינוי סולל בונה תשתיות בע"מ לביצוע עבודות הנדסיות בקטע D בפרויקט המסילה המזרחית ראה באור 21(ג)(28) לדוחות הכספיים המאוחדים.
11. ביום 20 במרץ, 2023 אישר הדירקטוריון, לאחר קבלת אישור ועדת הביקורת בשבתה כוועדת תגמול מיום 13 במרץ, 2023 כתב ההתחייבות לדירקטורים ולנושאי משרה, שעיקרו בהארכת תוקף כתב ההתחייבות לשיפוי הקיים, מיום 27 בפברואר, 2023 ולמשך 3 שנים נוספות. נכון למועד פרסום הדוח, כתב ההתחייבות לשיפוי ממתין לאישור אסיפת בעלי המניות של החברה.
12. לפרטים בדבר אישור דירקטוריון החברה ליטול את סמכויות דירקטוריון חברות הבנות לצורך אישור דוחותיהם הכספיים של חברות הבנות ראה באור 21(ג)(34) ובאור 28(5) לדוחות הכספיים המאוחדים.
13. לפרטים בדבר זכייתה של דניה סיבוס בע"מ במכרז שפורסם בתאריך 30 בדצמבר, 2022, לתכנון וביצוע הקמה של המסילה הרביעית במקטע איילון באורך של כ-4.65 ק"מ לצד 3 המסילות הקיימות במקטע. ראה באור 21(ג)(21) לדוחות הכספיים המאוחדים.
14. לפרטים בדבר הסכם ארוך טווח עם לקוח אסטרטגי והפסקת הפעילות וסיום ההתקשרות ראה באור 21(ג)(19) לדוחות הכספיים המאוחדים.
15. לפרטים בדבר תוכנית החברה בהצטיינות בצי ניייד ראה באור 21(ג)29 ו- 21(ג)30 לדוחות הכספיים המאוחדים.
16. לפרטים בדבר החלטת ממשלה בנושא "התוכנית לחיבור ישראל ברשת מסילות רכבת" ראה באור 21(ג)31 לדוחות הכספיים המאוחדים.
17. לפרטים בדבר סיום כהונתו של המנכ"ל מיכאל מייקסנר ומינוי המנכ"ל החדש משה (שיקו) ז'נה ראה באור 21(ג)35 לדוחות הכספיים המאוחדים.
18. ביום 12 באוקטובר, 2023 אושר מינויו של מר אבשלום אלמליח, סמנכ"ל תכנון והפעלה, למנכ"ל (בפועל).
19. ביום 17 בינואר, 2024 הוארך ההסכם בין החברה לבין חברת פיתוח מתחמי רכבת ישראל בע"מ בשנה נוספת עד ליום 31 בדצמבר, 2024, בהתאם להחלטת דירקטוריון החברה.
20. ביום 15 בפברואר, 2024 פרסמה החברה תשקיף מדף הנושא תאריך 16 בפברואר, 2024, אשר מכוחו, החברה תוכל להנפיק אגרות חוב, כתבי אופציה הניתנים למימוש לאגרות חוב וכן ניירות ערך מסחריים.

יעדי החברה וצפי להתפתחות

אחת לשנה מעדכן הדירקטוריון את המטרות השנתיות של החברה. בחודש דצמבר, 2023 אושרו 4 מטרות שנתיות המתייחסות לשנת 2024:

- שירות כערך עליון.
- פיתוח ושימור ההון האנושי.
- פיתוח מנופי צמיחה עסקיים.
- שיפור רמת הבטיחות וציות לרגולציה בכלל פעילויות החברה.

מידע על החברות הממשלתיות העיקריות

2.3

נת"ע

2.3. נת"ע

כללי

החברה נוסדה ביום 16 במאי 1996, והחלה את פעילותה בשנת 1997 כחברה ממשלתית בבעלות מלאה של ממשלת ישראל. החברה החליפה מנהלת המסונפת לעיריית תל אביב שבמסגרתה הוחל בתכנון מערכת להסעת המונים במטרופולין תל אביב ואשר פעלה עד לחודש אפריל 1997.

ביום 11 בחודש אוגוסט 1998, שינתה החברה את שמה מ"נתיבי תחבורה עתידיים (נת"ע) בע"מ" לשמה הנוכחי. אין לחברה חברות בנות.

החברה הינה חברה ממשלתית הממונה על תכנון, הקמה ותפעול של מערכת תחבורה עתירת נוסעים במטרופולין תל-אביב (להלן: "מתע"ן"). למועד הדוח, רשת קווי המתע"ן המתוכננת על ידי החברה כוללת שלושה קווי רכבת קלה - האדום (אשר החל מיום 18 באוגוסט 2023 עבר לשלב ההפעלה המסחרית), הירוק הסגול וכן שלושה קווי מטר.

חזון החברה הינו הקמה ותפעול של מערכת תחבורה עתירת נוסעים במטרופולין תל אביב שתהווה חלופה מועדפת לציבור, מנוף לצמיחה כלכלית, התחדשות עירונית וחיזוק המרקם החברתי. החזון כולל אסטרטגיות ארוכות טווח ומטרות המתייחסות לשלבי התכנון, ההקמה וההפעלה של מערכת הסעת ההמונים. אסטרטגיות אלה מתורגמות לתוכניות עבודה וליעדים מוגדרים.

לחברה שני תחומי פעילות אשר עומדים בהגדרת "תחום פעילות" עפ"י סעיף 18.2 בחוזר רשות החברות הממשלתיות "חוזר דוחות כספיים- דוחות שנתיים וביניים": (א) תכנון והקמת קווי רק"ל ורשת המטר; ו- (ב) הפעלת קווי רק"ל. להלן פירוט לעניין תיאור תחומי הפעילות ומידע כספי בגיבן.

תחומי פעילות

א. תכנון והקמת קווי רק"ל ורשת המטר

יעודה של החברה כאמור נקבע במסגרת החלטות הממשלה השונות והינו תכנון והקמת קווי הרכבת הקלה וכן את קווי המטר.

בתחום פעילות זה, לתאריך הדוח, לחברה מאושרים הפרויקטים המפורטים להלן אשר הינם בשלבי תכנון והקמה שונים:

1. הקו האדום

הקו האדום הוא קו רכבת קלה אשר מתחיל מהתחנה המרכזית בפתח תקווה, עובר דרך בית החולים בלינסון, לאורך רחוב ז'בוטינסקי בבני ברק וברמת גן. הקו ממשיך סמוך לתחנת סבידור מרכז של רכבת ישראל, עובר בדרך בגין וליד מרכז עזריאלי, משם ממשיך לדרום הקריה, מנשיה, שדרות ירושלים ביפו, ומסתיים בדרום העיר בת-ים. אורך הקו הינו 24 ק"מ, מהם 12 ק"מ במנהרה שנחפרה מתחת לפני הקרקע, מפורטל אליפלט שבנווה צדק בתל אביב ועד לפורטל שנקר בפתח תקווה הסמוך למחלף גהה. הקו האדום כולל 34 תחנות, מהן 24 נמצאות במפלס הקרקע ו-10 הינן תת-קרקעיות. הקו החל לפעול מסחרית ביום 18 באוגוסט 2023 ("מועד ההפעלה"). יצוין כי החל ממועד ההפעלה, פעילות ההפעלה תדווח כתחום פעילות נפרד, כאשר תחום הפעילות של תכנון והקמת הקו האדום, יכלול רק את השלמת התשלומים והחשבונות בגין הקו עד לסיומם.

2. הקו הירוק

הקו הירוק הוא קו רכבת קלה המחבר בין האזורים הדרומיים של מטרופולין תל אביב (חולון וראשון לציון) לתל אביב והרצליה לרבות רחובות אבן גבירול, איינשטיין וראול ולנברג בתל אביב, רחוב סוקולוב וכיכר קוגל בחולון ורחוב משה דיין בראשון לציון. אורך הקו כ-39 ק"מ, מתוכם 4 ק"מ הינם תת-קרקעיים והוא יכלול 62 תחנות, מהן 4 תחנות תת-קרקעיות.

3. הקו הסגול

הקו הסגול הוא קו רכבת קלה המחבר בין האזורים המזרחיים של מטרופולין תל אביב למרכז העיר תל אביב. אורכו של הקו כ-29 ק"מ ולאורכו מתוכננות 46 תחנות (כולל הארכה לגבעת שמואל). הקו ייצא מתחנת תל אביב סבידור - מרכז של רכבת ישראל (מסוף 2000), יעבור דרך רחובות ראשיים במרכז תל אביב ויצטלב עם תחנת רכבת ישראל הקו הירוק בצומת הרחובות לוינסקי - שדרות הר ציון. התוואי ימשיך מזרחה, יחצה את נתיבי איילון בגשר "ההגנה" עד אלון שדה ודרך שיבא. בנקודה זו יתפצל הקו לשתי זרועות: זרוע צפונית - מדרך שיבא צפונה, דרך שיקוע מתוכנן ברח' רפאל איתן, דרך ז'בוטינסקי בצד המזרחי של מעונות אוניברסיטת בר אילן, עד רח' זבולון המר בגבעת שמואל, ועד דרך יצחק רבין בפתח תקווה; זרוע דרומית - מדרך שיבא דרומה לאורך רחוב רפאל איתן, דרך כביש 461 עד לרח' אלטלף ביהוד, הקו ימשיך בשיקוע מתחת לכביש 40 ויעלה שוב לקרקע בכניסה לדיפו הטייסיים (קצה הקו).

4. רשת קווי המטרו:

בתכנית האסטרטגית לפיתוח מערכת תחבורה ציבורית עתירת נוסעים במטרופולין תל אביב שפורסמה בשנת 2016, זוהו שלושה פרוזודורים לתכנון קווי מטרו ולפיהם מקדמת החברה את תכנונם. שלושת קווי המטרו יעברו בתחומן של 24 רשויות מקומיות. אורכם הכולל צפוי להיות כ-150 ק"מ ומתוכננות לאורכם כ-109 תחנות, כמפורט להלן:

א. קו מטרו M1 - קו מטרו רדיאלי בציר צפון-דרום המחבר את הערים הצפוניות והדרומיות במטרופולין תל אביב למרכז העיר תל אביב וצפוי לשרת מעל למיליון איש ביום.

לקו זה "גזע" מרכזי אחד במרכז מטרופולין תל אביב ושתי זרועות צפוניות-האחת מתחילה ברעננה והשנייה בכפר סבא. בדרומו של הגזע המרכזי נחלק הקו לשתי זרועות דרומיות - האחת מרחובות והשנייה מלוד.

הקו יעבור בתחומן של 14 רשויות: רעננה, דרום השרון, כפר סבא, הרצליה, הוד השרון, רמת השרון, תל אביב, חולון, ראשון לציון, נס ציונה, רחובות, באר יעקב, רמלה ולוד. כמו כן הוא צפוי לשרת אזורי פיתוח עתידיים כגון תע"ש השרון, צפון הרצליה, מתחם גלילות, מע"ר בן-צבי, חולון (ח/500), מחנה צריפין המתפנה והפיתוח העתידי הנרחב בצפון העיר לוד.

הקו ישרת מוקדי עניין עיקריים לאורכו, כגון אזור תעסוקה רעננה, אזור תעסוקה צפון כפר סבא, בית חולים מאיר, המרכז הבינתחומי הרצליה, אוניברסיטת תל אביב, סמינר הקיבוצים, ציר איילון במע"ר תל אביב, מע"ר בן צבי, מכון ויצמן והפקולטה לחקלאות הסמוכה אליו, בית חולים יצחק שמיר (אסף הרופא), בית חולים קפלן, מתחם תעסוקה ומסחר ביל"ו.

ב. קו מטרו M2 - קו מטרו רדיאלי בציר מזרח-מערב המחבר את הערים ממזרח למרכז המטרופולין.

הקו יעבור בתחומן של 9 רשויות: בת ים, חולון, תל אביב-יפו, גבעתיים, רמת גן, בני ברק, גבעת שמואל, פתח תקווה ודרום השרון.

הקו ישרת מוקדים ראשיים כגון בית חולים וולפסון, מרכז העיר תל אביב, תיאטרון הבימה, שוק הכרמל, אוניברסיטת בר-אילן ומתחם מחנה סירקין המתפנה ובו ייבנו אלפי יחידות דיור.

אורך הקו כ-26 ק"מ והוא כולל כ-22 תחנות (בחלופת התוואי העוקפת את העיר בני ברק יכלול הקו כ-21 תחנות).

ג. קו מטרו M3 - קו מטרו חצי-טבעתי המחבר את קווי המתע"ן במטרופולין ומייצר מבנה רשת רדיאלי היקפי.

הקו יעבור בתחומן של 12 רשויות: הרצליה, רמת השרון, תל אביב, פתח תקווה, גבעת שמואל, קריית אונו, רמת גן, אור יהודה, מועצה אזורית שדות דן, אזור, חולון ובת ים. כמו כן הוא יעבור באזורים לפיתוח עתידי: גליל ים, רמת השרון, מתחם תל השומר ודרום מערב אור יהודה. הקו כולל שלוחה של כ-4 ק"מ לשדה התעופה בן-גוריון, המגיעה לטרמינל 3 ולמתחם תחנת רכבת ישראל.

קו זה מתוכנן לשרת מוקדים מטרופוליניים רבים, ובהם אזור התעסוקה הרצליה, אזור התעסוקה המערבי של רמת השרון, אזור התעשייה רמת החייל, עתידים, אזור התעשייה קריית אריה בפתח תקווה, בית חולים בילינסון, אזור תעשייה חולון מזרח, בית חולים שיבא (תל השומר), אזור התעסוקה והמלונאות בבית ים, פארק אריאל שרון ושדה התעופה בן-גוריון.

ב. הפעלת קווי רק"ל- הקו האדום

במהלך שמונת החודשים הראשונים של שנת 2023 התקיימו שלבי הבדיקות המתכללות (אינטגרציה) של הקו לקראת קבלת היתר הפעלה. כאמור לעיל, ביום 17 באוגוסט 2023, מועד ההפעלה, החלה ההפעלה המסחרית של הקו האדום. החל ממועד ההפעלה ועד למועד הדוח, בוצעו שינויים והתאמות בתכניות התפעוליות ובתכניות השירות של הקו. החברה מנהלת, מתחזקת ומפעילה את קו הרכבת הקלה באמצעות זכיין הפעלה ותחזוקה, אשר הינו בעל היתר ההפעלה, ובאמצעות מתחזקים נוספים לעניין המערכות השונות בקו. לפרטים נוספים אודות ההסכם עם המפעיל, ראו סעיף 26 לדוח הכספי.

כאמור, אורך הקו הינו 24 ק"מ כאשר הקו בנוי מ-2 מקטעים עיליים (על פני הקרקע) בצד המזרחי (פתח תקווה) ובצידו הדרומי (יפו, ובת ים), ובמרכזו מקטע תת-קרקעי בן כ-10 ק"מ. בצד המזרחי, בין צומת גהה לקריית אריה קיימת זרוע נוספת אשר מחברת את המנהרה עם מתחם התחזוקה, בצמוד לתחנת קריית אריה ליד אצטדיון המושבה בפתח תקווה. לאורך הקו קיימות 10 תחנות תת-קרקעיות ו-23 תחנות עיליות. בנוסף קיימת תחנת חפיר אחת באליפלט.

נתונים כספיים*

להלן נתונים מתוך הדוחות הכספיים של החברה לשנים 2022 ו-2023 (במיליוני ש"ח):

2022	2023	אחוז בעלות המדינה 100%
תמצית נתוני רווח והפסד		
3,848	3,482	הכנסות
-	-	רווח גולמי
0.3	0.3	רווח תפעולי
9	10	Ebidta
(37)	(18)	רווח נקי
תמצית נתונים מאזניים		
1,434	1,433	נכסים שוטפים
34	29	רכוש קבוע ונדל"ן להשקעה
2,073	1,960	סך נכסים
1,426	1,440	התחייבויות שוטפות
27	9	הון עצמי
תזרים מזומנים		
95	17	תזרים מזומנים מפעילות שוטפת
(11)	(5)	תזרים מזומנים מפעילות השקעה
(15)	(15)	תזרים מזומנים מפעילות מימון

2022	2023	אחוז בעלות המדינה 100%
יחסים מרכזיים		
1.01	1	יחס הון חוזר
1.01	1	יחס הון מהיר
0.12	0.11	יחס נזילות מיידית
0.01%	0.01%	שיעור רווח תפעולי
(0.99%)	(0.52%)	שיעור רווח נקי
(138.47%)	(191.33%)	שיעור תשואה להון
(1.83%)	(0.92%)	שיעור תשואה של נכסים

*הנתונים הינם בהתאם למבנה הדוח הכספי של החברה.

הכנסות:

עלות העבודות לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 הסתכמה לסך של כ-3,123 מיליוני ש"ח. לעומת סך של כ-3,658 מיליוני ש"ח לתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקרו מסיום עבודות ההקמה של הקו האדום. החברה החלה בהפעלה מסחרית של הקו האדום ביום 18 באוגוסט 2023.

השינויים בשערי החליפין משפיעים בצורה משמעותית על השווי ההוגן של הנגזרים. בתקופת הדוח חלה עלייה בשערי החליפין ועל כן נרשם הפסד.

רווח (הפסד) לתקופה:

ההפסד לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 הסתכם לסך של כ-18 מיליוני ש"ח, אשר נבע ברובו מהפסד מנגזר משובץ לעומת הפסד בסך של כ-38 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השינויים בין התקופות נבעו מהשינוי בשערי החליפין של הנגזרים המשובצים וכן מפירעון במכשיר הפיננסי שנעשה במהלך השנה.

יעדים פיננסיים

יעד	פירוט	שנתי 2023	שנתי 2022
עמידה בתכניות עבודה	מזד לביצוע תכנית ההשקעות שהוגדרו לחברות ע"י הגורם המזמין	90%	93%
עמידה בתקציב החברה הפרויקטלי השנתי	מזד לעמידה בתקציב שהוגדר ע"י החברה בתחילת הפרויקט	96%	110%
הוצאות הנהלה וכלליות מתוך סך ההוצאות	בחינת יעילות המעטפת הניהולית של חברות מתוקצבות ביחס לסך ההוצאות בפעילותן	5.6%	4.5%
דיוק תזרימים	מזד לבחינת הפער בין תחזית התזרים שבוצעה בתחילת השנה לתזרים בפועל במהלך השנה	90	82

1. ביום 2 במאי 2023 שרת התחבורה הודיעה לחברה שבכוונתה להוציא את פרויקט המטרו מידיה. החלטה זו כפופה להחלטת הממשלה. כל עוד החלטה זו לא התקבלה, החברה ממשיכה לקדם את פרויקט המטרו.
2. ביום 18 באוגוסט 2023 החלה הפעלה מסחרית של הקו האדום. הקמתו הסתיימה במהלך שנת 2023.
3. בחודשים יוני 2023 ודצמבר 2023, זכיין הקו הסגול וזכיין הקו הירוק, בהתאמה, השלימו את הליך סגירה פיננסית עם הגורמים המלווים את החוב הבכיר לכל אחד מהפרויקטים וחתמו, כל אחד, על הסכמי המימון ויתר הסכמי הפרויקט הנדרשים. במסגרת הדיונים שהתקיימו בין החברה, לבין כל אחד מזכיין פרויקט הקו הירוק, זכיין פרויקט הקו הסגול וגופי המימון של הקו (בהתאמה) לפני מעבר לחתימת הסכמי המימון והסכמי הפרויקט, עלו מספר נושאים והושגו הסכמות אשר באו לידי ביטוי בתיקון מס' 1 להסכם הזיכיון (ביחס לכל אחד מהקווים). בין היתר, בהסכם הזיכיון של הקו הסגול, בוצעו התאמות לתקופת התחזוקה. במסגרת התיקונים האמורים, בין היתר, בהסכם הזיכיון של הקו הירוק, בוצעו התאמות לתקופת ההקמה, התחזוקה והזיכיון ולסלי ההצמדות וטבלאות התאמות ריביות הבסיס בהתאמה.

4. מלחמת חרבות ברזל - השפעות המצב הבטחוני מדיני והתמודדות החברה בעקבות המלחמה והמצב הבטחוני מדיני בישראל החל מ-7 באוקטובר 2023:

- א. החברה פועלת בהתאם להנחיות הממשלה ופיקוד העורף ועוקבת באופן שוטף אחר ההתפתחויות.
- ב. הנהלת החברה בוחנת באופן תדיר את השפעות המצב הבטחוני מדיני הן בהיבט הארגוני והן בהיבט הפרויקטלי על מנת להיערך לכל תרחיש ולאמוד את השלכות על התקדמות הפרויקטים ויכולת העמידה ביעדי החברה.
- ג. החברה בחנה וממשיכה לבחון את השלכות המצב הבטחוני מדיני על תוכניות העבודה, התקדמות הפרויקטים השונים ויכולת עמידתה ביעדיהם.
- ד. החברה הנחתה את מנהלות הקווים לנתח ולמפות את ההשפעות והסיכונים הנובעים מתרחישי המלחמה, להעריך את השפעותיהם ולבנות תוכניות הפחתה בכדי לנהל, לנטר ולצמצם את השפעתם, כמו גם לזהות סיכונים חדשים בהתאם למצב ולהתפתחויות. מניתוח של דיווחי מנהלות הפרויקטים, נמצאו בין היתר, המוקדים הבאים אשר השפעתם, בתלות התרחיש עצמו, משמעותיות ביכולת התקדמות הפרויקטים ועמידה בתוכנית העבודה: מחסור בכוח אדם במגוון של בעלי תפקידים, החל מפועלים ועד לבעלי תפקידים מקצועיים וניהוליים, עיכובים ותלות בעבודות תשתית של צדדים שלישיים המעורבים בפרויקטי החברה, סגירת אתרי עבודה, עיכובים במתן הסדרי תנועה, מחסור במשאבים, בציוד וחומרי גלם ופגיעה בשרשרת אספקה, פגיעה תזרימית לקבלנים וספקים, ופגיעה בממשקים בין אינפרא 1 לאינפרא 2, כמו גם השפעה על עבודת הזכיינים בפרויקטי הקווים הירוק והסגול. כמו כן, בתקופת הדוח ולאחריה, המפורט להלן הביא להאטה בעבודות אינפרא 1: הקשחת שיתוף פעולה של הרשויות המקומיות למתן רישיונות לביצוע עבודות בערים מעורבות, אי התייצבות עובדים באתרי העבודה (גיוס למילואים/חשש מאזעקות/עובדים מהשטחים וכו'), עזיבת עובדים זרים לארצות מוצאם וקושי בייצור אינטגרציה ושוטף עבודה.

בנוסף, פעילות חברות התשתית (בדגש על חח"י, אולם גם מקורות, קצא"א ותש"א וכד') מתבצעת מתחילת המלחמה במתכונת מצומצמת (חירום) ותוך כדי עיכובים גדולים בעמידה בלוחות הזמנים.

המשמעות התקציבית נגזרת מהעיכובים הצפויים בעבודות בעקבות מצב המלחמה (ביטול היתרי עבודה ע"י רשויות מקומיות, צמצום אישורים לביצוע הסדרי תנועה, מחסור בכוח אדם, תפוקות נמוכות של קבלני המקטע וזמינות נמוכה של חברות התשתיות האחרות אשר עובדות במתכונת חירום). עיכובים אלו צפויים להוביל לתשלום נוסף (על הארכות משך העבודות ותשלום בגין תחזוקה שוטפת גם בהיעדר התקדמות בעבודה) או לחלופין לתשלומי האצה לקבלנים לצורך עמידה במועדי המסירה החוזיים שנקבעו לזכייני אינפרא 2.

כמו כן, המצב הבטחוני השפיע גם על היבטי ההפעלה השונים בקו האדום כדוגמת: צמצום בכמות הנוסעים שמשנתנה בהתאם להתפתחויות במצב הבטחוני, סיכון ירי טילים אל הדיפוז והרכבות, ירידה בכמות המאבטחים עקב גיוס כללי למילואים וכן עזיבה של עובדים מקצועיים זרים בפרויקט.

בנוסף, זוהו גם השפעות בפרויקט המטרו הנובעות בין היתר מהשפעות מחסור כוח אדם בדגש על יועצים חיצוניים שעזבו את הארץ וכן גורמים מקצועיים מקומיים שגויסו, כמו גם עיכובים בתהליכי הפקעות.

1. השלכות נוספות שלא ניתן לכמת את עלותן למועד הדוח:

חשיפות משפטיות – קיימות חשיפות לתביעות נוספות מצד קבלנים שעתידיים לבקש פיצויים נוספים וכן מספקים אחרים כגון מתכננים ומנהלי פרויקט.

חשיפות נוספות – עיכוב בהגעת חומרי גלם, עליית שער חליפין, בעיות תזרימית של קבלנים שעשויות לפגוע בהיקף העבודות וכן עלויות אבטחה נוספות שעשויות להידרש באתרי העבודה. חשיפות אלו לא ניתנות לכימות במועד הדוח. החברה מבינה כי מדובר באירוע משמעותי מאד כאשר רכיב חוסר הוודאות עדיין גדול. קיומם של תרחישי קיצון, התמשכות המצב, החלטות של גורמי ממשלה ורשויות רלוונטיות בארץ, ומחסור במשאבים כדוגמת כוח אדם, עלולים להשפיע על החברה וקידום פרויקטיה בהתאם, ובחלקם הם אינם בשליטת החברה.

החברה ממשיכה ותמשיך לעקוב באופן שוטף אחר ההתפתחויות של המצב הבטחוני מדיני ותבחן את ההשלכות על פעילותה באופן תדיר, לדווח לדירקטוריון ולקבל החלטות בהתאם.

אירועים מהותיים לאחר תקופת הדוח

1. ביום 24 בינואר 2024, הודיע מנכ"ל החברה, מר חיים גליק, לדירקטוריון החברה על סיום תפקידו ביום 31 במאי 2024.

2. החל מחודש ינואר 2024, נשלחו הודעות אישיות בדבר צווי הרכישה (הפקעה) שאושרו ופורסמו ברשומות באשר למקטעים בתוואים m1 ו-m3. בנוסף, התקיימו מפגשי תיעוד עם המחזיקים, בהשתתפות צוותי ההפקעות ונציגי מערך המקרקעין. בהתאם לתכנית העבודה, נת"ע נערכת להמשך הליכי ההפקעות בתוואים אלו, לרבות קידום הליכי ההפקעות בתוואי m2 לאחר שהתכנית תפורסם למתן תוקף, אם כי נת"ע צופה עיכובים משמעותיים כיוון שתכנית העבודה עוצבה תחת ההנחה שהמבנה הארגוני יאושר ויישם בתחילת שנת 2024, ועל אף האמור ישנם פערי כוח אדם משמעותיים שלא מאפשרים עמידה בכלל אבני הדרך שנקבעו בתכנית העבודה.

יעדי החברה וצפי להתפתחות

יעדי החברה הינם תכנון הקמת והפעלת הקו האדום הירוק והסגול של הרכבת הקלה וקווי מטרו, במטרופולין גוש דן. באוגוסט 2023 החלה הפעלה מסחרית של הקו האדום, הקמתו הסתיימה במהלך שנת 2023. בחודשים יוני 2023 ודצמבר 2023, זכיין הקו הסגול וזכיין הקו הירוק, בהתאמה, השלימו את הליך סגירה פיננסית עם הגורמים המלווים את החוב הבכיר לכל אחד מהפרויקטים וחתמו, כל אחד, על הסכמי המימון ויתר הסכמי הפרויקט הנדרשים. במהלך שנת 2023 הוכרו הזוכים במכרז מנהלי קווי המטרו, ניתן צו התחלת עבודה (NTP) לזוכים במכרז מנהלי קווי המטרו ותת"ל 101 ג' ותת"ל 102 אושרו בות"ל.

על פי החלטת וועדת ההיגוי של המדינה מיום 7.2.2024, פתיחת הקווים הירוק והסגול תהיה בתאריכים NTP+60 דהיינו 18.12.2028 ו-NTP+51 דהיינו 14.09.2027, בהתאמה כאשר לאור התמשכות המלחמה נקבע בהחלטה זו כי תהיה נמישות של 5 חודשים בתאריכים אלו.

הקו האדום

בשנת 2024 צפויה השלמה של התיקונים הנדרשים בקו וכן השלמת תשלומים בגין חשבונות סופיים לחלק מהקבלנים שטרם סיימו עבודתם ו/או טרם הסתיימו תהליך אישורם.

בתחום ההפעלה החברה צופה התפתחות בשנת 2024 בנושאים הבאים:

- השלמת המערכות והגעה לבשלות אשר מאפשרת פונקציונאליות;
- עליית מדרגה והגעה לרמת השירות אשר נקבעה לקו;
- שיפור מהירות הנסיעה בעיקר במקטע העילי הדרומי שיוביל קיצור זמני הנסיעה, שיפור השירות וייעול המערכת התפעולית;
- שיפור מערכת יחסי הגומלין בין המפעיל והמתחזקים;
- שיפור רמת הבקרה על המפעיל והמתחזקים;
- עליה במדרגות תכנית השירות;
- תכנון, ובניה של תכנית שיווק והעלאת מודעות לציבורים פוטנציאליים;
- שיפור מערכות העבודה בין מפעיל ומתחזקים.

הקו הירוק: בשנת 2024 צפויים - סיום ביצוע 14 תתי מקטעים בשלב האינפרא 1; השלמת אישור משרד התחבורה לתכניות תנועה (תכנית הנדסים שמשקפת את כלל היבטי התנועה לאורך ציר הרק"ל, כגון- צמתים, מדרכות, מעברי חצייה ושבילי אופניים) כהיערכות לשלב ההפעלה לכל המקטעים; וכן המשך תכנון מפורט של רכיבי הפרויקט, עבודות AG, קרונות ותחנות תת קרקעיות בשלב האינפרא 2.

בנוסף צפויים ביצוע עבודה הנדסית בשני אתרי הדיפו של הקו בחולון ובהרצליה, עבודות עפר, תשתיות ותחילת עבודות הביסוס למבנים. התחלת ביצוע עבודות הנדסה אזרחית בקטעי AG בחלק הדרומי של הקו באזור חולון וראשון לציון, וכן תחילת עבודה אזרחית בחדרים טכניים.

הקו הסגול: בשנת 2024 צפויים המשך ביצוע עבודות אינפרא 1 במקטעים השונים ובחינת הצורך בהאצה עקב השפעת מלחמת חרבות ברזל וזאת על מנת למסור לזכיין את המקטעים על פי אבני הדרך החוזיות.

יצויין כי זכיין ה-PPP מדווח לחברה על חוסר בכוח אדם לביצוע ותכנון עבודות אינפרא 2, בשל השפעות מלחמת חרבות ברזל.

קווי מטרו: בשנת 2024, צפויה בחינת מסמכי המדיניות ולוחות הזמנים על ידי מנהלי הקוים LM; תחילת התכנון ההנדסי על ידי מנהלי הקוים; היערכות החברה למכרזים לביצוע העתקת תשתיות לביצוע אינפרא 1; המשך ביצוע הקידוחים בפרויקט.

מידע על החברות הממשלתיות העיקריות

2.4

נתיבי איילון

2.4. נתיבי איילון

כללי

חברת "נתיבי איילון" הינה חברה ממשלתית בבעלות מלאה של מדינת ישראל ולפיכך חל עליה חוק החברות הממשלתיות וההוראות שניתנו על פיו, לרבות כללים והוראות לעריכת הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון בהתאם לחוזרי והנחיות רשות החברות הממשלתיות.

החברה עוסקת בעיקר בייזום, תכנון, הקמה, אחזקה וניהול של תשתיות תחבורה, שעיקרם בתחום העירוני והמטרופוליני, לצורך קידום העדפת תחבורה ציבורית ושיתופית עבור ממשלת ישראל, רשויות מקומיות וגופים ציבוריים אחרים, בין היתר ע"י קידום פרויקטים משמעותיים הבאים:

- מהיר לעיר והמאיץ - פרויקט מקיף להקמה ושדרוג צירי העדפה לתחבורה הציבורית בגוש דן, בהובלת משרד התחבורה המתפרסת על כ-160 ק"מ של נתיבים עירוניים ומחברת בין 17 רשויות מקומיות במרכז הארץ בכ-100 מקטעי ביצוע. הפרויקט נאמד בכ- 4.5 מיליארד ש"ח (רכיבי תשתית בלבד).
- נתיבים מהירים - סלילת 110 ק"מ של נתיבים מהירים לאורך נתיבי איילון, כביש 1, כביש החוף וכביש 5 ובמסגרתו צפויים להיבנות מרכזים תחבורתיים משולבים עם מתקני חנה וסע בשפיים, ראשון לציון, מורשה, תקווה וקסם. הפרויקט בכללותו נאמד בסכום של כ- 16.6 מיליארד ש"ח, וסיומו צפוי בחלקים החל משנת 2025 ועד ל-2028.
- הקו החום - הקו החום הינו קו מתע"ן (מערכת תחבורה עתירת נוסעים) המקודם מתוקף שתי תוכניות - תת"ל 72 א' ותת"ל 72 ב'. הפרויקט כולל רכיבים מעולמות התשתית, ההפעלה, וניהול התנועה והתחבורה. בנוסף לתשתית הפיזית ליצירת ההעדפה, מתכננים במסגרת הפרויקט רמזורי העדפה, מערכות אכיפה לנתיבי תחבורה ציבורית, תחנות מתקדמות, רכבים חשמליים ורבי קיבולת, מתחמי אחסנה, תחזוקה, טיפול והטענה לרכבים. אורך המקטע כ- 60 ק"מ נתיבים ציבוריים אשר עוברים ברשויות ראשון לציון, באר יעקב, רמלה ולוד. נכון לשנת 2023 נאמדת עלותו של הפרויקט בסכום של כ- 4.2 מיליארד ש"ח (לא כולל הפרדות מפלסיות).
- הקו הכחול - מערכת תחבורה ציבורית עתירת נוסעים המופעלת באמצעות אוטובוסים מתקדמים, עתירי קיבולת ונמוכי רצפה, בעלי עיצוב ומאפיינים המזמים רכבת קלה. הפרויקט צפוי להיפתח לתנועה בשנת 2028.
- הקו הכחול יפעל בתוואי הרחובות הראשיים בראשון לציון, נס ציונה ורחובות. מצומת בית דגן בצפון ועד צומת ביל"ו בדרום. בסוף שנת 2023 נאמדת עלותו של הפרויקט בסכום של כ- 2.9 מיליארד ש"ח.
- כביש 200 עוקף רמלה ולוד - סלילת כביש חדש המחבר בין כביש 431 (ע"י הקמת מחלף חדש) עד לדרך 44 בכניסה המערבית לרמלה (הפרדה מפלסית 132) וממשיך לעיר לוד עד לכביש 1. הפרויקט נאמד בכ- 433 מיליוני ש"ח.
- פרויקטים לשיפור תשתיות ביישובי החברה הערבית - מערך המיעוטים הוקם בשנת 2018 על מנת לבצע פרויקטי תשתית נדרשים ביישובי החברה הערבית בארץ, לאחר שישוברים אלה סובלים מרמת תשתיות תחבורתיות ירודה ביחס לאוכלוסייה הכללית מטרת הפרויקטים, הינה לחבר ישובים אלו לרשת דרכים נאותה עם רמת תשתיות מקבילה לזו הקיימת בישובים של כלל האוכלוסייה בארץ, תוך הבאת תועלת חברתית וכלכלית לתושבים. הפרויקטים כוללים, בין היתר, הסדרת כבישי גישה לישובים וצירים ראשיים, פריצה וסלילת כבישים בשכונות קיימות, הסדרה וסלילה של כבישים למוסדות ציבור, וכן פרויקטי תחבורה ציבורית שמטרתם הרחבת הפריסה של שירותי האוטובוסים לרווחת התושבים. נכון לסוף שנת 2023, 49 פרויקטים בשלבי תכנון וביצוע שונים. אומדן סך הפרויקטים מסתכם לכ- 840 מיליוני ש"ח.

פעילות החברה

- ניהול הטיפול בכל הכרוך בהפקעות לרבות ניהול ביצוע פינויים ותפיסת חזקה בקרקע מופקעת.
- הקמה וניהול של צוות תוכנית אב לתחבורה בכל הארץ למעט מטרופולין ירושלים, על כל מרכיביו בכל תחומי התחבורה, תשתיות תחבורה ותחבורה ציבורית, עריכה וניתוח של תחזיות סקרים ומוזדלים.
- ניהול ייזום ופיתוח פרויקטים טכנולוגיים תחבורתיים בתשתיות, וכן התאמת התשתיות להתפתחויות טכנולוגיות בכלי רכב ובמתקני הדרך.

- תכנון, פיתוח, אחזקה וניהול של מתקני תחבורה ציבורית וזרכים, שייקבעו על ידי המדינה, במרחב העירוני ו/או המטרופוליני.

נתונים כספיים*

להלן נתונים מתוך הדוחות הכספיים של החברה לשנים 2022 ו-2023 (במיליוני ש"ח):

2022	2023	אחוז בעלות המדינה 100%
תמצית נתוני רווח והפסד		
2,164	2,479	הכנסות
81	99	רווח גולמי
91	136	רווח תפעולי
91	136	Ebidta
(37)	119	רווח נקי
תמצית נתונים מאזניים		
850	970	נכסים שוטפים
38	39	רכוש קבוע ונדל"ן להשקעה
1,100	1202	סך נכסים
754	722	התחייבויות שוטפות
-	-	אג"ח והלוואות לזמן ארוך
156	275	הון עצמי
תזרים מזומנים		
14	22	תזרים מזומנים מפעילות שוטפת
(32)	57	תזרים מזומנים מפעילות השקעה
(7.4)	(10)	תזרים מזומנים מפעילות מימון
יחסים מרכזיים		
1.13	1.34	יחס הון חוזר
1.13	1.34	יחס הון מהיר
0.2	0.49	יחס נזילות מיידית
4.2%	5.5%	שיעור רווח תפעולי
2.8%	4.8%	שיעור רווח נקי
39.74%	43.2%	שיעור תשואה להון
5.7%	9.9%	שיעור תשואה של נכסים

*הנתונים הינם בהתאם למבנה הדוח הכספי של החברה.

ניתוחים והסברים לתוצאות פעילות החברה לשנת 2023 לעומת שנת 2022

- א. מחזור ההכנסות של החברה בתחום ניהול הפרויקטים עמד על סך של כ-2,360 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ-2,069 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. גידול בסך של 291 מיליוני ש"ח אשר נובע בעיקר מהמשך עלייה בהיקפי הביצוע בפרויקטי החברה כגון: נתיבים מהירים, מהיר לעיר, פרויקטים ביישובי החברה הערבית, אופנידן, אחזקת כבישים ומסופים.
- ב. עלות העבודות לשנת 2023 הסתכמה לסך של כ-2,356 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-2,083 מיליוני ש"ח בשנת 2022, גידול של כ-273 מיליוני ש"ח המהווים כ-13% והינו כתוצאה מעלייה בהיקפי ביצוע בפרויקטים כאמור.
- ג. קיים גידול של כ-45 מיליוני ש"ח ברווח התפעולי לעומת תקופה מקבילה אשתקד הנובע בעיקר מסעיף הכנסות אחרות כתוצאה מהכרה בהכנסה במהלך שנת 2023 מעסקת משולש הבורסה בהתאם להתקיימות התנאים המתלים.
- ד. הרווח הנקי בשנת 2023 הסתכם לסך של כ-119 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל בסך של כ-62 מיליוני ש"ח שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח בשנת 2023 נובע בעיקרו מהרווחים שהוכרו בגין עסקת משולש הבורסה, בנוסף לחברה הכנסות מתקורות של גורמים מממנים אחרים שהם לא משרד התחבורה בסך של 5.3 מיליוני ש"ח.
- ה. הפער בין הרווח התפעולי (בסך 136 מיליוני ש"ח) לרווח הנקי (בסך 119 מיליוני ש"ח) נובע כתוצאה מ:
 - i. הוצאות מיסים בסך של כ-35 מיליוני ש"ח המורכבים מהוצאות מיסים שוטפים ונדחים בגין עסקת משולש הבורסה בהתאם לרווח שהוכר במהלך שנת 2023.
 - ii. הכנסות מימון בסך של כ-17 מיליוני ש"ח נובע משערוך חיובי של כלל תיקי ההשקעות של החברה בסך של כ-8 מיליוני ש"ח והכנסות ריבית מפיקדונות בסך של כ-9 מיליוני ש"ח לאור עליית ריבית בנק ישראל.

מגזרי פעילות של החברה

כיום קיימים לחברה שני תחומי פעילות עיקריים:

- א. תחום הפרויקטים – הפעילות כוללת את כלל ההכנסות והעלויות הכרוכות בקידום תכנון, קד"ו, ניהול וביצוע פרויקטים תחבורתיים של החברה.
- ב. פיתוח עסקי וניהול הנכסים – הפעילות עוסקת בניהול מספר נכסים אשר נמצאים בבעלות/בהחזקת החברה, אשר חלקם הינם נכסים להשקעה, וביחס לחלק מהם מקדמת החברה תוכניות בניין עיר לצורך השבחתם, וחלק מהנכסים הינם מניבים, אשר מושכרים על ידי החברה לצדדים שלישיים, וזאת לשימושים שונים, ובכלל זה חניונים, מחסנים, משרדים ומגורים.

אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואחריה

- א. יתרת צבר ההזמנות ממשרד התחבורה ליום ה-31 בדצמבר 2022 הסתכמה לסך של כ-18.7 מיליארד ש"ח ביחס ליתרה מקבילה אשתקד בסך של כ-11 מיליארד ש"ח. מדובר על גידול בסך של כ-7 מיליארד ש"ח המהווים כ-63%.
- ב. בחודש אוגוסט 2021 הושלם מכרז משותף של החברה יחד עם רשות מקרקעי ישראל ("רמ"י") ודירה להשכיר החברה הממשלתית לדירור ולהשכרה בע"מ למכירת זכויות חכירה במקרקעין ("העסקה") בבעלות משותפת של החברה, רמ"י ואחרים ששטחו 9.59 דונם במתחם המכונה "משולש הבורסה" ברמת גן ("מקרקעין"), בתמורה כוללת של כ-937 מיליוני ש"ח בתוספת מע"מ כדין. חלקה של החברה בתמורה הנ"ל הינו כ-43% המהווים סך של כ-407 מיליוני ש"ח בתוספת מע"מ כדין ("התמורה"). מקרקעין נשוא העסקה כוללים הן שטחים המשמשים כעת כחניונים והן שטחים פנויים. בדוחות נספיים של שנת 2022 הכירה החברה ברווח של כ-74 מיליון ש"ח לאחר התקיימות התנאים החוזיים המתלים להעמדת זכויות החכירה על השטחים הפנויים לרשות החוכר המהווים כ-39% מסך חלקה של החברה במקרקעין. ביום 19 בפברואר 2023, פורסמה שומה מכרעת להיטל השבחה של השמאי המכריע המסתכמת לסך של כ-149 מיליוני ש"ח בתוספת הפרשי הצמדה. לאחר דין ודברים בין החברה לבין עיריית רמת גן, ביום 15

במרס 2023, הגיעו הצדדים להסדר דיוני לפיו הצדדים הסכימו שלא להגיש ערר על השומה המכרעת. בהתאם לאמור לעיל, החברה שילמה בתקופת הדוח סך של כ-72 מיליוני ש"ח נוספים להשלמת סכום כולל וסופי של כ-159 מיליוני ש"ח בגין היטל ההשבחה, כפי שנקבע בשומה המכרעת בתוספת הפרשי הצמדה. בהתאם להודעה שהתקבלה מהחוכר ביום 23 במאי 2023, על קבלת היתר חפירה ודיפון וכן בקשה לפינוי החניונים הקיימים במקרקעין – ביום 3 ביולי 2023 פינתה החברה את החניונים ומסרה את השטחים לידי החוכר בהתאם לתנאי ההסכם וחדלה מלקבל דמי שכירות בגין שטחים אלו. בהתאם לאמור, במהלך הרבעון השלישי לשנת 2023 הכירה החברה ברווח של כ-114 מיליוני ש"ח בגין השלמת עסקת משולש הבורסה.

ג. ביום 29 באוגוסט 2022 אישר הדירקטוריון את מכירת מלוא זכויות הבעלות של החברה בנכס מקרקעין "עמק ברכה". (לחברה זכויות בהיקף של 3.08% מהמקרקעין) בכפוף לאישור החשב הכללי. ביום 18 באוקטובר 2023 התקבל אישור מאגף החשב הכללי במשרד האוצר. התמורה הצפויה מהעסקה הינה כ-16 מיליוני ש"ח. החברה צפויה להכיר ברווח, בניכוי היטלי השבחה ומס שבח, עם השלמת העסקה בשנת 2024.

יעדי החברה וצפי להתפתחות

א. לאחר השלמת עסקת הפרדת האחזקות בחברה ביום 14 ביוני 2016 והפיכת החברה לחברה בבעלות מלאה של מדינת ישראל, התקבלה ביום 24 במרס 2017 החלטת ממשלה מספר 2558 (כהמשך להחלטה חכ/62 של ועדת השרים לענייני חברה וכלכלה קבינט חברתי - כלכלי), בדבר העברת חברת נתיבי איילון בע"מ לבעלות מלאה של המדינה. חודש דצמבר 2018 דירקטוריון החברה קיים מספר דיונים בנושא ובסופם אישר את ייעוד, מטרות, תפקידי והמבנה הארגוני החדש של החברה.

ב. בנוסף, הגדיר דירקטוריון החברה הגדיר 6 מטרות על לשנת 2024: (1) מימוש אסטרטגיית החברה ותוכנית החומש לטובת קידום מארג פתרונות מגוונים להפחתת הגודש ועמידה במטרות העל של החברה. (2) הסדרת תהליכים פנים ארגוניים לתמיכה בהיקפי הפעילות הגדלים של החברה תוך ניהול ההון האנושי כמשאב מרכזי והתאמת תוכניות מותאמות אישית לפיתוח עובדים. (3) התמחות ברגולציה, ניהול, הפעלה ושימור של תשתיות שבאחריות החברה. (4) מיצוב החברה כגורם מוביל בגיבוש ופיתוח פתרונות טכנולוגיים לעולמות התחבורה בתוך החברה ובאקו-סיסטם הטכנולוגי-תחבורתי. (5) פיתוח פרויקטים מולטי-דיסציפלינריים בשיטות התקשרות מתקדמות.

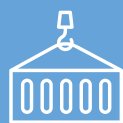
ג. הפעילות המהותית המתוכננת לשנת 2024 הינה השלמה וחתימה על הסכם מסגרת בין המדינה לחברה בנוגע למתווה פעילותה של החברה, לרבות מימון הפעילות, משאבים, דיווחים וכיו"ב.

מידע על החברות הממשלתיות העיקריות

נמלים

3

מידע על החברות הממשלתיות העיקריות

חברת נמלי ישראל

פיתוח ונכסים בע"מ

3.1

חנ"י

3.1 חנ"י

כללי

החברה הוקמה בחודש יולי 2004 כחברה ממשלתית והחלה לפעול ביום 17 בפברואר 2005 כחברת הפיתוח והנכסים של נמלי הים חיפה, אשדוד ואילת, מכוח כתב הסמכה שהוענק לה לפי חוק רשות הספנות והנמלים, תשס"ד-2004 למשך תקופה של 49 שנים החל מיום 17 בפברואר 2005. בהתאם לחוק רספ"ן, החברה תהיה במהלך כל תקופת הסמכתה חברה בבעלות ממשלתית מלאה.

תפקידיה של החברה כחברת הפיתוח והנכסים מוגדרים בחוק רספ"ן, ומפורטים בכתב ההסמכה של החברה. בין היתר, בהתאם לתפקידיה, החברה מחזיקה במקרקעין בעיקר בתחום נמלי הים ומעמידה אותם לשימוש חברות הנמל ותאגידים מורשים, אשר נותנים בהם שירותי נמל; מעמידה לאחרים מקרקעין בתחומי נמלי הים לצורך שימוש נמלי; מתכנת ומפתחת את נמלי הים, במטרה לתת מענה לצורכי המשק, ובכפוף למדיניות הממשלה ולהוראות שר התחבורה והבטיחות בדרכים ושר האוצר לעניין זה; מייצעת לרשות הספנות והנמלים שהוקמה מכוח חוק רספ"ן ולשרים בכל ענין שהוא בגדר אחריותה ותפקידיה; נותנת שירותי תעבורה ימית לכלי שיט, בין באמצעותה ובין באמצעות חברות בנות מטעמה; ופועלת לקידום התחרות בין הגורמים הפועלים בנמלי הים.

חברת נמלי ישראל מזורגת בדרגת Aaa ע"י חברת מדרוג, ובדירוג - AAA (באופק שלילי) ע"י מעלות, והכנסותיה מושקעות בפיתוח נמלי הים.

פעילות החברה

חברת נמלי ישראל מקימה, מפתחת, מתחזקת, משדרגת ומשכללת את נמלי הים המסחריים של מדינת ישראל בחיפה, באשדוד ובאילת, כמו את הנמלים החדשים שהקימה החברה: נמל הדרום באשדוד ונמל המפרץ בחיפה.

פעולותיה של חנ"י מכוונות לקידום כלכלת ישראל, באמצעות תכנון, הקמה ותפעול של נמלי הים - השערים הימיים למדינת ישראל.

99% מהסחר במדינת ישראל מתבצע דרך נמלי הים, על כן חברת נמלי ישראל פועלת מתוך ההבנה כי פיתוח, שדרוג ושיקום נמלי הים, מבטיח את תפקודה המיטבי של מערכת הנמלים בישראל כתחרותית, מודרנית ויעילה, ומאפשר שיפור מתמיד של השירות הניתן בנמלים לקהילת הים.

חברת נמלי ישראלית אחראית גם על ניהול הנכסים והמקרקעין בתחום הנמלים, והיא פועלת במתכונת מודל ה-Landlord הרווח בנמלים המודרניים בעולם.

חברת נמלי ישראל רואה כיעד מרכזי את הנחת התשתיות למתן מענה מודרני ומעודכן לסחר הישראלי, מתוך הבנה כי התשתיות האלה מאפשרות את הרחבת הפעילות העסקית במרחב הנמלים, תוך ייעול השרשרת הלוגיסטית.

ניהול הנכסים בתחומי הנמלים, כולל גם תכנון והקצאה של נכסים נוספים הדרושים להמשך הפעילות הנמלית, מתוך ראייה משקית ולאומית רחבת היקף וארוכת טווח.

נתונים כספיים*

להלן נתונים מתוך הדוחות הכספיים של החברה לשנים 2022 ו-2023 (במיליוני ש"ח):

2022	2023	אחוז בעלות המדינה 100%
תמצית נתוני רווח והפסד		
1,486	1,325	הכנסות
701	342	רווח גולמי
701	342	רווח תפעולי
1,223	873	Ebidta
415	182	רווח נקי
תמצית נתונים מאזניים		
1,548	1,251	נכסים שוטפים
13,144	13,105	רכוש קבוע ונדל"ן להשקעה
15,542	15,211	סך נכסים
958	691	התחייבויות שוטפות
4,291	4,044	אג"ח והלוואות לזמן ארוך
9,501	9,630	הון עצמי
תזרים מזומנים		
782	886	תזרים מזומנים מפעילות שוטפת
(220)	(394)	תזרים מזומנים מפעילות השקעה
(326)	(372)	תזרים מזומנים מפעילות מימון
יחסים מרכזיים		
1.62	1.81	יחס הון חוזר
1.62	1.81	יחס הון מהיר
1.62	1.81	יחס נזילות מיידית
56%	26%	שיעור רווח תפעולי
33%	14%	שיעור רווח נקי
4%	2%	שיעור תשואה להון
3%	1%	שיעור תשואה של נכסים
4,032	3,454	חוב פיננסי נטו
330%	396%	יחס חוב פיננסי נטו ל - EBITDA

*הנתונים הינם בהתאם למבנה הדוח הכספי של החברה.

ברבעון הרביעי של שנת 2023 פרצה מלחמת חרבות הברזל אשר הובילה להאטה בפעילות העסקית במשק, לרבות ירידה במספר כלי השייט שפקדו את נמלי הים של ישראל ובכמות המטענים שנוטלו בהם.

יעדי החברה וצפי להתפתחות

התכנית האסטרטגית ארוכת הטווח של החברה נגזרת מהתפקידים שנקבעו לחברה בחוק רספ"ן, ובכלל כן, לתכנן ולפתח את הנמלים במטרה לתת מענה לצורכי המשק ולפעול לקידום התחרות בין הגורמים הפועלים בנמלים.

החברה פועלת להגשמת יעדיה, בין היתר, באמצעות העמדת תשתיות נמליות נוספות ושדרוג התשתיות הקיימות ומיצוי הקיבולת שלהן, אשר יתנו מענה לקיבולת הנדרשת ולגידול בממדיהם של כלי השיט.

תחילת הפעלת נמל המפרץ ונמל הדרום בידי חברות הפעלה פרטיות, החלה לייצר תחרות אשר עתידה בהמשך להשתכלל ולהביא לתועלות נוספות, ביניהן ניתן למנות עידוד המפעילים הקיימים לשפר את השירות שלהם ולהתייעל בתחומי פעילותם.

עידוד היעילות כאמור והנגשת הנמלים בישראל לכלי שיט גדולים עשוי לעודד קווי ספנות מרכזיים להגיע לנמלי ישראל. כמו כן, טיפול יעיל בתהליך קליטת כלי השיט ושינוע המטענים, לצד הנגשת הנמלים לכלי שיט גדולים, יסייע ליצואנים וליבואנים לנצל את העלויות השוליות הנמוכות של טיפול במטענים.

בהיבט היבשתי, פועלת החברה לזיהוי 'צווארי בקבוק' או כשלים במסירת מטענים באמצעות משאיות או רכבות. כפועל יוצא, יעדיה של החברה כוללים עידוד פיתוח כבישים ותשתיות רכבת להובלת מטענים. יתר על כן, החברה מובילה את פיתוח עורף הנמלים, באופן שמאפשר ליזמים פרטיים לפתח פעילות לוגיסטית נמלית בעורף הנמלים ולהשיג ערך מוסף לשרשרת הלוגיסטית ולפעילות הייבוא והייצוא.

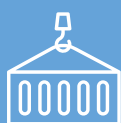
בהתאם, יעדיה של החברה כוללים, בין היתר, קידום תהליכים שיאפשרו הקצאת קרקעות בתחומי עורף הנמל למטרת שימושים נמליים.

בשים לב לחשיבות בדיקת הצורך בפיתוח תשתיות נמליות חדשות, בכוונת החברה להמשיך ולפעול להשקעות בעורף הנמלים בהתאם לאפשרויות המימון שיעמדו לרשותה. כך, למשל, באופן דומה לפעולות השיווק והפיתוח שערכה החברה במסגרת הקמת פארק נמלי ישראל - פארק התעשייה והלוגיסטיקה באשדוד (שבו פועלות חברות לוגיסטיקה פרטיות המספקות שירותים נמליים שונים אשר נותנים ערך מוסף למשתמשי הנמל), בכוונת החברה לפעול לפיתוח מרכזים לוגיסטיים נוספים.

מידע על החברות הממשלתיות העיקריות

3.2

נמל אשדוד

3.2 נמל אשדוד

חברת נמל אשדוד בע"מ, הינה חברה ממשלתית בבעלות מלאה של מדינת ישראל המפעילה את נמל אשדוד. החברה הוקמה ביום 21 ביולי 2004, כחלק מהיערכות המדינה ליישום הרפורמה המבנית בענף נמלי הים והחלה להפעיל את הנמל החל משנת 2005. הפעלת הנמל נעשית מכוח כתב הסמכה שקיבלה החברה מאת שרת התחבורה ובאישור שר האוצר לתקופה של 49 שנים וזאת עד ליום 16 בפברואר 2054.

פעילות החברה

1. החברה עוסקת במתן שירותי נמל בחמישה תחומי פעילות עיקריים: מכולות, מטען כללי, כלי רכב, מטעני תפוזרת ואוניות נוסעים.
 2. לקוחות החברה – יבואנים, יצואנים, עמילי מכס, סוכני אוניה, חברות ספנות, ברוקרים (מטען כללי), בעלי אוניות (מטען כללי), חברות הובלה.
 3. חזון - להיות הנמל המוביל בישראל ומן המרכזיים והמתקדמים בים התיכון.
 4. יעוד - לתת שירותי נמל איכותיים ויעילים תוך צמיחה וגידול ברווחיות.
 5. מבנה האחזקות - החברה הינה חברה ממשלתית בבעלות מלאה של מדינת ישראל, ואינה מחזיקה בחברות בת ו/או חברות קשורות כלשהן. לחברה מערכת יחסים ענפה, עם חנ"י (חברת נמלי ישראל בע"מ).
 6. נמלים מתחרים - מספנות ישראל, נמל אילת, נמל חיפה, נמל הדרום, נמל המפרץ וכן ממגורות דגון חיפה.
 7. נמלי מזרח ים תיכון – פיראוס, פורט סעיד, מרסיי, ג'וייה טאורו ומלטה. קיים פוטנציאל תחרותי בתחום השטעונים.
 7. רגולציה - הפעילות בנמל מבוצעת בהתאם לכתב ההסמכה והיא כפופה הן לכתב ההסמכה והן לחוקים, תקנות וצווים בתחומים שונים.
 8. רגולטורים עיקריים - משרד התחבורה, רשות החברות הממשלתיות, משרד האוצר, המכס, רספ"ן, הממונה על התחרות, המשרד להגנת הסביבה, משטרת ישראל, הרשות לכבאות והצלה ומשרד העבודה.
 9. עובדים - בחברה מועסקים נכון ליום 31 בדצמבר 2023, 1,213 עובדים.
 10. דיבידנד - החברה העבירה כ- 733 מיליון ש"ח דיבידנד למדינה בגין רווחי השנים 2018-2005.
- ביום 12 במרס 2024, אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד למדינה בסך של 90 מיליון ש"ח, בגין השנים 2019-2020, אישר חלוקת דיבידנד למדינה בסך של 28.5 מיליון ש"ח בגין ריווחי שנת 2023, וכן חלוקת דיבידנד מתוך העודפים בסך של 150 מיליון ש"ח.

נתונים כספיים*

להלן נתונים מתוך הדוחות הכספיים של החברה לשנים 2022 ו-2023 (במיליון ש"ח):

2022	2023	אחוז בעלות המדינה 100%
תמצית נתוני רווח והפסד		
1,213	1,003	הכנסות
314	163	רווח גולמי
197	38	רווח תפעולי - לא כולל השפעות חשבונאיות חד פעמיות
313	168	Ebitda - לא כולל השפעות חשבונאיות חד פעמיות
(104)	56	הכנסות (הוצאות) מימון, נטו
50	80	רווח נקי - לא כולל השפעות חשבונאיות חד פעמיות נטו

2022	2023	אחוז בעלות המדינה 100%
152	24	רווח נקי - לא כולל השפעות חשבונאיות נטו וללא מימון
(251)	39	רווח (הפסד) מדווח
תמצית נתונים מאזניים		
1,380	1,319	נכסים שוטפים
1,871	1,852	רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים
3,651	3,623	סך נכסים
618	522	התחייבויות שוטפות
-	-	אג"ח והלוואות לזמן ארוך
2,702	2,760	הון עצמי
תזרים מזומנים		
295	123	תזרים מזומנים מפעילות שוטפת
(328)	(133)	תזרים מזומנים מפעילות השקעה
(6)	(6)	תזרים מזומנים מפעילות מימון
יחסים מרכזיים		
2.23	2.53	יחס הון חוזר
2.23	2.53	יחס הון מהיר
2.03	2.26	יחס נזילות מיידית
16.2%	3.8%	שיעור רווח תפעולי - לא כולל השפעות חשבונאיות חד פעמיות
4.1%	8.0%	שיעור רווח נקי - לא כולל השפעות חשבונאיות חד פעמיות
12.5%	2.4%	שיעור רווח נקי - לא כולל השפעות חשבונאיות חד פעמיות וללא מימון
1.7%	3.0%	שיעור תשואה להון - לא כולל השפעות חשבונאיות חד פעמיות
5.2%	0.9%	שיעור תשואה להון - לא כולל השפעות חשבונאיות חד פעמיות וללא מימון
59%	16%	שיעור תשואה של נכסים - לא כולל השפעות חשבונאיות חד פעמיות (**)
(1,319)	(1,305)	חוב פיננסי נטו
(4.2)	(7.8)	יחס חוב פיננסי נטו ל- EBITDA

(*) הנתונים הינם בהתאם למבנה הדוח הכספי של החברה.

(**) רווח תפעולי חלקי ממוצע נכסים

ניתוחים והסברים לתוצאות פעילות החברה לשנת 2023 לעומת שנת 2022:

הכנסות החברה בשנת 2023 הסתכמו לסך של 1,003 מיליוני ש"ח לעומת סך של 1,213 מיליוני ש"ח בשנת 2022. הקיטון בסך של 210 מיליון ש"ח נובע בעיקר מהשפעת התחרות, סביבת המאקרו (ריבית גבוהה) והשפעת מלחמת "חברות ברזל".

הוצאות אחרות, נטו - ההוצאות בסך של 53 מיליוני ש"ח בתקופת הדוח מיוחסות במרביתן לתוכנית פרישה (אשתקד - כ- 390 מיליוני ש"ח הנובעות מרישום התאמות חשבוניות חד פעמיות המתייחסות להערכות החברה לתחרות).

הכנסות (הוצאות) מימון, נטו - מעבר מהוצאות מימון בסך של 104 מיליון ש"ח להכנסות מימון בסך של 56 מיליון ש"ח הנובע בעיקר מתשואות חיוביות של כספים המנוהלים בשוק ההון בשנת 2023 והכנסות ריבית מפיקדונות.

מסים על הכנסה - לפי שיעור מס של 23% החל על החברה. יצוין כי הוצאות המס מושפעות מכללי רישום מיסים נדחים בגין שינויים בשווי הוגן של ניירות ערך.

רווח כולל אחר - בשנת 2023 נרשמו רווחים בסך של 19 מיליון ש"ח (נטו ממס) הנובעים בעיקר מעליה בשיעור הריבית ועדכון הנחות אקטואריות. בתקופה אשתקד נרשמו רווחים אקטואריים בסך של 69 מיליון ש"ח (נטו ממס) גם הם בעיקר בהשפעת עליית שיעור הריבית.

תחומי פעילותה של החברה - למועד הדוח, לחברה ארבעה תחומי פעילות, המדווחים כמגזרים עסקיים בדוחותיה הכספיים של החברה:

1. **שירותי נמל למכולות:** החברה מספקת שירותי ניטול, אחסנה, שקילה, ריקון והמכלה, שטעון ושירותים נוספים למכולות, לרבות מיכליות ייעודיות להובלת נוזלים, מכולות קירור ועוד.

2. **שירותי נמל למטען כללי:** החברה מספקת שירותי שקילה, מיון, אחסנה, וניטול למטען כללי, הכולל מטענים שאינם מובלים במכולה, אלא בשקים, משטחים, גלילים וכיוצא בזה.

3. **שירותי נמל למטעני תפוזרת (צובר):** החברה מספקת שירותי שקילה, מיון, אחסנה למטענים מסוימים בלבד, אספקת שירותים שונים וניטול למטעני תפוזרת, שהינם מטענים שאינם ארוזים, המובלים באוניות "אמבטיה". מטענים אלו כוללים צובר מוצק (בעיקר תבואות כגון חיטה, סויה, תירס, שעורה וחומרים כגון גופרית) וצובר נוזלי. כמו כן, בנמל מבוצעת פריקת מלט מיובא באמצעות משאבות מיוחדות, או באוניות עם מנגנון פריקה עצמית. כמו כן, מטפל הנמל במטעני יצוא של פוספטים ואשלג לצורותיו, ונוזלים הנאגרים בנמל ומשונעים באמצעות מתקנים אוטומטיים שחנ"י מעמידה לרשות קונצרן כי"ל ומקבלים שירותי תפעול מהחברה.

4. **שירותי נמל לכלי רכב:** החברה מספקת שירותי ניטול ואחסנה לכלי רכב מיובאים הנפרקים בנמל, לרבות כלי רכב פרטיים ומסחריים, משאיות, אוטובוסים, ציוד מכאני ועוד.

5. **שונות:** בנוסף, חברת הנמל מספקת שירותים שונים הכוללים, בין היתר, שירותים לאוניות לסוגיהן, ובכלל זה אספקת צידה ומזון לכלי שיט, שירותים לנוסעים (לרבות מכירת מוצרים פטורים ממכס) ורישיונות כניסה לשטח התפעולי.

יעדי שנת 2024

יעדים פיננסיים לפי התקציב המאושר של החברה: EBITDA בשיעור של כ- 16%; רווח תפעולי בסך של כ-40 מיליון ש"ח. יצוין כי באישור תקציב החברה ויעדיה לא הובאו בחשבון השפעות מלחמת "חברות ברזל".

יעדים תפעוליים לפי תקציב החברה: מימוש תקציב ההשקעות של החברה ועמידה בתחזית המטענים: מכולות - 710 אלף יחידות כולל שיטעון; כלי רכב - 130 אלף יחידות; מטען כללי (כולל משקל כלי רכב) - 1.45 מיליון טון; מטעני תפוזרת - 9.2 מיליון טון.

אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואחריה

1. **דירוג החברה** - בתאריך 28 בספטמבר 2023 חברת הדירוג "מעלות" אשררה את דירוג החברה iAA+ תחזית הדירוג יציבה.
2. **יו"ר הדירקטוריון** - ביום 24 במאי 2023 בחר דירקטוריון החברה בחבר הדירקטוריון שאול שניידר לכהן כיו"ר דירקטוריון החברה.
3. **7 באוקטובר 2023, מלחמת "חרבות ברזל"** - המלחמה הובילה לירידה בהיקפי הפעילות, הסטת פקידות לצפון והשפעה על נתיבי השייט מהמזרח. בשבוע הראשון לחימה נפגעו הכנסות החברה בשיעור של כ-40%, ההכנסות בחודשים נובמבר 2023 עד פברואר 2024 ירדו בשיעור של כ-25% בהשוואה לממוצע החודשי, הקיטון בהכנסות נובע בעיקר מביטול של פקידות אניות גלנוע בנמל אשדוד והפסקת פעילות יבוא כלי רכב וכן ביטולי אניות נוסעים. החל מחודש ינואר 2024 החלה מגמת שיפור, ואניות גלנוע החלו לפקוד את הנמל.
4. ביום 8 בינואר 2024 ניתן ע"י בית המשפט העליון פסק דין בתביעה, בקשר עם הכרזת רשות התחרות כי חברת הנמל מהווה מונופולין בשוק פריקת כלי הרכב, לפיו על החברה לשלם לממונה על התחרות סכום של 5.5 מיליון ש"ח (שהחברה קיבלה בחזרה) בתוספת הפרשי הצמדה וריבית.
5. ביום 22 בפברואר 2024 הוגשה לבית המשפט המחוזי בקשה לאישור תובענה כייצוגית. עילת הבקשה הנטענת היא ניצול לרעה של מעמדה המונופוליסטי של החברה. סכום הבקשה לאישור התובענה כייצוגית לא כומת.

יעדי החברה וצפי להתפתחות

1. שימור ופיתוח קווי ספנות מגוונים, גיוון מרבי של מוצא ויעד – קישוריות.
2. חיזוק הסגמנטים לסוגיהם, בדגש על קידום ושיפור רציפים מתמחים.
3. המשך חיזוק ופיתוח הקשר הישיר עם היבואנים והיצואנים (אחסון, ריקון, שינוע).
4. המשך קידום ופיתוח מערכות קליטה אקולוגיות/ירוקות לפריקת מטעני תפוזרת.
5. פיתוח תחום החדשנות כגורם משלים לפעילות הנמל העסקית והשירותית.

תכנית העבודה השנתית והרב שנתית של החברה

- התאמות להתעצמות התחרות בעולם הנמלים, תוך התאמת החברה לסביבה תחרותית עסקית למול חברות פרטיות.
- שימור נתח שוק במטענים השונים בדגש על מכולות ורכב.
- פיתוח מרכזי רווח: אחסנה, אניות קרוז, PDI, חדשנות.
- השלמה והטמעת פרויקטים: רציף 21, מסוע גרעינים, הסבת רציפים.
- השלמת פיתוח אוטומציה בעבודה הנמלית.
- מיקוד בפוטנציאל שטעונים עם הכניסה לתחרות.

מידע על החברות הממשלתיות העיקריות

דואר

4

מידע על החברות הממשלתיות העיקריות

מחברים עולמות בשבילך

דואר ישראל

4. דואר

כללי

חברת דואר ישראל בע"מ (להלן - "החברה"), התאגדה ביום 5 בנובמבר 2003 כחברה ממשלתית בבעלות ושליטה מלאים של מדינת ישראל והחלה בפעילותה ביום 1 במרץ 2006. בהתאם להחלטת ועדת השרים לענייני הפרטה.

החברה פועלת באמצעות כ-400 יחידות דואר הפרוסות ברחבי הארץ ועוסקת במתן שירותי דואר פנים ארציים, שירותי דואר לחו"ל ומחוי"ל, שירותי שליחים ושירותים כספיים. בשנת 2024 מתכוונת החברה לפעול כסוכנות ביטוח באמצעות חברה בת.

נתונים כספיים*

להלן נתונים מתוך הדוחות הכספיים של החברה לשנים 2022 ו-2023 (במיליוני ש"ח):

2022	2023	אחוז בעלות המדינה 100%
תמצית נתוני רווח והפסד		
		הכנסות
1,213	1,003	
		רווח גולמי
314	163	
		רווח תפעולי
197	38	
		EBIDTA
313	168	
		רווח נקי
(104)	56	
תמצית נתונים מאזניים		
		נכסים שוטפים
6,448	7,007	
		רכוש קבוע ונדל"ן להשקעה
824	829	
		סך נכסים
8,263	8,221	
		התחייבויות שוטפות
7,498	7,655	
		אג"ח והלוואות לזמן ארוך
--	--	
		הון עצמי
(864)	(525)	
תזרים מזומנים		
		תזרים מזומנים מפעילות שוטפת
(236)	(77)	
		תזרים מזומנים מפעילות השקעה
(226)	(69)	
		תזרים מזומנים מפעילות מימון
483	29	
יחסים מרכזיים		
		יחס הון חוזר
0.86	0.92	
		יחס הון מהיר
0.86	0.91	
		יחס נזילות מיידית
0.86	0.91	
		שיעור רווח תפעולי
(12%)	16%	
		שיעור רווח נקי
(17%)	11%	

*הנתונים הינם בהתאם למבנה הדוח הכספי של החברה.

ניתוחים והסברים של תוצאות פעילות החברה לשנת 2023 לעומת שנת 2022

- 1. ההכנסות** בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 עמדו על סך של 1,623 מיליון ש"ח לעומת סך של 1,532 מיליון ש"ח לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022, עלייה של כ-92 מיליון ש"ח המהווה כ-6%. בשנת 2023 נמשכה הירידה בהכנסות משירותי דואר וקמעונאות בהתאם למגמה בשנים האחרונות הנובעת בעיקר מתחרות ומתחליפים לשירותי החברה. ההכנסות משירותי סחר ירדו הן בשל ירידה כללית בענף הדואר הנכנס מחו"ל, הן בשל תחרות והן בשל התייעלות של הגופים המשלחים דברי דואר לישראל. ההכנסות מהשירותים הכספיים עלו בעיקר מעלייה בהכנסות המימון הנובעת מעליית הריבית במשק.
- 2. עלות המכירות** והשירותים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 עמדה על סך של 1,417 מיליון ש"ח לעומת סך של 1,618 מיליון ש"ח לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022, ירידה של כ-201 מיליון ש"ח. הירידה באה לידי ביטוי במרבית מרכיבי עלות המכירות, אך עיקר הירידה נובע מירידה בהוצאות השכר כתוצאה מתוכנית ההבראה שיושמה בחברה.
- 3. הכנסות אחרות נטו** לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 הסתכמו לסך של 150 מיליון ש"ח לעומת סך של 12 מיליון ש"ח לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022, הכנסות אלה נובעות מרווחי הון בגין נכסי מקרקעין שנמכרו למדינה במסגרת הסכם ההבראה.

מגזרי פעילות של החברה

תחום שירותי דואר וקמעונאות

שירותי הדואר העיקריים המוענקים על ידי החברה בתחום פעילות זה הינם כדלהלן:

דואר רגיל - שירותים אלה כוללים, בין היתר, משלוח דברי דואר בשירות הרגיל, אשר הינו שירות הדיוור המסורתי לכלל האוכלוסייה בישראל; דואר כמותי - שירותי דואר כמותי הניתנים ללקוחות עסקיים, קרי לקוחות שהינם תאגידים, משרדים ממשלתיים או יחידות סמך שלו, עוסקים מורשים כהגדרתם בחוק מס ערף מוסף, התשל"ו - 1975 וגוף שהוקם על פי חוק; שירותי דואר רשום (רגיל וכמותי) - שירות זה כולל קבלת דבר דואר באשנב, רישומו ומסירתו כנגד חתימה המאשרת קבלת דבר הדואר על ידי הנמען (הוכחה למסירת דבר הדואר); שירותים נוספים/נלווים - שירותים נלווים לשירותי הדואר המסורתי דוגמת: תאי דואר בתשלום; משלוח דואר מהיר בארץ (דואר 24) ו- (דואר 72); חבילות אשנב-אשנב (משלוח ומסירת חבילות עד 20 ק"ג מיחידה ליחידה, ללא חלוקה לבית הנמען); "דואר עוקב" (הצטרפות לשירות "דואר עוקב" תבטיח ללקוח שדברי הדואר המחולקים על ידי החברה והממוענים לכתובתם הקודמת יגיעו לכתובתם החדשה) וכיו"ב; ו- שירותי קמעונאי - מכירת מוצרים ושירותים שונים באשנב, ובכלל זה בין היתר, מוצרים לבית ולמשרד, אביזרי סלולר ותקשורת, אביזרי רכב, בדיקת משכון רכב, מכירת מעטפות ואריזות, מכירת כרטיסים לחו"ל, שירותי בולאי (הנפקת בולים) וכיו"ב.

תחום שירותי הסחר

שירותי יבוא דוארי- שירותי היבוא הדוארי כוללים: שירותי ייבוא דוארי בסיסיים הכוללים שירותי מסירת דואר רגיל ודואר רשום (מכתבים וחבילות) אשר נשלחים לישראל באמצעות ארגוני הדואר השונים במדינות בעולם (או באמצעות חברות בת של מנהל דואר במדינות השונות), לנמנעים בישראל. נוסף על השירותים הבסיסיים מספקת החברה גם מוצרים בשירותי פרמיום, הכוללים, בין היתר, שירותי מעקב עד למסירה, התחייבות לזמן מסירה, כיסוי ביטוחי, שירותי עמילות מכס וכיו"ב; שירותי יבוא Cargo- שירותי יבוא Cargo כוללים שירותי מסירת פריטים (בעיקר חבילות), אשר נשלחים לנמנעים בישראל באמצעות אתרי סחר שונים בעולם לנמנעים בישראל ואינם עוברים דרך ארגוני הדואר במדינות השונות. בנוסף, מספקת החברה גם שירותים נלווים נוספים דוגמת שירותים הקשורים במיסי ייבוא ועמילות מכס; שירותי יבוא דוארי- שירותי היבוא הדוארי כוללים שירותי יבוא דוארי בסיסיים הכוללים שירותי משלוח דואר רגיל (מכתבים וחבילות) וכן דואר רשום מישראל לנמנעים בחו"ל באמצעות ארגוני הדואר במדינות השונות. נוסף על השירותים הבסיסיים מספקת החברה גם מוצרים בשירותי פרמיום, הכוללים, בין היתר, שירותי מעקב עד למסירה, התחייבות לזמן מסירה, כיסוי ביטוחי וכיו"ב. בנוסף, מספקת החברה שירותים נלווים נוספים הכוללים שירותי טיפול במכס, שירות לייצואן וכיו"ב; שירותי שליחויות פנים-ארציים- שירותי משלוח פנים ארציים

מהירים באמצעות מערך השליחים של החברה ובאמצעות חברות שליחים אחרות המשמשות כקבלני משנה עבור החברה. במסגרת שירותים אלו כלולים משלוחים ללקוחות פרטיים וללקוחות עסקיים על בסיס של רמת שירות משתנה- ממשלוח ביום העוקב ועד משלוח תוך מספר ימים, והכל בהתאם לדרישת הלקוח.

תחום השירותים הכספיים

שירותי גבייה ותשלומים - (א) שירותי גביית מיסים, חשבונות ואגרות עבור המדינה (משרדים ממשלתיים וגופים ממשלתיים נוספים דוגמת חברות ממשלתיות), המוסד לביטוח לאומי, רשויות מקומיות, חברת החשמל לישראל בע"מ תאגידי מים וכיו"ב. בנוסף, מעניקה החברה שירותי גבייה עבור הסקטור הפרטי (דוגמת חברות סלולר וגז); (ב) שירותי ביצוע תשלומים לציבור לקוחות מוגדר דוגמת תשלומי ביטוח לאומי וכיו"ב, בהיקפים זניחים; (ג) שירותים למשרדים ממשלתיים שאינם שירותי תשלומים ו/או שירותי גבייה, כגון שירותי רישום לקופות חולים, העברות בעלות ברכבים, קליטת בקשות מאזרחים לקבלת "מענק עבודה" (מס הכנסה שלילי), טעינת מוני חשמל, שירותים תומכים ללקוחות בתחום האשראי וכיו"ב; ניהול חשבונות סילוקים - ניהול חשבונות סילוקים בש"ח ובמט"ח (ללא מתן אפשרות למשיכת יתר, תשלום ריבית או אשראי) לרבות הרשאות לחיוב, כרטיסי חיוב, שימוש בשיקים, משיכות והעברות כספים; שירותי מט"ח והנפקת כרטיסים נטענים - רכישה, מכירה והעברת מט"ח וכן הנפקת כרטיסים נטענים בש"ח ובמט"ח; ו- שירותים נוספים- פרויקטים מיוחדים חד פעמיים שהחברה מבצעת עבור לקוחותיה, מעת לעת, דוגמת פרויקט מסלוקה ארצית לכרטוס חכם לתחבורה הציבורית המבוצע עבור משרד התחבורה.

אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואחריה

1. יישום תוכנית הבראה: במהלך השנה יישמה החברה את תוכנית הבראה שנחתמה בחודש ספטמבר 2022, במסגרתה פרשו עובדים בהיקף של כ-1,020 משרות (עוד 30 משרות יצומצמו עד יוני 2025). לשם מימון עלויות הפרישה בסך של עד 800 מיליון ש"ח מכרה החברה למדינה נכסים ותנפיק למדינה הון מניות. בהתאם לשינויים ברגולציה אשר באו לידי ביטוי בשינויים בתקנות התעריפים החלות על החברה, עדכנה החברה את תעריפי השירותים הניתנים על ידה. בנוסף לאמור לעיל השינויים ברישיון הכללי מאפשרים לחברה לקבוע מחירים תחרותיים לעומת נותני השירות האחרים, אפשרות שנמנעה מהחברה בעבר, ובכך לגייס לקוחות חדשים. לאור השינויים ברישיון הכללי סגרה החברה מספר יחידות במטרה להפחית את עלויות התפעול. כמפורט בסעיף 2.10 לעיל, הורה שר התקשורת לחברה לעצור את מהלך סגירת היחידות וכתוצאה מכך לא ושלמה תוכנית סגירת היחידות במלואה. במסגרת שינוי תקני השירות ברישיון הכללי הפחיתה החברה את מספר ימי חלוקת הדואר. שינוי זה אפשר לחברה להקטין את מצבת משרות הדוארים במסגרת תוכנית הבראה.

2. שיפור השירות בחברה: החברה החליטה על מיקוד פעילות וביצוע השקעות הנדרשות לשיפור השירות. בשנת 2023 הורחב היצע השירותים הדיגיטליים הזמינים ללקוחות דואר ישראל ובנק הדואר והורחבו השירותים בהם ניתנת הנחה על ביצוע הפעולה דיגיטל על פני פעולה המבוצעת על ידי פקיד. כתוצאה מכך, נרשם גידול משמעותי בביצוע פעולות דיגיטל ומתן מענה מלא לפניות בשירות עצמי באתר, באפליקציה ובמענה הדיגיטלי ב-Whatsapp, תוך ייתור הצורך בהגעה לסניף או פניה לנציג טלפוני לביצוע הפעולה. כמו כן, ביצעה הנהלת החברה בין היתר את הצעדים הבאים:

- הקמת אגף שירות כלל ארגוני ומינוי מנהלת שירות וחויית לקוח בכפיפות ישירה למנכ"ל החברה.
- ריכוז תהליך השירות בראייה מערכתית וקביעת מדיניות בשיתוף החטיבות.
- הטמעת טכנולוגיות מתקדמות במוקד החברה והרחבת פלטפורמות השירות הדיגיטליות לקבלת פניות מלקוחות.
- הקמת מוקד ייעודי ללקוחות העסקיים של החברה.
- הרחבת פעולות דיגיטליות בשירותים עצמאיים, כולל ללקוחות בנק הדואר.
- אפיון תכנון והובלת תהליכים לשינוי ושיפור תרבות השירות, תוך הטמעת תהליכים ארגוניים והבנת צרכי הלקוח.
- קביעה והטמעת מדדי בקרה כגון זמן מענה ללקוחות, זמן חלוקת דברי דואר ומדדים נוספים.

פעולות אלו הניבו כבר בשנת 2023 שיפור משמעותי בתחום השירות אשר באו לידי ביטוי בירידה בכמות פניות הציבור

בתחום הסחר בשיעור של כ-40%, קיצור זמני ההמתנה ביחידות הדואר לממוצע של 9 דקות, עמידה מלאה בחוק מענה תוך 6 דקות במוקדים הטלפוניים בזכות שדרוג ציוד ביחידות ויעול ניהול התורים, ירידה בתלונות המוצדקות ובהיקף הפיצויים ששולמו בניין וקיצור זמן המסירה לחבילות בכ-20% בממוצע. יצוין כי חלה ירידה משמעותית בשיעור של כ-13% במספר התלונות של לקוחות שפנו למשרד התקשורת.

3. הפרטת החברה

- בחודש יולי 2023 פרסמה רשות החברות הממשלתיות את "נוהל למכירת מניות חברת דואר ישראל בע"מ" ("נוהל המכירה").
 - הוגשו פניות לרשות החברות על ידי 11 קבוצות, מתוכן 9 קבוצות אושרו על ידי הועדה למכירת מניות המדינה.
 - החברה פתחה חדר מידע וירטואלי והציגה שם את המסמכים הנדרשים למשקיעים לצורך בחינת השקעתם בחברה.
 - החברה ערכה פגישות בדרג הנהלת החברה עם קבוצות המשקיעים וערכה סיורים למשקיעים בבית המיון של החברה.
- במהלך חודשים ינואר - פברואר 2024, אושרו על ידי הועדה למכירת מניות המדינה 11 פונים לכניסה לחדרי המידע של הדואר, ומתוכם 9 פונים מימשו אישור זה. במהלך חודש פברואר נפתחו חדרי המידע לעיון הפונים לצורך ביצוע בדיקת נאותות לחברה, התקיימו ימי עיון עם הנהלת החברה, וכן וובינרים בנושאים ספציפיים.
- ביום 16.5.2024 (מועד הגשת הצעות המחיר) הגישו שני מציעים הצעות מחיר לרכישת חברת הדואר, וביום 19.5.2024 הוכרז ע"י הועדה למכירת מניות המדינה המציע המועדף, עם הצעה העומדת על סך של 461 מיליון ש"ח, וכן הוכרז כשיר שני. השלמת העסקה (קלוזינג) צפויה להתרחש במהלך שנת 2024.

4. מלחמת חרבות ברזל:

בחודש אוקטובר 2023 פרצה מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה") במדינת ישראל. התמשכות המלחמה הובילה להאטה בפעילות העסקית במשק הישראלי בין היתר בעקבות סגירת מפעלים בדרום ובצפון הארץ, פגיעה בתשתיות, גיוס אנשי מילואים לתקופה שאינה ידועה מראש וכן, לשיבוש הפעילות הכלכלית בישראל. הימשכות המלחמה עשויה לגרום השלכות נרחבות על תחומים ענפיים רבים ואזורים גאוגרפיים שונים במדינה.

כתוצאה מכך, בחודשים אוקטובר- דצמבר 2023 ירדו הכנסות החברה הן בשל ירידה בפעילות הכלכלית בכלל והן בשל סגירת יחידות (באזורים מסוימים בדרום ובצפון המדינה) האטה במשלוחים מחו"ל בשל הפחתה ניכרת בטיסות נכנסות לישראל. להערכת החברה היקף הירידה בהכנסות הנובע מפרוץ המלחמה עומד על כ-90 מיליון ש"ח ברבעון זה (כ-50 מיליון ש"ח במגזר הסחר, כ-20 מיליון ש"ח במגזר השירותים הכספיים וכ-20 מיליון ש"ח במגזר דואר וקמעונאות). החברה נקטה במספר פעולות על מנת לחזק את האמצעים הנזילים אשר ברשותה ובין היתר פנתה להגדלת מסגרות בבנקים. כמו כן החברה פעלה לצמצום הוצאות והתאמתן לרמת הפעילות של החברה, בין היתר, הוחלט על קיצור שבוע העבודה לארבעה ימים והוצאת עובדי החברה לחופשה ביום החמישי וכן קיצוץ בהיקף השעות הנוספות.

תכנית העבודה השנתית והרב שנתית של החברה

בחודש אפריל 2023, הוצגה לדירקטוריון החברה טיוטת תוכנית אסטרטגית לשנים 2024-2026, אשר מטרתה צמיחה משמעותית בהכנסות, שיפור רמת השירות ובניית בסיס הוצאות ומוזל הפעלה ברי קיימא. התוכנית כאמור מתבססת על שישה צירים מרכזיים כדלהלן: (1) פיתוח ההצעה המובילה בתחום הסחר בישראל (SLA ומענה לוגיסטי מקיף); (2) פיתוח הצעה פיננסית מובילה לסגמנטים במיקוד (מגזר ערבי, עובדים זרים ועסקים קטנים) והצעות ערך ייחודיות על סמך נכסים קיימים; (3) מצוינות תפעולית (אופטימיזציה של שרשרת האספקה ומערך ההפצה); (4) מיצוי פוטנציאל הנדל"ן (למשל באמצעות השבחת נכסים); (5) בניית מודל דוארי בר-קיימא (למשל באמצעות קבלת סבסוד, עדכון מחירים, ייעול הפריסה הסניפית וכיו"ב); (6) הקמת תשתית טכנולוגית מתקדמת, מיצוי מידע ונתונים, הגברת מיומנות כוח האדם ופיתוח עסקי. האסטרטגיה תכלול שני מנועי צמיחה מרכזיים בצד ההכנסות, האחד, ההצעה המובילה בתחום הסחר והלוגיסטיקה, והשני, הגוף הפיננסי המוביל בפתרונות למגזרים נבחרים שבהם לבנק הדואר יתרון יחסי.

מידע על החברות הממשלתיות העיקריות

שיכון, פיתוח
ומקרקעין

5

מידע על החברות הממשלתיות העיקריות

עמידר
החדשה

5.1

עמידר

5. שיכון, פיתוח ומקרקעין:

5.1 עמידר החברה הלאומית לשיכון בישראל בע"מ

כללי

החברה התאגדה בישראל ביום 27 במאי 1949 תחת השם "עמידר החברה הלאומית לשיכון עולים בישראל בע"מ". בשנת 1993 שונה שמה של החברה לשמה הנוכחי. החברה הינה חברת הדיור הציבורי הגדולה בישראל והיא מהווה זרוע ביצוע של ממשלת ישראל בתחום הדיור הציבורי.

למועד הדו"ח, מדינת ישראל מחזיקה בכ-99.99% מהון מניותיה המונפק והנפרע של החברה. ביום 12 במרץ 2018 הושלמה הנפקה ראשונה לציבור של אגרות חוב סחירות (סדרה א') על-פי תשקיף להשלמה של הנפקה ראשונה לציבור ותשקיף מדף של החברה מיום 27 בפברואר 2018. בעקבות כך הפכה החברה לחברת אגרות חוב ולתאגיד מדווח.

במסגרת החלטת צוות מנכ"לים (כהגדרת מונח זה בתקנות חובת המכרזים, תשנ"ג-1993 ("תקנות חובת המכרזים") מיום 17 באוגוסט 2014, אשר קיבלה ביטוי גם בהחלטת ממשלה מיום 27 באוקטובר 2014⁶, הוכרה החברה כזרוע ביצוע של משרד הבינוי והשיכון ("משרד השיכון") וכן אושרו עקרונות הסכם מסגרת בין משרד השיכון והחברה למתן שירותים לממשלת ישראל, כפי שתוקנו מעת לעת באמצעות החלטות ממשלה ("עקרונות להסכם המסגרת").

תחומי הפעילות של החברה

במסגרת פעילות הליבה של החברה, שהוגדרה כפתרונות דיור לאוכלוסיות נזקקות, עיקר פעילות החברה מתמקדת בניהול יחידות דיור של זכאי הדיור הציבורי ושל בתי דיור גיל הזהב עבור משרד השיכון, ניהול נכסים של רשות הפיתוח עבור רשות מקרקעי ישראל, פיקוח על מקבצי דיור⁷ עבור משרד העלייה והקליטה ("משרד הקליטה") ומתן סיוע בשכר דירה לזכאי משרד השיכון. בנוסף לעיסוקיה העיקריים, מעניקה החברה שירותי טיפול בבקשות לסיוע בדיור עבור פרויקט "מחיר למשתכן" במסגרת הסכם שנחתם בין החברה למשרד השיכון ביום 15 באפריל 2015 וכן מחזיקה בנכסי נדל"ן להשקעה. בנוסף, החברה מרחיבה את פעילותה גם לתחום ההתחדשות העירונית, בין היתר, בהתאם להתקשרות החברה עם משרד השיכון (מחודש ספטמבר 2016) בהסכם התחדשות עירונית ובהתאם להסכם לקידום וביצוע מבנים בפריפריה באמצעות קידום פרויקטים להתחדשות עירונית (מחודש מאי 2022) המהווה תיקון להסכם ההתחדשות העירונית ומחליף אותו.

ניהול הנכסים כמפורט לעיל, נעשה בהתאם להסכמי ניהול בין החברה לבין מדינת ישראל (באמצעות משרד השיכון) ביחס לנכסי הדיור הציבורי, ובין החברה לבין רשות מקרקעי ישראל ביחס לנכסי רשות הפיתוח. הסכם הניהול הנוכחי בין החברה לממשלה אשר נכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2018 הינו בתוקף עד ליום 31 במרץ 2024 או עד חתימת הסכם ניהול חדש, לפי המוקדם ("הסכם הניהול"). הלקוח העיקרי של החברה והגורם המהווה את עיקר הכנסותיה הינו ממשלת ישראל, שהינה גם בעלת השליטה בחברה. ביום 12 בדצמבר 2021 ניתן על ידי צוות המנכ"לים (כהגדרת המונח בתקנות חובת המכרזים) והחלטת ממשלה שניתנה בעקבותיו, אישור לתיקון עקרונות להסכם מסגרת עם החברה, בין היתר, כך שיורחב התיחום הכספי לצורך ביצוע רכש דירות לדיור הציבורי בהיקף של 1.2 מיליארד ש"ח כך שהסך הכולל יעמוד על 2.2 מיליארדי ש"ח וכן באופן שיכלול אפשרויות שונות לביצוע פרויקטים של התחדשות עירונית בנכסי הדיור הציבורי ובשכונות שיקום. יובהר, כי ביום 15 במאי 2022 נחתמה תוספת להסכם הניהול אשר מעגנת במסגרתה את הנוסח המתוקן של מסמך העקרונות כאמור.

ביום 29 בנובמבר 2016 הושלמה העברת החזקות מדינת ישראל ועיריית ירושלים בחברת פרוזות חברה ממשלתית עירונית לשיכון ירושלים בע"מ ("פרוזות") לידי החברה, כך שהחברה מחזיקה בכ-99.99% מההון המונפק והנפרע של פרוזות ובהתאם לכך היא מהווה חברת בת ממשלתית, כהגדרת מונח זה בחוק החברות הממשלתיות. פרוזות עסקה עד להעברת החזקות בה באלוס וניהול יחידות דיור ציבורי בירושלים ובניהול בתי דיור גיל הזהב ברחבי הארץ. ניהול יחידות הדיור האמורות מבוצע כיום באמצעות החברה.

⁶ החלטת ממשלה מספר 2127 מיום 27 באוקטובר 2014, בנושא: "אישור עקרונות הסכם מסגרת בין משרד הבינוי והשיכון לבין עמידר, החברה הלאומית לשיכון בישראל בע"מ והאגודה לתרבות הדיור ע"ר".

⁷ מקבצי דיור הינם מבנים המושכרים למשרד העלייה והקליטה על ידי יזמים פרטיים, בהם משכן משרד העלייה והקליטה עולים שהגיעו לישראל.

נתונים כספיים*

להלן נתונים מתוך הדוחות הכספיים של החברה לשנים 2022 ו-2023 (במיליוני ש"ח):

2022	2023	אחוז בעלות המדינה 100%
תמצית נתוני רווח והפסד		
438	431	הכנסות
55	31	רווח תפעולי
81	63	Ebidta
16	43	רווח נקי
תמצית נתונים מאזניים		
686	729	נכסים שוטפים
520	517	רכוש קבוע ונדל"ן להשקעה
1,826	1,723	סך נכסים
416	399	התחייבויות שוטפות
548	448	אג"ח והלוואות לזמן ארוך
813	844	הון עצמי
תזרים מזומנים		
41	66	תזרים מזומנים מפעילות שוטפת
119	92	תזרים מזומנים מפעילות השקעה
(108)	(110)	תזרים מזומנים מפעילות מימון
יחסים מרכזיים		
1.65	1.83	יחס הון חוזר
1.33	1.37	יחס נזילות מיידית
12.5%	7.2%	שיעור רווח תפעולי
3.6%	9.9%	שיעור רווח נקי
2.6%	5.3%	שיעור תשואה להון
1.3%	4.0%	שיעור תשואה של נכסים
35	-	חוב פיננסי נטו
0.43	-	יחס חוב פיננסי נטו ל- EBITDA

*הנתונים הינם בהתאם למבנה הדו"ח הכספי של החברה

ניתוחים והסברים לתוצאות פעילות החברה בשנת 2023 לעומת שנת 2022

- רווח תפעולי של החברה קטן מ-55 מיליון ש"ח ל-31 מיליון ש"ח. קיטון זה נובע בעיקר מההשפעות הבאות:
 - קיטון ברווח מניהול בתי דיור גיל הזהב בסך של כ-11 מיליון ש"ח לעומת אשתקד, הנובע בעיקר מגידול זמני בתקופה מקבילה אשתקד בכמות הבתים המנוהלים בתקופה בה תוצאות המכר נדונו בבית המשפט. בהתאם לכך במחצית שנת 2022 נוהלו 55 בתים לעומת 35 בשנת 2023.
 - ביטול הפרשה לארנונה בסך של כ-9 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.
 - עליית ערך נדלן להשקעה בשנת 2023 הסתכמה לכ-2 מיליון ש"ח לעומת כ-9 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.
 - עליה בהוצאות פחת של כ-5 מיליון ש"ח לעומת תקופה מקבילה אשתקד הנובעת בעיקר משיעור נכסי עמידר מקורי ופרוזות מקורי שבוצע בסוף שנת 2022.
 - ירידה בהוצאות שכר מכ-117 מיליון ש"ח לעומת כ-108 מיליון ש"ח נובע מהשפעת עלות תוכנית הפרישה והשפעות אקטואריות בשנת 2022.
- הרווח הנקי של החברה הסתכם לכ-43 מיליון ש"ח לעומת כ-16 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מהשפעת המימון. בשנת 2023 נרשמו הכנסות מימון בסך 21 מיליון ש"ח לעומת הוצאות מימון בסך של כ-31.9 מיליון ש"ח אשתקד וכן, משינויים ברווח התפעולי כמפורט לעיל.

מגזרי פעילות של החברה (נתונים במיליוני ש"ח)

פעילויות אחרות	מגזר נדלן להשקעה	מגזר רשות פיתוח	מגזר דיור קבע	רווח מגזרי 2023
17.9	9.6	18.2	(3.4)	רווח מגזרי 2023
29.7	15.4	17.5	1.2	רווח מגזרי 2022

יעדים פיננסיים

שנתי 2023	יעד	פירוט	יעד
6.7%	>6.5%	יחס Ebit מתואם ממגזר דיור קבע לסך ההכנסות ממגזר דיור קבע	יעדי רווחיות
84.7 מ'	50 מ' ש"ח	היקף הכנסות אחרות	יעדי צמיחה

אירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחריה

ביום 18 בפברואר 2024, התקבלה החלטת מיסוי בהסכם מרשות המיסים בעניין פטור ממס בשינוי מבנה בהתאם ובכפוף להוראות סעיף 103 לפקודה. בהתאם להחלטת המיסוי, תמוזג פרוזות עם ולתוך החברה ללא כל תמורה, תוך חיסולה ללא פירוקה של פרוזות וזאת בתחולה ממועד שינוי המבנה שנקבע ליום 31 בדצמבר 2023. כמו כן, עם השלמת המיזוג ההפסדים המועברים לצרכי מס של פרוזות יהיו ברי קיוזו בחברה.

להלן המגבלות וההתניות העיקריות שנקבעו בהחלטת המיסוי:

- רוב הנכסים שהועברו במסגרת המיזוג ורוב הנכסים שהיו ברשות עמידר ערב המיזוג, לא ימכרו בתקופה של שנתיים ממועד המיזוג, ויעשה בהם שימוש מקובל, בנסיבות העניין, במהלך עסקי עמידר.
- במהלך שנתיים ממועד המיזוג תימשך בעמידר הפעילות הכלכלית העיקרית שהייתה בפרוזות ערב המיזוג.

- ג. לא ניתנה ולא תינתן לפרוות ו/או לבעלי המניות בפרוות ו/או לכל צד קשור להן, תמורה כלשהי, בין במישרין ובין בעקיפין, בכסף ו/או בשווה כסף, בשל שינוי המבנה.
- ד. לא ישוערכו נכסים ו/או התחייבויות ולא יבוצע Step-Up לנכסים ו/או התחייבויות לצרכי מס בישראל.
- ה. לא ייווצרו נכסים כלשהם ובכלל זה נכסים בלתי מוחשיים, יתרות ו/או סכומים מהוונים בעקבות שינוי המבנה. כניסתה לתוקף של החלטת מיסוי זו מותנית באישור של ממשלת ישראל עד תום 12 חודשים ממועד שינוי המבנה, אשר טרם התקבל נכון למועד אישור הדוחות הכספיים.

יעדי החברה וצפי להתפתחות

1. החברה תמשיך ותשים בראש מעייניה את טובת דיירי הדיור הציבורי ובתי גיל הזהב שבניהולה בתוך כך תמשיך לפעול לשיפור השירות, לרכש דירות להגדלת המלאי, להרחבת פעילות האחזקה והשיפוצים ולמתן מענה מהיר לצרכים שיעלו במהלך השנה, וזאת ברגישות ובחמלה ובהתאם להנחיות משרד הבינוי והשיכון.

2. הון אנושי ומינהל

בהיבט הפנימי החברה תמשיך ותשפר את מהלכיה לשימור ההון האנושי של החברה ולשיפור מקצועיותו, כמו גם לשיפור שביעות רצון העובדים, תחושת השליחות שלהם וגאווה רוח וזאת במספר אופנים ובהם, בין היתר, שיפור תקשורת פנים ארגונית, הקפדה על שקיפות ופתיחות, שיפור יכולת הניהול של מנהלים בדרגים השונים ושדרוג מערך ההדרכה וכן שיפור השירות הפנים ארגוני וצמצום בירוקרטיה.

3. פיתוח עסקי

החברה תמשיך ותקדם פרויקטים בתחום התחדשות עירונית לסוגיה, תשביח את נכסי המדינה המנוהלים על ידה על מנת לשדרג את איכות דירות הדיור הציבורי וזמינותם לדיירים. באופן דומה תפעל החברה גם בבתי גיל הזהב שבניהולה.

4. תחומי פעילות נוספים

בשנת 2024 צפויים להתחדש הסכמי הניהול מול משרד השיכון לתחזוקת הדיור הציבורי ומול רשות מקרקעי ישראל לטיפול בנכסי רשות הפיתוח.

החברה תפעל למסד את הסכמי הניהול תוך בניית והתאמת שגרות העבודה. החברה תטמיע מנגנוני ניטור ובקרה על פעולות החברה בכל התחומים באמצעות השקת צוות פיקוח ובקרה, פיתוח כלי בקרה ממוחשבים, כתיבת נהלי עבודה מתאימים ומגוון צעדים נוספים.

בשנת 2024 החברה תמשיך לתת מענה למשימות לאומיות במסגרת מלחמת "חרבות ברזל" ושיתוף פעולה עם מנהלת תקומה ומשרדי ממשלה.

5. דיגיטל, חדשנות ומערכות מידע

החברה שמה לה לדגש לשלב חדשנות בפעילותה לשיפור זרימת המידע, לשיפור השירות לדיירים וכבסיס לתובנות שיאפשרו התייעלות וחיסכון. כמו כן החברה מתחילה במימוש פרויקט ERP מודל פיננסי תחילה כנדבך מרכזי בשיפור תהליכי הניהול והבקרה בתחום הכספיים.

מידע על החברות הממשלתיות העיקריות

5.2

החברה לשירותי איכות הסביבה

5.2 החברה לשירותי איכות הסביבה בע"מ

כללי

החברה לשירותי איכות הסביבה (להלן: "החברה") היא חברה ממשלתית שהוקמה על פי החלטת ממשלה כל/ 88 בדצמבר 1989 ונועדה להיכלל כחלק מהתשתית הלאומית של מדינת ישראל במטרה לטפל בכל סוגי הפסולת המסוכנת המיוצרים בישראל. במשך השנים התפתחה החברה וכיום היא מספקת מגוון רחב של שירותים בתחום איכות הסביבה לגופים בתעשייה, למכוני המחקר, למעבדות ולבעלי עסקים. מבין השירותים שמספקת: ניהול פסולת כולל, יצוא פסולת, שירותי מעבדה אנליטית, ניטור סביבתי ותעסוקתי, כיוול מכשירי ניטור אוויר, בדיקות השוואתיות לחלקיקים נשימתיים, דיגום ובדיקת דגימות אסבסט, טיפול בפסולת פתוגנית (מחוללת מחלות) ועוד. החברה אינה מטפלת בפסולת רדיואקטיבית או נפיצה.

ב-30 באוקטובר 2015 החליטה הממשלה לעדכן את מטרות החברה [החלטה מספר 624(דר/31)] ולהגדירה כ"זרוע ביצוע של הממשלה לניהול פרויקטים של שיקום קרקעות שיפונו או פונו ע"י צה"ל וככל שיידרש גם שיקום מתחמי מקרקעין שהוחזקו ו/או מוחזקים ע"י תעש, וכן שיקום קרקעות שגורמי המדינה מעוניינים לקדם".

פעילות החברה

החברה שמה לה למטרה לשמש מודל לחיקוי של פעילות תוך אחריות ומחויבות להגברת המודעות הסביבתית ולשיפור איכות הסביבה בישראל למען התעשייה, התושבים והדורות הבאים, ולהיות החברה המובילה בישראל במתן פתרונות אקולוגיים מתקדמים בטיפול בכל סוגי הפסולת המסוכנת, וזאת באמצעות פיתוח טכנולוגיות חדשניות ויישום טכנולוגיות מתקדמות קיימות לשמירה על איכות הסביבה, תוך התמקדות עסקית המשלבת צמיחה, שיפור מתמיד של ביצועיה ושיפור ברווחיות. בנוסף, החברה בוחנת כניסה לתחומים סביבתיים חדשים אשר באמצעותם ניתן יהיה לשפר את איכות הסביבה של האוכלוסייה בישראל.

החברה מפעילה את אתר הפסולת המסוכנת הממוקם במועצה המקומית תעשייתית נאות חובב, המהווה את המפעל הראשי הכולל מתקנים לטיפול, נטרול ומחזור פסולת, שאריות תעשייתיות וכו'. החברה מקיימת גם מחקר ופיתוח בתחומי איכות הסביבה לצורך הטיפול בפסולת מסוכנת ומתן שירותים וייעוץ בעניינים הקשורים בפעילות החברה ומטרותיה תוך שמירה והגנה על איכות הסביבה. בנוגע לשיקום קרקעות המדינה, החברה מיישמת את החלטת הממשלה מס. 624 (דר/31), באמצעות הסכם מסגרת מול המשרד להגנת הסביבה וניהול פרויקטי שיקום באתרים אותם מבקשת מדינת ישראל לקדם. לחברה גם משרדים בתל אביב.

המפעל מטפל במגוון רחב של פסולות חומרים מסוכנים: אורגניות, אי-אורגניות, נוזליות ומוצקות. הטיפול בפסולת חומרים מסוכנים נעשה בהתאם לסוג הפסולת, בהתחשב בתוצאות האנליזה המעבדתית. פעילות החברה מתבצעת על פי הנחיות ותחת פיקוח של רשויות שונות ובראשן המשרד להגנת הסביבה.

הטיפול בפסולת החומ"ס נעשה בטכנולוגיות שונות הכוללות ניטרול ודטוקסיפיקציה, ייצוב ומיצוק, הטמנה ושריפה (טיפול המבוצע באמצעות חברה חיצונית "אקוסול פתרונות אקולוגיים בע"מ").

נתונים כספיים*

להלן נתונים מתוך הדוחות הכספיים של החברה לשנים 2022 ו-2023 (במיליוני ש"ח):

2022	2023	אחוז בעלות המדינה 100%
תמצית נתוני רווח והפסד		
351	277	הכנסות
48	39	רווח גולמי
32	25	רווח תפעולי
43	37	EBITDA
27	25	רווח נקי

2022	2023	אחוז בעלות המדינה 100%
תמצית נתונים מאזניים		
235	202	נכסים שוטפים
86	92	רכוש קבוע ונכסים בלתי שוטפים אחרים
321	294	סך נכסים
134	89	התחייבויות שוטפות
25	18	התחייבויות בלתי שוטפות
162	187	הון עצמי
תזרים מזומנים		
31	25	תזרים מזומנים מפעילות שוטפת
(37)	(18)	תזרים מזומנים מפעילות השקעה
(2)	(2)	תזרים מזומנים מפעילות מימון
יחסים מרכזיים		
1.75	2.27	יחס הון חוזר
1.72	2.24	יחס הון מהיר
0.83	1.32	יחס נזילות מיידית
9.1%	9.1%	שיעור רווח תפעולי
7.8%	9.2%	שיעור רווח נקי
20.5%	15.7%	שיעור תשואה להון
8.5%	8.7%	שיעור תשואה של נכסים

* הנתונים הינם בהתאם למבנה הדוח הכספי של החברה.

ניתוחים והסברים לתוצאות החברה לשנת 2023 לעומת שנת 2022

הקיטון של כ-74 מיליון ש"ח (כ-21%) במחזור הכנסות החברה בשנת 2023 לעומת השנה הקודמת נבע בעיקר מירידה בפעילות שיקום הקרקעות וירידה בטיפול בפסולת אורגנית ובהכנסות שאינן תחת פיקוח.

הקיטון של כ-65 מיליון ש"ח (כ-21%) בעלות המכירות והשירותים בשנת 2023 לעומת השנה הקודמת נבע בעיקר מירידה בעלויות המקבילה לירידה במחזור המכירות ובהכנסות זרוע ביצוע.

לפיכך, בשנת 2023 הסתכם הרווח הגולמי בכ-39 מיליון ש"ח (שיעור של כ-14% מהמחזור), לעומת רווח של כ-48 מיליון ש"ח (כ-14% מהמחזור) בשנת 2022.

הקיטון של כ-1.5 מיליון ש"ח (כ-12%) בעלות ההנהלה והכלליות בשנת 2023 לעומת השנה הקודמת נבע בעיקר מירידה בעלויות ייעוץ משפטי ומחיסכון בעלויות השכר ונלוות.

הקיטון של כ-6.5 מיליון ש"ח ברווח התפעולי בשנת 2023 לעומת השנה הקודמת נבע מקיטון ברווח הגולמי של כ-9 מיליון ש"ח כמתואר לעיל, שקוזז בסך של כ-2.4 מיליון ש"ח עקב הכנסות אחרות בסך של כ-1.6 מיליון ש"ח בשנת 2023 לעומת

הוצאות אחרות בסך של כ-0.8 מיליון ש"ח בשנה הקודמת, וכמו כן מהקיטון כאמור של 1.5 מיליון ש"ח בהוצאות הנהלה וכלליות ומנגד בעליה בהוצאות המחקר והפיתוח בסך של 2.7 מיליון ש"ח.

שנת 2023 הסתיימה ברווח לפני מיסים על הכנסה בסך של כ-31 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח בסך כ-35 מיליון ש"ח בשנת 2022 (ירידה של כ-12%), וברווח נקי של כ-25 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח נקי של כ-27 מיליון ש"ח בשנת 2022 (ירידה של כ-7%).

הקיטון של כ-27 מיליון ש"ח בסך הנכסים בשנת 2023 לעומת שנה קודמת, נובע מקיטון של כ-32 מיליון ש"ח בנכסים השוטפים (בעיקר ביתרת לקוחות), מקוזז על-ידי גידול של כ-6 מיליון ש"ח בנכסים הבלתי שוטפים (בעיקר בהשקעות ורכוש).

בשנת 2023 טופלה במפעל פסולת בכמות כוללת של כ-123 אלף טון (כ-153 אלף טון בשנת 2022).

אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואחריה

התרעה על היעדר שטחי הטמנה עתידיים של פסולת מסוכנת - החברה התריעה כי למרות חשיבותה העליונה של הסדרת נושא שטחי הטמנה, טרם התקבלו כל האישורים הנדרשים לצורך מתן פתרון קבע לבעיית היעדר שטחי הטמנה העתידיים לחברה ולמשק בכללותו, לאחר שכבר מוצה נפח ההטמנה הנוכחי במטמנה המערבית. החברה פועלת נמרצות מול רשות מקרקעי ישראל, המועצה המקומית התעשייתית נאות חובב וגורמים נוספים בכדי להשלים קבלת היתר בניה לתוכנית הסגירה של המטמנה באמצעות שיפועים אשר יאפשרו נפח הטמנה נוסף במטמנה המערבית.

בחודש פברואר 2023, לאחר קבלת האישורים מכלל הגורמים, התקבל היתר בניה להגבהת המטמנה המערבית ב-8 מטרים עד לרום מקסימלי 314 מ' מהועדה המקומית לתכנון ובניה נאות חובב.

כמו כן, לגבי המטמנה המערבית, החברה מקדמת בוועדה מחוזית הליך שינוי תב"ע המאפשר הגבהה נוספת וסופית של 8 מטרים עד לרום מקסימלי של 322 מ'. בחודש יולי 2023 בוצעו עדכוני התסקיר, והוא הוגש למשרד להגנת הסביבה ואושר על ידו. כמו כן, הגישה החברה לאישור סופי בוועדת תכנון מחוזית את מסמכי התכנית הסופיים הכוללים נספח בינוי.

בנוסף, החברה פועלת מול רשות מקרקעי ישראל והמועצה המקומית נאות חובב להכשרת שטחי הטמנה עתידיים, ביניהם שטחים ששימשו את המועצה כבריכות שפכים תעשייתיים שאינן פעילות יותר, המיועדים לשמש כעתודה לצרכי הטמנה עתידית בקיבולת גבוהה. בחודש יולי 2023 התקבל היתר בניה להכשרת בריכה 204 במועצת נאות חובב להטמנת פסולת מיוצבת שתכלול עבודות עפר, תשתיות צנרת לניקוז, ביתן שומר ומתקן שטיפת משאיות. ההיתר מתייחס לעבודת ההקמה וההכשרה בלבד ולא לפעילות השוטפת בעתיד של הטמנת פסולת חומרים מסוכנים במטמנה, לפיכך החברה ממשיכה לפעול בנושא מול הגורמים הרלוונטיים.

שינוי ייעוד קרקע והקמת מתקן פל"א - בסוף חודש ינואר 2023 נחתם הסכם עקרונות בין החברה למדינה בו נקבע כי החברה תשיב למדינה (באמצעות רמ"י) את כל זכויותיה בחלקו הצפוני של מגרש 183 ובמרבית השטח של מגרשים 184 ו-185 (כמפורט בנספח א' להסכם, להלן – "המקרקעין"), לטובת הקמת מתקן להפקת אנרגיה עירונית (פל"א) על-ידי זכין במכרז עתידי מטעם המדינה.

במסגרת ההסכם כאמור נקבע כי תוכנית תת"ל 107, שהחברה הכינה וליוותה באופן מלא, תאפשר הוצאות היתרי בניה להקמת מתקן לטיפול בפסולת באמצעות שריפה (השבת אנרגיה) ועתידה לכלול את כל התשתיות הנדרשות למתקן האמור. לפיכך, החברה קיבלה להחזר הוצאות מהמדינה בגין הכנת תוכנית תת"ל 107 ואישורה כאמור בסך של כ-1,662 אלפי ש"ח.

בנוסף, קבע ההסכם כי בסמוך לאחר מועד החתימה תשיב למדינה (באמצעות רמ"י) את כל זכויותיה במקרקעין האמורים, וכן תעביר למדינה את החזקה במקרקעין תוך 4 שנים ממועד חתימת ההסכם, עם אפשרות הארכה של עד 6 חודשים נוספים, לאחר ביצוע טיפול ושיקום הקרקע כמוגדר בהסכם וכן כאשר המקרקעין נקיים מתשתיות, ציוד ומבנים.

בהתאם, תהיה החברה זכאית לקבל מהמדינה פיצוי בגין הפסדים עתידיים הנובעים מאי-מימוש פרויקטים במקרקעין

ופיתוח שטחים חלופיים בסך של 9,143 אלפי ש"ח בתשלומים שנתיים שווים במהלך 10 שנים, החל ממועד העברת החזקה במקרקעין או החל מיום 1 ביולי 2026, כמאוחר.

כמו כן, תקבל החברה מהמדינה החזר הוצאות בגין הקדמת טיפול בפסולת מאגרים במגרשים 184 ו-185 בסך של 4,300 אלפי ש"ח. הסכום הזה ישולם ב-7 תשלומים שווים בהתאם לאבני דרך, כאשר כל אבן דרך מציינת השלמת פינני של 10,000 טון פסולת היסטורית (כולל קרקע מזהמת) או של הכמות הנדרשת להשלמת הטיפול באבן דרך האחרונה.

ראה ביאור 14(ג) בדוחות הכספיים השנתיים לפרטים נוספים של הסכם העקרונות.

מלחמת "חרבות ברזל" - ביום שבת 7 באוקטובר 2023 פרצה מלחמת "חרבות ברזל", וזאת בעקבות מתקפת פתע רצחנית וחסרת תקדים של ארגוני הטרור ברצועת עזה בשטח ישראל. למלחמה השפעה מהותית על כלל הפעילות במשק ועל תושבי המדינה, ועל החברה בפרט.

החברה מהווה תשתית לאומית ומוגדרת כחברה חיונית וקיומית, לכן עליה לספק את שירותיה גם בשעת חירום. בתקופה שלאחר פרוץ המלחמה נמשכה פעילות המפעל באופן שוטף בכדי לאפשר קליטה וסילוק תקין של פסולת מסוכנת בישראל. נכון למועד פרסום הדוחות, לא נצפתה ירידה מתמשכת הנובעת ממצב המלחמה בפעילות הלקוחות והיקף העברת הפסולת שלהם לטיפול, אך ניכרה מגמת ירידה משמעותית בהיקף הפעילות באתרי שיקום קרקעות המדינה.

החברה נקטה בצעדי צמצום מסוימים בכדי למתן השפעות הנובעות מצמצום הפעילות עקב מצב המלחמה. בשלב זה אין ביכולת הנהלת החברה להעריך ולכמת השפעה אפשרית כתוצאה מהתפתחות או החמרה במלחמה ושינוי מצב המשק.

יעדי החברה וצפי להתפתחות

אסטרטגיית הצמיחה בתוכנית החברה המאושרת על-ידי הדירקטוריון נשענת על 4 צירים ראשיים:

1. שווקים חדשים: איתור זרמי פסולת נוספים שאינם מטופלים כיום בחברה וכניסה לתחומי פעילות חדשים;
2. שימור, חיזוק והרחבת היכולת לתת מענה מקצה לקצה ללקוחות (החל משלב יצירת הפסולת בחצר ועד הגעה לטיפול וסילוק בחברה); שיפור יכולות הקליטה של מתקני החברה הקיימים כדי לממש את פוטנציאל הטיפול המלא;
3. חדשנות ויעול תהליכים: פיתוחים לפעילות השוטפת ככלי לשיפור רווחיות החברה; יצירת תרבות המעודדת חדשנות, תוך כדי איתור תחומים רווחיים למחקר והטמעה של טכנולוגיות חדשות בתחום הפסולת; שיפור ויעול העבודה השוטפת, במטרה לחזק את תוצאות החברה ואת חווית השירות ללקוח;
4. זרוע אסטרטגית עבור המשרד להגנת הסביבה.

תכנית העבודה השנתית והרב שנתית של החברה

הדירקטוריון קבע את תכנית הפעולה של החברה לשנת 2022 במסגרת תכניות העבודה, אשר אושרו ביום 27 בדצמבר 2021, ואת תכניתה לטווח הארוך במסגרת תוכנית אסטרטגית רב שנתית, אשר אושרה ביום 24 ביוני 2020.

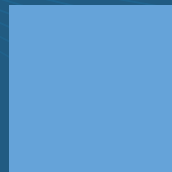
הדירקטוריון אישר בחודש יוני 2022 תכנית התכנסות רב שנתית על סמך היעדים הפיננסיים שנקבעו לחברה על ידי רשות החברות במהלך השנה ואשר אושרו ע"י הדירקטוריון בחודש פברואר 2022. תכנית ההתכנסות נבחנה והוצגה פעם נוספת במסגרת תקציב 2023 והתקציב הרב שנתי לשנים 2023-2025, אשר אושרו ע"י הדירקטוריון בישיבתו ביום 19 בדצמבר 2022.

מידע על החברות הממשלתיות העיקריות

התעשיות
הביטחוניות העיקריות

6

מידע על החברות הממשלתיות העיקריות

6.1

התעשייה האווירית

6. התעשיות הביטחוניות העיקריות

6.1. התעשייה האווירית

כללי

התעשייה האווירית לישראל בע"מ (להלן "החברה") הוקמה בשנת 1966 והינה "חברה ממשלתית בבעלות מלאה", כהגדרת מונח זה בחוק החברות הממשלתיות. איגרות החוב של החברה הונפקו ונרשמו למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב החל מחודש מאי 2007, ואילו מניותיה אינן רשומות למסחר בבורסה. לפיכך, החברה הינה חברה ממשלתית הכפופה להוראות חוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968 בהיותה תאגיד מדווח.

פעילות החברה

החברה פועלת בארבעה מגזרי הפעילות העיקריים כדלקמן:

1. חטיבת התעופה – עוסקת בעיקר בתחזוקה, שיפוץ והשבחת מטוסים ומנועי מטוסים, הסבת מטוסי נוסעים לתצורת מטען ותדלוק, בפיתוח וייצור של מטוסי מנהלים ובפיתוח וייצור של מכלולים תעופתיים למטוסים צבאיים ואזרחיים וכן תכנון ופיתוח כלי טייס ותשתיות הנדסיות עבור כלל החברה.
2. חטיבת כלי טיס צבאיים (כט"צ) – עוסקת בעיקר בפיתוח, ייצור ומכירה של כלי טיס בלתי מאוישים.
3. חטיבת מערכות טילים וחלל (מט"ח) – עוסקת בעיקר בפיתוח, ייצור ומכירה של מערכות טילים לתקיפה ולהגנה וכן לוויינים ומכלולי חלל שונים.
4. אלתא מערכות בע"מ ("אלתא") – עוסקת בעיקר בתחום האלקטרוניקה הצבאית כדוגמת מערכות מכ"ם ולוחמה אלקטרונית.

נתונים כספיים*

להלן נתונים מתוך הדו"חות הכספיים של החברה לשנים 2022 ו-2023 (במיליוני ש"ח):

2022	2023	אחוז בעלות המדינה 100%
תמצית נתוני רווח והפסד		
16,698	19,655	הכנסות
2,841	3,568	רווח גולמי
1,061	1,387	רווח תפעולי
1,880	2,450	EBITDA
715	1,173	רווח נקי
תזרים מזומנים		
18,211	21,073	נכסים שוטפים
5,497	6,434	רכוש קבוע ונדל"ן להשקעה
24,359	28,026	סך נכסים
18,911	21,537	התחייבויות שוטפות
4,342	5,422	הון עצמי

2022	2023	אחוז בעלות המדינה 100%
תמצית נתונים מאזניים		
2,676	3,280	תזרים מזומנים מפעילות שוטפת
(1,806)	(2,118)	תזרים מזומנים מפעילות השקעה
(819)	(7)	תזרים מזומנים מפעילות מימון
יחסים מרכזיים		
0.96	0.98	יחס הון חוזר
0.81	0.82	יחס הון מהיר
0.20	0.26	יחס נזילות מיידית
6.4%	7.1%	שיעור רווח תפעולי
4.3%	6.0%	שיעור רווח נקי
17.4%	23.3%	שיעור תשואה להון
4.8%	5.1%	שיעור תשואה של נכסים
2,991	4,904	נכסים פיננסיים נטו
(151.7%)	(203.6%)	יחס חוב פיננסי נטו ל- EBITDA

*הנתונים הינם בהתאם למבנה הדוח הנספי של החברה.

ניתוחים והסברים לתוצאות פעילות החברה לשנת 2023 לעומת שנת 2022

- הכנסות החברה בשנת 2023 הסתכמו בכ-20 מיליארד ש"ח לעומת כ-17 מיליארד ש"ח בשנת 2022, גידול של כ-3 מיליארד ש"ח הנובע מגידול במכירות בחטיבות הצבאיות של החברה.
- הגידול בסך כ-727 מיליון ש"ח ברווח הגולמי נובע ברובו מגידול במכירות וברווחיות בחטיבות הצבאיות בחברה.
- הרווח התפעולי בשנת 2023 גדל בכ-19% לסך של כ-1,387 מיליון ש"ח (כ-7.1% מהמכירות) לעומת רווח תפעולי של כ-1,061 מיליון ש"ח (כ-6.4% מהמכירות) ב-2022, הגידול נובע ברובו מהגידול ברווח הגולמי, וקוּזו בחלקו על ידי גידול בהוצאות מחקר ופיתוח ביחס לתקופה המקבילה אשתקד.
- **הרווח הנקי** בשנת 2023 עלה ב-49% ועמד על סך של כ-1,173 318 מיליון ש"ח (כ-6% מהמכירות), לעומת רווח נקי של כ-715 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.
- גידול בנכסי החברה השוטפים נבע מכמה סעיפים עיקריים, ביניהם: גידול באמצעים נזילים עקב קבלת מקדמות ותזרים מזומנים חיובי מפעילות שוטפת בתקופה; גידול ביתרת נכסי חוזה, נטו עקב הכרה בהכנסות מביצוע חזים בסכום העולה על חיובי לקוחות וגידול בסעיף המלאי שנבע, בין היתר, מגידול במלאי בתהליך בחטיבת התעופה, בעיקר בענף מטוסי מנהלים, ומצירוף עסקים של חברה בת שבוצע לראשונה ברבעון השני לשנת 2023.
- גידול בהתחייבויות השוטפות של החברה נבע בעיקרו מגידול בהתחייבויות חוזה, נטו עקב קבלת מקדמות; גידול נוסף נרשם בסעיף דיבידנד לשלם בשל דיבידנד שהוכרז בחודש מאי 2023.

נתונים בדבר מגזרי הפעילות של החברה (כל הנתונים במיליוני ש"ח):

סה"כ	התאמות	אחרים	חטיבת אלתא	חטיבת מט"ח	חטיבת כס"צ	חטיבת התעופה	
19,655	(2,070)	44	6,147	8,195	2,221	5,118	הכנסות
3,568	-	(74)	1,295	1,424	458	465	רווח גולמי
1,387	-	(184)	461	742	199	170	רווח (הפסד) תפעולי
1,173	-	(402)	380	841	207	148	רווח (הפסד) נקי

אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואחריה

- נכון למועד פרסום הדוח התקופתי, מדינת ישראל נמצאת בעיצומה של מלחמת "חרבות ברזל" כאשר מצב המלחמה במדינה ונקיטת פעולות מבצעיות משמעותיות אושרו החל מיום 7 באוקטובר 2023. למועד זה, החברה פועלת לשמירה על רציפות תפעולית ועסקית הכוללת, בין היתר, תמיכה במערכת הביטחון בישראל על ידי תחזוקת, השמת, ייצור והפעלה של מערכות לצד המשך הפעלת מתקני הייצור שלה לצורך ביצוע אספקות ללקוחותיה הזרים ולשם עמידה במחויבויותיה החוזיות. על כן נכון למועד פרסום הדוח התקופתי, לצמצום היקף הנוכחות בעבודה עקב גיוס המילואים, לא צפויות השלכות מהותיות על מצבה התפעולי ו/או הפיננסי של החברה, לרבות בקשר עם תוצאותיה העסקיות. ככלל, עקב העובדה כי עיסוקה של החברה, על פי רוב, הינו בביצועם של פרויקטים ארוכי טווח, אשר ההכנסות בגינם, ברובן המכריע, מוכרות לאורך זמן, השלכותיו של מצב המלחמה על רוב תחומי העסקים של החברה לא מהותיות. משהב"ט הינו לקוח מהותי של החברה ותקציב הביטחון, אשר עשוי להיות מושפע ממצב המלחמה, עלול להשפיע על תוצאות החברה ותזרים המזומנים שלה.
- במהלך הרבעון השני לשנת 2023 הושלמה עסקה אשר במסגרתה התקשרה החברה עם בעלי המניות של חברת IDE לרכישת 100% מהון המניות המונפק והנפרע של IDE. חברת IDE הינה חברה המאוגדת ביוון, העוסקת בייצור משגרים, תתי מערכות לטילים, תקשורת טקטית יבשתית וימית ועוד, ותשוך ניהולית לחטיבת מערכות טילים וחלל (מט"ח). בהתאם לתנאי העסקה, החברה תחזיק ב-100% מהון המניות המונפק והנפרע של IDE בתוך כשלוש שנים ממועד השלמת העסקה וזאת בתמורה לכ-68 מיליון דולר. נכון למועד הדוחות הנספיים החברה מחזיקה בלמעלה מ-90% מהון המניות כאשר יתרת המניות תועבר בעתיד בהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם. החברה מאחדת את דוחותיה הנספיים של IDE החל מיום 30 ביוני 2023.
- ביום 17 במאי 2023 הכריז דירקטוריון החברה על דיבידנד בסך 104 מיליוני דולר. חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה לאישור רשות החברות הממשלתיות והאסיפה הכללית, אשר טרם התקבל למועד תקופת הדוח.
- ביום 12 בספטמבר, 2023 אישרה אסיפת מחזיקי אגרות החוב (סדרה ד) בהחלטה מיוחדת, את הארכת מח"מ אגרות החוב. על פי האישור, מועד תשלום קרן אגרות החוב האחרון יידחה וישולם ביום 1 בדצמבר 2024. כמו כן, נוספו שני תשלומי ריבית בגין אגרות החוב אשר ישולמו בימים 1 ביוני 2024 ו-1 בדצמבר 2024. יודגש כי התיקון כאמור אינו על רקע קושי תזרימי ונועד על מנת לשמר את מעמדה של החברה כ'תאגיד מדווח'.
- בחודש יולי 2023 הודיעה מעלות S&P על העלאת דירוג האשראי המקומי של החברה לטווח ארוך ל-"ilAAA" עם צפי יציב. דירוג זה אושרר על ידי מעלות S&P בחודש דצמבר 2023. בנוסף, בחודש יולי 2023, הודיעה מעלות S&P העולמית על העלאת הדירוג הבינלאומי של החברה לטווח ארוך ל-"BBB+" עם צפי יציב, ובחודש דצמבר 2023 הודיעה מעלות S&P על העלאה נוספת של הדירוג הבינלאומי של החברה לטווח ארוך ל-"A-" עם צפי יציב.

יעדי החברה וצפי להתפתחות

האסטרטגיה של החברה ויעדיה העיקריים הינם כמפורט להלן:

- א. גידול בבסיס הכנסות החברה באמצעות הרחבת תחומי פעילות קיימים, כניסה לתחומי פעילות חדשים והרחבת פעילות החברה לשווקים חדשים, בד בבד לשיפור משמעותי ברווחיות החברה, באמצעות השקעות במו"פ ותשתיות ומהלכי התייעלות פנימיים.
 - ב. מיקוד בתחומי פעילות קיימים בהם לחברה יתרון תחרותי, יחד עם פיתוח מנועי צמיחה חדשים בתחומים משיקים וסינרגטיים לתחומי פעילותה הקיימים.
 - ג. התייעלות ומעבר לרווחיות בתחומי פעילות מפסידים. בתחומים בהם לא ניתן יהיה להעבירם לרווחיות, תשקול החברה בעתיד יציאה מתחומים אלו.
 - ד. צמיחה באמצעות מיזוגים ורכישות – מימוש אסטרטגיית רכישות ומיזוגים בנוסף לצמיחה אורגנית תוך מינוף הסינרגיה של מוצרי החברה השונים.
 - ה. הגדלת ההשקעה במו"פ וחדשנות תוך מיקוד השקעות אלו בתחומים בהם שואפת החברה לבסס יתרון תחרותי.
 1. חיזוק מעמדה של החברה בשווקים מרכזיים בהם היא פועלת וחדירה לשווקי מיקוד חדשים.
 2. יישום מהלכי שיפור והתייעלות בהיבטים שונים בפעילות החברה, ובכלל זה התייעלות, תפעולית, העלאת פרודוקטיביות, העלאת אפקטיביות, גיוון המודל העסקי, פיתוח ההון האנושי ועידוד חדשנות ויזמות.
- לשם השגת יעדיה ויישום אסטרטגיה זו, בכוונת החברה לעשות שימוש במקורותיה הפנימיים והיא עשויה להידרש בעתיד לגיוס מקורות מימון חיצוניים, בהתאם להזדמנויות בשוק ולפי צרכי החברה, כפי שיהיו מעת לעת.

מידע על החברות הממשלתיות העיקריות

RAFAEL

6.2

רפאל

6.2 רפאל

כללי

רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ (להלן: "החברה" או "רפאל") נוסדה בשנת 1995 כתוצאה מהחלטת ממשלת ישראל להעביר את פעילות יחידת הסמך הממשלתית "רפאל-ל-רשות פיתוח אמצעי לחימה" (להלן – "יחידת הסמך"), לחברה ממשלתית בעלת אופי עסקי. החברה היא בשליטתה המלאה של ממשלת ישראל ובתור שכזאת הינה כפופה להוראות חוק החברות הממשלתיות ולהוראות ולחוזרים שניתנים על פי לרבות בנוגע לעריכת הדוחות הכספיים. הדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה ליום 31 בדצמבר 2023, כוללים את אלה של החברה ושל חברות הבנות שלה (להלן יחד: "הקבוצה") וכן את זכויות הקבוצה בחברות כלולות ובהסדרים משותפים.

פעילות החברה

רפאל הינה חברה ממשלתית בבעלות מלאה של מדינת ישראל, המפתחת ומייצרת אמצעי לחימה. חזון ויעוד החברה הינו להוות נדבך משמעותי בביטחון מדינת ישראל, כחברה גלובלית חדשנית צומחת ורווחית, המפתחת מייצרת ותומכת מערכות לחימה בחזית הצורך המבצעי ובקדמת הטכנולוגיה.

פעילות החברה מבוצעת במספר גדול של פרויקטים. מרבית הזמנות מתקבלות הן ממדינת ישראל/משרד הביטחון וממדינות זרות וכן הזמנות בקבלנות משנה מול תעשיות בארץ או בחו"ל, כשהלקוח הסופי הוא הממשלות. החברה מתחרה בארץ ובעולם מול חברות בין לאומיות וחברות מקומיות בארצות היעד, כשלצד התחרות, החברה מקיימת מערכת ענפה של שיתופי פעולה עם אותן החברות. הפעילות מרוכזת ומבוצעת על ידי חטיבות החברה, הפועלות כמרכזי רווח, וכן ע"י חברות בנות, המקיימות ביניהן התקשרויות ומכירות הדדיות.

נתונים כספיים*

להלן נתונים מתוך הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה לשנים 2022 ו-2023 (במיליוני ש"ח):

2022	2023	אחוז בעלות המדינה 100%
תמצית נתוני רווח והפסד		
11,586	14,043	הכנסות
2,462	2,928	רווח גולמי
556	760	רווח תפעולי
1,137	1,407	Ebidta
53	588	רווח נקי
תמצית נתונים מאזניים		
13,323	18,039	נכסים שוטפים
4,231	4,723	רכוש קבוע, נטו
13,320	18,209	התחייבויות שוטפות
1,928	1,679	אג"ח והלוואות לזמן ארוך
4,818	5,499	הון עצמי

2022	2023	אחוז בעלות המדינה 100%
תזרים מזומנים		
2,024	3,227	תזרים מזומנים מפעילות שוטפת
(1,454)	(1,430)	תזרים מזומנים מפעילות השקעה
(522)	(510)	תזרים מזומנים מפעילות מימון
יחסים מרכזיים		
1	0.99	יחס הון חוזר
0.84	0.83	יחס הון מהיר
0.19	0.24	יחס נזילות מיידי
4.8%	5.4%	שיעור רווח תפעולי
0.5%	4.2%	שיעור רווח נקי
1.1%	10.7%	שיעור תשואה להון
0.3%	2.3%	שיעור תשואה של נכסים

*הנתונים הינם בהתאם למבנה הדוח הכספי של החברה.

ניתוחים והסברים לתוצאות החברה לשנת 2023 לעומת שנת 2022

המכירות בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 הסתכמו לסך של כ-14,043 מיליוני ש"ח (בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 סך של כ- 11,586 מיליוני ש"ח).

הרווח הגולמי בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 הסתכם לסך של כ-2,928 מיליוני ש"ח (בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 הסתכם לסך של כ-2,462 מיליוני ש"ח). ישנו קיטון בשיעור הרווח הגולמי (20.9% לעומת שיעור של 21.2% בשנה קודמת).

מגזרי פעילות של החברה

להלן תחומי הפעילות והעסקים העיקריים בחטיבות העסקיות:

תחומי פעילות ועסקים	חטיבה עסקית
מערכות חימוש מונחה מדויק ללוחמת אוויר-שטח	חטיבת מערכות אוויר ומודיעין
מערכות מוטסות	
מערכות אלקטרו-אופטיות איסוף מודיעין חוזי וכטמ"מ אוטונומי	
מערכות תקשוב ולוחמת רשת	
מערכות מודיעין, סייבר וחלל	
מערכות הגנה אווירית לטווח קצר	חטיבת מערכות להגנה אווירית
מערכות טילים מונחים לוחמת אוויר-אוויר ומערכות הגנה אווירית עד טווח בינוני	
מערכות הגנה אווירית לטווח ארוך	
שירות ותמיכה בלקוחות	

חטיבה עסקית	תחומי פעילות ועסקים
חטיבת מערכות יבשה וים	טילים מונחים טאקטיים ומדויקים לשדה הקרב היבשתי
	מערכות שרידות ותמרון
	מערכות לחימה ימיות ול"א
	מערכות לוחמה רב-מימדיות, סימולציה ואימון

אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואחריה

- מלחמת "חרבות ברזל" - בעקבות המתקפות הקשות על מדינת ישראל ב-7 באוקטובר 2023, הוכרזה מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה"). המלחמה נמשכת גם במועד אישור הדוחות הכספיים. למלחמה השפעה על פעילות החברה בהיבטים השונים:
 - עם פרוץ הלחימה החברה התארגנה במהירות לתת מענה בתוכנית עבודה מותאמת למציאות ולאתגרים שלפתחנו בטווח הקצר והארוך, ובמרכזה האצת האספקות והטמעת המערכות של רפאל לצה"ל, במקביל לשמירה על רציפות הפעולה של רפאל מול לקוחותיה בחו"ל. בתוך כך, הואצו פעילויות לאספקת מערכות שתומכות במאמץ המלחמתי, ובכלל זה אושרו עבודה במשמרות ובסופי שבוע והקדמות רכש. בנוסף, החלה התארגנות בהיבטי רכש, לוגיסטיקה וכוח אדם להזמנות בשנים הבאות.
 - חלק מעובדי החברה גויסו בצו 8. עובדי רפאל נרתמים באופן מלא לעשייה בחברה, בהתאם לצרכים. הותאמו נהלי העבודה והכלים על מנת לוודא רציפות תפקודית. בין היתר, אושרו נהלי עבודה ושכר בחירום.
 - ניתן מענה לצרכים השונים של העובדים, כולל טיפול במגויסים, קשר שוטף עם בני המשפחות, פתרונות לילדים, מפגשי חוסן לעובדים, ניהול תקשורת פנים ארגונית ומתן כלים ניהוליים לניהול שגרה לצד לחימה. במקביל נשמר קשר שוטף מול לקוחות החברה בחו"ל.
 - בהיבט המימוני והפיננסי - דירקטוריון רפאל הנחה את ההנהלה לחזק את נזילות החברה, בשל הצורך להבטיח מימון מספק לפעילות רציפה של רפאל.
 - צעדים מרכזיים שננקטו:
 - גיוון מקורות האשראי באמצעות השלמת גיוס מתוכנן של ניירות ערך מסחריים בסכום של 500 מיליון ש"ח (הנפקה שקלית, בדירוג קצר של 1+ilA ע"י S&P מעלות, בוצעה באוקטובר 2023).
 - הגדלת קווי אשראי מובטחים (לפחות 1 מיליארד ש"ח).
 - שמירה על יתרות מזומן גבוהות בעת הזו (לפחות 1 מיליארד ש"ח) ושמירה על קווי אשראי מאושרים ולא מנוצלים בהיקף משמעותי.
- מינוי מנכ"ל חדש לחברה - לאחר תאריך הדוחות הכספיים, סיים מר יואב הר-אבן את תפקידו כמנכ"ל החברה. בחודש ינואר 2024 מונה מר יואב תורג'מן לתפקיד המנכ"ל.
- שריפה במתקני החברה - בחודש אפריל 2022 אירעה שריפה באחד ממתקני החברה בישראל.
 - המזק שנגרם בשריפה הינו בתכולת פוליסות הביטוח שהיו לחברה באותו מועד. בשנת 2023 החברה קיבלה מחברת הביטוח את יתרת השיפוי בגין השריפה, המסתכם לסך כולל של 31 מיליון דולר. בכך הסתיים הטיפול בתביעה מול חברת הביטוח. החברה פועלת לייצור מחדש של המלאי שנשרף. להערכת החברה, לאירוע השריפה לא צפויה להיות השפעה מהותית על תוצאות פעילותה העתידית.
- מימוש אופציה על ידי שותף בחברת אירונאוטיקס - בתאריך 31 באוגוסט 2023 מימשה חברת סטולרו איירון את

האופציה למכירת 50% ממניות אירונאוטיקס, המוחזקת על ידה, לרפאל. תמורת המניות העבירה רפאל לחברת סטולרו איירון סך של 487 מיליון ש"ח, וליום הדוח מחזיקה רפאל במלוא המניות של חברת אירונאוטיקס.

יעדי החברה וצפי להתפתחות

1. הגדלת הכנסות החברה באמצעות שימור והרחבת תחומי פעילות קיימים ובנוסף לכך איתור של תחומי פעילות חדשים וחדירה לשווקים חדשים, כל זאת במקביל לשיפור ברווחיות החברה, באמצעות השקעות במו"פ ותשתיות ומהלכי התייעלות פנימיים.
 2. מתן דגש על תחומי פעילות הקיימים כיום בהם לחברה יש יתרון תחרותי, תוך כדי איתור / פיתוח מנועי צמיחה חדשים בתחומים מקבילים לתחומי פעילותה הקיימים כיום.
 3. הגדלת הצמיחה באמצעות מיזוגים ורכישות – המשך ביצוע של רכישות ומיזוגים במקביל לצמיחה אורגנית תוך ניצול יתרונות השת"פ לשיפור מוצרי החברה
 4. מיקוד ההשקעה במו"פ וחדשנות בתחומים בהם שואפת החברה לבסס יתרון תחרותי.
 5. יישום מהלכי שיפור והתייעלות בהיבטים שונים בפעילות החברה, כגון התייעלות תפעולית, העלאת אפקטיביות, פיתוח ההון האנושי ועידוד חדשנות ויזמות.
- לשם השגת יעדיה ויישום אסטרטגיה זו, בכוננת החברה לעשות שימוש במקורותיה העצמיים, והיא עשויה להידרש בעתיד לגיוס מקורות מימון חיצוניים, בהתאם להזדמנויות בשוק ולפי צרכי החברה.

תכנית העבודה השנתית והרב שנתית של החברה

התייחסות ליעדים תפעוליים -

- עמידה בתוכנית המכירות והאספקות, בהתאם להתחייבויות רפאל ללקוחותיה.
 - התמודדות עם השפעות המשבר העולמי בשוק הסחורות בדגש על התארכות זמני אספקת חומרי גלם ורכיבים אלקטרוניים.
 - שיפור תהליכי רכש והסכמים לקיצור זמני אספקה מספקים בארץ ובחו"ל, תוך ביסוס היחסים עם ספקים עיקריים בכלל ובצפון הארץ בפרט.
 - הרחבת היכולות ופעילויות הרכש והייצור בחו"ל לטובת מימוש כספי סיוע ומחויבויות אופסט.
 - המשך הרחבת השלוחות ההנדסיות כזרועות נוספות למכונני דוד ולשם לקידום פרויקטי הפיתוח ברפאל.
 - פיתוח כלי בקרה פרויקטים לרוחב הארגון שיסייעו לראשי הפרויקטים בניהול הפרויקטים.
 - הקצאת משאבים לשיפור הטיפול בחוויית העובד, לרבות עבודה היברידית ועבודה מהבית.
- התייחסות ליעדי קיימות –
- ניהול ותחזוקה של מערכת ניהול סביבתי, קביעת מטרות ויעדים במטרה לעמידה בדרישות כל דין וקידום נושאים סביבתיים בראייה פרואקטיבית.
 - ביצוע מדידה ומעקב אחר ביצועים סביבתיים והערכת הביצועים במטרה לבחינת עמידה ביעדים.
 - ניהול צריכת האנרגיה בראיה רוחבית על מנת לצמצם צריכת האנרגיה ולייעל שימוש במשאבים.
 - שימוש מושכל בחומרים מסוכנים בראיה סביבתית רחבה, החל משלב
 - בחירת חומרי הגלם והמרה ככל הניתן לחומרים "ירוקים", הגדרת תהליכי הייצור וטיפול בפליטות לאוויר במידת הצורך.
 - בניה והובלת תכניות עבודה לעמידה בדרישות רגולציה ורישיון העסק.
 - עידוד מעורבות ציבור העובדים והמשך פיתוח תקשורת סביבתית, תוך העמקת הקשר עם בעלי עניין, כדוגמת רשויות מקומיות, עמותות סביבתיות, גופים "ירוקים".

התייחסות ליעדים חברתיים –

- חיזוק ושימור רפאל כמובילה בתחומי האחריות התאגידית.
- השקעה בעשייה חברתית וקיום תכניות התנדבות עובדים בקהילה הסמוכה לאזורי הפעילות של החברה.
- התמקדות בקידום החינוך המדעי- טכנולוגי, חיזוק אוכלוסיות חלשות, סיוע לבעלי צרכים מיוחדים והנחלת זיכרון השואה.
- קיום דיאלוג שוטף עם השותפים הקהילתיים והרשויות המקומיות הסמוכות לפעילות רפאל.

מידע על החברות הממשלתיות העיקריות

חברות שירותים
אחרים

7

מידע על החברות הממשלתיות העיקריות

החברה למתנ"סים

شركة المراكز الجماهيرية

אדם · קהילה · חברה · אנוש · جمهور · مجتمع

החברה למתנ"סים

7. חברות שירותים אחרים

החברה למתנ"סים

כללי

החברה למתנ"סים - מרכזים קהילתיים בישראל בע"מ (חל"צ) הינה חברה ממשלתית שהוקמה והחלה בפעילותה בשנת 1969.

בהתאם למסמכי היסוד של החברה, מטרתה הן, בין היתר: ליזום, לתכנן, להקים, לארגן, להפעיל, לשתף ולנהל מינהלים קהילתיים; וכן ליזום, להכשיר, להדריך ולערוך השתלמויות הדרכות, קורסים ופרסומים בתחומי הקהילה, החברה, החינוך המשלים ואוכלוסיות עם מוגבלויות. החברה נוסדה שלא לשם עשיית רווחים, הכנסותיה מיועדות כולן לקידום מטרתה כפי שהוגדרו. החברה למתנ"סים הינה הארגון חברתי המוביל והמקצועי בישראל. עיקר ייעודה של החברה הינו בניית קהילות מקומיות ברשת ארצית. תוכניות החברה מאפשרות הלכה למעשה את חיזוק החוסן החברתי והקהילתי בכל רחבי הארץ וכן מסייעות בצמצום פערים ובהגברת מוביליות חברתית במגזרים השונים ובפריפריה הגיאוגרפית והחברתית. החברה מתמקדת בפיתוח ובניהול מסגרות מתקדמות של חינוך משלים, למידה כאורח חיים ומתן מענה מקיף ושוויוני לחברי הקהילה בעלי הצרכים המיוחדים, בגישה קהילתית ועל רצף כל הגילאים.

בשנת 2009 הוכרה החברה כזרוע ביצוע ממשלתית בתחום ליבת פעילותה - יזום, ניהול, פיתוח וארגון של מרכזים קהילתיים. בשנת 2016 נחתם הסכם מסגרת בין החברה לבין משרד החינוך, אשר מוארך מאז מפעם לפעם, במסגרתו רוכשים משרד החינוך ומשרדי ממשלה נוספים מהחברה שירותי ניהול והפעלה של מרכזים קהילתיים ובכלל זה הפעלת תוכניות במרכזים הקהילתיים בתחומי בינוי קהילה, נוער, השכלה, זהות יהודית וישראלית, קידום אוכלוסיות עם צרכים מיוחדים, ספורט, תרבות חינוך בלתי פורמלי ועוד.

מהות פעילות החברה

למען יישום מיטבי של מהות החברה ויעדיה, החברה פועלת במכלול תחומים, נושאים ואוכלוסיות באמצעות עובדי החברה (מטה, מחוזות ומנהלי מרכזים קהילתיים), מעל לשלושים אלף עובדי המרכזים הקהילתיים, מאות חברי הנהלות המרכזים הקהילתיים ועשרות אלפי פעילים חברתיים ומתנדבים. בפעילויות המתקיימות במרכזים הקהילתיים לוקחים חלק באופן רציף ושוטף מעל לשני מיליון משתתפים.

החברה מעניקה למרכזים הקהילתיים ליווי, יעוץ, הדרכה, פיתוח ארגוני, תורות מקצועיות, תוכניות ועוד. החברה פועלת במגוון דרכים וכלים לקידום בינוי הקהילה ברמה המקומית, האזורית והארצית. כמו כן החברה עוסקת בהרחבת מעגלי המתנדבים, בפיתוח ומתן מענה למגוון זהויות קהילתיות, ביצירת תשתיות לחיזוק המגוון האנושי במרחב וקבלת האחר, בפיתוח מענים לצמצום פערים, בביסוס למידה משמעותית לאורך שלבי החיים ועוד. בנוסף, מפעילה החברה רשת מעונות יום, תוכניות נוער-טבע אתגרים וסביבה, מרכזי משפחה, מרכזי יזמות וחדשנות, תוכניות לשילוב אנשים עם מגבלה ועוד.

המרכזים הקהילתיים הפועלים בשיתוף עם החברה ועם הרשות המקומית כמיזם חברתי - חינוכי, פרושים בכל רחבי הארץ; בפריפריה הגאוגרפית תרבותית, ישובים חרדיים, ישובים ערביים, ישובי קו העימות, מועצות אזוריות וערים גדולות.

במועד החתימה על הדוח פועלת החברה במתכונת המתוארת ב-187 מרכזים קהילתיים בפריסה ארצית ובכל המגזרים והאוכלוסיות בחברה הישראלית.

במרכזים קהילתיים אלה, המשרתים מיליוני אזרחים, מפעילה החברה מרכזי למידה, פעילות לקידום זהות קהילתית, מעונות יום, צהרונים, מרכזי משפחה, מרכזי יזמות וחדשנות, קידום אוכלוסיות עם מוגבלויות ושילובן בקהילה, התנדבות, נוער ועוד.

בנוסף מפעילה החברה תוכניות במסגרת יום הלימודים הפורמלי -

א. ניהול סל תרבות ארצי מתוך הכרתה כזרוע ביצוע ממשלתית גם לעניין זה.

- ב. תוכנית קרב - תוכנית חינוכית למעורבות בחינוך, הפועלת לצד תכניות הלימוד הפורמליות במוסד החינוכי - בבתי הספר ובגני הילדים, אשר במסגרתה ניתנים לימודי העשרה במוסדות חינוך.
- ג. תוכנית היל"ה - השכלת יסוד ולימודי השלמה לנוער מנותק. תוכנית שפועלת במערכת החינוך, במטרה להשלים את השכלתם של בני נוער שנשרו ממערכת החינוך הפורמאלית.
- במהלך מלחמת חרבות ברזל החברה פעלה כרוע ביצוע של הממשלה ומול שותפים אחרים בכל רחבי הארץ, בדגש על מוקדי המפונים. לפעילות הנ"ל לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של החברה.

נתונים כספיים*

להלן נתונים מתוך הדוחות הכספיים של החברה לשנים 2022 ו-2023 (במיליוני ש"ח):

2022	2023	אחוז בעלות המדינה 100%
תמצית נתוני רווח והפסד		
693	840	הכנסות
25	26	רווח גולמי
3	2	רווח תפעולי
5	3	*Ebidta
2	1	רווח נקי
תמצית נתונים מאזניים		
120	152	נכסים שוטפים
4	3	רכוש קבוע ונדל"ן להשקעה
125	155	סך נכסים
116	145	התחייבויות שוטפות
-	-	אג"ח והלוואות לזמן ארוך
(-)	2.5	הון עצמי
תזרים מזומנים		
7	(11)	תזרים מזומנים מפעילות שוטפת
(1)	(1)	תזרים מזומנים מפעילות השקעה
7	9	תזרים מזומנים מפעילות מימון
יחסים מרכזיים		
1.03	1.05	יחס הון חוזר
1.03	1.05	יחס הון מהיר
0.42	0.32	יחס נזילות מיידית
0.04%	0.02%	שיעור רווח תפעולי

יחסים מרכזיים		
0.2%	0.06%	שיעור רווח נקי
-	20%	שיעור תשואה להון
1.35%	0.32%	שיעור תשואה של נכסים
(49)	(46)	חוב פיננסי נטו
(10)	(14)	יחס חוב פיננסי נטו ל- *EBITDA*

*הנתונים הינם בהתאם למבנה הדוח הכספי של החברה.

ניתוחים והסברים לתוצאות פעילות החברה לשנת 2023 לעומת שנת 2022

מחזור הפעילות של החברה עומד על כ- 840 מיליוני ש"ח. עליה של 147 מיליון ש"ח לעומת התקופה המקבילה אשתקד בה היה מחזור הפעילות 693 מיליוני ש"ח. המחזור כולל השנה גם הכנסות בסך 120 מיליון ש"ח בגין תוכנית קרב (שהם חלקה היחסי של החברה ממחזור הפעילות של התוכנית).

הסכם שכר והסכם זרוע ביצוע

ב-20 בספטמבר 2015 נחתם הסכם שכר עם נציגות עובדי החברה הכולל תוספות שכר לדור א' ולדור ב', ויצירת דור ג' לעובדים שייקלטו בחברה לאחר מועד החתימה.

בשנת 2016 נחתם הסכם מסגרת עם משרד החינוך, ומאז הוארך מפעם לפעם, האחרונה בספטמבר 2022 אז הוארך לתקופה של 4 שנים. הסכם המסגרת כולל תחומים, פעילויות ותוכניות אותן רשאים משרדי הממשלה לרכוש מהחברה בפטור ממכרז כחלק מפעילות הליבה של החברה. בכלל כך בתחומי הגיל הרך, נוער, מרכזי למידה, התנדבות, זהות קהילתית, צהרונים, מרכזי חדשנות, אוכלוסיות מיוחדות ועוד. בנוסף, ההסכם מאפשר לחברה להמשיך ולהתרחב לעד 10 מרכזים קהילתיים חדשים בשנה.

פרק ז

הפרטת חברות ממשלתיות

רשות החברות
הממשלתיות

ד. הפרטת חברות ממשלתיות

1. כללי

"הפרטה" מוגדרת בחוק החברות הממשלתיות כ"פעולות שמטרתן להביא, בבת אחת או בהדרגה לאחד מאלה:

1.1. ביטול או הקטנה של חלק הממשלה בכוח ההצבעה באסיפות הכלליות של חברה או בזכותה למנות דירקטורים בחברה, או ביטול, או הקטנה של מעורבות אחרת של הממשלה בחברה, והכל אם יש בהם כדי להביא להפיכת חברה ממשלתית לחברה מעורבת, או להביא להפיכת חברה ממשלתית לחברה שחוק זה אינו חל עליה, או להביא לשינוי מהותי אחר ביחס הכוחות בין חברי החברה, או כדי להקנות לציבור או לחבר חדש בחברה כ-10% או יותר מכוח ההצבעה בחברה או זכות למנות דירקטור.

1.2. הקטנת חלקה של הממשלה בהון המניות של החברה בשיעור של כ-10% או יותר.

1.3. צמצום מהותי בפעילות החברה על-ידי העברת עסקים ונכסים לאחרים.

מטרת פעולת ההפרטה הינה העברת פעילות שבבסיסה הינה תחרותית, או שיכולה להיות מסופקת ביעילות על ידי השוק הפרטי, משליטת הממשלה לגופים שאינם ממשלתיים.

ככלל, פעולת ההפרטה מבוצעת בחברות אשר מתנהלות עוד בזמן היותן ממשלתיות בסביבה תחרותית, או שבידי הממשלה אמצעים להבטיח רגולציה מספקת באספקת המוצר/השירות ביעילות, גם ללא החזקה בפועל של שליטה בחברה.

בתחום ההפרטה פועלת רשות החברות לקידום וביצוע הליכי הפרטה ובכלל זה, הכנת החברות למהלך ההפרטה, ייעוץ לוועדת השרים לענייני הפרטה בנוגע לדרכי והליכי ההפרטה, תאום בין הגורמים השונים וניהול וביצוע הליכי ההפרטה, הן בדרך של מכירות פרטיות והן בדרך של הצעות לציבור.

2. תמצית ביצוע הפרטת חברות ממשלתיות ותהליכי הפרטה נוספים בשנים 2021-2023

2.1. התכנית הרב שנתית להנפקות מיעוט של חברות ממשלתיות

במהלך שנת 2014, החלה רשות החברות הממשלתיות לקדם רפורמה כוללת אשר תכליתה לשפר את ביצועי החברות הממשלתיות, לרבות: שיפור היעילות ומעבר לרווחיות נאותה; הגברת השקיפות והמקצועיות בתהליכי קבלת החלטות; חיזוק אפקטיביות ההנהלות ושיפור הנורמות והמנהל התקין. כחלק מתהליך זה הוחלט על הנפקה של עד ל-49% מאחזקות המדינה במספר חברות בשנים הקרובות כפי שמפורט בהחלטה מס' חכ/42 של ועדת השרים לענייני חברה וכלכלה (קבינט חברתי-כלכלי) מיום 5.10.2014, אשר קיבלה תוקף של החלטת הממשלה ביום 19.10.2014 ומספרה 2103 ("תכנית ההנפקות").

בהתאם להחלטה הממשלה, מכירת המניות בחברות המפורטות בהחלטת הממשלה תבצע בדרך של הנפקת מניות בבורסה לניירות ערך בתל אביב. הפיכת החברות לחברות ציבוריות תסייע לחברות בהשגת שקיפות, יעילות ורווחיות ארוכת טווח. בהקשר זה יש להדגיש כי רוב הפעילות הינה מונופוליסטית. כחלק מהרפורמה בחנה הרשות את יישום המודל האמור להנפקות מיעוט בחברות הממשלתיות, לרבות ההשפעה האפשרית על רווחיות, יעילות, שקיפות והיבטי ממשל תאגידי בחברות הממשלתיות, וכן את מבנה הבעלות. לצורך הבחינה הסתייעה הרשות ביועצים ואלה הם עיקרי ממצאי הבדיקה והתועלות העיקריות הצפויות להתקבל כתוצאה מהנפקות המיעוט:

1. **שיפור ביצועי החברות** הנפקת מיעוט מהווה זרז להתייעלות באמצעות הגברת הפיקוח והבקרה של בעלי מניות מהציבור אשר דורשים רמת שקיפות גבוהה וקידום אוריינטציה מסחרית בחברה.

2. **שיפור הממשל התאגידי ושקיפות תהליכי קבלת החלטות** כתוצאה מהכפפת החברה הממשלתית המונפקת לדרישות חוק ניירות ערך התשכ"ח-1968, לצד הוראות חוק החברות, וחוק החברות הממשלתיות תידרשנה לאמץ סטנדרטים גבוהים של שקיפות, גילוי ונשיאה באחריות, כגון פרסום דוח על עסקי התאגיד, דיווחים מיידיים ותקופתיים,

3. תקבולי הנפקות למדינה או הזרמת הון לחברות תקבולי ההנפקות יכולים לשמש להקטנת הגרעון. בנוסף, ההנפקות יכולות לכלול גיוסי הון לחברות השונות, על-מנת לתן מענה לרפורמות נחוצות בחברות ומהלכי הבראה נדרשים, כמו גם לצרכי פיתוח של החברות ושיפור היחסים הפיננסיים שלהן. זאת, לעיתים, חלף מימון מתקציבי מדינה או בדרכים אחרות.

4. הסדרת הסביבה הרגולטורית פרסום התשקיף במסגרת הנפקה לציבור מחייב את כלל הגורמים הרלוונטיים לפעילות החברות השונות, ובכלל זה הרגולטורים המעורבים בהסדרת פעילותן, לקבוע מסגרת רגולטורית ברורה ושקופה.

5. הרחבת אפשרויות המימון של החברות חברות ציבוריות מסוגלות לגייס הון מקומי וזר בבורסה לניירות ערך, בפרק זמן קצר ובעלויות נמוכות מעלויות גיוסי הון פרטיים.

6. שיכלול ופיתוח שוק ההון בישראל הנפקת מניות לציבור של חברות ממשלתיות גדולות ויציבות בבורסה המקומית צפוי לקדם את הנזילות בשוק ההון הישראלי, ולהגדיל את מחזורי המסחר בבורסה, וכפועל יוצא מכך, לשפר את רמת האטרקטיביות של שוק ההון המקומי למשקיעים.

2.2. התעשייה האווירית לישראל בע"מ ("תע"א")

בהמשך להחלטת ממשלה מס' 2103 (חכ/42) אשר התקבלה ביום 19.10.2014 וקבעה תכנית רב שנתית לביצוע הנפקות מיעוט של חברות ממשלתיות וביניהן התע"א, ביום 19.11.2020 התקבלה החלטת ועדת שרים מס' מח/5 לענייני הפרטה בדבר הפרטת התע"א (להלן: "החלטת הפרטה"). בהתאם להחלטת הפרטה, ימכרו עד 49% (בדילול מלא) מהון המניות של החברה, בדרך של הצעה לציבור על פי תשקיף, אחת או יותר, בבורסה לניירות ערך בתל אביב, ההצעה תכלול, הצעת מכר של המדינה ו/או הצעת מכר בשילוב עם גיוס הון לחברה (להלן: "ההנפקה" או "ההנפקות" לפי העניין), ובלבד שהנפקה כאמור מעל ל-35% (בדילול מלא) מהון המניות של החברה תהיה כפופה לקבלת החלטה נוספת של ועדת השרים לענייני הפרטה. ביום 15 לדצמבר 2020 התכנסה הוועדה למכירת מניות המדינה בעניין הנפקת התע"א ונתנה אישור להתקדם בכלל המישורים לצורך ההנפקה.

הרשות רואה חשיבות גבוהה בישום החלטת הפרטה כפי שקבעה ועדת השרים לענייני הפרטה ועושה כל מאמץ על מנת לקדם נושא זה.

הרשות המשיכה גם השנה לקדם ביתר שאת את תהליך ההנפקה ופעלה מול גורמים ברשויות המדינה (ובראשם, משרדי המשפטים, האוצר והביטחון), רשות לניירות ערך ואל מול תע"א וזאת על מנת לקדם בצורה הטובה ביותר את ההנפקה. במקביל, פעלה הרשות לצד החברה לשימור החברה במעמד של חברה מדווחת וזאת באמצעות כינוס אסיפת בעלי האג"ח ותיקון תנאי אגרות החוב על ידי הארכת תאריך הפדיון בכ-12 חודשים.

2.3. חברות הנמל

בשנת 2003 החליטה ממשלת ישראל על שינוי מבני בנמלי הים במדינה שבמסגרתו בוטלה רשות הנמלים והוקמו רשות רגולטורית במשרד התחבורה – רשות ספנות והנמלים וארבע חברות ממשלתיות, מתוכן שלוש חברות נמל תפעוליות – חברת נמל אשדוד בע"מ ("נמל אשדוד"), חברת נמל חיפה בע"מ ("נמל חיפה") וחברת נמל אילת בע"מ ("נמל אילת"). במסגרת השינוי המבני בענף הנמלים נקבע בין היתר מתווה הפרטה של נמל אשדוד, נמל חיפה ונמל אילת.

לקראת השינוי המבני האמור לעיל, בשנת 2005 גובש מסמך של מתווה עקרונות לענייני הפרטה עבור נמל אילת, נמל אשדוד ונמל חיפה ("מתווה עקרונות 2005"). מתווה עקרונות 2005 גובש על-ידי הרשות בהתאם למדיניות משרד האוצר והוצג בפני ועדת השרים לענייני הפרטה. המסמך כלל בתוכו עקרונות להפרטה על פיהם גובשה החלטת ממשלה מספר 196.

בהחלטת הממשלה מס' 196 מיום 12.5.2009 שעניינה "הנפקת חלק ממניות חברות הנמל בבורסה והפרטת חברת נמל אילת" נקבע כי לעניין נמל אשדוד ונמל חיפה ההפרטה תתבצע בהתאם לשלבים הבאים:

1. במהלך שנת 2010 מכירת אחזקות המדינה בחברות נמל אשדוד ונמל חיפה ("חברות הנמל") בדרך של הצעת מכר של המדינה מלאה או בשילוב עם גיוס הון לחברה בהיקף שיקבע על ידי הרשות, כך ששיעור אחזקות המדינה לא ירד משיעור של 85% מהון המניות המונפק של כל אחת מחברות הנמל.
2. במהלך שנת 2011 מכירת אחזקות המדינות בחברות הנמל בדרכים המפורטות בשלב הראשון לעיל ו/או מכירה למשקיעים מוסדיים בהיקף ובחלוקה שתקבע על ידי הרשות, כך ששיעור אחזקות המדינה לא ירד בשיעור של 51% מהון המניות המונפק של כל אחת מחברות הנמל.
3. החל משנת 2020, יתרת אחזקות המדינה בכל אחת מחברות הנמל תימכר או תדולל במכירה פרטית ו/או באחת הדרכים המפורטות בשלב השני לעיל.

החל ממועד החלטת הממשלה משנת 2009 חברות נמל אילת, נמל אשדוד ונמל חיפה הפכו לחברות בהפרטה, כמשמעות מונח זה בחוק החברות הממשלתיות.

הפרטת חברת נמל אילת

בשנת 2010 החליטה ועדת השרים לענייני הפרטה על מכירה פרטית של מניות המדינה בנמל אילת. המתווה המאושר של הפרטת נמל אילת תאם את מתווה העקרונות 2005. החלטת הממשלה ממאי 2009 יושמה בנוגע לנמל אילת, אשר 100% ממניותיה נמכרו בשנת 2013 לרוכש פרטי.

קידום הפרטת חברות הנמל

החל משנת 2009 נעשו ניסיונות רבים לקדם את ביצוע הפרטות חברות הנמל, במסגרתם אף הוגשו טיוטות תשקיף של חברות הנמל לרשות ניירות ערך.

ביום 21.4.2010 בהתאם לסעיף 59(א) לחוק, אישרה ועדת השרים לענייני הפרטה את צו החברות הממשלתיות (הכרזה על אינטרסים חיוניים למדינה בחברת נמל חיפה בע"מ) וצו החברות הממשלתיות (הכרזה על אינטרסים חיוניים למדינה בחברת נמל אשדוד בע"מ) ורשמה לפניה את נוסח הנספח הביטחוני שצורף לכתב ההסמכה של חברות הנמל.

ביום 19.10.2014 התקבלה החלטת ממשלה מס' 2103 (חכ/42) שקבעה תכנית רב שנתית לביצוע הנפקות מיעוט של חברות ממשלתיות, וביניהן, גם חברות הנמל. ההפרטה תיערך באמצעות הנפקה, בפעם אחת או בשלבים, או בדרך של מכירה פרטית, או בשילוב של כל אחת מהדרכים כאמור.

בהתאם להחלטות הממשלה שצוינו לעיל, חברת נמל אשדוד הכינה במהלך שנת 2015 טיוטת תשקיף להגשה לרשות לניירות ערך לצורך קידום ההנפקה. יצוין כי חברת נמל אשדוד פעלה לקידום טיוטות תשקיף נוספות אך ניסיונות אלו לא הבשילו. יצוין כי לקראת סוף שנת 2015 הרשות הנחתה את חברת נמל חיפה להיערך להליך הנפקה דומה, ופעלה לקידום הנושא מולה.

במהלך שנת 2017, הרשות הייתה שותפה פעילה בצוותי המשא והמתן מול נציגות העובדים בנמל חיפה, לשם השגת תכנית התייעלות הכוללת תכנית פרישה לעובדי דור א' וכן תכנית התייעלות לפעילות הנמלית הכוללת הסכמות עם ההסתדרות. בנוסף, במהלך שנת 2020 חברת נמל אשדוד המשיכה לקדם משא ומתן עם ההסתדרות ובפברואר 2021 חתמה חברת נמל אשדוד על הסכם קיבוצי עם עובדי החברה הכולל תכנית פרישה מרצון ותכנית התייעלות לפעילות הנמלית.

כמו כן, במהלך השנים האחרונות פעלה הרשות בשיתוף עם הנהלת החברות לגיבוש תכנית אסטרטגית רב שנתית עבור כל אחת מחברות הנמל לשם היערכות לקראת השינויים הצפויים בענף.

הליך הפרטת חברת נמל חיפה

בחודש דצמבר 2018, לאחר משא ומתן ממושך ואינטנסיבי, הגיעה המדינה להסכמות עם הסתדרות העובדים ועם הנהלת חברת נמל חיפה בנוגע לצורך להכנת החברה לתחרות הצפויה בנמלי הים לאור הקמת שני נמלי ים חדשים שהיו צפויים להתחיל לפעול בשנת 2021 (ראו הרחבה בהמשך). ההסכמות כללו בין היתר: הסכמי פרישת עובדים והתייעלות, ביצוע פרויקטים תשתיתיים בנמל לטובת קליטת כלי שיט גדולים, הסכמות על העברת פעילות מחלקת הים מחברת נמל חיפה לחברה בת של חברת נמלי ישראל ("תעבורה ימית חיפה") וכן הסכמות על הפרטת החברה באמצעות מכירת 100% ממניותיה למשקיע אסטרטגי שזורים כספים לתוך החברה לביצוע ההשקעות.

במהלך שנת 2019 גיבשה הרשות בשיתוף נציגי המדינה את מדיניות הפרטת חברת נמל חיפה, לרבות היבטים הקשורים במאפייני הרוכש האסטרטגי וכן היבטים הקשורים בעניינים פיננסיים הקשורים בחברה. בחודש ינואר 2020 אישרה ועדת השרים לענייני הפרטה החלטה להפרטת כל אחזקות המדינה בחברה בדרך של מכירה פרטית, כמקשה אחת, של כל מניות החברה (100%) לרוכש אסטרטגי, בשילוב עם גיוס הון לחברה באמצעות הקצאת מניות החברה לרוכש, וכן חתמו החברה וארגון העובדים על הסכמים קיבוציים מפורטים להכנת החברה לתחרות במישור יחסי העבודה.

הרשות הובילה את הליך המכירה ובחודש יולי 2020 פורסמה מודעה לציבור להגיש פניות בהליך המכירה. לאחר מכן ובמשך מספר חודשים ביצעה הרשות בשיתוף החברה הליך "Road Show" בינלאומי שהביא לכך שבמועד להגשת פניות בחודש אוקטובר 2020 הוגשו 18 פניות מצד משקיעים בבקשה להשתתף בהליך המכירה. יש לציין, כי בספטמבר 2020, כחודש לפני הגשת הפניות, הרשות קידמה בשיתוף פעולה עם משרדי האוצר והתחבורה חתימה על הסכם מקרקעין היסטורי בין חברת נמל חיפה לחברת נמלי ישראל אשר נחתם ביום 17.9.2020;

במהלך שנת 2021 הפונים בהליך המכירה בחנו את המידע אודות החברה המצוי בחדר המידע אשר הוכן על ידי החברה, בוצעו סבבי שאלות ותשובות על החומרים (המענה התקבל הן מחברה והן מהרשות וגורמי המדינה) כמו כן, נערכו סיורים במתקני החברה לפונים בהליך שאושרו להיכנס לחדרי המידע.

באוקטובר 2021 אושר הצו לשמירה על האינטרסים החיוניים של המדינה בחברת נמל חיפה בע"מ על ידי הקבינט החברתי-כלכלי שקיבל תוקף החלטת ממשלה מס' 571 ביום 28.10.2021. בהמשך לכך, בנובמבר 2021 ועדת הנספים בכנסת אישרה את נוסח הצו שעיקריו הם: (1) הבטחת קיום פעילות חיונית לביטחון המדינה או יחסי החוץ שלה, (2) שמירת אופייה של החברה כחברה ישראלית שמרכז עסקיה וניהולה בישראל, (3) קידום התחרות בתחבורה נמלית ומניעת ריכוזיות במשק ועוד.

בדצמבר 2022 שר האוצר ושרת התחבורה והבטיחות בדרכים חתמו על היתר השליטה ובכך נתנו את אישורם לפי צו אינטרסים חיוניים למכירת מניות המדינה בחברת נמל חיפה בע"מ לקבוצה המורכבת מחברת גדות מסופים לכימיקלים (1985) בע"מ וחברת Adani Ports and Special Economic Zone Ltd ההודית, תמורת סכום של 3.9 מיליארד שקלים, כאשר מתוכם כמיליארד שקלים מיועדים להישאר בחברה ולשמש לשיפור תשתית וצרכים עסקיים.

העברת השליטה לרוכש האסטרטגי הושלמה ביום 10.1.2023 ובכך חברת נמל חיפה בע"מ הפכה לחברה פרטית. השלמת הליך מכירת מניות חברת נמל חיפה בע"מ מהווה חלק מהרפורמה הכוללת בנמלי הים שהחלה 2003 ומטרתה להגביר את התחרות בנמלי הים, תביא לשיפור יעילות הנמלים באמצעות השקעות משמעותיות בנמל ותסייע בהקלה בייבוא ובהקלה על יוקר המחייה.

פתיחת נמלים חדשים במדינת ישראל

לשם היערכות המשק הישראלי לגידול הצפוי בהיקף הסחורות המיובאות למדינת ישראל, החליטה ממשלת ישראל על הקמת שני רציפים בנמלי הים, אחד בנמל אשדוד והשני בנמל חיפה ("הנמלים החדשים"), אשר מוקמים על ידי חברת נמלי ישראל פיתוח ונכסים בע"מ ("חברת נמלי ישראל") החל משנת 2014 ואשר יופעלו על-ידי שתי חברות בינלאומיות מתחום הנמלים והספנות:

1. חברת SIPG תפעיל את נמל המפרץ אשר ממוקם בחיפה.

2. חברת TIL תפעיל את נמל הדרום אשר ממוקם באשדוד.

בשנת 2018 ולצורך מימוש פרויקט הקמת הנמלים החדשים, גייסה חברת נמלי ישראל אגרות חוב מהציבור בהיקף של כ- 2.5 מיליארד ש"ח. במהלך שנת 2019 הרשות סייעה לחברת נמלי ישראל לגייס חוב נוסף לצורך הקמת הנמלים החדשים בהיקף של כ- 1.9 מיליארד ש"ח. במהלך שנת 2020 הרשות סייעה לחברת נמלי ישראל בגיוס חוב נוסף בהיקף של כ- 750 מיליוני ש"ח.

בהתאם לנתונים שהתקבלו מחברת נמלי ישראל, נמל המפרץ החל את פעילות ביום 30.9.2021 ונמל הדרום ביום 15.1.2022.

2.4 חברת דואר ישראל בע"מ

קידום החלטת ממשלה להפרטת חברת דואר ישראל והיערכות לביצוע ההפרטה:

ביום 02.07.2018 התקבלה החלטת ועדת השרים לענייני הפרטה מס' מח/7 בעניין הפרטת חברת דואר ישראל בע"מ (להלן: "החברה", "החלטת ההפרטה"), בהמשך להחלטת ועדת השרים לענייני חברה וכלכלה מס' חכ/42 מיום 05.10.2014. ביום 05.08.2018 ניתן, בהתאם לסעיף 59 לחוק החברות הממשלתיות, אישור ועדת הכספים של הכנסת לדרך הפרטת החברה כפי שנקבע בהחלטת ההפרטה.

בהחלטת ההפרטה הוחלט למכור עד ל-40% מאחזקות המדינה בחברה בשני שלבים: בשלב הראשון מכירה פרטית של אחזקות המדינה בחברה ו/או של מניות נוספות שיוקצו על ידי החברה, לצורך המכירה הפרטית כמקשה אחת למשקיע, שלאחריהם 20% מכלל הון המניות של החברה יוחזקו על ידי משקיע פרטי. בשלב השני, הרשות תפעל למכירה של מניות נוספות בדרך של הצעה לציבור בבורסה לניירות ערך, כך ששיעור אחזקותיה של המדינה בחברה לא יפחת מ-60%.

במחצית השנייה של שנת 2020 קיימו הרשות והנהלת דואר ישראל הליך Roadshow למשקיעים פוטנציאליים ובתאריך 27.10.2020 הוגשו פניות להשתתפות בהליך על ידי משקיעים פוטנציאליים. במהלך שנת 2021 נפתחו חדרי המידע, התקיימו סיורים ופגישות עם המשקיעים הפוטנציאליים ובוצעו תהליכים נוספים בבסיס תהליך המכירה הפרטית.

בשל שינוי במצבה הפיננסי של החברה ונוכח שינוי מדיניות ביחס למבנה הבעלות העתידי של החברה, התקיימו בסוף 2021 דיונים בנוגע למתווה ההפרטה וביחס לצעדי ההתייעלות הנדרשים והפתרונות ארוכי הטווח לבעיות המבניות של החברה ושל שירותי הדואר לציבור. בעקבות דיונים אלה הוסכם על ידי הגורמים הרלוונטיים, ובכלל כן שר האוצר, שר התקשורת ורשות החברות הממשלתיות, כי אין זה נכון להמשיך במתווה הקיים של מכירת 20% ממניות המדינה בחברה למשקיע פרטי.

לאור שינוי המדיניות ובהתאם לסעיף 1.6 בהחלטת ההפרטה הרשות פעלה לקדם הנפקה של 40% ממניות החברה לציבור, ובתחילת 2022 הרשות קידמה בהתאם תהליכים שונים בכדי לעמוד ביעד זה. ביום 12.04.2022 אישרה ועדת שרים לענייני הפרטה תיקון של החלטת ההפרטה, לפיו תבוצע מכירת 40% (בדילול מלא) מהון המניות של החברה, בדרך של הצעה לציבור על פי תשקיף, אחת או יותר, בבורסה לניירות ערך בתל אביב, שתכלול הצעת מכר של המדינה, הקצאת מניות עם גיוס הון לחברה, או כל שילוב בינן ("הנפקה בבורסה"). יתרת אחזקות המדינה בחברה (60%) תימכר, כמקשה אחת, בדרך של מכירה למשקיע פרטי או לקבוצת משקיעים, מהארץ או מחו"ל ("מכירה פרטית"), שיכולה להתבצע בשילוב גיוס הון לחברה באמצעות הקצאת מניות החברה לרוכש. בהתאם להחלטת ההפרטה, ביום 29 בספטמבר 2022 עודכן מתווה ההפרטה ע"י השרים להליך של מכירה למשקיע פרטי-אסטרטגי של 100% ממניות החברה ("החלטת השרים"). לצד קבלת ההחלטה על הפרטה מלאה, קידמה הרשות בשנת 2022 מהלכי התייעלות, הבראה והסכם קיבוצי חדש בחברה.

בחודש ספטמבר 2022 נחתם הסכם הבראה בין המדינה לחברה הכולל הסדרה פיננסית לתכנית פרישה של 1,050 עובדי החברה בשתי פעימות. ההסכם קובע מכסת תקני כ"א מקסימלית לחברה. המימון לתוכנית יתקבל ע"י מכירת 42 מנכסי החברה למדינה. עלות תכנית הפרישה היא כ-790 מ"ש"ח, ושווי הנכסים מוערך בכ-600 מ"ש"ח. את הפער, המדינה תשלים באמצעות הזרמת הון לחברה. בנוסף, במהלך שנת 2022 משרד התקשורת הוביל שינויי רגולציה משמעותיים

בתקנות וברישיין הזואר המייצרים שיפור עמדות משמעותי בהיבט של הגמישות התפעולית של החברה והיכולת לקדם הליכי התייעלות משמעותיים. תיקונים אלו מסירים חסמים להגברת התחרות המשקית ומהווים מהלך משמעותי ביחס לשוק הזואר המסורתי הדועך.

בספטמבר 2022 הרשות החלה לעבוד במספר ערוצים לאור שינוי מתווה ההפרטה. גובשו ציוותי עבודה, הועדה למכירת מניות המדינה אישרה בקשת פטור מהליך מכרזי ולחלופין ביצוע הליך התמחרות, וכן עדכון נוהל המכירה וצווי האינטרסים מההליך הקודם וכל זאת כעבודה מקדימה לפרסום הליך המכירה.

עם השלמת עבודת הכנת החברה להפרטה כמתואר לעיל, עבר הליך ההפרטה לשלב הפומבי שלו וביום 10.7.2023 פורסם נוהל המכירה להפרטת חברת הזואר, לאחריו התקיים כנס מתעניינים ופורסם מיזע שיווקי על החברה באתר הרשות, וביום 12.9.2023 התקבלו פניות מאת 11 רוכשים פוטנציאליים (בהמשך התקבלה פנייה נוספת).

אירועים לאחר תאריך הדוח:

במהלך חודשים ינואר-פברואר 2024 אושרו על ידי הועדה למכירת מניות המדינה 10 פונים לכניסה לחדרי המיזע של הזואר, וביום 8.2.2024 נפתחו חדרי המיזע לעיון הפונים.

ביום 7.5.2024 אישרה ועדת הכספים של הכנסת את המתווה להפרטת 100% ממניות הזואר.

ביום 16.5.2024 הגישו שני מציעים הצעות מחיר לרכישת הזואר, וביום 19.5.2024, הוכרז על ידי הועדה למכירת מניות המדינה המציע המועדף, עם הצעה העומדת על סך של 461 מיליון ש"ח, וכן הוכרז כשיר שני. השלמת העסקה צפויה להתרחש במהלך שנת 2024.

2.5. החברות הממשלתיות המנהלות קרנות השתלמות – הכנת טיוטת הצעת החלטה להפרטת החברות לוועדת השרים להפרטה

קידום הפרטת 7 חברות ממשלתיות המנהלות קרנות השתלמות:

הרשות התניעה מהלך להפרטת החזקות המדינה בחברות הממשלתיות המנהלות קרנות השתלמות בנאמנות עבור עמיתים בקרנות (קרן אקדמאים, קרן עובדי מדינה, קרן הנדסאים וטכנאים, קרן ביוכימאים ומיקרוביולוגים, קרן משפטנים, קרן עובדים סוציאליים וקרן רוקחים) ("החברות"). במסגרת זאת, הרשות הכינה טיוטת הצעת החלטה לוועדת השרים להפרטה למכירת כל אחזקות המדינה ב-7 חברות ממשלתיות המנהלות קרנות השתלמות. נוסח טיוטת הצעת ההחלטה הועברה להתייחסות הגורמים הרלוונטיים והמעורבים: ההסתדרות הכללית (השותפה עם המדינה בבעלות על חברות אלה), וכן רשות שוק ההון, משרד המשפטים, אג"ת והחשב הכללי באוצר.

החברות בבעלות המדינה (50%) וההסתדרות הכללית (50%), וסך כל הנכסים המנוהלים על ידן עומד על כ-8.2 מיליארד ש"ח אשר משויכים לכ-100,000 עמיתים. רוב פעילותן נעשית במיקור חוץ ומועסקים בהן סך הכל כ-30 עובדים.

השר האחראי על החברות הינו שר האוצר ורשות שוק ההון הינה רגולטור של החברות.

תמורת המכירה, נכל שתהיה, תועבר לעמיתי הקרנות בהתאם להוראת רשות שוק ההון.

בשלב ראשון, הרשות החלה בפעילות להתקשרות עם מעריך שווי חיצוני להכנת הערכות שווי לחברות. ביום 15.5.24 התקבלה החלטה מס' מח/2 של ועדת השרים לענייני הפרטה למכירת כל אחזקות המדינה בחברות, כמקשה אחת בדרך של מכירה פרטית.

קידום הפרטת 2 חברות מעורבות המנהלות קרנות השתלמות:

למדינה אחזקות ב-2 חברות מעורבות המנהלות קרנות השתלמות ענפיות בנאמנות עבור עמיתים בקרנות (קרן מורים וגננות, קרן מורים תיכוניים וסמינרים) ("החברות"). חברות אלה מנהלות תיק השקעות בשווי כ-29.6 מיליארד ש"ח עבור כ-340,000 עמיתים. בדומה לאמור בסעיף הקודם לגבי קרנות השתלמות ממשלתיות, מקדמת רשות החברות את הפרטת

2.6. החברה למפעלי כלכלה ובנק יהב

קידום הפרטת החברה למפעלי כלכלה ומכירת מניות המדינה בבנק יהב

רשות החברות התניעה מהלך להפרטת כל החזקות המדינה בחברה למפעלי כלכלה ותרבות לעובדי המדינה בע"מ ("החברה") (50%) ושל החזקות המדינה בשרשור בבנק יהב (25%).

החברה למפעלי כלכלה הינה חברה מעורבת שהוקמה בשנת 1954 בבעלות המדינה (50%) והסתדרות הכללית – הסתדרות עובדי המדינה (50%) ועוסקת, בין השאר, במתן שירותי תרבות ורווחה לעובדי המדינה וגמלאיה, כמו הפעלת "מועדון טוב", הפעלת מכרזים לביטוחי שיניים, ביטוחי בריאות ותאונות אישיות, נופשוניים לגמלאים ומענקים לנזקקים, ומחזיקה בבעלות של 50% מבנק יהב וכן בנכס נדל"ן בשם "בית יערי". החברה מקבלת תקציב שוטף לפעילות מהמדינה ובנוסף מקבלת כספים לפעילויות ממשרדי ממשלה. השר האחראי על החברה הוא שר האוצר.

בנק יהב בבעלות החברה למפעלי כלכלה (50%) ובעלות בנק המזרחי טפחות (50%), כך שהחזקת המדינה בשרשור בבנק יהב הינה של 25%.

במהלך שנת 2023 הרשות פעלה להכנת מספר מתווים אפשריים להפרטת החברה למפעלי כלכלה תוך קבלה של תמורה למדינה ממכירת בנק יהב וקיימה ישיבות לקידום הנושא עם אנשי החשב הכללי, אגף תקציבים, משרד המשפטים, בנק ישראל וכן עם הסתדרות עובדי המדינה.

לאחרונה הגיעה רשות החברות לסיכום עם הסתדרות עובדי המדינה על הפרטת החברה למפעלי כלכלה ומכירת החזקות המדינה בבנק יהב, ובהתאם לכך מקדמת הצעת החלטה לועדת שרים להפרטה.

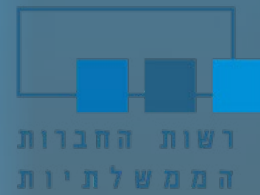
ביום 14.1.24 התקבלה החלטת ממשלה מס' 1267 הקובעת, בין היתר, כי על מנת להביא לצמצום ההוצאה הממשלתית ולייעול בפעילות החברות הממשלתיות, מוצע לקדם את ההפרטה של החברה למפעלי כלכלה.

ביום 15.5.24 התקבלה החלטה מס' 2/מח של וועדת השרים לענייני הפרטה למכירת כל אחזקות המדינה בחברה למפעלי כלכלה, כמקשה אחת בדרך של מכירה פרטית, לרבות לחברה למפעלי כלכלה עצמה.

פרק ה

שינויים מבניים בחברות

ה. שינויים מבניים בחברות

1. כללי

רשות החברות מופקדת בהתאם לחוק החברות הממשלתיות, בין השאר, על שינוי מבנה, רה-ארגון והפרטה של חברות ממשלתיות.

במסגרת זו, פועלת הרשות לגיבוש הצעות לממשלה לביצוע שינויים מבניים בחברות הממשלתיות לשם עידוד התחרות במשק, ייעול פעילות החברות הממשלתיות וביצוע שינויים מבניים בהתאם להחלטות הממשלה.

2. תיאור השינויים המבניים בחברות

2.1. חברת החשמל לישראל בע"מ

חברת החשמל לישראל בע"מ (להלן: "החברה"/"חח") הינה חברה ממשלתית כהגדרתה בחוק החברות, בבעלות ממשלתית בשיעור של 99.85%. החברה עוסקת בייצור, הולכה, חלוקה ואספקת חשמל והינה מונופולין בכל מקטעי תחומי החשמל ולמעשה מרכזת את עיקר פעילות ענף החשמל בישראל.

במשך השנים החל ממועד חקיקת חוק משק החשמל, קיבלו ממשלת ישראל וגופים ממשלתיים מספר החלטות ביחס לשינוי מבני בחברה. חלק מן ההחלטות אומצו על ידי החברה והגורמים הרגולטוריים, חלקן אומצו בתיקונים לחוק משק החשמל ויושמו, חלקן אומצו בתיקונים לחוק משק החשמל ונקבעו להן הוראות מעבר המאריכות את מועד יישומן, וחלקן לא אומצו בחוק ואף לא יושמו.

לאחר משא ומתן שנפרס על פני מספר שנים, בשנת 2018 הגיעו גורמי הממשלה הרלוונטיים ובהם רשות החברות הממשלתיות, והחברה, לאחר היועצות בנציגי העובדים וההסתדרות להבנות ביחס למתווה העקרונות בקשר לשינוי המבני לתקופה של שמונה שנים. מתווה העקרונות אושר בדירקטוריון חברת החשמל, ובהמשך לכך נחתם הסכם קיבוצי בין חברת החשמל, נציגות העובדים וההסתדרות, התקבלה החלטת הממשלה מס' 3859 מיום 3.6.2018 ופורסם ברשומות חוק משק החשמל (תיקון 16), תשנ"ו-1996.

להלן עיקרי עקרונות מתווה השינוי המבני:

1. מקטע הייצור

לפי עקרונות מתווה השינוי המבני החברה תפחית את פעילותה במקטע הייצור כמפורט להלן:

1.1. בתוך חמש שנים ממועד קבלת החלטת הממשלה מס' 3859 חברת החשמל תמכור לצד שלישי או צדדים שלישיים את אתרי הייצור הקיימים של החברה המופעלים בגז שלהלן: אתר אלון תבור, אתר רמת חובב, אתר רידינג, החלק המזרחי של אתר חגית, אתר אשכול, לרבות התשתיות והקרקע של כל אתר. בנוסף, חלק מהשטח בתחנת רוטנברג (שהיה מיועד להקמת תחנה פחמית ב"פרויקט D") יועבר לידי רשות מקרקעי ישראל לצורך מכירתו.

1.2. במהלך שנת 2019, נמכרה תחנת כוח אלון תבור בסכום של 1,875.7 מיליון ש"ח.

1.3. במהלך שנת 2020 נמכרה תחנת הכוח רמת חובב תמורת כ-4,256 מיליון ש"ח, עודפי הכספים ממכירה זו על סך 2,432 מיליון ש"ח מיועדים להפחתת תעריף החשמל בשנים 2021 ובשנים שלאחר מכן.

1.4. במהלך 2021 נבחרה ההצעה הזוכה במכרז למכירת החלק המזרחי של תחנת הכוח חגית והיא נמכרה במהלך שנת 2022 בסכום של 1,602 מיליון ש"ח והועברה לידי מפעיל פרטי, הרווח מהמכירה שימש גם הוא להפחתת תעריף החשמל.

1.5. כמו כן, במהלך שנת 2022 החברה עסקה בקידום ההכנות הנדרשות לטובת מכירת תחנת הכוח אשכול. מכירת תחנת הכוח רידינג מתעכבת בשל הצורך בגיבוש פתרון מוסכם על כל גורמי הממשלה הרלוונטיים לנושא אמינות אספקת החשמל לגוש דן.

- 1.6. כמו כן, החברה עוסקת בקידום ההכנות הנדרשות לטובת מכירת תחנת הכוח אשכול. מכירת תחנת הכוח רידינג מתעכבת בשל הצורך בגיבוש פתרון מוסכם על כל גורמי הממשלה הרלוונטיים לנושא אמינות אספקת החשמל לגוש דן.
- 1.7. ביום 3.9.2019 התקבלה החלטת ממשלה להקמת חברת בת ממשלתית לחברת החשמל – חברת נתיב האור, שתקים ותתפעל באתר אורות רבין שתי יחידות יצור המופעלות באמצעות גז טבעי בטכנולוגית מחזור משולב (מחז"מ) בהספק מותקן כולל של כ-1,200 מגה וואט. לאור משבר הקורונה, הפעלת המחז"מ הראשון נדחתה לחודש ספטמבר 2022. צפי הפעלת המחז"מ השני הוא יוני 2023. מעבר לכך החברה ו/או חברת הבת לייצור לא תקים תחנות כוח חדשות, לא תשחלף תחנות קיימות ולא תעסוק בפיתוח אתרי ייצור חדשים.
- במהלך 2021 מונה מנכ"ל החברה ונחתמו הסכמי פעילות משותפים (הסכמי מסגרת, מימון, הקמה וחכירה) בין חברת החשמל לבין חברת נתיב האור (הסכמי אם-בת).

ניהול המערכת

במסגרת עקרונות מתווה השינוי המבני נקבע כי החברה תפסיק לפעול כמנהל המערכת, עוד נקבע כי פעילות יחידת ניהול המערכת, יחידת תכנון ופיתוח טכנולוגיות (תפ"ט) והיחידה לסטטיסטיקה ושווקים, יועברו מחברת החשמל לחברה ממשלתית נפרדת - חברת נגה - ניהול מערכת החשמל בע"מ (להלן: נגה).

מועד הקמת חברת נגה נקבע בהחלטת הממשלה לדצמבר 2019. יחידת תפ"ט והיחידה לסטטיסטיקה ושווקים עברה לחברת נגה בדצמבר 2020. יחידת ניהול המערכת עברה לחברת נגה בנובמבר 2021. בנוסף, במהלך שנת 2021 לחברה הוענק רישיון לניהול המערכת, שונה תקנון החברה, מונו דירקטורים, נקבע סיווג לחברה וכן הוקמה ועדת איתור למנכ"ל החברה. כמו כן, הועבר הון בעלים על סך 175 מיליון ש"ח לטובת פעילות החברה. ביום 1 בנובמבר 2021 החלה החברה את פעילותה באופן מלא.

2. מקטע ההולכה והחלוקה

במסגרת עקרונות מתווה השינוי המבני נקבע כי -

- 2.1. החברה תמשיך לפעול כספק שירות חיוני ותבצע את פעילויות ההולכה בהתאם לרישיון ההולכה שיינתן לה ובהתאם לתוכנית הפיתוח למערכת ההולכה וההשנאה כפי שתאושר מעת לעת. החברה תפעל במקטעי ההולכה והחלוקה באמצעות מרכזי רווח נפרדים.
- 2.2. רישיון הולכה יינתן רק לחברה ממשלתית ובכל עת יהיה בתוקף רק רישיון אחד לפעילות זו.
- 2.3. נקבעו בחקיקה מגבלות על היקף רישיונות החלוקה שיינתנו לכל מי שאינם חברה ממשלתית.
- 2.4. הרישיונות להולכה ולחלוקה יינתנו לתקופה ממושכת כמקובל בתחום התשתיות הציבוריות כדוגמת ענפי הגז הטבעי והמים ויכללו הוראות באשר לחובה להתקנת מונים והעברת המידע שהתקבל מהם ורישיון חלוקה אף יכלול חובה למכור חשמל לכל צרכן באזור החלוקה שהוגדר ברישיון, אם הצרכן ביקש זאת.
- 2.5. החברה תהיה רשאית להקים ולתפעל מתקני אגירה אך ורק בתוך התשתית הפיסית של רשת ההולכה, כאשר האגירה בתשתית הפיסית תיקבע בתוכנית הפיתוח שיכין בעל רישיון ניהול המערכת. כמו כן, החברה תהיה רשאית לתכנן, להקים ולתפעל מתקני אגירה בתוך התשתית הפיסית של רשת החלוקה, והכל לפי עקרונות שתקבע רשות החשמל לשילוב מתקני אגירה ברשת החלוקה.

3. מקטע האספקה

במסגרת עקרונות מתווה השינוי המבני נקבע כי מקטע האספקה ייפתח לתחרות באופן הדרגתי כך שבמקטע צרכני מתח על עליון, עליון וגבוה, חברת חשמל לא תהיה רשאית לפעול כגורם תחרותי, ובמקטע מתח נמוך החברה תהיה רשאית להתחרות רק אם נתח השוק שלה ירד מ-60% במקטע זה. החברה תיוותר מספק ברירת מחדל במקטע זה ותפעל במרכז

4. איתנות פיננסית

4.1. דירקטוריון החברה אישר ביום 10 במאי 2018 תכנית עסקית שמהווה את הבסיס למוזל הפיננסי שהוצג לדירקטוריון במועד האישור, המתבסס על עקרונות מתווה השינוי המבני שגובשו במהלך הדיונים על הרפורמה, ובהמשך לכך נקבעו יעדי איתנות פיננסית על ידי הדירקטוריון באותו מועד.

4.2. במסגרת עקרונות מתווה השינוי המבני נקבע כי במהלך שנות הרפורמה, צוות המורכב מגורמי מדינה בראשות מנהל רשות החברות הממשלתיות, ובהשתתפות הממונה על התקציבים, החשב הכללי ומנכ"ל משרד האנרגיה או מי מטעמם, יוקם במטרה לעקוב ולבקר, תוך התייעצות עם החברה ועל בסיס דיווחיה לצוות, אחר העמידה ביעדי האיתנות הפיננסית והתקיימות ההנחות שבבסיס התכנית העסקית הנוגעות לרפורמה ולשינוי המבני (להלן: "צוות המעקב"). צוות המעקב יתכנס אחת לשנה או בסמוך לאחר קרות אירוע משמעותי בעל קשר ישיר ליישום הרפורמה, המשפיע באופן מהותי על העמידה ביעדי האיתנות הפיננסית של החברה, לפי המוקדם מבניהם. ככל שיוסכם כי קיימת חריגה מהותית צפויה מהעמידה ביעדי האיתנות הפיננסית או מהנחות שבבסיס התכנית העסקית הנוגעות לרפורמה ולשינוי המבני, צוות המעקב יקיים דיונים עם החברה ביחס לדרכי פעולה אפשריות.

5. שינוי ארגוני ותכנית התייעלות

5.1. במסגרת עקרונות מתווה השינוי המבני נקבע כי החברה תעבור תהליך מהותי של שינוי ארגוני ותוכנית התייעלות, במסגרתה תקטן מצבת העובדים הקבועים בחברה ב-1,803 עובדים על פני 8 שנים, משנת 2018 ועד לשנת 2025. בעקבות פרישת העובדים כאמור יימחקו משרות מלאות כמספר העובדים הפורשים מתקן המשרות בחברה בהתאם למספר הפרישות המוקדמות אשר בוצעו בפועל. בנוסף, חלק מהעובדים יעברו לחברת נגה, עובדי יחידות הייצור שיימכרו יושאלו מהחברה לחברות אשר ירכשו את יחידות הייצור ל-5 שנים ולאחר מכן יסיימו את העסקתם בחברה. סה"כ מצבת העובדים הקבועים תרד בכ-2,200 עובדים קבועים (ביחס לתחילת שנת 2018). בתום שמונה שנים ממועד קבלת החלטת הממשלה, מספר העובדים הקבועים בחברה לא יעלה על 6,400 עובדים קבועים. כמו כן החל מיום 1 בינואר 2023 ובמהלך יתרת התקופה, מספר העובדים הארעיים יהיה בין 2,600 ל-2,900. ככל שהמטלות המוטלות על החברה ידרשו העסקת עובדים ארעיים נוספים מעבר להיקף העובדים הארעיים האמור, העסקתם תהיה כפופה לאישור מנהל רשות החברות הממשלתיות ומנכ"ל משרד האנרגיה.

5.2. מחתימת ההסכם הקיבוצי ועד סוף שנת 2023, פרשו 1,853 עובדים בפרישה מוקדמת, בהתאם ליעדי הפרישה המתוכננים.

5.3. 160 מנהלים ועובדים נוספים יועסקו בחוזים אישיים ושלא בהתאם להסכמים הקיבוציים החלים על עובדי החברה. נכון ליום 1.1.2024 הועברו לחוזים אישיים 142 מעובדי החברה. רובם המוחלט של מנהלי החברה ברמת סגן מנהל אגף ומעלה הועברו לחוזים אישיים.

5.4. כמו כן, מתווה השינוי הארגוני כולל, בין היתר, מסגרת מוסכמת לעדכון יחסי העבודה ושינוי התרבות הארגונית בחברה, עקרונות שינוי מבנה הארגון והתייעלות ולוח זמנים להשגת הסכם לשינוי מבנה השכר לעובדים חדשים שיקלטו. כן הושגו הסכמות בנוגע לתשלומים לעובדים קבועים שיישארו בחברה ולעובדים שיפרשו בתקופת הרפורמה אשר הזכאות להם תתגבש על פי אבני דרך מוסכמות.

5.5. בתחום השינויים הארגוניים, החברה מיישמת שינויים ארגוניים נרחבים הכוללים איחוד פונקציות, ביטול פונקציות והשטחת ההיררכיה הניהולית מ-13 רמות ניהול ל-7 רמות ניהול. השינויים העיקריים שבוצעו עד כה: ארגון מחדש של חטיבת הלקוחות; ארגון מחדש של חטיבת ייצור ואנרגיה; הקמת יחידת שיווק ורגולציה כחטיבה נפרדת; ארגון מחדש של חטיבת פרויקטים; ארגון מחדש בחטיבות תקשוב, תפעול ולוגיסטיקה, משאבי אנוש, המנהל הכללי, המחלקה המשפטית, חטיבת הרשת ועוד.

ביום 3 בינואר 2018 נובש ונחתם הסדר נכסים בין חברת החשמל, מדינת ישראל, רשות מקרקעי ישראל ועיריית תל אביב, בהתאם לסעיף 62 בחוק משק החשמל. במסגרת ההסכם הוחלט על מתווה למסירת נכסים שהוחכרו לחברת החשמל בעיר ת"א, לידי עיריית ת"א, מדינת ישראל ורמ"י. כמו כן, ההסכם כולל הסדרת סוגיות נוספות שבין החברה ובין המדינה, רשות מקרקעי ישראל והעירייה, לרבות מסירת שטחים ציבוריים לעירייה באתרים שונים בתחומי העיר תל אביב הכוללים חלק מאתר רידינג, סוגיות תכנון תשלומים והתחשבנויות כספיות שונות ונושאים אחרים.

נכון למועד פרסום הדוח, העברת הנכסים מחברת החשמל למדינה הושלמה במלואה למעט תחנת הכוח רידינג שלגביה ביקשה המדינה לדחות את ההעברה למועד שיקבע בהמשך.

3. העברת מחלקות ים לחברת נמלי ישראל – פיתוח ונכסים בע"מ

ביום 16.2.2020 התקבלה החלטת ממשלה מספר 4874 לפיה אישרה הממשלה הקמת שתי חברות בנות ממשלתיות בבעלותה המלאה של חברת נמלי ישראל.

במסגרת העברת הפעילות ממחלקות הים בנמל אשדוד ונמל חיפה, נקבע כי יעברו לחברות הבנות כל הנכסים של מחלקות הים, לרבות שטחי פעילות מחלקות הים וכן כלל הנכסים התפעוליים של המחלקות.

לצורך יישום החלטת הממשלה וקידום העברת מחלקות הים, תוקן כתב ההסמכה של חנ"י בסוף שנת 2020 באופן המאפשר ומסמך את חנ"י לרבות באמצעות חברות בנות מטעמה לתת שירותי ים לכלי שיט בנמל חיפה החל מיום 1.11.2020 ובנמל אשדוד החל מיום 1.1.2021. כן, תוקן חוק רשות הספנות והנמלים, התשס"ד-2004. בתמורה להעברת פעילות מחלקות הים כאמור, שילמה חנ"י סך של 175 מיליון ש"ח לחברת נמל אשדוד וסך של 180 מיליון ש"ח לחברת נמל חיפה. יצוין כי התמורה נקבעה על בסיס הערכת השווי ההוגן של הפעילות המועברת שבוצעה על ידי שני מערכי שווי חיצוניים ובלתי תלויים ובהתאמות שהוסכמו על ידי הצדדים.

חברת הבת חיפה הוקמה ביום 27.10.2020 וחברת הבת אשדוד הוקמה ביום 7.4.2021. ביום 13.9.2021 נחתמו כתבי ההסמכה למתן שירותי ים של החברות הבנות על ידי שרת התחבורה והבטיחות בדרכים ושר האוצר. עובדי מחלקות הים עברו מחברת האם לחברות הבנות בתחילת ינואר 2022.

4. מקורות חברת המים בע"מ

מקורות הינה חברה ממשלתית בשליטה מלאה של ממשלת ישראל. חברת מקורות הינה חברת המים הלאומית, המספקת כ-70% מסך אספקת המים בישראל. החברה פועלת בתחום אספקת המים ובכלל זה הפקת מים, קליטת מים מספקים פרטיים, הולכתם, איגומם, טיפול באיכותם ואספקתם בכל רחבי המדינה עד לפתח הרשות המקומית והיישוב.

כחלק מהתמודדות עם תקופת הבצורת, אשר גרמה להידלדלות במאגרי המים הטבעיים של ישראל באופן המחייב ביצוע השקעות משמעותיות בתשתיות משק המים ולצורך יעול משק המים, נדרש שינוי מבני בקבוצת מקורות. לצורך יישום השינוי, קידמה הרשות ביחד עם משרדי הממשלה הרלוונטיים את החלטת ממשלה 4514 "יצירת תשתית להגדלת היקף הפיתוח במשק המים לשם התמודדות עם תקופות בצורת מתמשכות ותיקון החלטות ממשלה". החלטת הממשלה התקבלה ביום 24 בפברואר 2019. החלטה זו כוללת התייעלות בחברת מקורות, מיקוד החברה בפיתוח מקטע ההולכה במשק המים וכן חיזוק איתנותה הפיננסית של חברת מקורות לצורך הרחבת השקעותיה. חלק עיקרי מחיזוק איתנותה הפיננסית והשינוי המבני האמור, יבוצע באמצעות מכירת מתקן ההתפלה באשדוד, מכירת נכסי הנדל"ן העיקריים שבבעלות החברה, הנפקת אג"ח סחיר בבורסה לניירות ערך בת"א, מיזוג עם חברת המפא"ר, והפרטת חברת הבת מקורות פיתוח וייזום בע"מ.

- במהלך שנת 2022 הושלמה מכירת מתקן התפלה באשדוד לחברת שפיר הנדסה אורחית וימית בע"מ וג'י.אי.אס גלובל אניורומנטל סולושנס בע"מ GES.

- במהלך פברואר 2022 עברה החלטת ממשלה בה אושר מיזוג חברת המפא"ר עם חברת מקורות. ביום 17 באפריל 2024 הושלם מיזוג חברת המפא"ר.
- ביום 3 במאי 2022 ביצעה החברה הרחבה לאגרות חוב בסך של כ- 1,100 מיליון ש"ח ערך נקוב בתמורה נטו של כ- 1,183 מיליון ש"ח. הנפקת האג"ח הסחיר הובילה להוזלת עלויות המימון של חברת מקורות וגיוון מקורות המימון שלה. תמורת הגיוס תשמש את חברת מקורות להמשך ביצוע תכנית הפיתוח הנדרשת במשק המים וכן לצרכי מחזור חוב ישן. ביום 7 בספטמבר 2023 ביצעה החברה הרחבה לאגרות חוב בסך של כ- 600 מיליון ש"ח ערך נקוב בתמורה נטו של כ- 615 מיליון ש"ח וכן ביום 7 בינואר 2024 ביצעה החברה הרחבה לאגרות חוב בסך של כ- 1,256 מיליון ש"ח ערך נקוב בתמורה נטו של כ- 1,260 מיליון ש"ח.
- החברה פועלת למכירת נכסי הנדל"ן העיקריים שבבעלותה במסגרת הליך מכרזי.
- התייעלות בכוח אדם – החברה פועלת בהתאם למתווה מוסכם במסגרתו כבר עשרות עובדים פרשו בפרישה מוקדמת.
- במהלך שנת 2023, השקיעה החברה סך של כ-1.3 מיליארדי ש"ח להקמה וחיידוש של מפעלי ים במדינה.

פרק 1

נספחים

רשות החברות
הממשלתית

נספח א: תוצאות החברות הממשלתיות

להלן הכנסות החברות הממשלתיות העיקריות בשנים 2021-2023 (במיליוני ש"ח):

2021	שינוי באחוזים	2022	שינוי באחוזים	2023	
22,150	4.31%	23,105	6.8%	24,686	חח"י
14,462	15.46%	16,698	17.7%	19,655	התעשייה האווירית
9,931	16.66%	11,586	21.2%	14,043	רפאל
5,642	(1.06%)	5,582	6.0%	5,915	נתיבי ישראל
5,104	(2.43%)	4,980	5.3%	5,245	מקורות
4,766	(19.26%)	3,848	(9.5%)	3,482	נת"ע
2,558	11.06%	2,841	27.0%	3,607	רכבת ישראל
1,625	(5.72%)	1,532	5.9%	1,623	זואר ישראל
1,583	36.70%	2,164	14.6%	2,479	נתיבי איילון
1,202	0.92%	1,213	(17.3%)	1,003	חברת נמל אשדוד
1,121	12.31%	1,259	5.4%	1,327	חנ"י
1,005	12.24%	1,128	1.2%	1,141	נתנ"ז
617	12.32%	693	21.2%	840	החברה למתנ"סים
397	10.33%	438	(1.6%)	431	עמידר
327	19.88%	392	4.3%	409	תש"א
268	30.97%	351	(21.1%)	277	החברה לשירותי איכות הסביבה
7,526	185.89%	21,516	2.0%	21,950	יתר החברות
(4,013)		(17,743)		(16,658)	התאמות למאוחד
76,271	6.96%	81,583	12.1%	91,455	סה"כ

להלן רווחי החברות הממשלתיות בשנים 2021-2023 (במיליוני ש"ח):

2021	2022	2023	
4,700	1,886	5,115	סה"כ רווח תפעולי
3,766	2,399	6,246	סה"כ רווח נקי
4,583	4,223	7,636	סה"כ רווח כולל

להלן הרווח (ההפסד) הנקי של החברות הממשלתיות העיקריות בשנים 2021-2023 (במיליוני ש"ח):

2021	2022	2023	
1,285	1,774	2,235	חח"י
536	415	182	חנ"י
432	53	588	רפאל
478	715	1,173	התעשייה האווירית
(14)	(251)	39	חברת נמל אשדוד
386	448	190	מקורות
47	64	49	תש"א
83	16	43	עמידר
25	(38)	(18)	נת"ע
(5)	(133)	968	רכבת ישראל
252	254	286	נתג"ז
(175)	(1,054)	182	דואר ישראל
21	27	25	החברה לשירותי איכות הסביבה
22	5	32	נתיבי ישראל
-	62	119	נתיבי איילון
-	2	-	החברה למתנ"סים
393	40	153	יתר החברות
3,766	2,399	6,246	סה"כ

תמצית נתונים מאזניים של החברות הממשלתיות (במיליוני ש"ח):

להלן תמצית סעיפים מאזניים מצרפיים עיקריים בחברות הממשלתיות לימים 31 בדצמבר 2021-2023:

2021	2022	2023	
235,302	256,431	271,460	סה"כ נכסים ונכסי פיקוח
64,600	67,879	74,209	סך הון עצמי
157,018	162,171	166,965	רכוש קבוע, נדל"ן להשקעה והשקעות
165,370	183,352	192,971	סך התחייבויות

להלן תמצית סעיפים מאזניים עיקריים בחברות הממשלתיות העיקריות ליום 31 בדצמבר 2023 (במיליוני ש"ח):

סך נכסים ונכסי פיקוח	סך התחייבויות והתחייבויות פיקוח	הון עצמי (גרעון) (בהון)	רכוש קבוע, נדל"ש והשקעות	
103,316	67,846	35,470	64,912	חח"י
39,832	38,140	1,692	38,215	רכבת ישראל
28,026	22,604	5,422	6,906	התעשייה האווירית
21,085	15,944	5,141	17,767	מקורות
25,600	20,095	5,505	7,466	רפאל
15,211	5,582	9,629	13,213	חנ"י
8,221	8,746	(525)	1,214	דואר ישראל
7,331	5,362	1,969	6,062	נתג"ז
3,623	863	2,760	1,908	חברת נמל אשדוד
2,554	1,261	1,293	2,102	תש"א
1,960	1,951	9	527	נת"ע
1,723	879	844	993	עמידר
1,837	1,472	365	371	נתיבי ישראל
1,202	927	275	232	נתיבי איילון
294	107	187	84	החברה לשירותי איכות הסביבה
155	152	3	3	החברה למתנ"סים
9,644	7,116	2,528	3,431	יתר החברות
(154)	(1,796)	1,642	1,559	התאמות למאוחד
271,460	197,251	74,209	166,965	סה"כ

להלן תמצית סעיפים מאזנים עיקריים בחברות הממשלתיות העיקריות ליום 31 בדצמבר 2022 (במיליוני ש"ח):

רכוש קבוע, נדל"ש והשקעות	הון עצמי (גרעון בהון)	סך התחייבויות והתחייבויות פיקוח	סך נכסים ונכסי פיקוח	
64,301	32,171	66,793	98,964	חח"י
34,822	719	35,332	36,051	רכבת ישראל
5,885	4,342	20,017	24,359	התעשייה האווירית
16,782	4,933	15,940	20,873	מקורות
6,815	4,814	15,471	20,285	רפאל
13,253	9,501	6,041	15,542	חנ"י
2,075	(864)	9,127	8,263	זואר ישראל
5,749	1,626	5,462	7,088	נתג"ז
1,920	2,702	949	3,651	חברת נמל אשדוד
385	332	1,027	1,359	נתיבי ישראל
1,796	1,278	1,001	2,279	תש"א
638	27	2,046	2,073	נת"ע
1,123	813	1,013	1,826	עמידר
216	156	944	1,100	נתיבי איילון
76	162	159	321	החברה לשירותי איכות הסביבה
5	-	125	125	החברה למתנ"סים
4,909	4,587	8,260	12,846	יתר החברות
1,421	580	(1,155)	(574)	התאמות למאוחד
162,171	67,879	188,552	256,431	סה"כ

תמצית נתונים תזרימיים (במיליוני ש"ח):

2021	2022	2023	
(3,044)	2,895	(576)	מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת
6	(189)	(175)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
1,887	435	1,201	מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון
(1,151)	3,141	450	סה"כ
11,932	10,781	13,922	מזומנים ושווי מזומנים י.פ.
10,781	13,922	14,372	מזומנים ושווי מזומנים י.ס.
(1,151)	3,141	450	השינוי

להלן סך השקעות פיתוח בחברות הממשלתיות בשנים 2021-2023:

2021	שינוי	2022	שינוי	2023	
12,662	3.66%	13,126	11.76%	14,669	סך פעילות השקעה
222	3.60%	230	11.74%	257	השקעה למועסק (באלפי ש"ח)

להלן תמצית נתונים תזרימיים של החברות הממשלתיות העיקריות בשנים 2021-2023 (במיליוני ש"ח):

תזרים מזומנים שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת:

2021	2022	2023	
4,760	2,210	4,263	חח"י
111	105	139	רכבת ישראל
454	2,805	3,280	התעשייה האווירית
1,733	1,190	733	מקורות
1,907	2,025	3,227	רפאל
547	775	886	חנ"י
(52)	(236)	(77)	דואר ישראל
995	1,091	927	נתנ"ז
(17)	14	23	נתיבי איילון
289	295	123	חברת נמל אשדוד
13	159	57	נתיבי ישראל
105	172	222	תש"א
(98)	95	17	נת"ע
(5)	41	66	עמידר
18	31	25	החברה לשירותי איכות הסביבה
4	7	(11)	החברה למתנ"סים
(13,808)	(7,884)	(14,476)	יתר החברות
(3,044)	2,895	(576)	סה"כ

השקעות ברכוש קבוע ונדל"ן להשקעה של חברות הממשלתיות העיקריות בשנים 2021-2023 (במיליוני ש"ח):

2021	2022	2023	
5,502	5,472	6,416	חח"י
3,138	3,681	4,037	רכבת ישראל
177	198	1,000	התעשייה האווירית
1,568	1,540	1,385	מקורות
659	825	872	רפאל
419	214	447	חנ"י
91	70	20	דואר ישראל
4	2	2	נתנ"ז
2	12	9	*נתיבי איילון
317	323	173	חברת נמל אשדוד
27	31	26	נתיבי ישראל*
145	178	195	תש"א
6	11	5	נת"ע
11	8	12	עמידר
13	21	17	החברה לשירותי איכות הסביבה
1	1	1	החברה למתנ"סים
582	539	52	יתר החברות
12,662	13,126	14,669	סה"כ

*השקעות החברה בתשתיות אינן נרשמות בדוחות החברה.

נספח ב: יצוא, תקבולים מדיבידנד ותקבולים מהפרטה

יצוא

להלן יצוא החברות הממשלתיות במיליוני דולר בשנים 2021-2023:

2021	2022	2023	
4,856	5,464	5,707	סך הכנסות מיצוא (במיליוני דולר)
15,687	18,346	21,057	סך הכנסות מיצוא (במיליוני ש"ח)
21%	22%	26%	% היצוא מסך הכנסות החברות

להלן יצוא החברות הממשלתיות במיליוני ש"ח בהתאם למגזרי הפעילות בשנים 2021-2023:

2021	שינוי	2022	שינוי	2023	מגזר פעילות
15,359	16.8%	17,943	14.9%	20,625	ביטחוניות
325	23.7%	402	7.2%	431	אנרגיה
3	(74.1%)	0.8	90.6%	1.5	שאר המגזרים
15,687	23.9%	18,346	14.8%	21,057	סה"כ

תקבולים מדיבידנד

בהתאם לחוק החברות הממשלתיות, החלטת דירקטוריון חברה ממשלתית בדבר ייעוד רווחים בדוחות הכספיים טעונה את אישור הרשות.

הרשות קבעה מדיניות של חלוקת דיבידנדים בשיעור של לפחות 50% מהרווח הנקי השוטף התקופתי (לפני בונוס לעובדים), ודיבידנדים מהרווחים הצבורים בהתאם לדרישה ספציפית של הרשות לאחר בחינת מצב החברה ויכולתה לשלם דיבידנדים לבעלי המניות.

להלן פירוט לגבי דיבידנד שהתקבל מחברות ממשלתיות בשנים 2021-2023 (במיליוני ש"ח):

2021	2022	2023	
114	1370	628	סך דיבידנד שהוכרז (במיליוני ש"ח)
4.2%	57.1%	10.1%	יחס דיבידנד לרווח הנקי

להלן החברות הממשלתיות שחילקו דיבידנד למדינה במהלך השנים 2021-2023 (במיליוני ש"ח):

שם החברה	2023	2022	2021
התעשייה האווירית	379.6	655	-
רפאל	26.34	206.1	-
תשתיות אנרגיה	33.8	200	-
נתגו	71	80	-
ערים חברה לפיתוח עירוני	-	77.3	6.1
החברה לשירותי איכות הסביבה	14.79	12.93	14.78
ענבל חברה לביטוח	1.3	1.79	0.68
תומר	2.7	1.6	2.04
איסורד	0.7	0.7	0.5
חברת נמל אשדוד	-	-	90
זירה להשכיר	0.5	-	0.18
רותם תעשיות	7.12	-	-
אחר	90	85	-
סה"כ	627.85	1320.42	114.28

* למען הסר ספק, הסכומים מתייחסים לדיבידנד שהוכרז בהתאם לדוחות הכספיים של החברות הממשלתיות.

תקבולים מהפרטה

להלן פירוט תקבולים מהפרטות¹⁰ חברות ממשלתיות בעשרים השנים האחרונות (2003-2023):

שם החברה	שנה	סכום תקבולים במיליוני דולר	סכום תקבולים במיליוני ש"ח
חברת נמל חיפה בע"מ	2023	1,142	3,974
תעש מערכות בע"מ	2018	476	1,774
אוצר מפעלי ים	2016	98	379
החברה לפיתוח יפו העתיקה	2016	46	180
אתרים	2016	21	80
בזק החברה הישראלית לתקשורת	2014	43	151
חברת נמל אילת	2013	28	105
חברה לאוטומציה במינהל השלטון המקומי	2011	6	21
בנק לפיתוח התעשייה	2009	81	306
קרן השתלמות למהנדסים	2008	6	20
החברה הממשלתית למזליות ומטבעות	2008	4	14
חברת בתי זיקוק לנפט	2007	1,538	6,430
כימיקלים לישראל	2007	15	59
החברה לפיתוח אזור לוד רמלה	2004	1	3
צים - חברת השייט הישראלית	2004	113	504
אל על	2003	100	441
החברה הלאומית לאספקת פחם	2003	9	38
בזק החברה הישראלית לתקשורת	2003-2008	1,366	6,746
סה"כ		3,727	14,479

להרחבה ראה פרק ד' - הפרטת חברות ממשלתיות להלן. ל

¹⁰ לא כולל גיוסי הון לחברות ולא כולל תקבולים מהפרטת בנקים ש"בהסדר המניות הבנקאיות".

נספח ג: סקירה של עסקאות ההפרטה בשנים 2005-2023

להלן סקירה של עסקאות ההפרטה, אשר בוצעו על ידי רשות החברות בדרך של מכירות פרטיות ובדרך של הנפקות והצעות מכר לציבור בבורסה לניירות ערך בישראל:

סך היקף ההפרטות וגיוס ההון משנת 2005 ועד שנת 2023 הסתכם לכ- 22,564 מיליוני ש"ח (ללא בנקים). החל מינואר 1986 ועד סוף 2023, 99 חברות חדלו להיות ממשלתיות.

להלן פירוט היקף ההפרטות וגיוסי הון בשנים 2005-2023:

היקף במיליוני ש"ח	היקף במיליוני דולר	שנה
4,261	919	2005
3,255	757	2006
7,289	1,739	2007
1,163	340	2008
306	81	2009
-	-	2010
21	6	2011
-	-	2012
105	28	2013
151	43	2014
-	-	2015
639	165	2016
1,400	375	2018
195	60	2021
144	41	2022
3,974	1,142	2023
22,902	5,696	סה"כ

הפרטה וגיוס הון במניות וני"ע המירים מהציבור בין השנים 2005-2023

2021	אחוז נמכר בדילול מלא	סך גיוס מלא במיליוני ש"ח	סך גיוס מלא במיליוני דולרים	סך גיוס הון לחברה במיליוני דולרים	סך גיוס הון למדינה במיליוני דולרים	תאריך	שם החברה
16%	30%	4,261	919	-	919	10/2005	בזק החברה הישראלית לתקשורת*
5%	12%	1,129	330	-	330	09/2008	
		5,390	1,249	-	1,249		סה"כ
	100%	3,255	757	757	-	09/2006	בית זיקוק לנפט אשדוד
	100%	6,430	1,538	-	1,538	02/2007	בתי זיקוק לנפט
50%	0%	800	186	186	-	07/2007	פי גלילות מסופים וצינורות
0%	100%	14	4	-	4	05/2008	החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות
0%	0%	59	15	-	15	12/2007	כימיקלים לישראל
0%	50%	20	6	-	6	09/2008	קרן השתלמות למהנדסים
0%	50%	306	81	-	81	12/2009	בנק לפיתוח התעשייה
0%	40%	21	6	-	6	05/2011	חברה לאוטומציה במינהל השלטון המקומי
0%	100%	105	28	-	28	01/2013	חברת נמל אילת
0%	1%	151	43	-	43	03/2014	חברת בזק
0%	83%	379	98	-	98	06/2016	אוצר מפעלי ים
0%	50%	180	46	-	46	06/2016	החברה לפיתוח יפו העתיקה
0%	50%	80	21	-	21	06/2016	אתרים
0%	100%	1,400	375	-	375	11/2018	תעש מערכות בע"מ
0%	100%	195	60	-	60	01/2021	תעש מערכות בע"מ
0%	100%	144	41	-	41	12/2022	תעש מערכות בע"מ
0%	100%	3,974	1,142	260	882	01/2023	חברת נמל חיפה בע"מ
		22,903	5,696	1,203	4,493		סה"כ

*לא כולל תמורה ממימושי אופציות לאחר ירידת אחזקות המדינה בבזק אל מתחת ל-5%, בסך של כ-34 מיליוני דולר.

הפרטה וגיוס הון במניות וניירות ערך המירים מהציבור בשנים 2005-2023 (במיליוני דולרים):

שם החברה	החודש	גיוס הון למדינה מידי	גיוס הון למדינה עתידי	גיוס הון למדינה עתידי	גיוס הון לחברה מידי	גיוס הון לחברה עתידי	סה"כ גיוס הון לחברה	סה"כ גיוס מלא	אחוז נמכר בדילול מלא	אחוז המדינה לאחר דילול
שנת 2005										
בזק החברה הישראלית (לתקשורת 5)	10/2005	919	-	-	-	-	919	919	30%	16%
סה"כ בשנת 2005		919	-	-	-	-	919			
שנת 2006										
חברת בית זיקוק לנפט אשדוד	09/2006	-	-	-	757	-	757	757	100%	0%
סה"כ בשנת 2006					757		757	757		
שנת 2007										
בתי זיקוק לנפט	02/2007	1,538	-	-	-	-	1,538	1,538	100%	0%
פי גלילות מסופים וצינורות נפט (6)	07/2007	-	-	-	186	-	186	186	-	50%
כימיקלים לישראל	12/2007	15	-	-	-	-	15	15	-	0%
סה"כ בשנת 2007					186		1,553	1,739		
שנת 2008										
החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות	05/2008	4	0.4	-	-	-	4	4	100%	0%
קרן השתלמות למהנדסים	09/2008	6	-	-	-	-	6	6	50%	0%
בזק החברה הישראלית (לתקשורת)	09/2008	330	-	-	-	-	330	330	12%	5%
סה"כ בשנת 2008			0.4		-		340	340		
שנת 2009										
בנק לפיתוח התעשייה	12/2009	81	-	-	-	-	81	81	50%	0%
סה"כ בשנת 2009					-		81	81		
שנת 2011										
חברה לאוטומציה במינהל השלטון המקומי	05/2011	6	-	-	-	-	6	6	40%	0%
סה"כ בשנת 2011					-		6	6		
שנת 2013										
חברת נמל אילת	01/2013	28	-	-	-	-	28	28	100%	0%
סה"כ בשנת 2013					-		28	28		
שנת 2014										
חברת בזק	03/2014	43	-	-	-	-	43	43	1%	0%
סה"כ בשנת 2014					-		43	43		

שם החברה	החודש	גיוס הון למדינה מידי	גיוס הון למדינה עתידי	סה"כ גיוס הון למדינה	גיוס הון לחברה מידי	גיוס הון לחברה עתידי	סה"כ גיוס הון לחברה	סה"כ גיוס מלא	אחוז נמכר בדילול מלא	אחוז המדינה לאחר דילול
שנת 2016										
אוצר מפעלי ים	06/2016	98	-	98	-	-	98	98	83%	0%
החברה לפיתוח יפו העתיקה	06/2016	46	-	46	-	-	46	46	50%	0%
אתרים	06/2016	21	-	21	-	-	21	21	50%	0%
סה"כ בשנת 2016		165	-	165	-	-	165			
שנת 2018										
תעש מערכות בע"מ	11/2018	375	100	475	-	-	475	475	100%	0%
סה"כ בשנת 2018		375	100	475	-	-	475			
שנת 2021										
תעש מערכות בע"מ	01/2021	60	40	100	-	-	100	100	100%	0%
סה"כ בשנת 2021		60	40	100	-	-	100			
שנת 2023										
חברת נמל חיפה בע"מ	01/2023	882	-	882	260	-	1,142	1,142	100%	0%
סה"כ בשנת 2023		882	-	882	260	-	1,142			

1. התמורה תורגמה לפי שער החליפין במועד המכירה.
2. גיוס מיידי כולל את התמורה ברוטו שהתקבלה במועד המכירה.
3. גיוס עתידי כולל את התמורה ברוטו המיועדת להתקבל מהרוכשים בהנחת דילול מלא על ידי מימוש ניירות ערך המירים למניות (בניכוי הגיוס המיידי).
4. גיוס הון לחברה הינו בדרך כלל לחברה הנמכרת, למעט מקרים בהם יצוין במפורש כי ההון גוּס על ידי החברה האם או חברה אחרת.
5. לרוכשים ניתנה אופציה לרכישת 10.7% מהון המניות של החברה למימוש עד 48 חודשים ממועד השלמת ההליך למכירת גרעין השליטה של המדינה בחברה. בשל רמת אי ודאות למימוש האופציה לא נכללה תמורה עתידית בגין המימוש. כמו כן, על פי הסכמות בין המדינה לעובדי החברה, ניתנה לעובדים אופציה לרכוש 4.3% ממניות החברה למימוש עד 48 חודשים ממועד השלמת מכירת גרעין השליטה בחברה.
6. נמכרה כל פעילות פי גלילות.

נספח ד: היערכות החברות הממשלתיות ליישום כללי החשבונאות הבינלאומיים (IFRS):

החלטת הממשלה מיום 5 באוגוסט 2004 בק/70 מספר 2375 קבעה כי: "התקינה החשבונאית הכללית, לגבי החברות הממשלתיות הינה התקינה של הסקטור הפרטי. התקינה הייחודית לחברות הממשלתיות, הינה בנוסף לתקינה של הסקטור הפרטי או כהרחבה, או כחידוד של נושאים ספציפיים לחברות ממשלתיות, כמפורט בחוזרי הרשות. התקינה הייחודית לחברות הממשלתיות תבצע בהתאם לחוק. הרשות תמשיך להסתייע בצוותים מקצועיים שהוקמו על ידה לצורך זה".

כידוע, המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות החליט בחודש נובמבר 2005, כי החל מראשית שנת 2008 יחולו בתאגידים נסחרים בישראל כללי החשבונאות הבינלאומיים (IFRS). מהלך זה הינו חלק מתהליך בינלאומי של האחדה (CONVERGENCE) של כללי הדיווח הכספי. מטרת תהליך זה הינה, בין השאר, הגברת השקיפות בדו"חות הכספיים. תהליך זה משתלב, בין היתר, עם יעדי השקיפות, ההפרטה והשינויים המבניים עליהם מופקדת הרשות.

בהתאם להחלטה זו, פורסם בחודש יולי 2006 תקן חשבונאות מספר 29 הקובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך ומדווחות לפיו, יערכו את דו"חותיהן הכספיים לפי תקני IFRS לתקופות החל מיום 1 בינואר 2008 (כולל אפשרות לאימוץ מוקדם), למעט ישויות ישראליות הנסחרות בבורסות בחו"ל המנויות בתקנות ניירות ערך (דו"חות תקופתיים ומיידיים של תאגידי חוץ), התשס"א-2000.

בהתאם לחוזר הרשות מינואר 2006 נדרשו החברות הנסחרות להגיש דו"ח על היערכות ליישום כללי החשבונאות הבינלאומיים לדיווח כספי (תקני IFRS). בחוזר זה נדרש כי דו"ח זה יכלול, בין היתר, את ההבדלים המהותיים בין כללי הדיווח הקיימים בחברה לבין אלו הנדרשים בהתאם לתקינה הבינלאומית, כולל בחינת המשמעויות וההשפעות של ההבדלים על הדו"חות הכספיים וסקירה של ההליכים הנדרשים לביצוע ההתאמות.

בחודש אוקטובר 2006 תוקנו תקנות ניירות ערך, במסגרת הוראת שעה, באופן המבטל הוראות שהיו קיימות בתקנות ניירות ערך (עריכת דו"חות כספיים) ובתקנות נוספות לגבי חברות המיישמות את תקני ה-IFRS. תיקון זה משתלב עם תקן 29 של המוסד לתקינה בחשבונאות האמור לעיל.

1. יישום תקני ה-IFRS, תקני ה-FASB ותקנים ישראליים בסקטור הפרטי ובחברות הממשלתיות:

1.1. בהתאם להחלטת הממשלה מספר בכ/70 הנ"ל, ולאור השינויים בנוגע לכללי החשבונאות בישראל ובעולם, עולה הצורך לבחון את התקינה הקיימת והמתפתחת בסקטור הפרטי ואת התקינה הייחודית לחברות הממשלתיות שתתווסף לתקינה בסקטור הפרטי או כהרחבה או כחידוד של נושאים רלוונטיים בחברות הממשלתיות.

1.2. בסקטור הפרטי, כולל בתאגידים נסחרים, מתקיימות כיום שלוש מערכות כללי חשבונאות עיקריות: תקני IFRS, תקני FASB ותקנים ישראליים.

2. לאור האמור לעיל, להלן הקווים המנחים שניתנו בחוזרי הרשות לגבי היערכות אותן החברות הממשלתיות אשר נדרשות או עשויות להידרש ליישום תקני ה-IFRS:

2.1. מיפוי וזיהוי רשימת כל הנושאים ורכיבי הדו"חות הכספיים העשויים להיות מושפעים מהמעבר לתקני ה-IFRS.

2.2. הצגת אופן הטיפול הקיים לגביהם כיום בדו"חות הכספיים.

2.3. הצגת חלופות הטיפול הקיימות לגביהם בהתאם לתקינה הבינלאומית (IFRS).

2.4. הצגת החלופה שבכוונת הנהלת החברה להציע ליישם.

2.5. הצגת השפעת החלופה המוצעת וחלופות אחרות על הדו"חות הכספיים ביחס למצב הקיים כיום.

2.6. מתן הסבר תמציתי לכוונת הנהלת החברה לבחור בחלופה האמורה.

החברות הממשלתיות נדרשו לתת בדו"חותיהן הכספיים גילוי תמציתי למצב תהליך היערכות בהתאם לרשימת נושאי היערכות כאמור לעיל.

מתוך 109 חברות ממשלתיות (לרבות חברות בנות ממשלתיות ומעורבות), 52 חברות מיישמות את התקינה הבינלאומית IFRS (מתוכן: 35 חברות ממשלתיות, 14 חברות בנות ממשלתיות ו-3 חברות מעורבות).

45 חברות ממשלתיות מיישמות את התקינה הישראלית (מתוכן: 29 חברות ממשלתיות, 2 חברות בנות ממשלתיות, 11 חברות מעורבות ו-3 עמותות).

כלל החברות העיקריות מיישמות את התקינה הבינלאומית IFRS, ועל כן הרוב המוחלט של הנתונים הכספיים של החברות הממשלתיות בדו"חות המצורפים, ערוכים בהתאם לתקינה הבינלאומית.

להלן רשימת חברות עיקריות המיישמות IFRS:

שם החברה	מועד היישום לראשונה
התעשייה האווירית	הדו"חות הכספיים לשנת 2008
נמל אשדוד	הדו"חות הכספיים לשנת 2009
זואר ישראל	הדו"חות הכספיים לשנת 2010
נתיבי הגז הטבעי	הדו"חות הכספיים לשנת 2012
רכבת ישראל	הדו"חות הכספיים לשנת 2012
חברת החשמל	הדו"חות הכספיים לשנת 2015
מקורות	הדו"חות הכספיים לשנת 2015
חברת נמלי ישראל	הדו"חות הכספיים לשנת 2015
החברה לשירותי איכות הסביבה	הדו"חות הכספיים לשנת 2015
תשתיות אנרגיה	הדו"חות הכספיים לרבעון הראשון לשנת 2016
עמידר	הדו"חות הכספיים לשנת 2016
רפאל	הדו"חות הכספיים לשנת 2017
נתיבי ישראל	הדו"חות הכספיים לשנת 2017
נת"ע	הדו"חות הכספיים לשנת 2018
נתיבי איילון	הדו"חות הכספיים לשנת 2018
כביש חוצה ישראל	הדו"חות הכספיים לשנת 2019
נתיבי האור - אורות רבין	הדו"חות הכספיים לשנת 2020
חברת נגה ניהול המערכת בע"מ	הדו"חות הכספיים לשנת 2020
שירותי קורספונדנציה בע"מ	הדו"חות הכספיים לשנת 2020
תעבורה ימית אשדוד בע"מ	הדו"חות הכספיים לשנת 2021
תעבורה ימית חיפה בע"מ	הדו"חות הכספיים לשנת 2021
ערים חברה לפיתוח עירוני בע"מ	הדו"חות הכספיים לשנת 2023

נספח ה: היערכות ודיווחי החברות הממשלתיות בנוגע לבקרה הפנימית על הדיווח הכספי

הרשות מובילה אימוץ הדרגתי ושיטתי של נורמות גבוהות המקובלות במדינות מפותחות לגבי הבקורות החשבונאיות כדוגמת הסוקס, כללי הביקורת של ה-PCAOB, מודל הבקרה הבינלאומי האמריקאי "COSO" והוראות דומות ואחרות החלות על התאגידים הממשלתיים בארה"ב. זאת כדי לצמצם את "בעיית הנציג" ולהשיג נורמות גבוהות של יושרה, שקיפות, מתן דין וחשבון ואחריותיות ("Accountability").

על בסיס הוראות Sarbanes-Oxley Act (SOX 302), לגבי כלל החברות הממשלתיות, הותקנו בשנת 2005 תקנות החברות הממשלתיות (דו"ח נוסף בדבר הפעולות שננקטו והמצגים שניתנו להבטחת נכונות הדו"חות הכספיים ודו"ח הדירקטוריון), התשס"ו-2005. על פי תקנות אלו וחוזר דו"חות כספיים לשנת 2020 נכללות בדו"חות הכספיים של החברות הממשלתיות הצהרות מנהלים אישיות של יו"ר הדירקטוריון, מנכ"ל החברה והאחראי על עניני הכספיים בדבר נכונות הדו"חות הכספיים.

על בסיס הוראות Sarbanes-Oxley Act (SOX 404), הותקנו בשנת 2007 תקנות החברות הממשלתיות (דו"חות נוספים בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי), התשס"ח-2007, החלות על החברות הגדולות, כהגדרתן בתקנות ועל פיהן נדרשו החברות לצרף לדו"חות הכספיים לתקופה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2009 ואילך דו"ח נוסף בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי בהתבסס על מודל בקרה מקובל, שבו יפורטו החולשות המהותיות, אם קיימות.

הניסיון שהצטבר מיישום הצהרות המנהלים בדבר הפעולות שננקטו והמצגים שניתנו להבטחת נכונות הדו"חות הכספיים ודו"ח הדירקטוריון החל מהדו"חות הכספיים לשנת 2003 ואילך, הראה שבעקבות ההצהרות חל שינוי חיובי בחברות רבות בגישת המנהלים לבדיקת נכונות הדו"חות הכספיים ודו"חות הדירקטוריון ולבקורות הגילוי הנדרשות. ההצהרות גרמו לשינויים בדפוסי ההתנהגות של מנהלים ועובדים הכפופים להם.

להלן מספר דוגמאות:

1. התייחסות זהירה ודקדקנית יותר של נושאי משרה ביחס לאישור הדו"חות הכספיים ודו"חות הדירקטוריון.
2. התייעצות עם מומחים לגבי יישום הנהלים וביצוע התהליכים והבקורות הדרושים לצורך ההצהרות.
3. שינויים חיוביים בדפוסי התנהגות של נושאי משרה המטילים על מנהלי מפעלים, מנהלי חטיבות, מנהלים זוטרים ובעלי תפקידים רלוונטיים אחרים, בדיקת נאותות ולקיחת אחריות על הגילוי לגבי עניינים שבתחומי אחריותם.
4. "גיבוי חתימות במסגרת מעקב בקורות הגילוי" - תהליך גיבוי חתימות במסגרת מעקב בקורות הגילוי, כאשר מנהלים בדרגות הבכירות חותמים, בהתחשב בתפקידיהם, על הצהרות מנהלים שתואמות לאלו הכלולות בדו"חות הכספיים וכגיבוי להצהרות אלו, ואילו המנהלים בדרגה בכירה פחות חותמים על ההליכים להם הם אחראים.
5. הגברת מרכיבי הפיקוח ובקורות הגילוי והגדרת מטריצת האחריות הארגונית לגבי כל העניינים העשויים להיות רלוונטיים לדיווח הכספי.
6. החברות נדרשו לוודא את קיומן של בקורות לגבי הנדרש בהצהרות האמורות, בין היתר, על ידי קביעת נהלים לצורך החתימה עליהן. כך למשל, הובהר על ידי הרשות, כי המינוחים "ליקויים משמעותיים" ו"חולשות מהותיות" הכלולים בהצהרות הינם מינוחים מקצועיים שפורטו בחוזרי הרשות, ואיתור ליקויים וחולשות אלו, אם קיימים, נעשה בהתאם למודלי בקרה מקובלים להערכת הבקרה הפנימית על דיווח כספי והאפקטיביות שלה, כדוגמת מודל COSO.

בהתאם לסעיף 2 לתקנות החברות הממשלתיות (דו"חות נוספים בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי), התשס"ח-2007, "החברה תצרף לדו"חות השנתיים דו"ח נוסף לפי טופס שבתוספת השנייה, בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי בהתבסס על מודל בקרה מקובל, שבו יפורטו החולשות המהותיות, אם קיימות, וייכללו הצהרות חתומות של כל נושא משרה החתום על הדו"חות הכספיים או דו"ח דירקטוריון ("להלן - "הדו"ח הנוסף")."

סעיף 3 לתקנות החברות הממשלתיות בא ומוסיף כי "לדו"ח הנוסף יצורף דו"ח של רואה החשבון המבקר של החברה שיכלול את חוות דעתו בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי בחברה ובדבר חולשות מהותיות שהוא זיהה, בהתבסס על מודל בקרה מקובל, לרבות כאלה שלא ניתן להן גילוי נאות בהערכת הדירקטוריון והנהלה, כמפורט בדו"ח הנוסף (להלן - "הדו"ח הנוסף של רואה החשבון המבקר")."

רואה חשבון מבקר עורך את הביקורת בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על פי תקנים אלו נדרש מרואה חשבון המבקר לתכנן את הביקורת ולבצע כדי להשיג מידה סבירה של ביטחון בדבר קיומה של בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי מכל הבחינות המהותיות. הביקורת כוללת השגת הבנה לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי בחברה, הערכת הסיכון לקיומה של חולשה מהותית, בחינה והערכה של תכנון הבקרה הפנימית ואפקטיביות התפעול של הבקרה הפנימית בהתבסס על הסיכון המוערך. הביקורת כוללת גם ביצוע נהלים אחרים אשר רואה החשבון חושב לדרושים בהתאם לנסיבות. בדו"ח רואה החשבון המבקר אומר רואה החשבון כי הוא סבור שביקורתו מספקת בסיס נאות לחוות דעתו.

התקנות מגדירות את הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי כ"תהליך שמתכננת הנהלת החברה ומיישמת אותו, בפיקוח דירקטוריון החברה ובאישורו, בהתאם להוראות כל דין, כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדו"חות הכספיים למטרות חיצוניות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים והוראות החוק, וכולל מדיניות ונהלים שמתקיימים בהם כל אלה:

1. מתייחסים לניהול רשומות המשקפות באופן מדויק ונאות, ובפירוט סביר, את העסקאות בנכסי החברה והוצאתם מרשותה.
2. מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר את הכנת הדו"חות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים והוראות החוק, ושתקבולים ויציאות של החברה, לרבות התחייבות לתשלום, נעשים אך ורק בהתאם להרשאות הגורמים המוסמכים של החברה;
3. מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או הוצאה מרשות החברה של נכסי החברה שנעשו בחריגה מן ההרשאה שניתנה בידי גורם מוסמך של החברה ושיכולים להשפיע באופן מהותי על הדו"חות הכספיים."

מו-כן, התקנות מגדירות את החולשה המהותית כ"ליקוי בקרה או צירוף של ליקוי בקרה המשפיע לרעה על יכולת החברה ליזום, לתת הרשאה, לתעד, לעבד או לדווח על מידע כספי לגורמי חוץ באופן מהימן, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים והוראות החוק, אשר כתוצאה ממנו קיימת אפשרות סבירה שבדו"חות הכספיים השנתיים או הרבעוניים של החברה לא תימנע ולא תתגלה הצגה מוטעית מהותית."

התקנות חלות על כל חברה שהיא חברה ממשלתית או חברה בת ממשלתית שמתקיים בה לפחות אחד מהתנאים הבאים:

1. סך ההכנסות השנתיות בדו"חות הכספיים עולה על 400 מיליון ש"ח;
 2. היקף הנכסים בדו"חות הכספיים עולה על 400 מיליון ש"ח;
 3. היקף הנכסים או הפרויקטים המופעלים או המנוהלים על ידי החברה, בעבורה או בעבור המדינה או בעבור אחרים, עולה על 400 מיליון ש"ח;
 4. תאגיד שהוראות פרק ו' לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, חלות עליו;
- בהתאם לתוספת ראשונה (תקנה 1) לתקנות החברות הממשלתיות, מודל הבקרה המקובל הינו מודל קוסו (COSO) או מודל בקרה אחר שאישר שר האוצר לחברה מסוימת.
- תחולת התקנות הללו היא כדלהלן:

הדו"ח הנוסף והדו"ח הנוסף של רואה החשבון המבקר יצורפו לדו"חות השנתיים הכוללים דו"חות כספיים הערוכים ליום 31 בדצמבר 2009 ואילך.

להלן תמצית ממצאי יישום SOX 404 בחברות החייבות בדיווח לשנה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2023:

נכון לשנת 2023 קיימות 40 חברות אשר נדרשות ביישום ובדיווח SOX. עד כה הגישו 33 חברות את דו"חות הדירקטוריון וההנהלה בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית ודו"חות רואי חשבון בנושא (מתוכם 32 דו"חות סופיים).

ב-31 מהחברות שהגישו דו"חות סופיים ניתנה חוות דעת בלתי מסויגת של רואי החשבון המבקרים, ונאמר בהן כי הבקרות הפנימיות על הדיווח הכספי הינן אפקטיביות. בשתי חברות נכללה בחוות דעתם של רואי חשבון המבקרים קיומה של חולשה מהותית, לפיה החברה לא קיימה בקרות פנימיות אפקטיביות עקב:

• חח"י

אי קיום בקרה אפקטיבית על כך שהזכויות וההטבות אשר לפיהן משולמים תשלומי שכר ופנסיה ובניין נכללות מחויבויות אקטואריות, מאושרות בהתאם להוראות החוק.

• אשרא

עקב סיום כהונתם של מספר חברי הדירקטוריון, ירד מספר הדירקטורים מתחת ל-7, שהוא המספר המינימלי למניין הדירקטורים בהתאם למסמכי היסוד של החברה. הדירקטוריון מפקח על קביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה, על ציות, דיווח כספי וממשל תאגידי נאות. דירקטוריון החברה לא התכנס החל מחודש ספטמבר 2019 ועד לחודש יולי 2022. אי מינוי דירקטורים מהווה חולשה מהותית בבקרות רמת הארגון (Controls Level Entity). דו"ח הדירקטוריון כולל את הצהרת דירקטוריון החברה, ודו"חותיה הכספיים של החברה כוללים את הצהרת הנהלת החברה וכן חוות דעת רואי החשבון המבקרים לעמידה בהוראות אלה.

נספח ו' - מפתח החברות הממשלתיות המופיעות בדו"ח לשנת 2023:

שם החברה	מעמד	אחוז ברוח	ענף כלכלי	מגזר פעילות	משרד ממשלתי אחראי	בסיס הנתונים לשנת 2023	סיווג החברה
התעשייה האווירית לישראל בע"מ	ממשלתית	100.00%	תעשייה	ביטחוניות	הבטחון	מאושר ומבוקר	(1)10
חברת החשמל לישראל בע"מ	ממשלתית	99.85%	חשמל ומים	אנרגיה ומים	אנרגיה	מאושר ומבוקר	(1)10
רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ	ממשלתית	100.00%	תעשייה	ביטחוניות	הבטחון	מאושר ומבוקר	(1)10
חברת זואר ישראל בע"מ	ממשלתית	100.00%	תחבורה, אחסנה ותקשורת	תקשורת	תקשורת	מאושר ומבוקר	10
מקורות חברת מים בע"מ	ממשלתית	99.99%	חשמל ומים	אנרגיה ומים	אנרגיה	מאושר ומבוקר	10
רכבת ישראל בע"מ	ממשלתית	100.00%	תחבורה, אחסנה ותקשורת	תחבורה	התחבורה והבטיחות בדרכים	מאושר ומבוקר	10
חברת נגה ניהול מערכת החשמל בע"מ	ממשלתית	100.00%	חשמל ומים	אנרגיה ומים	אנרגיה	מאושר ומבוקר	9
חברת נמל אשדוד בע"מ	ממשלתית	100.00%	תחבורה, אחסנה ותקשורת	תחבורה	התחבורה והבטיחות בדרכים	מאושר ומבוקר	9
חברת נמלי ישראל - פיתוח ונכסים בע"מ	ממשלתית	100.00%	נדל"ן, פעילויות השכרה, מו"פ ושירותים עסקיים	תחבורה	התחבורה והבטיחות בדרכים	מאושר ומבוקר	9
חברת תומר	ממשלתית	100.00%	תעשייה	ביטחוניות	הבטחון	מאושר ומבוקר	9
נת"ע - נתיבי תחבורה עירוניים להסעת המונים בע"מ	ממשלתית	100.00%	בינוי (בניה והנדסה אזרחית)	תחבורה	התחבורה והבטיחות בדרכים	מאושר ומבוקר	9
נתיבי הגז הטבעי לישראל בע"מ	ממשלתית	100.00%	תחבורה, אחסנה ותקשורת	אנרגיה ומים	אנרגיה	מאושר ומבוקר	9
נתיבי ישראל - החברה הלאומית לתשתיות תחבורה בע"מ	ממשלתית	100.00%	בינוי (בניה והנדסה אזרחית)	תחבורה	התחבורה והבטיחות בדרכים	מאושר ומבוקר	9
עמידר החברה הלאומית לבינוי והשיכון בע"מ	ממשלתית	100.00%	נדל"ן, פעילויות השכרה, מו"פ ושירותים עסקיים	בינוי סביבה ואוצר	הבינוי והשיכון	מאושר ומבוקר	9
דירה להשכיר - החברה הממשלתית לדירור ולהשכרה בע"מ	ממשלתית	100.00%	נדל"ן, פעילויות השכרה, מו"פ ושירותים עסקיים	בינוי סביבה ואוצר	הבינוי והשיכון	מאושר ומבוקר	8

שם החברה	מעמד	אחוז ברווח	ענף כלכלי	מגזר פעילות	משרד ממשלתי אחראי	בסיס הנתונים לשנת 2023	סיווג החברה
חברת נתיבי איילון בע"מ	ממשלתית	100.00%	בינוי (בניה והנדסה אזרחית)	תחבורה	התחבורה והבטיחות בדרכים	מאושר ומבוקר	8
חברת תחנות ייצור חשמל חדשות בישראל בע"מ*	ממשלתית	100.00%	חשמל ומים	אנרגיה ומים	אנרגיה	טרם התקבל	8
כביש חוצה ישראל בע"מ	ממשלתית	100.00%	בינוי (בניה והנדסה אזרחית)	תחבורה	התחבורה והבטיחות בדרכים	מאושר ומבוקר	8
ענבל חברה לביטוח בע"מ	ממשלתית	100.00%	בנקאות, ביטוח ופיננסים	בינוי סביבה ואוצר	אוצר	מאושר ומבוקר	8
תשתיות אנרגיה בע"מ	ממשלתית	99.99%	תחבורה, אחסנה ותקשורת	אנרגיה ומים	אנרגיה	מאושר ומבוקר	8
איסוד בע"מ	ממשלתית	99.99%	תעשייה	ביטחוניות	ראש הממשלה	מאושר ומבוקר	7
החברה למתנ"סים - מרכזים קהילתיים בישראל בע"מ (חל"צ)	ממשלתית	100.00%	שירותים קהילתיים, חברתיים, אישיים ואחרים	חינוך	חינוך	מאושר ומבוקר	7
החברה לשירותי איכות הסביבה בע"מ	ממשלתית	100.00%	נדל"ן, פעילויות השכרה, מו"פ ושירותים עסקיים	בינוי סביבה ואוצר	להגנת הסביבה	מאושר ומבוקר	7
ערים חברה לפיתוח עירוני בע"מ	ממשלתית	100.00%	בינוי (בניה והנדסה אזרחית)	בינוי סביבה ואוצר	הבינוי והשיכון	מאושר ומבוקר	7
קנט - קרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות ופיתוח הכפר ופיתוח הכפר בע"מ	ממשלתית	36.37%	בנקאות, ביטוח ופיננסים	בינוי סביבה ואוצר	חקלאות	מאושר ומבוקר	7
רותם תעשיות בע"מ	ממשלתית	100.00%	תעשייה	ביטחוניות	ראש הממשלה	מאושר ומבוקר	7
שביט בע"מ**	ממשלתית	100.00%	תעשייה	ביטחוניות	הבטחון	לא רלוונטי	7
שירותי קורספונדציה בע"מ	ממשלתית	100.00%	בנקאות, ביטוח ופיננסים	בינוי סביבה ואוצר	אוצר	מאושר ומבוקר	7
אשרא - החברה הישראלית לביטוח יצוא בע"מ	ממשלתית	100.00%	בנקאות, ביטוח ופיננסים	בינוי סביבה ואוצר	הכלכלה והתעשייה	טיוטה	6
החברה הממשלתית להגנות ים המלח בע"מ	ממשלתית	100.00%	נדל"ן, פעילויות השכרה, מו"פ ושירותים עסקיים	תיירות	תיירות	מאושר ומבוקר	6

שם החברה	מעמד	אחוז ברוח	ענף כלכלי	מגזר פעילות	משרד ממשלתי אחראי	בסיס הנתונים לשנת 2023	סיווג החברה
החברה הממשלתית להגנות מצוקי חוף הים התיכון בע"מ	ממשלתית	100.00%	נדל"ן, פעילויות השכרה, מו"פ ושירותים עסקיים	בינוי סביבה ואוצר	להגנת הסביבה	מאושר ומבוקר	6
החברה הממשלתית לתיירות	ממשלתית	100.00%	נדל"ן, פעילויות השכרה, מו"פ ושירותים עסקיים	תיירות	תיירות	טיסה	6
המכון הגיאופיסי לישראל חברה מוגבלת בערבות	ממשלתית	99.90%	נדל"ן, פעילויות השכרה, מו"פ ושירותים עסקיים	אנרגיה ומים	אנרגיה	מאושר ומבוקר	6
נצר השרון בע"מ	ממשלתית	100.00%	תעשייה	ביטחוניות	הבטחון	טיסה	6
החברה לחינוך ימי בישראל (בתי"ס הימיים)**	ממשלתית	100.00%	חינוך	חינוך	חינוך	טרם התקבל	5
הכפר הירוק ע"ש לוי אשכול בע"מ	ממשלתית	100.00%	חינוך	חינוך	חינוך	מאושר ומבוקר	5
חלימש חברה ממשלתית עירונית לדיור לשיקום ולהתחדשות שכונות בתל אביב-יפו בע"מ	ממשלתית	50.00%	נדל"ן, פעילויות השכרה, מו"פ ושירותים עסקיים	בינוי סביבה ואוצר	הבינוי והשיכון	מאושר ומבוקר	5
פארק אריאל שרון בע"מ	ממשלתית	100.00%	שירותים קהילתיים, חברתיים, אישיים ואחרים	בינוי סביבה ואוצר	להגנת הסביבה	מאושר ומבוקר	5
ק.ל.ע - קרן השתלמות לעובדים סוציאליים בע"מ	ממשלתית	50.00%	בנקאות, ביטוח ופיננסים	בינוי סביבה ואוצר	אוצר	מאושר ומבוקר	5
קרן השתלמות לאקדמאים במדעי החברה והרוח	ממשלתית	50.00%	בנקאות, ביטוח ופיננסים	בינוי סביבה ואוצר	אוצר	מאושר ומבוקר	5
קרן השתלמות להנדסאים וטכנאים בע"מ	ממשלתית	50.00%	בנקאות, ביטוח ופיננסים	בינוי סביבה ואוצר	אוצר	מאושר ומבוקר	5
קרן השתלמות לעובדי מדינה	ממשלתית	50.00%	בנקאות, ביטוח ופיננסים	בינוי סביבה ואוצר	אוצר	מאושר ומבוקר	5
בית הספר המרכזי למלונאות בע"מ (תדמור)**	ממשלתית	68.42%	חינוך	תיירות	תיירות	לא רלוונטי	4
החברה לפיתוח עכו העתיקה בע"מ	ממשלתית	100.00%	נדל"ן, פעילויות השכרה, מו"פ ושירותים עסקיים	תיירות	תיירות	מאושר ומבוקר	4

שם החברה	מעמד	אחוז ברוח	ענף כלכלי	מגזר פעילות	משרד ממשלתי אחראי	בסיס הנתונים לשנת 2023	סיווג החברה
המועצה הישראלית לצרכנות בע"מ	ממשלתית	75.00%	שירותים קהילתיים, חברתיים, אישיים ואחרים	בינוי סביבה ואוצר	הכלכלה והתעשייה	טרם התקבל	4
הרשות לחינוך והכשרת ימיים	ממשלתית	50.00%	חינוך	חינוך	התחבורה והבטיחות בדרכים	טיוטה	4
חלד חברה ממשלתית עירונית לשיקום דיור ופיתוח בע"מ	ממשלתית	66.68%	נדל"ן, פעילויות השכרה, מו"פ ושירותים עסקיים	בינוי סביבה ואוצר	הבינוי והשיכון	טיוטה	4
חקר ימים ואגמים לישראל בע"מ	ממשלתית	99.99%	נדל"ן, פעילויות השכרה, מו"פ ושירותים עסקיים	אנרגיה ומים	אנרגיה + הכלכלה והתעשייה + אוצר	טרם התקבל	4
כפר הנוער "מאיר שפייה" בית ספר חקלאי משרד החינוך והתרבות בישראל – הדסה בארה"ב	ממשלתית	50.00%	חינוך	חינוך	חינוך	טיוטה	4
מדרשת שדה בוקר בנגב בע"מ (חל"צ)	ממשלתית	60.00%	חינוך	חינוך	חינוך	מאושר ומבוקר	4
מקווה ישראל - כל ישראל חברים	ממשלתית	50.00%	חינוך	חינוך	חינוך	טיוטה	4
ק.ה.ר. - קרן השתלמות לרוקחים בע"מ	ממשלתית	50.00%	בנקאות, ביטוח ופיננסים	בינוי סביבה ואוצר	אוצר	מאושר ומבוקר	4
ק.ס.מ. קרן השתלמות לבינאמינים ומיקרוביולוגים	ממשלתית	50.00%	בנקאות, ביטוח ופיננסים	בינוי סביבה ואוצר	אוצר	מאושר ומבוקר	4
קרן השתלמות למשפטנים	ממשלתית	50.00%	בנקאות, ביטוח ופיננסים	בינוי סביבה ואוצר	אוצר	מאושר ומבוקר	4
קרן השתלמות לשופטים	ממשלתית	50.00%	בנקאות, ביטוח ופיננסים	בינוי סביבה ואוצר	שר המשפטים	מאושר ומבוקר	4
שקמונה חברה ממשלתית עירונית לשיקום הדיור בחיפה בע"מ	ממשלתית	66.67%	נדל"ן, פעילויות השכרה, מו"פ ושירותים עסקיים	בינוי סביבה ואוצר	הבינוי והשיכון	מאושר ומבוקר	4
החברה הישראלית לחקר מדעי החיים בע"מ	ממשלתית	100.00%	נדל"ן, פעילויות השכרה, מו"פ ושירותים עסקיים	ביטחוניות	ראש הממשלה	טיוטה	3
החברה לפיתוח חוף אילת בע"מ	ממשלתית	95.00%	נדל"ן, פעילויות השכרה, מו"פ ושירותים עסקיים	תיירות	תיירות	טרם התקבל	3

שם החברה	מעמד	אחוז ברוח	ענף כלכלי	מגזר פעילות	משרד ממשלתי אחראי	בסיס הנתונים לשנת 2023	סיווג החברה
החברה לשיקום ולפיתוח הרובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים בע"מ	ממשלתית	100.00%	נדל"ן, פעילויות השכרה, מו"פ ושירותים עסקיים	בינוי סביבה ואוצר	הבינוי והשיכון	מאושר ומבוקר	3
פיתוח מזרח ירושלים בע"מ	ממשלתית	66.66%	נדל"ן, פעילויות השכרה, מו"פ ושירותים עסקיים	בינוי סביבה ואוצר	ירושלים	טרם התקבל	3
האיגוד חברה להעברת טכנולוגיה	ממשלתית	100.00%	חינוך	בינוי סביבה ואוצר	חוץ	מאושר ומבוקר	1
א.ת. אפיקי תקשורת (בע"מ)	ממשלתית	100.00%	תחבורה, אחסנה ותקשורת	תקשורת	תקשורת	מאושר ומבוקר	לא מסווג
המינהלה להסדרים במיגור החקלאי*	ממשלתית	100.00%	בנקאות, ביטוח ופיננסים	בינוי סביבה ואוצר	חקלאות	לא רלוונטי	לא מסווג
המכון הישראלי ליין (בע"מ)	ממשלתית	50.00%	נדל"ן, פעילויות השכרה, מו"פ ושירותים עסקיים	בינוי סביבה ואוצר	הכלכלה והתעשייה	מאושר ומבוקר	לא מסווג
חברת בנין הבימה בע"מ**	ממשלתית	50.00%	נדל"ן, פעילויות השכרה, מו"פ ושירותים עסקיים	בינוי סביבה ואוצר	אוצר	טרם התקבל	לא מסווג
נכסים מ.י. בע"מ	ממשלתית	100.00%	בנקאות, ביטוח ופיננסים	בינוי סביבה ואוצר	אוצר	טייטה	לא מסווג
קצאא	ממשלתית	100.00%	תחבורה, אחסנה ותקשורת	אנרגיה ומים	אוצר	נתוני החברה אינם נכללים בדו"ח (***)	לא מסווג
קרן הרשב"י*	ממשלתית	100.00%	שירותים קהילתיים, חברתיים, אישיים ואחרים	בינוי סביבה ואוצר	דת	לא רלוונטי	לא מסווג
שוק סיטוני לישראל בע"מ**	ממשלתית	100.00%	מסחר סיטונאי וקמעוני	בינוי סביבה ואוצר	חקלאות	לא רלוונטי	לא מסווג
אלתא מערכות בע"מ	בת ממשלתית	100.00%	תעשייה	ביטחוניות	הבטחון	מאושר ומבוקר	9
אירונאוטיקס בע"מ	בת ממשלתית	100.00%	תעשייה	ביטחוניות	הבטחון	מאושר ומבוקר	לא מסווג
קונטרופ טכנולוגיות מדוייקות בע"מ	בת ממשלתית	100.00%	תעשייה	ביטחוניות	הבטחון	מאושר ומבוקר	לא מסווג
חברת בנק הדואר בע"מ	בת ממשלתית	100.00%	בנקאות, ביטוח ופיננסים	תקשורת	תקשורת	מאושר ומבוקר	8

שם החברה	מעמד	אחוז ברוח	ענף כלכלי	מגזר פעילות	משרד ממשלתי אחראי	בסיס הנתונים לשנת 2023	סיווג החברה
חברת פיתוח מתחמי רכבת ישראל בע"מ	בת ממשלתית	100.00%	נדל"ן, פעילויות השכרה, מו"פ ושירותים עסקיים	תחבורה	התחבורה והבטיחות בדרכים	מאושר ומבוקר	8
חברת רכבת ישראל מטענים בע"מ	בת ממשלתית	100.00%	תחבורה, אחסנה ותקשורת	תחבורה	התחבורה והבטיחות בדרכים	מאושר ומבוקר	8
נתיב האור - אורות רבין	בת ממשלתית	100.00%	חשמל ומים	אנרגיה ומים	אנרגיה	מאושר ומבוקר	8
מקורות פיתוח וייזום בע"מ	בת ממשלתית	99.99%	חשמל ומים	אנרגיה ומים	אנרגיה	מאושר ומבוקר	7
החברה הלאומית לאספקת פחם בע"מ	בת ממשלתית	100.00%	חשמל ומים	אנרגיה ומים	אנרגיה	מאושר ומבוקר	6
שח"מ מקורות ביצוע בע"מ	בת ממשלתית	100.00%	בינוי (בניה והנדסה אזרחית)	אנרגיה ומים	אנרגיה	מאושר ומבוקר	6
תעבורה ימית אשדוד בע"מ	בת ממשלתית	100.00%	תחבורה, אחסנה ותקשורת	תחבורה	התחבורה והבטיחות בדרכים	מאושר ומבוקר	6
תעבורה ימית חיפה בע"מ	בת ממשלתית	100.00%	תחבורה, אחסנה ותקשורת	תחבורה	התחבורה והבטיחות בדרכים	מאושר ומבוקר	6
פרוזת חברה ממשלתית עירונית להבינוי והשיכון ירושלים בע"מ	בת ממשלתית	99.99%	נדל"ן, פעילויות השכרה, מו"פ ושירותים עסקיים	בינוי סביבה ואוצר	הבינוי והשיכון	טרם התקבל	4
אמריליס*	בת ממשלתית	100.00%	נדל"ן, פעילויות השכרה, מו"פ ושירותים עסקיים	תיירות	התחבורה והבטיחות בדרכים	לא רלוונטי	לא מסווג
אשדוד התפלה בע"מ	בת ממשלתית	100.00%	חשמל ומים	אנרגיה ומים	אנרגיה	טרם התקבל	לא מסווג
אשדוד התפלה תפעול בע"מ	בת ממשלתית	100.00%	חשמל ומים	אנרגיה ומים	אנרגיה	טרם התקבל	לא מסווג
דיר מוגן ורווחה לקשיש בע"מ (חל"צ)*	בת ממשלתית	100.00%	נדל"ן, פעילויות השכרה, מו"פ ושירותים עסקיים	בינוי סביבה ואוצר	הבינוי והשיכון	טרם התקבל	לא מסווג
מגרשי הקבלנים בע"מ*	בת ממשלתית	100.00%	חשמל ומים	אנרגיה ומים	אנרגיה	לא רלוונטי	לא מסווג
מוח תיירות אילת בע"מ	בת ממשלתית	66.67%	שירותים קהילתיים, חברתיים, אישיים ואחרים	תיירות	תיירות	לא רלוונטי	לא מסווג

שם החברה	מעמד	אחוז ברוח	ענף כלכלי	מגזר פעילות	משרד ממשלתי אחראי	בסיס הנתונים לשנת 2023	סיווג החברה
נכסי הירדן בע"מ*	בת ממשלתית	99.99%	חשמל ומים	אנרגיה ומים	אנרגיה	לא רלוונטי	לא מסווג
קו מוצרי זלק בע"מ	בת ממשלתית	100.00%	תחבורה, אחסנה ותקשורת	אנרגיה ומים	אנרגיה	מאושר ומבוקר	לא מסווג
הקרן למורשת הכותל המערבי	עמותה	100.00%	שירותים קהילתיים, חברתיים, אישיים ואחרים	בינוי סביבה ואוצר	ראש הממשלה	מאושר ומבוקר	5
האגודה לתרבות הדיור	עמותה	100.00%	שירותים קהילתיים, חברתיים, אישיים ואחרים	בינוי סביבה ואוצר	הבינוי והשיכון	מאושר ומבוקר	4
המרכז הארצי לפיתוח המקומות הקדושים (ע"ר)	עמותה	100.00%	שירותים קהילתיים, חברתיים, אישיים ואחרים	בינוי סביבה ואוצר	דת	מאושר ומבוקר	לא מסווג
מתימו"פ**	עמותה	100.00%	נדל"ן, פעילויות השכרה, מו"פ ושירותים עסקיים	בינוי סביבה ואוצר	הכלכלה והתעשייה	לא רלוונטי	לא מסווג
אות המוצר הירושלמי בע"מ	מעורבת	0.00%	שירותים קהילתיים, חברתיים, אישיים ואחרים	בינוי סביבה ואוצר	הכלכלה והתעשייה	טרם התקבל	לא מסווג
בית התפוצות בע"מ (חל"צ)	מעורבת	38.46%	שירותים קהילתיים, חברתיים, אישיים ואחרים	בינוי סביבה ואוצר	התרבות והספורט	טרם התקבל	לא מסווג
הארכיון המרכזי לתולדות העם היהודי	מעורבת	28.57%	שירותים קהילתיים, חברתיים, אישיים ואחרים	בינוי סביבה ואוצר	התרבות והספורט	טרם התקבל	לא מסווג
החברה למפעלי הכלכלה והתעשייה ותרבות לעובדי המדינה בע"מ	מעורבת	50.00%	שירותים קהילתיים, חברתיים, אישיים ואחרים	בינוי סביבה ואוצר	אוצר	טרם התקבל	לא מסווג
חברת "המשקם" לתעסוקת קשישים ובעלי כושר עבודה מוגבל בע"מ	מעורבת	40.00%	שירותי בריאות, רווחה וסעד	בינוי סביבה ואוצר	העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים	מאושר ומבוקר	לא מסווג
מגדל שלום מאיר בע"מ	מעורבת	9.27%	נדל"ן, פעילויות השכרה, מו"פ ושירותים עסקיים	בינוי סביבה ואוצר	אוצר	טרם התקבל	לא מסווג
מוזיאון ישראל (חל"צ)	מעורבת	14.29%	שירותים קהילתיים, חברתיים, אישיים ואחרים	בינוי סביבה ואוצר	התרבות והספורט	טרם התקבל	לא מסווג
מכון היהלומים הישראלי בע"מ	מעורבת	23.81%	נדל"ן, פעילויות השכרה, מו"פ ושירותים עסקיים	בינוי סביבה ואוצר	הכלכלה והתעשייה	טרם התקבל	לא מסווג
מת"ש - מרכזי תעסוקה שיקומיים בע"מ	מעורבת	33.33%	שירותי בריאות, רווחה וסעד	בינוי סביבה ואוצר	העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים	מאושר ומבוקר	לא מסווג

שם החברה	מעמד	אחוז ברווח	ענף כלכלי	מגזר פעילות	משרד ממשלתי אחראי	בסיס הנתונים לשנת 2023	סיווג החברה
נכסי חייל (נח) בע"מ	מעורבת	48.78%	נדל"ן, פעילויות השכרה, מו"פ ושירותים עסקיים	ביטחוניות	הבטחון	מאושר ומבוקר	לא מסווג
פי גלילות מסופי נפט וצינורות בע"מ**	מעורבת	50.00%	תחבורה, אחסנה ותקשורת	אנרגיה ומים	אוצר	לא רלוונטי	לא מסווג
קרן השתלמות למורים בבתי-הספר העל יסודיים במכללות ובסמינרים בע"מ	מעורבת	37.50%	בנקאות, ביטוח ופיננסים	בינוי סביבה ואוצר	חינוך	מאושר ומבוקר	לא מסווג
קרן השתלמות למורים ולגננות	מעורבת	50.00%	בנקאות, ביטוח ופיננסים	בינוי סביבה ואוצר	חינוך	מאושר ומבוקר	לא מסווג
קרן השתלמות למורים תיכוניים, מורי סמינרים ומפקחים	מעורבת	37.50%	בנקאות, ביטוח ופיננסים	בינוי סביבה ואוצר	חינוך	מאושר ומבוקר	לא מסווג
קרן קיסריה אדמונד בנג'מין דה רוטישלד	מעורבת	50.00%	שירותים קהילתיים, חברתיים, אישיים ואחרים	בינוי סביבה ואוצר	אוצר	מאושר ומבוקר	לא מסווג

*חברה לא פעילה

**חברה בפירוק/בהליכים לקראת פירוק

***לאור צו חיסיון נתוניה הנספיים של החברה לא נכללים בדו"ח זה

